

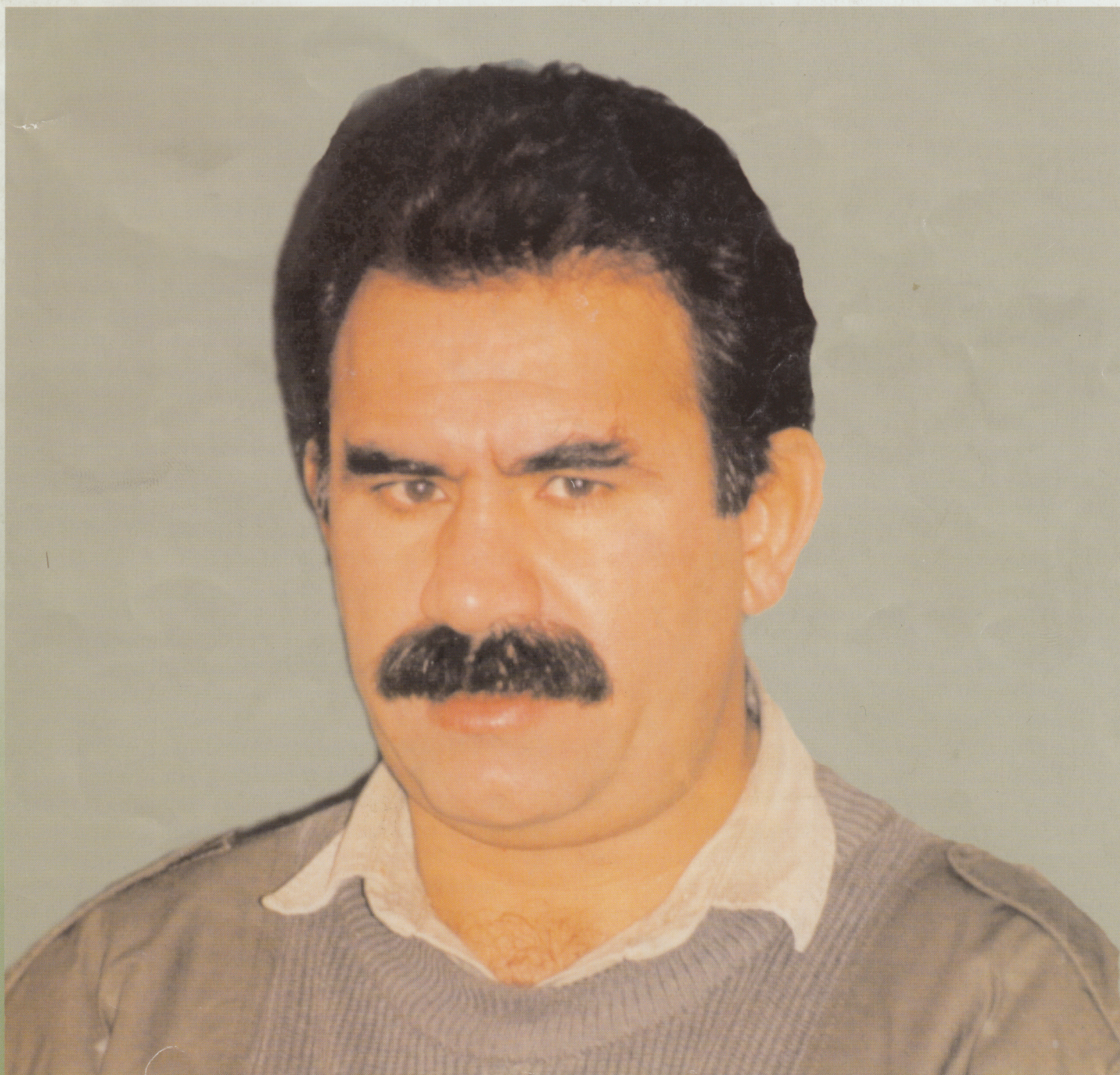

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 27 / Hejmar: 316 / Nisan 2008

Amara'dan Doğan Güneşle Özgürlüğe Yürüyoruz

Farklılıklara dayalı kimlikler daha özgürlükçüdür

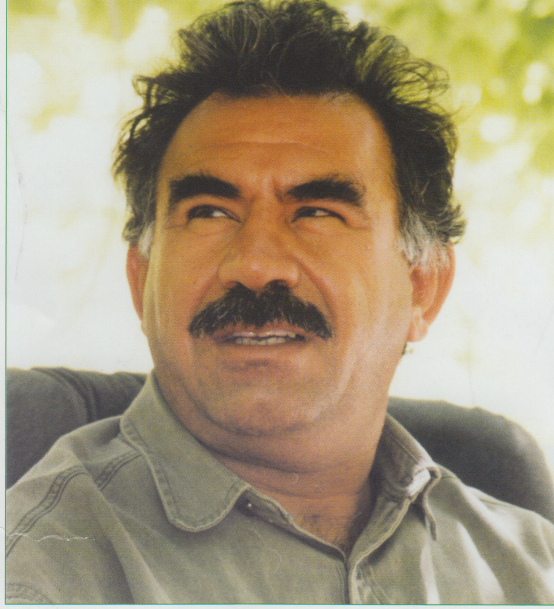
Avrupa siyasal devrimleri halkların kendilerini krallık rejimlerinden fark etmeleriyle başlar. Bu fark ediş öncelikle kendi tarihlerinin krallık tarihinden farklı olduğuna ilişkindir. Daha önceki tüm tarihler yekpare olup krallıkların, imparatorlukların oluşum ve sürdürülme öyküleri biçimindedir. Ortadoğu'da bu tarih anlayışı daha yoğundur. Kral ve imparatorlar ya bizzat tanrı ya da tanrının gölgesi olarak, toplumla ilgili her şeyi mutlak belirleyen gücü ifade ederler. Onlardan ayrı bir varlık, beden düşünülmez. Kul bireyler ancak krallık bedeninin bir parçası olarak anlam bulabilirler. Ayrı bir kimlik, insan hakları, hele hele demokrasi düşün-

cede bile olmaması gereken lanetli konulardır. Bunlar kendi kutsallıkları karşısındaki lanetli gerçeği ifade ederler.

Bu anlayış 1640 İngiltere Devrimi öncesinde ve 18. yüzyıl başlarında İngiltere ve Fransa'da bazı aydın ve tarihçilerce tartışılmaya başlandı. Sonuçta kraldan ayrı bir halk ve ulus kimliği, yine krallık tarihinden ayrı bir halk ve ulusların tarihi olduğunun farkına varıldı. Arkasından ulusal haklar adı altında çeşitli sınıf talepleri belirlemeye başladı. Her sınıf kendini ulusla özdeşleştirmeye gitti. Böylece Avrupa'da önce büyük ulus dalgası, ardından sınıfsal hareketler peş peşe boy verdi.

Ortadoğu ve Türkiye'de padişahlıktan farklı halk ve ulus olmanın başlangıç bilinci 1840 Tanzimat sonrası Genç Osmanlılar ve Jön Türkler hareketiyle ilk adımlarını attı. I. ve II. Meşrutiyet aydınları padişahlıkla ulus arasındaki ayrımı yavaş yavaş dile getirdiler. Cumhuriyetle Türk ulusu çok radikal bir söylemle dile getirildi. Atatürk, ataerkil yanları olsa da, Osmanlı'dan farklı bir ulus anlayışını ve pratiğini geliştirmek açısından büyük bir adım attı. Fransız ulusal anlayışından şiddetle etkilenmişti. İşgal koşullarında radikal bir ulusçuluk anlayışının gelişmesi beklenebilirdi. Kurtuluştan sonra aşırı ulusçuluk konjonktürün etkisiyle toplumsal gerçekliğin üstünü bastırdı. Dolayısıyla devrimci değeri sınırlı kaldı. 1950'lerden sonraki milliyetçilik faşizmle iyice yüklendi. 1980 sonrası Türk-İslam sentezciliği ulus ve ümmet karışımına yol açarak, sınıfsal çelişkinin iyice bozulmasını sağladı. Neo islamcılık bu genel eğilimin tersi olarak düşünülebilir.

Benzeri gelişmeler İran ve Arap sahasında da yaşandı. Kendilerini yeniden fark etme ve direniş birbirini besleyen olgulardır. Günümüzde toplumsal fark edilişler ekoloji, feminizm ve alt kültürler alanında derinleşerek devam etmektedir. Farklılığın anlaşılmasının özgürlükle yakın ilişkisi vardır. Farklılık anlaşılmadan, bütünlüklerin köleleştirici, uyuş-

turucu etkisi aşılamaz. Farklılıklara dayalı kimlikler daha özgür ve yaratıcı toplumlara yol açmaktadır.

Kürdistan'da Kürtlerin kendilerini bir ulus, halk olarak fark etmele-ri daha geç olmuştur. Her ne kadar 19. yüzyıl isyanları Kürtlük duygusunu uyandırmış olsa da, bu duyuş padişahlık, meliklik ana kavramlarını aşamamıştır. Ayrı bir Kürtlük, kralcı bir Kürtlüktür. Ortaçağ sultanlık anlayışından kopuşu pek düşünmez. Dolayısıyla 19. yüzyıldan 20. yüzyılın ortalarına kadar Kürt ulus ve halk bilinci uyanmış ve fark edilmiş olmaktan uzaktır.

20. yüzyılın ikinci yarısında aydınlar arasında yapılan tartışmalarla

Kürt halk gerçekliği açığa vurulmaya başlandı. Esas olarak bu akım Türkiye sol geleneği içinde başladı. Güney Kürdistan'daki aşiret ve şeyh ağırlıklı Kürtçülük klasik eğilimi aşacak güçte değildir. Türk, Arap, Fars melik yerine Kürt melik geçmeli anlayışından öteye bir derinliği yoktur. Reel sosyalist komünist partilerle küçük burjuva, feodal partiler de ayrı bir Kürt ulus ve halk kavramına ulaşmaktan uzaktırlar. Taktik amaçlı bazı değinmelerle yetindiler. Ciddi bir tarih ve politika çalışması yapamadılar. Türkiye sol geleneğinin özellikle 1970'ler hamlesi Kürt halk bilincinin aktüelleşmesine önemli bir katkı yaptı. Deniz Gezmişlerin idam sehpasında Kürt-Türk özgürlüğü ve kardeşliğini sloganlaştırması tarihi bir anlama sahiptir. Başta Mahir Çayan ve İbrahim Kaypakkayalar olmak üzere çok sayıda devrimcinin halkların kardeşliğine ilişkin çıkışları da benzer bir anlama sahiptir.

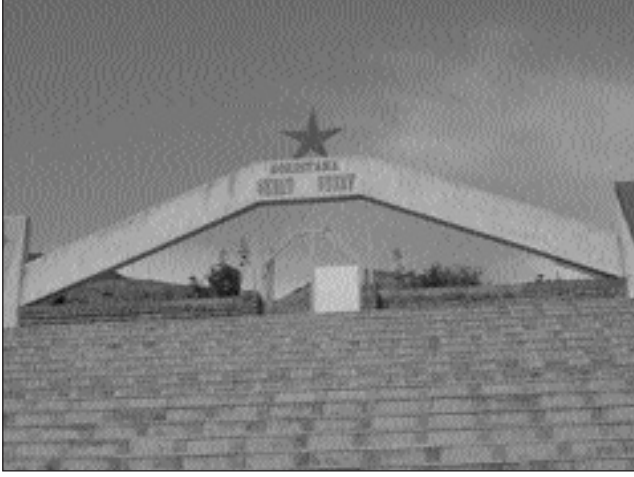
Fakat sloganlaştırma kendi başına direniş, eylem sağlamaktan uzaktır. Direniş başlı başına yeni bir aşamayı gerektirir.

Kürt halk farklılaşması iki boyutlu bir gelişmeyle başladı: Türk şoven ulus anlayışından kopuşla Kürt ilkel milliyetçiliğinden ayrışma iç içe gelişti. İki taraftan kurulan ve sol devrimci maskeli geçinen ağır ideolojik hegemonyanın kırılması bir yandan, devlet iktidarıyla işbirliği halindeki yerel tahakkümcü güçlerin diğer yandan kurdıkları sert baskı ortamından kurtulmak hiç de kolay değildi. İdeolojik ve pratik tahakküm hem entelektüel gücü hem de örgütlenmeyi zorunlu kılıyordu. Bu ise hızla direnişe götürüyordu. Yasal ve siyasal ortam sağlıklı bir zihniyet çalışmasına imkan vermiyordu. Bir nevi Mekke'deki Hz. Muhammet'le Kudüs'teki Hz. İsa'yla, Rönesans Avrupa'sında Galileo Galilei ve Giordano Bruno tarzı bir hareket içinde olmayı gerektiriyordu.

* Bu yazı Rêber Apo'nun

"Bir Halkı Savunmak" kitabından alınmıştır.

Kürtler arası bir çatışma yaratmak kolay değildir

“Kürt özgürlük hareketinin Türk devletinin inkarcı sömürgeci politikalarına ve baskılarına karşı direniş pozisyonunda olması, ABD’nin bölge politikaları ve Türkiye’nin içinden geçtiği siyasi durum nedeniyle ABD-Türkiye ve Güneyli güçlerin Türkiye ve ABD’yle ilişkileri arasında sıkıntılar ortaya çıkarmaktadır”

(2’de)

Şehitler ayında adil çağrısına güçlü yanıt verelim

Şehitlerimizin anılarına nasıl yaklaşmalıyız? Anılarına nasıl sahip çıkmalıyız? Onları nasıl anlamalı ve sahiplenmeliyiz? Bu husus elbette önemlidir. PKK’nın şehitleri çoktur. on bine ulaşan bir şehitler ordusu vardır. Önder Apo “PKK’nın şehitler partisi olduğunu, şehitlerimizin PKK biçiminde yaşadıklarını” ifade etti. PKK’yi bir zincirin halkaları gibi şehitlerin birbirine... (12’de)

Savaşı düşmanı yalvarır hale getirecek

kadar geliştireceğiz

Görev ve sorumluluk kapsamını iyi tanımlayarak, ona göre bir çalışma düzeni tutturmak gerekiyor. Öyle sıradan bir yaklaşımla işlerin yürümeyeceği çok net bir biçimde açığa çıkmıştır. Sorunların bizden kaynaklandığı ve çözüm gücünün kendimizde yaratılması gerektiği de tartışma götürmeyecek kadar açıktır. O zaman... (22’de)

Önderlikle buluşmak yeniden doğuştur -II-

Halkımızı soykırım politikaları için kurban olarak seçenler Önder Apo için ‘kırk bin kişinin katili’ diyorlar. Bu iğrenç tanımlamayı yapanlar sözcüğün maddi anlamında bunun doğru olmadığını, Öcalan’ın eline silah dahi almadığını ve hatta gereksiz yere bir karıncayı bile incitmekten özenle sakınan... (34’te)

Demokratik çözüm gelişirse

halklar kazanacaktır (Önder Apo)

Kötü havaya rağmen getirilebildiniz, yani zor bir yolculuk oldu değil mi? Gördüğünüz gibi aynı, şikâyetlerim devam ediyor. Sesim kısık geliyor değil mi? Akıntıdan kaynaklı sesim kısılmış... (46’da)

Ortadoğu gerçeği ve Öcalan Önderliği

Tarihte uygarlıklar doğuran anaç toprak olarak bilinen Ortadoğu, bugün kendi yarattığı ve tüm insanlığa mal ettiği temel değerlere en fazla ters düşen ve kendine yabancılaşmış bir alan durumundadır. Bu ters düşme ve yabancılaşma dünün... (59’da)

Finans Kapital haksızlık ve yozlaşma yaratan bir canavardır

Dünya ekonomisinin bu kadar krize girmesinin en temel etkeni, banka sermayesiyle sanayi sermayesinin iç içe geçerek banka sermayesinin hakim olduğu finans kapital olduğu söylenebilir. Finans kapital... (67’de)

Senin yoldaşlarına kurban olurum oğul

Dağlarda savaş olurken, pirenin deve yapıldığı birkaç hanelik köylerde anlık duygulara göre her şey bir anda kazanılıp, bir anda yitirilirken, gerçeğe ulaşma şansları olmayan köylüler; çoğu zaman rüyalarında gördüklerinden ya da o günlerde yaşanan herhangi bir olaydan yola çıkarak sonuca... (78’de)

TÜRKİYE’NİN DEMOKRATİK SİYASİ ALTERNATİFİ VARDIR

“Zap direnişi ve halkın ayağa kalkışı hem hükümetin, hem de ordunun hesaplarını alt-üst etmiştir. Hükümet daha sıkıntılı bir döneme girecektir. Ordu, imha planlarının sonuç vermemesi karşısında kara kara düşünmeye başlamıştır. Kara Kuvvetler Komutanı sık sık, ‘katılımları önlememiz ve kazanma umutlarını kırmamız gerekir’ diyordu. Bunu stratejik bir söylem olarak ifade ediyordu. Ne var ki geline aşamada katılımlar eskisinden kat be kat fazlalaşacaktır. Halkın iradesini kırma ise artık eskisinden daha zor hale gelmiştir. Ordu bu durumda bastırma operasyonlarını arttırmayı isteyecektir”

Êdi Bese hamlesi, 22 Temmuz sonrası ordu ve AKP’nin birlikte Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme politikalarını boşa çıkarmıştır. AKP ve ordu birleşerek, içteki tüm siyasi ve toplumsal güçleri, dışta da tüm ülkeleri arkasına alarak Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmeyi planlamıştı. Ancak beklentileri gerçekleşmemiştir.

Abdullah Gül’ün cumhurbaşkanı seçilir seçilmez Kürdistan’a sefer düzenlemesi; Kürt halkı üzerindeki kuşatmayı tüm Kürt toplumuna hissettirerek, askeri ve siyasi baskılarla Kürt toplumunu teslim almayı amaçlıyordu. Seçimden hemen sonra DTP üzerinde baskı kurulması da bu politikaların sonucuydu. DTP, ya havuç ya da sopa politikasıyla etkisiz hale getirilip Kürt özgürlük hareketinin tasfiye edilmesinin parçası yapılmak isteniyordu. Yine Güney Kürdistanlı siyasi güçler üzerinde baskı kurularak PKK’nin karşısına çıkarılması hedefleniyordu. Psikolojik savaşın tirmandırılması ve meclisten teskerenin çıkarılması hep böyle bir tasfiye planının parçasıydı. ABD’den alınan destekle de psikolojik ve siyasi baskıyla sonuca gidilmeye çalışılacaktı, bunlarla sonuca gidilmediği takdirde ABD zorlanarak bir kara operasyonu ile öngörülen hedeflere ulaşmak istenecekti.

Çıkarılan teskere temelinde öngörülen imha hareketine 22 Temmuz sonrası başlatılan Êdi Bese hamlesiyle cevap verildi. Böylece siyasi baskı ve operasyonlarla bastırma hareketi Gabar ve Oramar’da büyük bir direnişle karşılaştı. Psikolojik savaş en

üst düzeye çıkardıklarını düşündükleri bir anda yenilgi alarak süngüleri nin düşmesi gerçekleşti.

Türkiye’nin yumuşak karnı Kürt sorunudur

Bush-Erdoğan görüşmesiyle baskıyı arttırıp sonuç alacaklarını düşündüler. Bu görüşmenin sonucunda ya teslim alma ya da Kürt özgürlük hareketini pasif konuma düşürme hedeflenmişti. Türkiye ve ABD’nin hareketimiz üzerindeki bu uğursuz planları çok iyi fark edildi. Bırakalım bu görüşme sonrası ortaya çıkan baskıya boyun eğmeyi, bu baskılara karşı direnmekten başka yol olmadığı düşüncesiyle büyük bir kararlılık ve iradi duruşla direniş geliştirme kararı alındı. Bu direniş kararımız ABD ve Türkiye hükümetinin beklemediği bir durumdu. Onlar PKK’yi pasif duruma düşürme amaçlarına kolaylıkla ulaşacaklarını sanıyorlardı. Ankara-Washington hesapları, özgür iradeyi ifade eden Kürdistan dağlarından döndü. Kürt halkı Önderi Kürdistan dağları için, özgür düşünme, özgür tartışma, özgür karar alma ve özgür eyleme geçme yerleri olduğunu belirtiyordu, işte bu güçlere bu bir kez daha gösterildi.

Türkiye hava hareketinden sonuç alamayınca bu defa kara operasyonu dayatması içine girdi. ABD, Türkiye’ye bazı isteklerini kabul ettirme temelinde kara operasyonuna izin verdi. Türkiye’ye parça parça destek vererek kendisine daha fazla bağlama planını uyguluyordu. Türkiye’nin yu-

muşak karnı Kürt sorununu Türkiye’ye karşı kullanıyordu.

Türkiye kendini pazarlayarak dış güçlerin desteğini alıp PKK’yi tasfiye ettikten sonra tüm Kürdistan parçalarındaki özgürlük hareketini kontrol altına alıp etkisizleştireceğini düşünerek hareket ediyordu. ABD yoluyla KDP ve YNK üzerinde baskı kurarak Kürt özgürlük hareketini sıkıştırmayı hedefliyordu. Bizim Êdi Bese, dememize karşı o da artık yeter, deyip tüm politikasını mücadeleyi bastırmaya yöneltmişti. Şunu önemle belirtmeliyiz ki; halkımız, hareketimizin Êdi Bese hamlesini doğru anladı. Önderliğimizi ve hareketimizi tasfiye etme planının, bire bir Kürt halkının varlığını tehdit etme olduğunu hissetti. Bu nedenle “Operasyonlara Hayır!”, “Demokratik Çözüm İstiyoruz!” diyerek Botan’a yürüdü. Botan’a yürüyüş, tasfiye saldırılarına karşı Kürt halkının tutumuydu. Bu nedenle özgürlük mücadelesinin sembolü olmuş Botan’dan Türk devletine bir mesaj vermiştir.

15 Şubat’ta Kürt halkının ayağa kalkışı, Kürt halkının Önderliğinden koparılamayacağını kanıtlamıştır. Halk, özgürlük ve demokrasiyi kazanana kadar Önderliğinin ve PKK’nin arkasında olacağını yüksek sesle haykırmıştır. Hiçbir komplo ve oyunun halkı Önderliğinden koparamayacağını göstermiştir. Uluslararası komplo da, İmralı sistemi de 15 Şubat’ta önemli oranda boşa çıkarılmıştır. Önderliğimizi esaret altına alarak öngördükleri amaçlarına ulaşamamışlardır. 15 Şubat’ta halkın ayağa

“Kadrolarımızın ve kurumlarımızın tehlikeyi görüp, Êdî Bese hamlesini doğru anlamaları, sonuçlarını Botan yürüyüşü ve 15 Şubat uluslararası komponun yıl dönümünde ayağa kalkışında gösterdi. Zap direnişi örgütümüzü ve kadrolarımızı daha da canlandırdı. 8 Mart ve Newroz bu sürecin sonucudur. Dolayısıyla Êdî Bese hamlesi, Türkiye’deki örgütlerimizi, kadrolarımızı ve halkımızı kendi içinde belirli düzeyde yenileyen ve dönüştüren bir etkiye bulundu”

kalkışı tarihsel değerdedir. Kürt halkı iradesini ortaya koymuştur. Tüm dünyaya, benim bağlı olduğum siyasi irade budur, demiştir.

15 Şubat uluslararası komponun yıl dönümü, arkasından Zap direnişi, 8 Mart ve Newroz hamlesiyle özgürlük mücadelesinde yeni bir dönem başlamıştır. Türk devletinin çözümsüz politikasına karşı her türlü direnişin yapılacağı ilan edilmiştir. Kürt halkı Türk devletine, bu iradenin kırılmayacağını tutumuyla net olarak göstermiştir.

Baskıyla sindirilemeyen halk gerçekliği mücadeleyle kazanılmıştır

Newroz’da zirveleşen Êdî Bese hamlesi Kuzey Kürdistan halkının mücadeleyi kazanma umudunu her zamankinden daha fazla arttırmıştır. Mücadele edildiği takdirde özgürlüğün kazanılacağına inanç yükselmiştir. Halkın PKK’ye bağlılığı en üst düzeye çıktığı gibi, kendine özgüveni de fazlasıyla artmıştır. Newroz’la gerçekleşen özgürlük devrimi, 1990’lı yılların başında gerçekleşen direniş devriminden daha bilinçli bir karaktere sahip olduğunu ortaya koymuştur. Mücadele içinde yetişen birkaç kuşağın bu ayağa kalkışı, aynı zamanda otuz beş yıllık mücadelenin bilincini de dışa vuruyordu. Baskıyla sindirilemeyecek bu halk gerçekliği, mücadeleyi kazanana kadar süreklileştireceğini ifade ediyordu.

Önderliğin ve PKK’nin Kürt halkı üzerindeki manevi otoritesinin tartışmasız oluşu, Türk devletinin ve dış güçlerin Kürt halkının birliğini parçalama ve bu temelde kendi politikalarını uygulama planlarını da başarısızlığa uğratmıştır. Türk devleti ve

dış güçler son yıllarda kurumlarımız ve halk içinde hareketimize karşı kuşku yaratma politikası izliyorlardı. Bu konuda özel bir çaba harcanıyordu. Psikolojik savaşla hareketin imajının olumsuz yansımaları için her şey yapıyordu. Bazı kadrolarımızda bile özel savaşın etkileri görülüyordu. Halkımızın Newroz’da gerçekleştirdiği “Özgürlük Devrimi”, PKK halktır halk burada ve Bijî Serok Apo sloganları bu yüreği ve beyni zayıf insanlarımızı da kendine getirmiştir. Dolayısıyla bu ayağa kalkışın; Türkiye örgütümüz, kurumlarımız ve halkımız içindeki zayıflıkları ortadan kaldıran bir etkisi olmuştur.

Türkiye’de son yıllarda örgüt anlayışında, yaşam anlayışında ve mücadele çizgisinde bir sistem içileşme gelişmiştir. Yönetim ve kadrolardaki bu durum halk hareketini de olumsuz etkiliyordu. Kadro ve kurumlarımız ne halka iyi öncülük yapıyor ne de güven veriyordu. Êdî Bese hamlesiyle örgüt içi geriliklere ve sistem içileşmeye dur denilip, kadrolarımız ve tüm kurumlarımızda kısmi bir toparlanma ortaya çıkınca, bu çalışmalara da olumlu yansdı. Kadrolarımızın ve kurumlarımızın tehlikeyi görüp, Êdî Bese hamlesini doğru anlamaları, sonuçlarını Botan yürüyüşü ve 15 Şubat uluslararası komponun yıl dönümünde ayağa kalkışında gösterdi. Zap direnişi örgütümüzü ve kadrolarımızı daha da canlandırdı. 8 Mart ve Newroz bu sürecin sonucudur. Dolayısıyla Êdî Bese hamlesi, Türkiye’deki örgütlerimizi, kadrolarımızı ve halkımızı kendi içinde belirli düzeyde yenileyen ve dönüştüren bir etkiye bulundu. Newroz’da gerçekleşen halk özgürlük devrimi, örgüt ve kadrolarımızda belirli bir düzeyde ortaya çıkan

dinamizmin sonucudur. Sistem içileşmeye karşı biraz verilen mücadele, örgütün bir iki yıldır yaşadığı toparlanma ve yaptığı hamle ile birleşince ortaya bu sonuçlar çıkmıştır.

Türkiye partiler mezarlığından çok hükümet mezarlığına dönmüştür

2008 Newroz’undan sonra artık ne Türkiye’de, ne Avrupa’da, ne de başka bir yerde çalışmalar önünde hiçbir engel gösterilemez. Bırakalım çalışmaların önünde her hangi bir engel göstermeyi, tüm zayıflıkları giderecek, her koşulda başarılı çalışma yürütme imkanları artmıştır. Eskiden konulan hedeflerin en azından iki katına çıkarılacağı bir mücadele süreci başlamıştır. Eğer ortaya çıkan imkanlar doğru değerlendirilip, örgütlenmeler güçlü yapılırsa bu temelde yükseltilecek mücadele bir final mücadelesi haline getirilebilir. Özgürlük devriminin ortaya çıkardığı imkan ve fırsatları bu çerçevede anlamak ve değerlendirmek gerekir.

Êdî Bese hamlesinin ulaştığı düzey tabi ki başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerini ve bölgeyle yakından ilgilenen büyük güçleri düşündürcektir. Türkiye’nin büyük bir telaşa girdiğini söyleyebiliriz. Zap direnişi ve halkın ayağa kalkışı hem hükümetin, hem de ordunun hesaplarını alt-üst etmiştir. Hükümet daha sıkıntılı bir döneme girecektir. Ordu, imha planlarının sonuç vermemesi karşısında kara kara düşünmeye başlamıştır. Kara Kuvvetler Komutanı sık sık, “katılımları önlememiz ve kazanma umutlarını kırmamız gerekir” diyordu. Bunu stratejik bir söylem olarak ifade ediyordu. Ne var ki geline aşamada katılımlar eskisinden kat be kat fazlalaşacaktır. Halkın iradesini kırma ise artık eskisinden daha zor hale gelmiştir. Ordu bu durumda bastırma operasyonlarını arttırmayı isteyecektir. Ancak Türk ordusunun bile gerillanın bu operasyonlarla biteceğine eskisinden daha az inanan duruma düştüğünü söylemek, bir gerçeği ifade etmek olur.

Hükümet mevcut durumda Kürt sorununu çözecek bir pozisyonunda değil. Bastırmanın da çok fazla sonuç verme-

diğini gördü. Hatta bastırma politikalarında ısrar ettikçe kendisi de tükenecek. Zaten inkar ve imhada ısrar eden hükümetler kullanılıp tüketilmiştir. Klasik iktidar blokları bu güne kadar yeni hükümetler eliyle de inkar ve imha politikasında ısrar etmeye devam etmişlerdir. Türkiye partiler mezarlığından çok, hükümet mezarlığına dönmüştür. Hükümetler düşer ama yerine yenileri gelir. Ne var ki Türkiye'de biten hükümet kendisiyle birlikte dayandığı partiyi de bitirip tarih sahnesinden çekilmektedir. Ya da bir daha kendisine gelememektedir. AKP hükümeti de benzer akıbetle karşı karşıya gelmiştir. Mevcut çabaları bu duruma düşmek için çırpınmaktan başka bir şey ifade etmemektedir.

Savaşın yükü yoksul halka yüklenmiştir

AKP hükümeti mevcut durumda klasik politikanın uygulayıcısı durumundadır. Ancak bu politikayı sürdürdüğü takdirde ömrünün sonunu getirecektir. Bu nedenle oyalayıcı paketlerle, acaba kendimi kurtarır mıyım, diye düşünmüştür. Bunu başaramamıştır. Zap operasyonundaki başarısızlık tüm planlarını alt-üst etmiştir. Artık tek yol üzerinde yürüyor. ABD ve AB üzeri baskılarla Kürt özgürlük hareketini pasif konuma düşürür müyüm, gibi hesapları ve umutları tükenmemiştir. Ancak ciddi bir adım atmadan direnişi durdurarak kendisini rahatlatması mümkün değildir. Artık eskisi gibi tek taraflı ateşkesler de yapılmaz. Ancak açık ya da güvence olarak dolaylı adımlar atması görülmenden Kürt özgürlük hareketinin pasif konuma düşürülemeyeceğini Türkiye'nin de anlamış olması gerekir.

Ordu ve ulusalcıların da sıkışık oldukları bir dönemde sorunu çözmeleri zordur. Şu anda eski politikalarda ısrar edecekleri görülüyor. Nitekim Kara Kuvvetleri Komutanı Kıbrıs'taki konuşmasıyla bunu açıkça ifade etmiştir.

Hükümet ve klasik iktidar blokları çözümünden uzak olsalar da, Türkiye toplumunda ve aydınlarda, kimi sivil toplum örgütlerinde bu sorunun çözülmesi gerektiğine inananlar artmış-

tır. Önümüzdeki dönemde devlet ve hükümet dışı çözüm arayışlarının ve bu konuda girişimlerinin hızlanması beklenmelidir. Bu tür çabalar bu defa daha fazla destek bulma imkanı bulacaktır. Zap direnişi ve Newroz'da ortaya çıkan halk gerçeği demokratik siyasal çözüm ihtiyacını daha fazla ortaya çıkarmıştır. Çözumsuzlukta ısrarın Türkiye'nin bitmesi anlamına geleceği çeşitli çevreler tarafından daha fazla dillendirilmeye başlanmıştır. Kürt demokratik hareketi ile Türkiye'nin demokrasi güçleri arasında yeni ortaklıklar gündeme gelebilir. Demokratik Toplum Partisi ile Demokratik Cumhuriyet Kongresi eğer bir çatı partisi ortaya çıkarabilirse Türkiye siyasetinin rengi değişebilir.

Kürt halkının özgürlük mücadelesi Türkiye'nin demokrasi güçlerini de etkilemektedir. Türkiye'nin birçok sorununun çözumsuzluğu ve süren savaşın yükünün halka yüklenmesi demokrasi güçlerini de, sivil toplum örgütlerini de harekete geçirmiştir.

Türkiye'de bu yönlü gelişmeler beklenirken, İran ve Suriye de mevcut gelişmelerden ürkmüştür. Bu devletler klasik politikalar gereği sorunun çözümünü yönünde değil de, kimi diplomatik ilişkiler ve kendilerini pazarlayarak bu sıkıntıyı atlarmaya çalışacaklardır. Onlar da Türkiye'nin izlediği politikaların farklı biçimlerini pratikleştirerek Kürt özgürlük hareketinden kurtulmayı amaçlamaktadır. Suriye'nin, Arap gücünü kullanarak ve Türkiye'yi arkasına alarak klasik politikayı sürdürmek istediği görülmektedir. Yine

ABD ile çok fazla karşı karşıya gelmeyen politikaları da bu çerçevede değerlendirmek gerekir.

PJAK'a yönelik saldırı YNK ile bağlantılı

İran'ın, Türkiye'nin Kürt özgürlük hareketini bastırma politikasına tam destek verdiği açıktır. Türkiye'nin Kürt özgürlük hareketini ABD eliyle bastırmasından da büyük memnuniyet duyacaktır. Türkiye'nin kendileri için de savaştığı, biçiminde bir anlayışla hareket etmektedirler. İran, Irak'taki etkisini bile Kürt özgürlük hareketini bastırma temelinde kullanmayı düşünmektedir. Son zamanlarda PJAK alanına yönelik saldırılarını arttırmasını YNK ile bağlantılandırmak yanlış olmaz. YNK de İran saldırılarını gerekçe gösterip HRK gerillalarının Kandil alanından çıkmasını dayatmak istediği görülmektedir. Eğer YNK bağlantılı olmasaydı YNK ve Talabani bu saldırıları sorun yaparlardı. ABD de bu konuda İran'a muhtıra verebilirdi. Ne var ki ne YNK, ne de ABD'den ses çıkmaktadır.

Êdî Bese hamlesinin Newroz'da ulaştığı düzey ABD, AB ve diğer ülkeleri mutlaka etkilemiştir. ABD ve Avrupa, Kuzey Kürdistan özgürlük mücadelesinin sağlam bir temele sahip olduğunu iyi görmüşlerdir. Tasfiye edilmesinin çok zor olduğunu daha iyi anlamışlardır. Bu nedenle politikalarında kimi değişiklikler beklenebilir. Avrupa mahkemesinin PKK'yi terör listesinden çıkarmasının bu süreçte denk gelmesi tesa-

düfi değildir. Kürt halkının Êdî Bese hamlesiyle ayağa kalkışı aynı zamanda, “biz halk hareketiyiz, bizi terörist ilan edemezsiniz” haykırışıydı. Bu ayağa kalkış etkisini göstermiştir. AB bundan sonra terörist demeye devam etse de, eskisi gibi siyasi bir etkisi olmayacaktır. Siyasi çıkarlar gereği alınmış siyasi bir karar olarak kalacaktır. Hukuki temeli tartışılır bir kararın etkisi ve meşruiyeti temelsiz kalmış olacaktır. Bu durum Kürt özgürlük hareketinin diplomatik çalışmalarının etkisini arttıracaktır. Avrupa Türkiye’yi memnun etmek için eski politikalarını sürdürse de, mücadelenizin dış dünyadan destek alma imkanları her türlü engellemeye rağmen artacaktır. Siyasal odaklar düzeyinde olmasa da kamuoyu nezdinde Avrupa’nın çözüm dayatması gündeme gelecektir. Bu durumun da özgürlük mücadelesi için yeni bir gelişme olduğu açıktır.

ABD bu savaşta açık taraf olmanın sakıncalarını gördü

ABD 5 Kasım’da Türkiye’ye tam destek vererek özgürlük hareketine karşı açık bir siyasi savaş içine girdi. PKK’yi Türkiye ile birlikte ortak düşman ilan etti. “PKK, Türkiye’nin ne kadar düşmanı ise bizimde o kadar düşmanımızdır” dedi. Türkiye’ye siyasi destek verdiği gibi, KDP ve YNK’ye baskı yaparak onları PKK’nin üzerine sürmek istedi. Türkiye ile Güneyli güçleri PKK’nin ezilmesi temelinde uzlaştırmayı ve her iki gücü kendi çıkarı doğrultusunda kullanmayı hesaplıyordu. Bu politika esas olarak ABD’nin yüzünü giderek Türkiye’ye dönmesi anlamına geliyordu. Giderek Türkiye’nin daha etkin olacağı bir siyasi durum ortaya çıkaracak bir yaklaşımı benimsemişti. Ne var ki Kürt özgürlük hareketi bu oyunları bozdu. Kürt özgürlük hareketinin ve bir bütün olarak Kürtleri dikkate almayan bir politikanın ABD için daha ciddi olumsuz sonuçlar ortaya çıkaracağı gösterildi.

Özellikle Şubat ve Mart direnişleri, ABD’nin Kürt özgürlük hareketine karşı politikalarını tümünden değiştirmese de, Kürt özgürlük hareketi üzerinde istediği gibi oynayamayacağını

“Türk devletinin PKK’yi ezip ondan sonra tüm parçalardaki Kürt halkının özgürlük özlemini boğma saldırısına karşı gerillanın direnişi dört parçayı da ruhen birleştirmiştir. Ulusal duygu Kürtlerde ilk defa bu düzeyde pekişmiştir. Çünkü Zap’ta gösterilen direnişin kendi öz güçleri olduğu bilinciyle bu direnişten fazlasıyla gurur duymuştur Oramar türküsünün tüm Kürtlerin dilinden düşmemesi, Oramar’da hem Türk devletinin darbe yemesi, hem de Türk askerlerinin esir alınması nedeniyledir”

gösterdi. Bu savaşta açık taraf olmanın sakıncalarını gördü. ABD, Türkiye’ye destek vermeye devam etse de, bu 5 Kasım sonrası planladığı gibi yürümeyecektir. Artık Güney Kürdistanlı güçler üzerinde eskisi gibi PKK baskısı yapma imkanları azalmıştır. Eğer Kürtler bölgede dikkate alınacak bir halk olaksa PKK’ye daha dikkatli bir yaklaşım göstermesi gerektiğini anlamıştır.

ABD önümüzdeki dönemde Türkiye’den sınırlı bazı adımlar atmasını isteyebilir. Çünkü Türkiye’nin mevcut politikası tüm Kürtleri PKK etrafında topluyor. Türkiye halen işbirlikçi bile olsa bir çözümünden yana değildir. Türkiye, inkarcılığı eskisi gibi sürdürmek istiyor. Kimliği tanımamada ve eğitimin anadilde olmasını kabul etmemede ısrarlıdır. Ben kimlik tanır ve eğitimin anadilde olmasını kabul edersem seksen yıllık politikam boşa gider, diye düşünüyor. İnkarcı politikayı derinleştireceği asimilasyonla nihai olarak tamamlamak istiyor. Başbakan Erdoğan’ın belirttiği gibi, insanlık suçunu sonuna kadar işlemeye ısrarlıdır. ABD ve Türkiye politikaları önümüzdeki dönemde Türkiye’nin bu katı yaklaşımı nedeniyle bazı sorunlarla karşılaşabilir. ABD Türkiye’nin Kürt inkarcı politikalarının kendi politikalarını da boşa çıkardığını görerek sınırlı bazı adımlar atılması çalışması içine girebilir. Çünkü ABD’nin, Türkiye’nin inkarcı politikalarını nasıl desteklediğini Kürt özgürlük hareketi mücadelesiyle teşhir etmiştir. Eğer direniş olmasaydı ABD, Türkiye’nin politikalarını açıkça desteklemeye devam edecekti. Hatta Türkiye’nin bir terör örgütünü tasfiye ettiğini belirterek Türkiye’ye destek verme politikasını meşrulaştıracaktı. Ne var ki halkın ayağa kalkışı ABD’nin inkar ve imha hareketini

desteklediğini tüm dünyaya ilan etmiştir. Bu nedenle ABD eski politikalarının da rötüş yapma ihtiyacı duyacaktır.

Güney Kürdistan halkı savaşı anı anına ve iliklerine kadar yaşamıştır

Bu direnişin Kuzey Kürdistan’dan sonra en fazla etkilediği parça Güney Kürdistan olmuştur. Güney Kürdistan halkı savaşı anı anına ve iliklerine kadar yaşamıştır. Türk devletinin Güney Kürdistan’a kolayca girmesinin Güney Kürdistan için süreklileşecek bir tehdit olacağını anlamıştır. PKK tasfiye olduğunda ya da etkisizleştğinde sıranın kendilerine geleceğini bildiklerinden tüm yürekleri gerillanın yanında olmuştur. Türk devletinin bu operasyonla Güney Kürdistan halkının da iradesini kırmayı hedeflediğini fark ettiğinden, ilk günden güne kadar Güney Kürdistan halkı duyarlı davranmıştır. Bamernê hava alanında çıkan Türk tanklarının önüne kendilerini atmaları, gerilla direnişinin anlamını çok iyi anladıklarını göstermiştir. Güney Kürdistan halkının bu direnişi çok değerlidir. Çünkü dış güçlerin ve Türkiye’nin Kürdistan halkı üzerindeki oyunlarını boşa çıkarmada önemli bir rol oynamıştır. Bamernê halkı bu direnişle Güney Kürdistan halkının nasıl davranması gerektiğini de ortaya koymuştur. Bamernê de halkın tankların önüne geçmesi tüm Güney halkını etkilemiştir. Güney halkının gerillanın direnişinin arkasında olmasını sadece verilmiş bir destek olarak görmemek gerekir. Güney halkının bu duruşu bundan sonra Güney Kürdistanlı güçlerle PKK’nin karşı karşıya getirilmesini zorlaştırmıştır. Önceleri de Güneyli

güçler biz PKK'ye karşı savaşmayız, diyorlardı. Bu her an değişecek bir söylemdi. Daha çok Kürdistan halkını etkilemek için söylenmiş sözlerdi. Ancak Güney halkının bu tutumundan sonra gerçek anlamda Güneyli siyasi güçlerin PKK'ye karşı eskisi gibi savaş açmaları zorlaşmıştır. Bunun hem ulusal, hem de siyasi değeri vardır.

Şimdiye kadar Kürt özgürlük hareketine karşı yapılan tasfiye planlarının tümünde Güneyli güçlere rol verilmek istenmiştir. Türkiye kendi başaramadığı işi Kürtlere yaptırmaya çalışmıştır. Türk devletinin son yıllarda politikasının tümü Güney Kürdistanlı güçleri PKK'nin üzerine sürme üzerine kurulmuştur. Dış politikasında esas hedef, Güneylilerin PKK'yi tasfiye planının içine dahil edilmesidir. Türkiye'nin ABD üzerinde yürüttüğü tüm diplomatik çalışmaların hedefi de bunu sağlamaya yönelik olmuştur. Çünkü Güney Kürdistanlı güçler ve onlar vasıtasıyla Türkiye içindeki bazı Kürt çevreleri tasfiye politikası içine sokulmadan başarılı olamayacaklarını düşünmektedirler. Türkiye eskiden de Güneyli güçleri yanına alarak gerillanın üzerine yürümüştür. Türkiye günümüzde de bunu gerçekleştirmeyi hedefliyordu. Ne var ki Êdi Bese hamlesi, Zap direnişi ve Newroz'da zirveleşen özgürlük devrimi Güneyli güçlerin tasfiye planlarının içine sokulmasını zorlaştırmıştır. Bunu sağlayan Zap direnişi ve Güney Kürdistan halkının gerilla direnişine sempati duymasıdır. Güney Kürdistan'da gerilla aynı zamanda Güney Kürdistan halkının da meşru savunma gücü olarak görülmektedir.

Mart ayı tüm parçalarda demokratik bir ulusal birlik ortaya çıkardı

Türk devletinin PKK'yi ezip ondan sonra tüm parçalardaki Kürt halkının özgürlük özlemini boğma saldırısına karşı gerillanın direnişi dört parçayı da ruhen birleştirmiştir. Ulusal duygu Kürtlerde ilk defa bu düzeyde pekişmiştir. Çünkü Zap'ta gösterilen direnişin kendi öz güçleri olduğu bilinciyle bu direnişten fazlasıyla gurur duymuştur. Şimdiye kadar devletler istediği za-

man Kürtlere saldırır, yakar-yıkardı. Bu nedenle gerillanın NATO'nun ikinci büyük ordusuna karşı gösterdiği büyük direniş tüm Kürtlerin gururu olmuştur. Kürtler saldırılarla sürekli iradesi kırılan bir halk olduğu için gösterilen direniş karşısında ister PKK'li olsun ister olmasın tüm Kürtler gerillanın yanında yer almıştır. Oramar tüküsünün tüm Kürtlerin dilinden düşmemesi, Oramar'da hem Türk devletinin darbe yemesi, hem de Türk askerlerinin esir alınması nedeniyledir. Gabar, Oramar ve Zap direnişi Newroz'da halkın ayağa kalkmasına yol açmıştır. Tüm Kürdistan halkı 2008 Newroz'undan çok fazla etkilenmiştir.

2008 Şubat ve Mart ayı tüm parçalarda demokratik bir ulusal birlik ortaya çıkardı. Kürtler ilk defa bu düzeyde duyguda ortaklaştı. Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de çok yeminli PKK düşmanlarının bile bu dönemde sessiz kalmaları bu ulusal duygu birliğinin geldiği gücü gösterir. Bu nedenle Kürdistanlı siyasi güçler artık eskisi gibi istenildiği zaman birbirine karşı kullanılamaz. Bu durum sömürgeciliğin şimdiye kadar kullandığı bir aracı işlemez hale getirmiştir. Bunu sağlayan esas olarak Kürt halkında gelişen demokratik ulus bilincidir. Siyasi örgütlerden çok, halkın tutumunun bu durumu ortaya çıkardığını bilmek gerekir. Bu nedenle tüm Kürt siyasi grupları 2008 Şubat ve Mart'ta Kürt halkının ortaya koyduğu ulusal birlik tutumunu dikkate almak zorunda kalacaktır. Bu nedenle bu süreçteki direnişler ve halkın ayağa kalkışı ulusal politika düzeyinde de tarihsel sonuçlar yaratmıştır.

Güneyli güçler de artık eskisinden daha fazla farklı tutum içine gireceklerdir. Bizim istediğimiz ulusal birlik politikalarına olumlu yaklaşımları söz konusu olmasa da, ABD ve Türkiye'nin baskılarına eskisinden daha fazla direnme durumunda olacaklardır. Daha iradeli politika izlemeleri gelişebilir. Çünkü halkın duruşu onları böyle bir politikaya zorlamaktadır. Güney Kürdistan halkı, gençliği, kadını ve sivil toplum örgütlerinde demokratik ulusal bir çizgi gelişmektedir. Eskiden herhangi bir parti iste-

diği zaman kamuoyunu yönlendirirken artık Güneyde de bu partiler dışında kamuoyu oluşturan ve demokratik irade ortaya koyan bir güç de oluşmaya başlamıştır. Bu gelişmeyi de olumlu görmek gerekir. Kürt özgürlük hareketinin hem direnişi, hem de demokratik ulusal duruşu Güney halkını ve çeşitli toplumsal kesimleri olumlu etkilemektedir.

PKK'nin etkisizleştirilmesi bir yana direnen bir güç oldu

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz, Kürdistan'da yaşanan demokratik ulusal gelişmeyle birlikte, bir siyasi partinin istediği zaman istediği gibi kamuoyunu yönlendirme gücü eskisi gibi olmayacaktır. Doğru yaklaşım gösterirlerse halkın desteğini alabilecekler, aksi durumda Kürt kamuoyu bu siyasi güçlere destek vermeyecektir. Bu açıdan Güney Kürdistanlı güçler de artık halkın sesine kulak vereceklerdir. Yalnız Güney Kürdistan halkının değil, tüm parçalardaki halkın sesine kulak vereceklerdir. Kürdistan'daki siyasi güçlerle demokratik kamuoyu arasındaki bu dinamik olumlu etkileşim Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi açısından çok olumlu sonuçlar doğuracaktır.

Şunu belirtebiliriz; Kürdistan siyasi güçleri arasında daha fazla ilişki kurmanın hem siyasi, hem toplumsal etkenleri eskiye göre daha fazla artmıştır. En azından birbirlerine karşı olmayacaklardır. Hatta dolaylı destek verme durumları da gelişebilir. Kürtler arası savaş hiç kıskırtılamaz demiyoruz, ama eskisine göre bu tehlike azalmıştır.

ABD, Türkiye'nin yapacağı kara operasyonunda belirli düzeyde sonuç alacağını düşünüyordu. Böylece Türkiye'yi biraz memnun etmiş olacaktı. KDP'nin Türkiye'nin hassasiyetlerini daha fazla dikkate alacağı bir siyasi durum ortaya çıkacaktı. Böylece Türkiye ve KDP'yi bir noktada buluşturmamak, PKK, ABD'nin bölgedeki politikalarına sorun yaratan konumdan çıkacaktı. Ne var ki ABD'nin düşündüğü olmadı. PKK'nin etkisizleştirilmesi bir yana, direnen bir güç olduğu bir daha

görüldü. Türkiye'nin pozisyonu güçlenme yerine zayıfladı. KDP, daha fazla ABD-Türkiye politikasına uyumlu hale getirilmek istenirken, KDP'nin daha iradeli tutum takınmasına yol açacak bir siyasal durum ortaya çıktı. İran ve Suriye de, Türkiye'nin operasyonla kendilerini de rahatlatacağını hesaplıyorlardı. Ne var ki bir çok çevrenin hesabı boşa çıktı. Direnen halk ve direnen özgürlük gerillası bu süreçte kazançlı çıktı. Yine birçok güç hayal kırıklığına uğradı. Kendi kendilerine, nasıl böyle oluyor, dediler.

İslamcı siyasi kesimler cumhuriyet döneminde devletten dışlanmış

Türkiye devleti içinde eskiden beri güç olan klasik iktidar blokları ile İslamcılar arasında bir soğukluk olmuştur. İslamcı siyasi kesimler cumhuriyet döneminde devletten dışlanmış. AKP iktidarı bu engeli aşarak siyasal İslamı devlet içine yerleştirmek istemiştir. Ancak önüne engel çıkarılmıştır. AKP bu engeli ortadan kaldırmanın en kolay yolu olarak Kürt sorununda klasik politikanın savunuculuğunu yapmayı tercih etmiştir. Ordu bunu görerek daha da bastırıp AKP'yi tamamen savaş hükümeti haline getirdi. 22 Temmuz'dan sonra Kürt halkının inkar ve imhasına dayalı saldırı başlattı. Bu politikaları tüm siyasi ve sosyal kesimler destekledi. Nitekim sol ya da sol liberal olduğunu söyleyen çevreler bile, PKK silah bırakmalıdır, diyerek teslimiyet dayatması yaptılar. Kürt özgürlük ha-

reketini bitirme ittifakı bu düzeyde geniş bir yelpazede oluşturulmuştur.

Kürt halkının Önderliğini sahiplenmesi, AKP'nin Kürdistan'da geriletmesi ve Zap direnişi bu ittifakı dağıttı. AKP'ye verilen rol yerine getirilmeyince, destek ya da bir süre sessiz kalma politikası da terk edildi. Devleti ele geçirmek isteyen gruplar arasındaki kavga böyle başladı. PKK'yi bitirmekte ortaklaşan iki güçte yıpranmıştı. AKP de, ordu da bu süreçten yıpranmış olarak çıktı. Şimdi her ikisi de bu yıpranmışlık sonucu çok aktif politika izleyemiyor. Ordu yıprandığı için ortaya çıkan bu kavgayı şimdilik sessiz seyrediyor. Kendisini toparlamak için sessizliği yeğliyor. Pozisyonunu güçlü gördüğü anda derhal ağırlığını koyacaktır. Kara Kuvvetler Komutanının AKP ile ulusalcılar arasındaki sorunlara değinmeden Kürt sorunu konusundaki sert çıkışı böyle anlaşılmalıdır. Yeniden hamle yapmasını sağlayacak en uygun konu olarak Kürt karşıtlığını görmüştür. Çünkü tüm tarafların klasik inkarcı politikayı sürdürdüğü dönemde bu bir atak gibi görülecektir. Diğer yandan Kürt karşıtı bu çıkışla, aranızdaki kavgayı bırakın, yine bu politika etrafında birleşin mesajı vermiştir.

Mevcut durumda bu kavgayı bir tarafın kazanması düşünülemez. AKP belirli bir geri adım atarak İslamcı yüzünün Kürt özgürlük hareketine karşı kullanılması pozisyonunu sürdürecektir. Senin rolün bu kadardır, sana verilen bu rolü devleti ele geçirmede kullanamazsın, denilerek tümünden bi-

tene kadar AKP'nin bu rolü üstlenmesi istenecektir. AKP demokratik adımlar atacak iradeye sahip olmadığından kullanılıp posası çıktıktan sonra siyasi arenadan çekilecektir.

AKP devleti ele geçirme mücadelesini bir süre sonra bırakabilir. Klasik inkarcı siyaset tarafından kullanılan bir özel savaş hükümeti olarak yoluna devam edebilir. Yoluna devam etmesi, kapatılıp biraz terbiye edildikten sonra gerçekleşmesi söz konusu olabileceği gibi, AKP söz ve tutumlarıyla terbiye olduğunu gösterirse kapatılmadan da yoluna devam edebilir. Şu açığa çıkmıştır; demokratikleşme mücadelesi vermeyen her güç devleti ele geçirme kavgasına girdiğinde mutlaka terbiye edilmiş olarak klasik politikaların parçası haline gelir. Daha doğrusu, klasik politikaların toplumu aldatmak için kullandığı araçlara dönüşürler. İster sol, ister sağ, ister İslamcı, ister başka bir kimlik adına yapılsın, devleti ele geçirme mücadelesi demok-rasi mücadelesi vermeyenler için devlete teslim olmakla sonuçlanır. Bu gerçek yalnız Türkiye siyasetinin değil, demokratikleşme dışında güç olmak isteyen tüm dünyadaki güçler için de geçerlidir. Devleti ele geçirme siyasetinin diyalektik kanunu budur.

Kürt sorununun çözümsüzlüğü ortaya kriz çıkarmıştır

AKP şimdi ABD ve AB'den aldığı destekle bu kanunu bozup, devleti İslamcı güçlerin eline geçen bir aygıtla dönüştürmek istiyor. ABD ılımlı İslam projesi nedeniyle buna destek verir mi, yoksa sadece hükümet olmasıyla sınırlı kalmasını mı ister bunu zamanla göreceğiz. Ancak Türkiye söz konusu olduğunda ABD'nin de Türk devleti gibi sadece bir kullanma politikası izlemesi daha kuvvetli bir olasılıktır. Türkiye'nin tamamen siyasi İslamın eline geçmesini ne ABD, ne AB, ne de İsrail'in isteyeceğini sanmıyoruz. Dolayısıyla AKP oynayacağı rol kadar rant elde edecek bir parti olmaktan öteye gidemeyecektir. Zaten AKP'nin içinde kendini böyle bir rol ile palazlandırmak isteyen önemli bir çevre var.

Gelinen aşamada Kürt sorununun çözümsüzlüğü kriz ortaya çıkarmıştır. Bu bir krizdir, ancak Kürt sorununun çözümsüzlüğü ve demokrasi eksikliğinden kaynaklanan bir krizdir. Şu anda Türkiye'de siyasi olarak etkin olan güçler demokratik zihniyette olmadıkları için Kürt sorununu çözemiyorlar. Bu da kriz yaratıyor. Kürt sorununu, dolaşısıyla krizi askeri yöntemlerle çezeceklerini sanıyorlardı. Ne var ki tarih kanıtlamaktadır ki, sorunun üzerine askeri yöntemlerle gider de kılıçla kördüğüm çözülmezse kriz daha da derinleşir. Ortaya çıkan krizi aşmanın yolu, başka yöntemlerle çözüm aramaktan geçer. Türkiye'de bu yola yönelecek siyasi bir irade ortada yoktur. Mevcut siyasi aktörler yaşamlarını Kürt halkının inkar politikası üzerine kurmuştur. Klasik iktidar blokları eskiye devam diyor. AKP de Kürt karşıtlığı üzerinden ekonomik ve siyasi rant elde ediyor. Siyasal İslam bu güne kadar kendisine güç olma imkanı sağlayan bu politikayı bırakmıyor. Bırakmak da istemiyor.

Türkiye'de demokrasi güçleri alternatif haline gelmelidir

Bu durum karşısında başka alternatiflerin devreye girmesi gerekiyor. Türkiye'deki krizden çıkmanın başka yolu görünmüyor. Siyaseti rant kapısı haline getiren siyaset tarzı nedeniyle siyasi çevreler bu konuda yeni bir şey geliştiremezler. Bu nedenle Türkiye'deki demokrasi güçlerinin bir araya gelerek alternatif bir güç haline gelmeleri gerekir. Demokratik siyasetçiler, aydınlar, yazarlar ve demokrasi mücadelesi içindeki sivil toplum örgütleri bir araya gelerek bu krize müdahale edebilirler. Êdi Bese hamlesi, Şubat ve Mart direnişi bunun imkanını her zamankinden daha fazla arttırmıştır.

Kürdistan ve Türkiye'de ordu şöyle, AKP ve CHP böyle, sorunu çezecek bir güç yok, bu iş nasıl çözülecek, gibi negatif yanlış değerlendirmeler var. Bu anlayış, çözümü hep egemen sınıf siyasetçisinden bekleme anlayışıdır. Halkın iradesinin sorunun çözümündeki rolünü görmemektir. Türkiye'deki egemen sınıfların sorunları çözme

gücünü yitirdiği bir süreçte demokratik halk güçleri için çözüm alternatifi olabilme imkanı daha fazla artmıştır. Demokrasi güçleri birleşirse güçlü bir çözüm gücü olabilirler. Demokrasi güçlerinin dağınıklığı ve zayıf görünmeleri, halkın gücüne inançsız olanlarda yanlışlar ortaya çıkarmaktadır. Küçük küçük görünen halk güçleri dağınık olmaktan çıksın ve bir araya gelsin görülecektir ki, Türkiye'nin en büyük siyasi gücü ortaya çıkacaktır.

Çok renkli ve çeşitli olmak demokrasinin bir gereğidir

Siyasi İslamcılarının gücü yüzde on beşi geçmez. Ne var ki sahte demokrasi umutları yaratarak yüzde kırk yedi oy aldılar. Bu oran içinde en az yüzde otuz demokrasi isteyen güçlerin oyu vardır. Demokratik zihniyetli olup AKP'ye oy vermeyen en az yüzde yirmilik bir oyunda olduğu düşünülürse bir demokratik ittifakın gücü ortaya çıkar. 1977'de yüzde kırk iki oy alan Ecevit, bu oyların tümünü demokratik söylemlerle aldı. Türkiye'de o günden bu güne demokrasi özelemleri azalmamıştır. Dolayısıyla demokratik bir hareketin alternatif olma ve sorunları çözmeye fırsatı ortaya çıkmıştır.

Bazı çevre ve kişilerin, şunun ne gücü var, ne oyu var, demesine kesinlikle katılmıyoruz. Yüzde bir bile çok önemlidir. Hatta daha az olsa bile değerlidir. Bunlar bir araya geldiğinde önemli ve değerli bir güç ortaya çıkarırlar. Bunu herkes görmelidir.

2003 seçiminde Kemal Derviş oyun bozanlık yapmasaydı İsmail Cem yüzde otuz oranında bir oy alacaktı. Birlik görüntüsü dağılınca ancak yüzde iki almıştır.

22 Temmuz seçimi öncesi Doğru Yol ve ANAP birleşmesinde bir pürüz çıkmasaydı en az yüzde yirmileri aşan bir oy alacaklardı. Ama birleşme olmayınca dibe vurdular. Kaldı ki demokrasi güçleri siyasi güçlerini birleştirerek daha fazla sinerji yaratabilirler. Yaratmalılar da.

Demokrasi umudunun tılsımı bir ittifakı uçurur. Bunu görmemek, çok yüzeysel ve dar bir mantıkla işe bakmak

olur. AKP bile bir demokratik ittifak havası yaratarak 2003'te hükümet oldu.

Türkiye'de demokrasi güçleri sadece birlik olduklarında önemli güç haline gelir. Zaten demokratik olmanın gereği farklı düşüncelerle var olur. Önemli olan bunları ortak bir programda birleştirmektir. Çok renkli ve çeşitli olmak demokrasi güçlerinin zaafı değildir. Bu demokratik zihniyetin bir ifadesidir. Ancak dağınık, parçalı ve herkesin "benim dediğim" demesi demokratik zihniyete terstir.

Demokratik güçlerde bugün görülen beş tane yüzde bir oyluk siyasi güç bir araya geldiğinde yüzde yirmi beş oy olur. Yeter ki tutarlı olsunlar ve halka umut versinler. Kaldı ki, Türkiye'de demokratik bir hareketin potansiyeli yüzde elliye aşar. Bu abartı değil, gerçekçi rakamdır. Yeter ki gerçek bir demokrasi programıyla ortaya çıksın.

Sonuç olarak: Ortada alternatif yok. Türkiye krize mahkumdur, bu kriz devam eder, yaklaşımı Türkiye ve Kürdistan halkının demokrasi özelemlerini yok saymaktır. Kürt halk önderi yıllardır boşuna "zeytin dalı" ya da "gökkuşağı" hareketi demiyor. Bugün Latin Amerika'da sol demokratların arka arkaya hükümet olmaları demokratik ittifaklarla olmuştur. Binde birlik siyasi güçler bile ciddiye alınarak mevcut sonuçlar ortaya çıkmıştır. Eğer eskisi gibi, şunun-bunun ne gücü var, denilirse Türkiye'de egemen sınıfların eline bakılmaya devam edilir.

Biz krize çözüm olarak, sol demokrat olduğunu tanımlayan tüm güçlerin bir araya gelerek demokrasi özlemi içinde olan sosyal demokrat ve liberal demokrat çevrelerde bile umut olacak bir program ve hareket tarzıyla ortaya çıkmalarını görüyoruz. Kürt halk önderi ilkeleri anti tekel, demokrasi ve barış olarak ortaya koydu. Eğer Türk solunda var olan kendini dayatma, dar ideolojik yaklaşımlar bırakılır, pratikleşmenin siyaseti yapılırsa Türkiye'de demokrasi ve özgürlük hamlesi başlar.

Türkiye'ye demokrasi ve Kürdistan'a özgürlük böyle bir platforma sağlanabilir. Bunun imkanı da, fırsatı da önümüze gelmiştir. Un, yağ, şeker vardır. Sıra helva yapmayı bilen ustalara kalmıştır.

APOCULAŞARAK GERÇEK İNSAN OLMAK

“Neden tüm insanların (mikro-kozmosların) gelişine sevinilmemektedir. Neden herkesin değil de kimilerinin doğumu, varlığı için ‘iyi ki doğdun!’ denmektedir. Yaşam kirletilmiştir de ondan. Yaşam ihanete uğratılmıştır da ondan. Kendi özüne ihanet eden-ettirilen insanlar tarafından -güçlerini yapmak için değil, bencillikleri için yıkmak amaçlı kullanmışlardır- hastalıklı, anormal bir toplum ve birey yaratılmıştır da ondan. Herkeste iki gözün, iki kulağın, elin-kolun olması insan olduğu anlamına gelmez. İnsan olmak, öze göre olmak, kendisinin mikro-kozmos olduğunu bilmektir”

Kürtler doğumlara pek de sevinen bir halk değildir

Kürtler’de pek gelenek-selleşmemiş, alışık olunmayan bir şey yaşıyor: Doğum günü kutlanıyor. Tabi herkesin doğum gününü kutlamıyorlar Kürtler. Önderlerinin doğum günlerini kutluyorlar. Hem de büyük bir coşku, heyecan duyarak kutluyorlar. İşkence görme, tutuklanma pahasına büyük bir katılım sergileyerek bunu gerçekleştiriyorlar. Kendisine ait olmaya başlamış bir halk olarak Kürtler, kutsal belledikleri bugünü de bir direniş, mücadele gününe çevirmişlerdir.

Kürtler aslında doğumlara pek de sevinen bir halk değildir. Doğumun neye, nereye ve nerede gerçekleştiği önemli olan. Herkesin anlamlı bir bütünlük içinde yaşadığı, tüm insanların değerinin sonsuz olduğu bilinçli bir toplumda doğumun karşılanış biçimi farklıdır; anlamsızlıklarla yüklü bir yaşama doğru gerçekleşen bir doğumun karşılanış biçimi farklıdır. Kürtler iyi ve güzel bir yaşam yaşamıyorlar ki birilerinin bu yaşama katılımlarını hoş karşılasınlar, buna sevinsinler. Kürtler hala sömürgecilik altında imha edilmek istenen bir halk olarak, normal bir yaşama kavuşmuş değiller. Her yeni doğuş; egemenlerce halka reva görülen kimliksizliğe, sefalet, baskı-zor altında işkenceye dönüştürülen yaşama olan bir katılımdır.

Kürtlere yönelim bir uygarlık yönelimidir

Kürtler beş bin yıldır tarihin sapkınlığı olan uygarlık güçlerince yola getirilmek, fethedilmek istenen bir halktır. Kürtler bugün hakları en fazla gasp edilmiş, normal insanlardan sayılmayan bir kategoride tutulmak istenen bir halktır. Egemenlikçi sistemin topyekün bir saldırıyla talepsiz kılmak, kendi içinde eritmek istediği bir halktır. Beş bin yıllık sınıflı uygarlık döneminde, egemenlerce sistemi en fazla tasfiye edilmiş bir halktır Kürtler. Zira insansal varoluşun tezi, ilk toplum biçimi olan doğal toplumun en nitelikli döneminin yaşandığı neolitiğin yaratıcıları olan bir halktır. Gelişimini, doğal toplumun demokra-

tik-komünal, özgürlükçü değerlerinin geriletilmesine, bastırılmasına endekslemiş olan ve ancak böylelikle gelişebilecek olan hiyerarşik devletçi sistemle Kürtler arasındaki mücadele, bu nedenle bir değerler, farklı toplumsal sistemlerin çatışmasıdır. Kürtlere yönelim, bir uygarlık yönelimiyken, Kürtlerdeki duruş da varlığını sürdürmeye çalışan doğal toplum değerlerinin duruşudur. Kürtlerde tarihin her dönemindeki demokratik komünal değerlerdeki ısrar -ataerkilliğin etkisiyle büyük aşınmaları yaşasa, uygarlık hastalıklarına ka-

pılsa da- cılız da olsa varlığını sürdürmüştür. Ama uygarlığın gelişimi başlı başına bir Kürt sisteminin yenilgisi olarak ele alınabilir.

Kürtler artık o müthiş yaratıcı halk olmaktan çıkmıştır. Tarihin en büyük devrimi anlamına gelen neolitik devrimi -ki bu devrim halklaşma ve insanlaşmanın gelişimi için gerekli olan maddi koşulların yaratımı anlamına gelir- yaratacak denli güçlü olan bilinç, yerini bilimden, gelişmeden bir mahrumiyete bırakmıştır. Yaşam artık hep kendini tekrar eden, yaratıcılıktan yoksun bir yaşamdır. Alışkanlıklardan örülü bir kördüğündür atalarından kendilerine kalan. Tanınmayan bir kimlik, imha edilmek istenen bir halk gerçekliği, eski kutsallığın-

dan ve kabiliyetinden sıyrılmış, binlinçten yoksun, sıradan bir yaşam tarzı. Dünyanın hiçbir yerinde görül-meyen, potansiyeli evrensel olduğundan evrensel çapta sergilenen bir tahakküm gerçeği. Yoksunluk, adeta alın yazısıdır. Yaşam emaresi güçlü olmayan bir halka her yeni katılım (doğum), tüm bunlara ortak olmaya, yükü daha da ağırlaştırmaya geliştir artık. Kürtlerde yeni doğum, gelecek vaat etmemeye, bitişe bir ortaklıktır.

Doğa en etkin gerçekleşmesini insanda sağlamaktadır

Halbuki her doğum bir yaratımdır. Doğum, yaratma potansiyelinin, yapma gücünün harekete geçmesidir. Potansiyel enerjinin kinetik enerjiye dönüşümü olarak da tanımlanabilir. Bir gerçekleşmedir. Hegel'in mutlak tinindeki (tanrı, ruh) her şeylik-hiçbir şeylik diyalektidiğidir doğumda işleyen. Doğum öncesi hali, potansiyel olarak her şeylik; gerçekleşme-miş, vücut bulmamışlık olarak da hiçbir şeyliktir. Doğum, potansiyelin kendini gerçekliğe kavuşturmasıdır, biçim kazanmasıdır. Varoluş böyle gerçekleşir zaten. Her Kürt bireyi bir gerçekleşme olarak, aslında halk potansiyelinin özünün bir dışavurumudur. Her Kürt bireyi, en genel anlamda da her insan, ürünü olduğu toplumsal gerçekliğin kapasitesini, gücünü bir toplumsal gen olarak bünyesinde taşır. Onda dile gelen doğadır, doğa kendini nasıl ki bir bitkide, hayvanda, taşa vb var ediyorsa, biçim kazanıyorsa insanda da en yetkin -bilinebilir- gerçekleşmesini sağlamaktadır. Zaten insan için yapılan mikro-kozmos tanımı bu gerçekliğin bir ifadesi olur.

Peki özelde Kürtlerde, genelde de tüm insanlıkta neden tüm insanların (mikro-kozmosların) gelişine sevinilmemektedir. Neden herkesin değil de kimilerinin doğumu, varlığı için "iyi ki doğdun!" denmektedir. Yaşam kirletilmiştir de ondan. Yaşam ihanete uğratılmıştır da ondan. Kendi özüne ihanet eden-ettirilen insanlar tarafından -güçlerini yapmak için değil, bencilikleri için yıkmak amaçlı kullan-

"Rêber Apo dört duvar arasında olsa da bugün insanlığın en özgür gerçekleşmesidir. O sadece tekil bir varlık değildir. Onda dile gelen sadece bir halk da değildir. Onda dile gelen genel bir insanlıktır. Sınırı, evrenin sonsuzluğudur. Büyüklüğü, evrenselliği bundan gelmektedir. Bu gerçeklik onu egemenlikçi sistem açısından en büyük düşman yaparken, öte taraftan insanlık için de en büyük özgürlükçü ve gerçek yaşamı yaratan kılmaktadır"

mışlardır- hastalıklı, anormal bir toplum ve birey yaratılmıştır da ondan.

Herkeste iki gözün, iki kulağın, elin-kolun olması herkesin insan olduğu anlamına gelmez. İnsan olmak, öze göre olmak, kendisinin mikro-kozmos olduğunu bilmektir. İnsan olmak, insanın ekolojik ilkesi olan toplumsallığı esas almak demektir. İnsan kalmak, toplumsallıkta ısrar etmek demektir. İnsan olmak ve kalmak, doğanın işleyiş ilkesi olan birbirini tamamlamayı ve birbiri için var olmayı bilerek ona göre yaşamaktır. Hiyerarşi, değersizlik ve tahakküm üretmeyen, her şeyin değerli olduğu canlı bir bütünselliği esas almaktır, insan olmak. İnsan kalmak da böylelikle mümkün olabilir. Gerçek insan doğal toplum insanıdır. Doğal toplum doğanın dilini konuşur, doğal insan da doğal toplum dilini. Böylelikle evren olduğunu bilen insandır, doğal ve gerçek insan.

İnsanda mücadele yürütenler sistemlerdir

Yaşadığımız hiyerarşik devletçi çağda bir oluş olarak yaşanan diyalektik çelişki, demokratik komünal değerlerle (tez) hiyerarşik devletçi sistemin değersizlikleri (anti-tez) arasındadır. Bu çelişki toplumun komünal özünden sapmanın gerçekleşmesinden bugüne (hiyerarşik dönemden bu yana) her insanda anlık olarak yaşanmaktadır. Bu çelişkinin bedeni olan insan, bu çelişkiden doğan mücadelesinin yönüne göre yaşamdaki konumlanmasını alır, uzamını böyle bulur. Bir insan ne kadar komünal-demokratik değerleri esas alırsa -özgürlük, eşitlik, adalet duygusu, dayanışma, paylaşma, yardımlaşma, tamamlayı-

cılık, bütüncülük, canlılık, tüm bunların ortaklaşması olarak toplumsallık- o kadar hiyerarşik devletçi sistemden kopmuş demektir. Bir insan ne kadar hiyerarşik-devletçi sistemin değersizlikleriyle yüklüyse - hiyerarşi, tahakküm, iktidar, cinsiyetçilik, her türden parçacılık vb tüm bunların toplamı veya anası olan bireycilik- o kadar insan olmaktan uzaktır, insanlık dışıdır. Bu insan sadece biçim olarak insana benzer. Böylesi bir insanda gerçekleşen insanın güzelliği ve yaratıcılığı değil, kötülük ve yıkımdır. Bu insandır, tüm toplumsal hastalıkların ve ekolojik sorunların sorumlusu. Oturduğu sofrayı pisletircesine, beslendiği tüm kaynakları kurutan bu insandır. Sapkınlığın hem yaratıcısıdır hem de yaratıcısı.

Doğal topluma devletçi yollardan gidilemez

Özcesi insanda yaşanan anlık mücadele, dualistik yapı sistemeldir. İnsanda mücadele yürütenler sistemlerdir. İnsan bir tarihsel toplumsal ürün olduğundan hiç kimse kendini bu gerçeklikten kurtaramaz, kendini bundan alıkoyamaz. Önderliğimiz bu mücadeleyi -PKK'nin kuruluşundan 1999'a kadarki dönem- devleti hedefleyen yanlarıyla demokratik-komünal değerlerin kendisinde yarattığı müthiş gerilim biçiminde kendi şahsında ikinci doğuş dönemi olarak adlandırmaktadır. Yaşanan gerginlik, özlem ve amaçlarla bunlara ulaşmak için kullanılan araçların uyumsuzluğundan kaynaklanmaktadır. Doğal topluma devletçi yollardan gidilemez; çünkü devlet zaten doğal toplumun geriletilmesiyle olurken; doğal topluma dönüş, değer-

lerine kavuşma da devletin ve onun zihniyetinin yarattığı hastalıklardan kurtularak olabilecek bir durumdur.

Önderlikte dile gelen tüm evren insansal varoluş ve tarihtir

Önderliğimiz, şahsında dolayısıyla mücadele pratiğinde yaşadığı bu gerginliği '99 sonrasında gerçekleştirdiği büyük düşünce gücüyle aşmıştır. Bu aşma eyleminin önemi ve sonuçlarından dolayı da bu dönemini "üçüncü doğuş" olarak adlandırmıştır. Önderliğimizin gerçek doğuşu o nedenle bu doğuştur. Önderliğimiz bunu "genelde devlet odaklı, özelde kapitalist modern yaşamdan kopuş" olarak tanımladı. Yani uygarlıktan kopuş! Önderliğimiz uygarlığın değerlerini kabul etmemektedir. Oluşumunu, gelişimini bu değersizliklerin geriletilip ortadan kaldırılmasıyla sağlamaktadır. Bunu da demokratik-komünal değerleri özümsemesiyle elde etmektedir. Önderlikte dile gelen tüm bir evren, insansal varoluş, toplumsal gerçekliğimiz ve tarihtir. Yani doğal toplum, doğal insan özellikleri. Buna ulaşmak öyle kolay değildir, hatta imkansızlığa yakın bir zorluktur. Çünkü insanlık kirletilmiştir, egemenlikçi sistem hastalık üreten, güçten düşüren ağlarını herkese sarmıştır. Egemenlik üreten mikroplarını herkese ekmiştir. Egemenler herkes-

le oynamaktadır yani. En düşman olması gerekenler, egemenlik çarkına hizmet etmeye koşulmuştur. Kurduğu sistemle, ilişkilene biçimiyle herkese anlık olarak egemenlikçi sistemini üretme rolünü vermiştir ve neredeyse herkes de farkında olmadan kendilerine verilen bu rolü oynamaktadır. İnsanlık basireti bağlanmıştır, güdükleştirilmiştir insanlık ve kötürüm kılınmıştır.

Önderlik insanlık için kurtuluş yolunun rehberidir

Önderliğimize yöneltilen düşmanlığın büyüklüğü ve dört klasik sömürgeci devletle sınırlı kalmayan yapısı bu nedenledir. Rêber Apo dört duvar arasında olsa da bugün insanlığın en özgür gerçekleşmesidir. O sadece tekil bir varlık değildir. O'nda dile gelen sadece bir halk da değildir. O'nda dile gelen genel bir insanlıktır. Sınırı, evrenin sonsuzluğudur. Büyüklüğü, evrenselliği bundan gelmektedir. Bu gerçeklik onu egemenlikçi sistem açısından en büyük düşman yaparken, öte taraftan insanlık için de en büyük özgürlükçü ve gerçek yaşam yaratan kılmaktadır. Kaybedilmiş doğal toplum yaşamının yeni yaratıcısı olmaktadır. Gücü buna odaklanmış yapısından gelmektedir. Bağımsızlık sistemini o denli özgürlük, eşitlik, adalet ülküsüyle sağlamlaş-

tırmıştır ki sapkın egemenliğin hastalıklarına karşı korunaklıdır. Dahası onlara an be an büyük darbeyi indirecek donanımdadır. Bu, onu alışıldık özgürlük ve eşitlik arayışlarından da ayırmaktadır. Yığincası erimesine rağmen Rêber Apo dört duvar arasında, egemenlerin tüm bilme kapasitelerinin ele geçirmek, etkilemek için çabaladığı bir ortamda düşmanı bile etkilemektedir. O, bu durumuyla bugünkü insan dışı devletçi toplumun etki edemeyeceği kadar büyük ve yeni yaşamı yaratacak kadar da güçlü bir evrensel önderliktir. O insanlığın ortak özlemlerinin dile getirilişi, cesareti, koruyucusu, akıl vereni, yol göstereni olmaktadır. İnsanlık için kurtuluş yolunun rehberidir.

Gerçek insan özü anlamına gelen Rêber Apo, bu nedenle ulaşılması gereken birikmiş değerdir. İnsanlar iç mücadelelerinde terazinin özgürlük-eşitlik kefesini ağırlaştırıp, devletçi kefevi etkisiz kıldıklarında, aslında içlerindeki Apo'yu güçlendiriyorlar demektir. Önder Apo, insanlaşmak için ulaşılması gereken özdür. Gerçek yaşam, inanç, değişim içteki Apo'yu büyütmele olur. Bu açıdan Apoculaşarak gerçek insan olmak tüm insanlar için en temel yaşam felsefesi, bilinç ve ahlaki duruştur.

İşte Kürt'lerin tarihte sadece Hz. İsa ve Hz. Muhammed gibi peygamberlere nasip olan büyük inananlar topluluğu tarafından kutlanan doğum günü kutlamalarına önderlerini de katmaları bu nedenledir. Önderliğimizin doğum günü 4 Nisan; 27 Kasım'ların, 14 Temmuz'ların, özlü 21 Mart'ların, 15 Ağustos'ların anasıdır. Kürtler, 4 Nisan'ın irade kazanma, güçlenme, örgütlenme, insan olduğunun farkına varma ve bunun için müthiş mücadele etme anlamına geldiğini bildiklerinden bugünü kut-sallaştırarak kutluyorlar.

4 Nisan; evren böylesi bir gerçekleşmeye "sahip" olduğundan evrene

4 Nisan; insanlık böylesi bir öze "sahip" olduğundan insanlığa

4 Nisan; böylesi hayırlı ve sadık bir evlat dünyaya getirdiklerinden de tüm kadınlara kutlu olsun...!

Önderlikle Buluşmak Yeniden Doğuştur

“Prometheus’un eylemi ve bunun bedeli olarak tanrıların gazabına uğraması belki de daha fazlasıyla Önder Apo için geçerlidir. Önder Apo’nun itirazı, arayışı ve örgütlü eylemi olmasaydı, sistemin tanrılarının Kürdistan’ı ve Kürt halkını mahkûm ettikleri statü ya da statüsü bile bulunmayan kölelik durumu sürüp gidebilirdi. Olasılığın da ötesinde kesinlikle böyle olurdu. İnsanlığın beşiğini ve en kadim topluluk olan ve uygarlığı besleyen tüm temel değerleri yaratan bir halkın statüsüz bir kölelik altında yok oluş sürecine alınması, gerçeği ebedi muğlaklığa terk etme ve mevcut sistemi gerçekten ‘tarihin son sözü’ kılmanın en etkili yöntemiydi”

Yol bize insan olarak hayatımızın akış doğrultusunu verir. Yaşamak, keşintisiz sürüp giden veya gitmesi gereken hayatın bu akışına dâhil olmak, başka bir deyişle bizi bulduğumuz yerden ve zamandan daha uzaklara götüren bir yola girmektir.

Sevgi, yolculuğa neden oluşturan varlığı hemen her zaman uzaklarla anar. Yollara düşüren aşk, sevdiğini yerinde oturup yol gözleyen bir genç kız ya da delikanlı olarak tasarlamaz. Âşık gibi maşuk da eylemli biridir, uzaklarda bir yerde o da yürüyüş halindedir. Aşkın gücü yürüyüşün hızını belirler, tempoyu yükseltir ve yolcуда sevgiliye yakınlığı duygusunu oluşturur. Nihai kavuşma yolcu için bir son ve bazen de daha acı bir ayrılıktır. Yolcuya yoğun hazlar yaşatan ve kendisinde yaşam sevinci oluşturan şey, gerçekte sevgiliyle arasındaki mesafeyi giderek kısalttığı inancıdır. Eksiklik duyguları içindekinin tam’a yakın durana yönelişini ifade eden yol yürüyüşündeki bu yakınlaşma duygusu, bir bakıma bir eksikliği giderme, bir boşluğu doldurma, bir hamlığı aşma ve olgunlaşmayı yakalama duygusudur da. Aşkın eşsiz güzelliği işte buradadır. Gerçek aşk, uzak olan kendisi olarak kalırken onu yanı başına taşıyabilen, onunla bir olan ve yanı başındaki uzakla birlikte yine uzağa doğru sevinçle yol alan insanın aşkıdır. ‘Dur, beni bekle’ çağrısı aşkın sesi ve çağrısı olamaz. Aşk yöneldiği varlığı büyütür, büyüyen daha büyük bir hızla yol alır. Bu yüzden ‘beni bekle’ çağrısı sevgiliyi büyütecek ve onunla bir olmayı içten-

likle arzu eden bir çağrı olamaz. Böyle bir çağrının ufkunda sevdiğine hizmet etme değil, bir kapatmaya sahip olma istemi vardır. Bu çağrıda dile gelen sevgi özünde mülkiyetçi bir sevgidir.

Amaç belirlemek bir akıl ve yürek işidir

Doğrultusu olmayan akış düşünülemez. Doğrultusuz akış ya da yürüyüş, hedefsiz ve amaçsız bir hareketlilik halidir. Aslında bu bir akış ya da yürüyüş bile değildir. Rüzgârın önünde sürüklenen kuru bir yaprağın da hareket halinde olduğu söylenebilir, ancak sürüklenen kuru yaprağın ulaşmak üzere bağlandığı bir hedefi, yani kendisini ileriye doğru iten bir amacı yoktur. Onun doğrultusunu ve menzilini rüzgâr belirler. Rüzgâr estiği sürece yaprak sürüklenir. Rüzgâr dindiğinde yaprağın da yolu ve yolculuğu biter. Bu bitiş yeni bir başlangıcın işareti değildir, sadece bitişdir. Yaprtağın tekrar hareket geçmesi için dıştan bir müdahalenin olması ya da rüzgârın yeniden ortaya çıkması gerekir.

Yol bizi her zaman menzilini tam kestiremediğimiz bir hedefe doğru götürür. Amaç ve hedef yolun, yolcunun ve yolculuğun varlık nedenidir. Yol varsa amaç ve hedef de var demektir. Sadece ve sadece bir amacı ve hedefi olanlar mutlaka bir yola girme ihtiyacı duyarlar. Hedef koymak ve amaç belirlemek bir akıl ve yürek işidir. Yolcunun duygu ve anlam gücünün büyüklüğü, yolun bulunmadığı yerde bile kendisinin yoldan çıkmamasının gü-

vencesidir. Oysa bu güçten habersiz olanlar, her zaman düz yolda yürür görünseler de, aslında onların izledikleri bir yol yoktur. Bunlar aptalları oynayanlardır, kendilerini esas alanlardır, ahmak takımıdır, yol fukarasıdır. Yol yolcudan akıl ve yürek gücü ister.

Bir yola girişte karar kılmak, oluşmaya karar vermektir. Yol olmaksızın oluşma olmaz. Her oluşma bir ‘niçin’ sorusunun karşılığı olarak gerçekleşir. Eğer kendinize niçin yaşamalıyım sorusunu sormamışsanız, elbette nasıl yaşadığınızı da bilemezsiniz. Yol ‘niçin’ sorusuna doğru yanıtın verildiği yerde ortaya çıkar. Niçin sorusunu sormadan yola girilmez, yola girmeyince yol yürünmez. Niçin yaşıyorum diye sormadan insanca yaşanamaz. Oluşmak özünde insan olarak kendini oluşturmak, kendi kendini gerçekleştirmektir. Yol insanca oluşmanın ve insan olarak kendini gerçekleştirmenin ana rahmidir. Bu anlamda yol öyle edilgen bir şey değildir, tersine çoğu zaman yolcuyu tümüyle kuşatıp istediğini yaptıracak ölçüde güçlü ve hükmedicidir. Yolcuyu yaratan, oluşturan ve olduran güç yolun ta kendisidir. Tutarlı bir yolcu yolun bu özelliğini bilen, onunla uyum içinde hareket eden, bu anlamda oluşma eylemine tutkuyla katılan kimsedir. Oluşma isteminin zayıflığı yarı yolda kalmanın esas nedenidir. Yol gerçeği ile uyumda birliktelik kesinlikle bir tutku işidir, tutku aşkın en belirgin özelliğidir. İçine girilen gerçeğin yolu, özünde her zaman zayıf diz bağlarına bile hükmedip yürüten aşkın yoludur. Aşk ancak yaratıcı bir yol eylemliliğinin içinde vardır.

Ancak niçin yaşadığımı bilen acıyı bal eyleyebilir

Gerçekten niçin yaşadığınızı biliyor musunuz? Bu soruya verdiğiniz yanıtın doğruluğundan eminseniz, artık yola düşmeye hazırsınız sayılır. Daha başından yolun karşınıza neler çıkaracağını bilemezsiniz, en iyi durumda doğruya yakın kestirebilirsiniz. Bir şey yaşanmadan tam olarak bilinemez, ancak en az hatayla kestirilebilir. En büyük zorluklar, bu tam olarak bilememenin içinde saklıdır. Bu da 'nasıl' sorusunu gündemleştirir. Nasıl yaşayacaksınız?

Kendinizi bir an önce rahatlığın gevşetici kollarına atma özlemiyle yapıp tutuşarak mı, yoksa ciğerlerinizi bir demirci körüğü gibi şişirip yol tepmedeki hızınıza daha fazla hız katarak mı? Yol dağları delmenizi istediğinde dahi, bunu sizden yemek yemeniz isteniyormuşçasına olağan bir şey gibi karşılayıp dağ delme işine

mi girişeceksiniz; yoksa "canın cehen-neme, benden buraya kadar" deyip geriye mi çark edeceksiniz? Doğrusu şudur: Eğer niçin yaşadığınız konusundaki düşüncenizde tam bir beraklık varsa, yol boyunca yaşanacak olanların belirsizliği ve karşılaşacağınız zorluklar size asla geri adım attırmaz. İşte o zaman yaşamınızın 'nasıl'ına da katlanırsınız. Engeller ne denli aşılmaz gibi görünürse görün-sün, siz yine de 'yolcu yolunda gerek' der ve yola devam edersiniz. 'Niçin' sorusuna yanıt önce gelir, önce burada netlik ve kararlaşma sağlanır. Niçin yaşadığımı bilen, yaşamının 'nasıl'ına da büyük bir tevekkül ve sevinçle katlanmasını bilecektir. Ancak niçin yaşadığımı bilen acıyı bal eyleyebilir.

Bireysel varlıklar olarak her birimizin yaşamı, tek başına kaldığında bir anda yitip giden bir yağmur

damlasına benzer. Toprağa düşmek, başka damlalarla birleşip akış haline geçmek, sel olup taşmak ve okyanusa doğru yol almak her yağmur damlasının ortak arzusudur. Tek başına top-rakla buluşan bir yağmur damlası görünür varlığını uzun müddet sürdüremez. Suya dönüşmüş haliyle eylemine devam etmek yerine, pişman olmuş gibi bir önceki buhar durumuna geri döner. Yani hayatın sürdüğüne kanıt oluşturan akış halinin dışına çıkar, özlemini gerçekleştiremez. Dolayısıyla oluşmak, kendini oluşturmak üzere yola girmek demek, o yol-

da başkalarıyla buluşmak ve kendi anlamını bu buluşmada bulmak demektir. Başka bir deyişle yolculuk tek kişilik olarak başlayabilir, ama tek kişilik haliyle sürdürülemez. En azından daha yolun ilk adımını atmadan önce birlikte yol alacağımız insanların varlığını hayal ederiz. Niçin yaşamalı sorusunun tam karşılığı, bu ortak yürüyüş istemi ve özleminin ta kendisidir. Onun içindir ki, tekil olarak başlayan yürüyüşte bile mutlaka bir çoğul hal vardır; bu çoğulluk hiç olmazsa anlam ve duygu olarak vardır. Başka türlü yola devam edilemez. Çünkü yol çokluğun yoludur, çoğunluğun yoludur, hepsinin özeti olarak büyük insanlığın yoludur; yol çoğalma ve çoğaltma, büyüme ve büyütmenin yoludur. Yol, tek bir gülle başlayıp tüm dünyayı rengârenk çiçek bahçesine çevirmenin yoludur.

Bireycilik yoldan çıkmadır

Kendine özgü ve sözüm ona özgün bir yol arayışı olan bireycilik aslında yolsuzluktur, yoldan çıkmaktır. Çünkü yol her zaman için tektir. Bir sürü ara yol bulunsa bile, bunların açılıp kendisiyle birleştiği bir tek anayol vardır. Aklın yolu birdir derler ya, insanlığın yolu da birdir. Bu da özgürlüğün, eşitliğin, kardeşliğin ve adaletin yoludur. Anayol gerçeği işte budur. Bundan her sapma bir anayoldan sapmadır; doğrudan ve gerçekten her uzaklaşma bu sapmanın yaşandığı anda yaşanır. Dolayısıyla anayola açılmayan, onunla birleşmeyen bir ara yolu adımlayanın kaybolması kaçınılmazdır. Kaybolmak, yola girmekle gerçekleşen oluşmanın, yani var olmanın tersidir. 'Herkes kendi yoluna' deyip sözde kendi yolunuzda yürüdüğünüzü sandığınız yerde kendinizi yitirmeye de adım atmış olursunuz.

Bu doğrultuda attığımız her adım sizden bir parçanın daha kaybolmasına yol açar ve öyle olmak istemesiniz de sonuçta tümünden yitip insana dönüşmüş olursunuz. Bu arada kendi yolunda yürümek, daha önce hiç var olmamış bir yolu açmak demek değildir. Bireyciliğin ruh halini ifade eden bu tür denemeler her zaman yitip insana götürür. Yoldan çıkmak, yol düşkünü olmak böyle gerçekleşir.

Gerçek insanlığın yolu tekse, bu yol aslında insanlığın var oluş gerçeğiyle yaşıtısa, oluşumuna paralel olarak büyük insanlık kendine bir yol çizmişse, kendi içinden çıkan sapkınlıklara inat hala aynı yolda yürüyüşünü sürdürüyorsa, o zaman bize düşen görev bu yolu bulup ona katılmak ve bu yolda ilerlemek olmalıdır. Her yol arayışı bu yolla bütünleşmek durumundadır. Bu yolun bir başlangıcı ve bugüne dek kat

edilen bir mesafesi vardır. Başlangıçtan şimdiye kadar olan yürüyüş, özünde yolu kesinleştiren bir yürüyüşdür. Biz buna geçmiş diyoruz, bunu tarih ve gelenek olarak da adlandırıyoruz. Tarih ve gelenek, büyük insanlığın özgürlük yürüyüşünde yolu nasıl kat ettiğinin içinde kendimizi de bulacağımızın hikâyesidir. Bu hikâyeyi bilmek bizi doğru yoldan sapma olasılığından uzak tutacağı gibi, yürümemiz gereken yolu da aydınlatır ve bilinmeyenini bilinir kılma azmimize güç katar. İnsanın güçsüzlüğü bu hikâyeyi öğrenme ve özümsemedeki eksikliklerinden doğar. Çünkü Önder Apo'nun dediği gibi, kendi başlangıcını bilemeyenlerin tarih bilgisi her türlü kötülüğün kaynağı olan cehaletin de temelidir. Cehalet gerçekte yola yabancılaşmak ve giderek yoldan çıkmaktan kaynaklanır, yeniden yola girmek de cehaleti ortadan kaldırmaktır.

Tarihte karşımıza çıkan bütün peygamberler ve bilgiler, aslında yoldan çıkan ve doğru yolu kaybeden insanlığı yeniden büyük insanlığın çizdiği yola sokma mücadelesi vermiş seçkin kişiliklerdir. Devletçi toplumun hile ve zorbalıkla özgürlüğün, eşitliğin ve adaletin yolundan saptırıp kendi karanlık labirentlerine soktuğu ve karanlıkta yaşamaya mahkûm ettiği insanlığı yeniden yol gerçeğiyle tanıştırmak son derece kutsal bir eylemdir. Peygamberlik ve bilgelik gerçeği, devletçi toplumun lanetine karşı yol gerçeğiyle özdeş olan kutsal değerleri koruma ve savunma gerçeğidir. Büyük insanlığın bu kişilere derin bir kutsallık atfetmesi ve kendilerini sürekli yâd etmesinin nedeni, onların baş koydukları yolun tüm kutsallıkların yolu olmasıdır. Onlar büyük insanlığın kutsal hayat ırmağı kendisi için çizdiği mecrada akışını doludizgin sürdürsün diye mücadele etmiş, çaba harcamış, emek vermişlerdir. Her peygamber veya bilgenin yaptığı iş özünde aynıdır; onların hepsi insanlığı yeniden doğru yola girmeye çağırmışlar, bu doğrultuda eylemde bulunmuşlardır. Aralarındaki fark her birinin tarihin değişik bir kesitinde çağrıda bulunması ve yürünecek yolun aydınlatılmasında kendi çapında katkı sunmasıdır; değerlere

“Yolun yaşadığımız şimdiki zamana kadar olan bölümü tarih, bundan sonra kat edilmesi gereken bölümü ise gelecektir. ‘Şimdi’de yaşamak, hem deyim yerindeyse bir sona tanıklık etmek, hem de yeni bir başlangıca adım atma olanağını yakalamaktır. ‘Şimdi’de yer alan bizler adeta bayrak devri yarışına çıkmış atletleri andırırız”

özünce değerler eklemesi ve insanlığın değer hazinesini zenginleştirmesidir.

Özgürlük yürüyüşü bir ölümü öldürme yürüyüşüdür

Yolun yaşadığımız şimdiki zamana kadar olan bölümü tarih, bundan sonra kat edilmesi gereken bölümü ise gelecektir. ‘Şimdi’de yaşamak, hem deyim yerindeyse bir sona tanıklık etmek, hem de yeni bir başlangıca adım atma olanağını yakalamaktır. ‘Şimdi’de yer alan bizler adeta bayrak devri yarışına çıkmış atletleri andırırız. Onlarla aramızdaki en belirgin farklılık, atletlerin kapıştığı bayrak yarışında bir bitiş çizgisinin olmasına karşılık, bizim maraton koşumuzda böylesi bir varış noktasının bulunmamasıdır. Dizlerimize hükmeder ölçüde solugumuz olduğu sürece bu maratona devam ederiz. Bazen lanetin tarihine hükmedenlerin bir kurşunu gelip bizi bulur, bazen de doğa ana artık yeter diye hakkımızda hüküm verir ve işte o zaman bayrağı bizden sonrakilere devrederiz. Buradaki bayrak devri bir aradan çekilme ve yürüyüşten vazgeçme değildir, bunu durmak biçiminde de değerlendiremeyiz. Bu, yolun gelinen noktasında bir halka halinde zincire eklenmedir; özgürlük yürüyüşü zincirinin kırılmaz bir halkası halini almaz. Yani yürüyüş sürüp gittiği müddetçe biz de bu akışın içinde varız, devasa özgürlük zincirinin birer halkası olarak varız, akış çizgisi olarak varız, aşk yolunun işçiliği olarak varız, gözünü hedefe dikmiş insanın eylemi olarak varız. Bizler ölümü özgürlük zincirine yeni halkalar biçiminde eklenerek yener ve aşarız. Büyük insanlığın özgürlük yürüyüşü bir ölümü öldürme yürüyüşüdür.

Yol bir yaradılış ve yaratış yoludur

Birbirinin içine geçmiş halkalardan oluşan büyük özgürlük zinciri hem geleceğe doğru muazzam bir çekim kuvvetini içerirken, hem de yoldan sapılması karşısında uyarı işareti veren duvarcının ipi işlevini görür. Yol bir yaradılış ve yaratış yoludur. Yola girmiş gibi görünen birçok insan kendince bazı değerler yaratabilir, büyük insanlığın özgürlük yürüyüşüne belli katkılar da sunabilir. Ancak bunlar kendi başına yani birbirinden kopuk olarak duran halkalar olmaktan öteye gitmez, birbirine eklenilip bir zincire dönüşmez, zincir haline gelmediği için de ileriye doğru yürümede bir çekim gücüne sahip olmaz. Kişinin kendi eylemiyle ortaya çıkardığı her değerın birbirinden kopuk halkalar yerine iç içe geçirilip zincire dönüştürülmesi, aslında yürünecek yolda esas alınıp uygulanması gereken tarzı ifade eder. Ancak bu tarzla ana zincirin kopmaz bir halkası olunabilir. Ortak yürüyüşe katılmış her yolcunun dikkat etmesi gereken hususlardan biri budur. Yola neyi katmak istediğiniz kendi başına yeterli olmayabilir, nasıl kattığınız da o ölçüde ve belki de daha fazla önemlidir.

Bireycilik yalnızca bir kişilik durumu değil, aynı zamanda bir zihniyettir. Bu zihniyet anlam ve duygu birliği içinde aynı yolda ilerleyen büyük insanlığı anlayamaz. Bireycinin yolu tekil başlayan ve yine tekil kalan çıkmaz bir yoldur. Onun için kendi dışındaki hemen herkes yolunacak kazdır, kurt olarak içine dalmacak koyun sürüsüdür, kendisinden şu veya bu biçimde yararlanılacak birer nesnedir. Bu tip bir süpermarkete girerken rafları dolduran tüketim nesnelerine nasıl bakarsa, kendi dışındaki insan-

lara da öyle bakar. Zaten günümüz dünyası en ücra köşesine kadar kapitalizmin pazar dünyası olmuş, hemen her şey pazara düşmüş, neredeyse tüm değerler pazarda satışa arz edilir hale gelmiştir. Bu dünyada gerçek olan pazardır, onun ötesinde bir gerçek yoktur. Pazara düşmek demek, metalaşp eşyalaşarak birer tüketim ve kullanım nesnesi haline gelmek demektir. Bu yüzden bireyci tip insana bir nesne olarak yaklaşırken, kapitalizmin bu insanı eşyalaştıran iğrenç gerçeğinden hareket eder. Bu zeminde kayan her insanın pazarda satışa sunulan öteki metalar gibi bir fiyatı vardır. Onu parayı bastırıp satın alarak istediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Zaten bu pazar dünyasında para denilen nesne öylesine etkili bir güçtür ki, adeta açamayacağı kapı ve satın alamayacağı değer yok gibidir. Bireyci tip, parada somutlaşan maddiyatın tutsağıdır. Para bu sistemin köleleştiren tanrısıdır. 'Yeşil Tanrı' Dolar, para-tanrıların Olympos'unun yeni Zeus'udur.

Önder Apo sözcüğün gerçek anlamında bir yol göstericidir

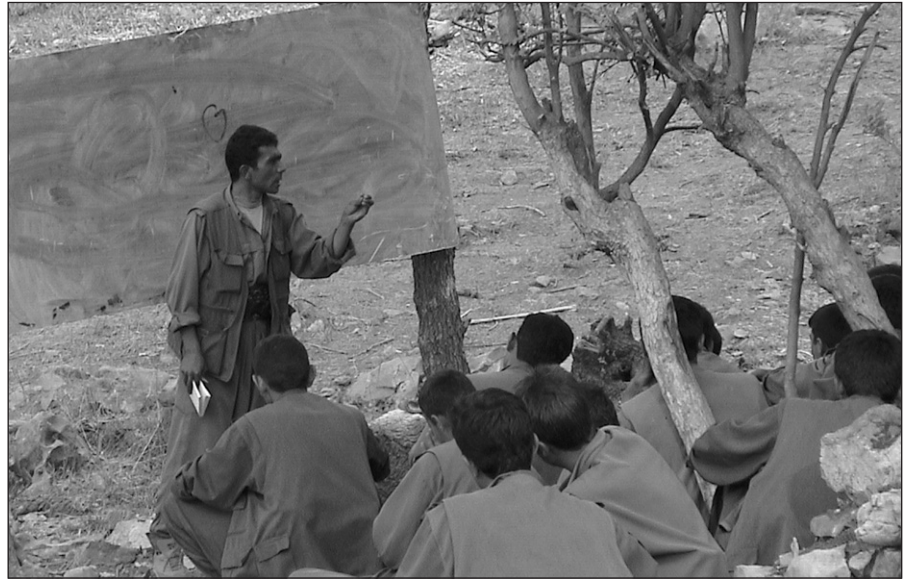
Burjuvazi tarihi kendisiyle başlatır. Onun için aydınlatılarak güç alınacak ya da içine girdiği doğrultunun kendisiyle uyumlu olup olmadığını gösterecek bir geçmiş arayışı veya anlayışı yoktur. O geçmişle tüm bağlarını koparmış, insanlığın büyük yol gerçeğinden tam bir kopuşu sağlamış ve insanlığı kendisinin çizdiği yeni bir yola sokmuştur. Bunun sapkın bir yol olduğu ve devletçi toplumun doğuşuna yol açan sapmanın çok daha derinleştirilmesi anlamını taşıdığı kesindir. Hâlbuki geçmiş, an ve gelecek birbirinden asla koparılmaması gereken bir bütünlüğü anlatır. Önder Apo, "Tarih ve gelenek neyse günümüz ve gelecek de odur" diyerek bu gerçeği en çarpıcı biçimde ortaya koydu. İnsanlığın en temel değerlerinin bu geçmişte gizli olduğunu, insanlığı bu geçmişte arayıp bulacağını ve oradan yeniden başlatacağını, geleceğin bu çabaların işleyiş halinden başka bir şey olmadığını söyledi. Ancak bu-

nun on bin yıl öncesine dönmek anlamına gelmediğini de ekledi. Geçmiş ve geleceği an'da birleştirmek, geçmiş an'a taşımak ve an'dan başlayarak geleceği bunun üzerinde inşa etme eylemine girişmek aynı zamanda bir yol bütünlüğünün de ifadesidir. İnsandaki eksiklik duygusu ve buna karşılık tamamlanma arzusu da işte bu yol bütünlüğünden doğar.

Önder Apo sözcüğün gerçek anlamında bir yol göstericidir; yol gerçeğinden en çok sapılan ve yoldan habersiz olunan bir çağda yol göstericilik yapan bir insandır. Kapitalist sistem altında hayatın doğal akışıyla bağları oldukça zayıflamış ve giderek hayata ihanet etmiş insanlığı yeniden doğru yola sokmak, esas olarak kutsal hayat ırmağının kendi mecrasın-

Geleceği inşa etmek için geçmiş bilmek şarttır

Bir kez daha altını çizerek dile getirmekte yarar var: Her başlangıç sonucu belirler. İnsanlık nasıl başlamışsa, o temelde sona doğru yürüyecektir. Başlangıçtan kopuş eşyanın kendi iç yasaları temelinde gelişiminin sekteye uğratılması, kendi öznelliğine uygun hareketinin durdurulması, mecrasının bozulması ve akış yönünün değiştirilmesi. Düzeltme ve yol temizliği bütün bunların net olarak görülüp açığa çıkartılmasını gerektirir. Bunun için de başa kadar gitmek, oradan başlayarak yolu izlemek, sapmanın nerede yaşandığını ve yanlışlığın nerede yapıldığını bulmak ve bunu giderip doğru yolla yeniden bağ kurmak gerekir. Şimdi'de ça-

da doludizgin akışını sağlamak demektir. Kuşkusuz doğru olmadan hayat olmaz, gerçek bulunmadan doğru yaşanamaz. Bunun için de Önder Apo daha çocuk yaşlardan başlayarak doğrunun arayışı içinde oldu, eyleminin özünü buraya odakladı. Yüzeysel ve doğruluğu kuşkulu gerçeklerle uzun süre bir arada yaşamak istemedi. Dolayısıyla kendinden son derece emin bir biçimde, beyninin ve yüreğinin 'evet, işte bu!' diyebileceği ölçüde doğruyla, insanlığın doğru yoluyla buluştuğuna inanmadıkça arayışına ara vermedi. Doğru olan yoldur, yol ve doğru bir bütünlük oluşur, gerçek yolun gerçeğidir.

kılıp kalan, güncelliğin körleştiren ve köleleştiren etkileri dışına çıkmayan biri bunu başaramaz. Önder Apo'nun dediği gibi, bulunduğunuz çağdan ve zamandan ne kadar koparsanız, bütün çağlar ve zamanların içine o kadar açılabilirsiniz. Bu sadece bir isteme sorunu değildir, bir gereklilik ve zorunluluktur. Kuruluşuna girişmek istediğiniz gelecek sizi sürekli geriye yani geçmişe doğru iter. Çünkü geleceği inşa etmek için geçmiş bilmek şarttır. Henüz yürünmemiş bir yolla özdeş olan geleceği aydınlatan şey geçmişin bu derin bilincidir. Bilinç geçmişin birikiminden doğar, her bilinç bir tarih bilincidir; gelecek ise çoğu zaman düşseldir ve ütöpic

bir karakter taşır. Bugünün düşlerinin yarının gerçeği haline gelmesi bilincin yetkinliğine ve derinliğine, yani tarihin ve geleneğin iyi bilinmesine ve içselleştirilmesine bağlıdır. Gelecek geçmiş tarafından döşenen temel üzerinde yükselebilir. Temel olmadan bina kurulamaz.

Anlam olmadan insana özgü eylem olmaz

Kapitalist modernite insanlığın geçmişle tüm bağlarını kopardı ve bunu da giriştiği sınır tanımayan fetih eyleminde kendisine ayak bağı olmasın diye yaptı. Fethetmek bu modern kişilik tipinin temel özelliği oldu. Bu dönemin bireycisi elinden gelse yıldızları bile ele geçirmek ve uzayı bile fethetmek istiyordu. Bu anlamda kendisine özgü bir gelecek düşü vardı. İlerleme bu fethetmeyi anlatıyordu. Onun kanısına göre 'Dur, geçme' denilebilecek bir an yoktu, gelecek bugünde bulunmayan daha anlamlı güzelliklerle yüklüydü. İlerlemek ve geleceğe hükmetmek esastı; ileriye doğru hareket ve eylem yüceltiliyor, eylemli insan kutsanıyordu. Fetih tamamlandığında ve kapitalizmin yer yüzünde girmedığı bir yer kalmadığında, bu insanın gelecek düşleri de bitti. Gelecek yarının sınırlarına hapsedilecek ölçüde daraltıldı; geçmiş düne, gelecek yarına indirgendi. Hareket rodeo atına biner gibi inip çıkma, böylece yerinde sayma halini aldı. Yenilik arayışı artık uzaklara doğru yürüyüşte değil, rodeo atı tarzı bu hızlandırılmış hareketliliğin içindeydi. Arayışta içerik bir yana itildi, içeriğin yerini biçim aldı, görünümlü öne çıktı. Göze hitap etme arz ve talep bağlamında temel kaygı ve isteme dönüştü. Bu çerçevede tüketim ve kullanımı nesnelerinin bolluğu, çeşitliliği ve renkliliği bireyin arayışının da doğrultusunu belirledi. Her gün daha değişik bir yemek çeşidini tatmak, daha farklı giyinmek, giyim kuşamıyla daha farklı bir imaj sergilemek, cinselliğin daha değişik bir biçimini keşfetmek, kısaca her şeyde daha farklı olanı denemek en güzel yaşam olarak değerlendirildi. Özgürlük bu deneme işinin önündeki engellerin kaldırılması sayıldı. Özgürlük artık daha çok ve daha değişik

şeyler kullanmak ve tüketmek demekti. Ortaya çıkan tip tüketmeye kenetlenmiş bir tipti. Bu aynı zamanda yolun da tükendiğini gösteriyordu.

İlerleme yerine rodeo atına binmiş gibi inip çıkma, belki de ortada izlenecek bir yol kalmadığına ve bireyde yaşanan hareketliliğin yolculuk anlamına gelmediğine işaret eden oldukça çarpıcı bir örnektir. Eylemin düşünceden kopukluğu insan açısından bir hayvana yaklaşma belirtisidir. Düşünmek, tasarımıda bulunmak ve düşünerek eylemek hayvanda yoktur. Anlam olmadan insana özgü eylem olmaz. Geçmişle dünle sınırlı insan ne denli büyük bir anlam gücüne sahip olabilir? Yeni bir güne başlarken bir önceki günü belleğinden silen, bugünü ise adeta video kasete kaydeder tarzda geçiren, gün dolduğunda kaseti tekrar boşaltan ve bunu sürekli tekrarlayan birinin bilinci acaba nasıl olabilir? Boşaltma eylemi bir gün önce yaşananın değersizliğinin kanıtına da yorumlanabilir. Bir şey eğer değerliyse korunur, değersizse bir kenara bırakılır ya da çöp sepetini boy-lar. Gerçek değer aslında bir kalıcılığı ve zamana karşı direnme gücünü anlatır. Gerçek sanat eserleri böyledir. Oysa tüketime kilitlenmiş bireyin sanat anlayışı da nevi şahsına münhasırdır. Örneğin sanat onun sofrasına konulan salatanın yapılışında kendini dışa vurma-lı, salatanın biçimindeki göz alıcılıkta kendisini sergilemelidir. Masadaki salata önce göz banyosundan geçirilir, göz alıcılığının tadı çıkarılır, ardından afiyetle mideye indirilir. Böylece salatayla birlikte sanat da bireyin bedensel metabolizmasının işleyişine terk edilir; tüketilir, sindirilir ve dışarı atılır. Anlam ve duygu gücünden arınıp biyolojik kapsama hapsedilmiş bir insan yaşamının kaçınılmaz sonucu budur.

Postmodern kişilik ayaklandırılmış güdüler makinesini andırır

Yaşamın yerinde sayan hızlandırılmış bir hareket içinde zaman öldürmeye indirgendiği kapitalizmin postmodern evresi tipik bir Ebu Cehil düzenidir. Cehalet bireyci tipte zirveleşmiş, cehalet ağları tüm toplumu sarıp

sarmalar hale gelmiştir. En korkunç cehalet geçmişten kopuş üzerinde vücut bulur. Çünkü geçmişten kopuş, insanın anlam yüklü var oluş gerçeğinden kopuştur, insanı insan yapan değerler ve özelliklerin yitirilişidir, toplumsal bir varlık olan insanın top-rağa verililişidir. İnsan kendi güdülerine hâkim oldukça ve güdülerini tarafın-dan yönlendirilen bir varlık olmaktan çıktıkça insanlaşır. Buna karşılık postmodern kişilik bir ayaklandırılmış güdüler makinesini andırır. Onun hemen her adımı ve her yönelimi güdüseldir. Soyunup attığı anlam ve duygu gücünün yerini isyana kalkışmış güdülerle doldurmuştur. Açlık, cinsellik ve saldırganlık güdülerini kendisinde adeta şaha kalkmıştır. Güdüsellik ve reflekse dayalı hareketin hayvanların doğal özelliği olduğu iyi bilinir. Doğal olan her şey kendine özgü bir anlam gücüne sahiptir. Bu yüzden hayvan neden içgüdüsel ve reflekse dayalı eylemde bulunuyor diye kızıp öfke duymayız. Hatta kızdığımız ve öfke duyduğumuz şey hayvanın doğadan koparılması, örneğin vahşi bir kaplanın ehlileştirilip sirkte bir görsel eğlence aracına dönüştürülmesidir. Çünkü burada hayvanın doğasına yapılmamasını düşündüğümüz bir müdahale vardır. Ama insan söz konusu olduğunda aynı yaklaşımı göstermeyiz. Güdülerine esir düşen insan bizim gözümüzde düşkün bir varlık halini alır ve kınamamızın hedefi olur. Düşünsellik insana ve güdüsellik de hayvana özgüyse, bunlar onların doğalarını yansıtıyorsa, o zaman güdülerince yönlendirilen insanın hayvanlaştığını söylememiz hiç de doğru olmaz. Ortaya çıkan tip hayvandan daha başka bir şeydir, özünde bir hilkat garibesidir, ucube bir varlıktır. Çünkü kendi doğasının temel özelliklerinden kopmuş, kendisi olmaktan çıkmıştır.

Böylesi ucube bir varlığın sahneye çıkarılıp insan diye ortalığa salınması kapitalizmin eseridir. Kapitalizm insansızlaşma temelinde yükselen bir rejimdir; yani insan kendi doğasıyla var oldukça kapitalizm var olamaz. Bu nedenle ömrünü mümkün olduğu ölçüde uzatmak isteyen kapitalizm, giriştiği insansızlaşma eyleminde derin-

leşmek zorundadır. Bu da yetmez. İnsansızlaşmayı yitit insanlığın yerine geçirip yaşanması gereken insanlığın bu olduğuna başkalarını ikna etmek zorundadır. Bu da muazzam bir beyin yıkama ameliyesini kesintisiz bir biçimde sürdürmesini gerektirir. Bu anlamda ideolojik savaşımı en temel savaşım düzeyinde ele alıp uygulamasını gerekli kılar. Dolayısıyla yalana ve hileye dayalı devletçi sistem gerçeği kapitalizmde alabildiğine doruklaşır. Bu sistemde ideolojik olarak insana nüfuz etmek demek, insanı yalana inandırmak, yalanı gerçek diye benimsemesini sağlamak, yalanlardan örülü iğrenç bir yaşama en özgür yaşam olarak sarılmasını başarmak demektir. İnsanlık tarihinin hiçbir döneminde kapitalizm altında olduğu kadar köleliğe alıştırılmadı. Kölelik tarihin hiçbir döneminde bu denli genelleşerek içselleştirilmedi. İnsan hiçbir zaman bu denli yol gerçeğinin dışına savrulmadı, bu ölçüde yoldan çıkmadı ve bu kapsamda insanlıktan uzaklaştırılmadı; zulüm ve zorbalık sistemin insansızlaştırması karşısında bu denli duyarsız ve ilgisiz kılınmadı. Bu açıdan günümüz kapitalizm dünyası dinsel kitapların 'Deccal gelecek' dediği koşulları yansıtmaktadır.

Özgürlük demek anaya dönüş demektir

Bedensel olarak efendiye ait olan ilkçağın köleleri için kölelik esasta bununla sınırlıydı; çoğunun ruhu özgürdü ya da ruhlarını özgür tutmaya çalışıyorlardı. Belleklerinde geçmişin anıları taptazeydi. Onlar devletçi toplumun kendilerini dışlayan yapısına karşılık koparıldıkları ana kadının kapsayıcı olan toplumsal yaşamını özlemle anıyorlar, yeniden bu topluma dönüşün hayalleriyle yaşıyorlardı. Özgürlük sözcüğünü bile bu ana kadın toplumuna dönüş özleminden çıkarmışlardı; özgürlük demek anaya dönüş demektir. Yüz binlerce yıla yayılan doğal komünal toplum yaşamının içinde kendiliğinden var olan ve toplumun hafızasına kazınan özgürlük ve eşitlik değerleri köleleştirilmiş insanda

“Bütün insanlık için olan, insanlığa hizmet etmek için yaşayan, ruhu ve bedeniyle kendini insanlığa adayan insan gerçek anlamda özgür insandır. Beyin bunun için çalışıyorsa beyindir, yürek insanlık uğrunda atıyorsa yürektir. Özgürlük bu büyük insanlığa adanmışlığın kendisidir. Özgürlük bu anlamda bir adanmışlık durumudur, kendini sürekli başkalarına vermektir”

açığa çıkıyor, kavramlaştırılıp muazzam bir direnme gücüne dönüştürülüyordu. Günümüz bireyci tipinin burun kıvrıp hep aşağıladığı ve ilkel deyip horladığı bu insanlar için özgürlüğün bu ölçüde paha biçilmez bir değeri vardı. Onlar için yaşamın yolu özgürlük yolu. Önder Apo, “Yaşam olacaksa özgür olacak, ya da hiç olmayacak” der. İlke olarak değeri her şeyin üstünde olan bu ibareyle ilk karşılaş-tığımızda, her birimiz ne kadar heyecan duyduğumuzu deneyimimizden ötürü iyi biliriz. Bizim için heyecan verici bir keşif olan bu durum, ilkel denilen doğal toplum insanı için devletçi toplum sistemine karşı direnişinde anı anına yaşadığı ve yaşattığı bir gerçektir. Bunun içindir ki, Önder Apo insanlığın geçmişinin daha gerçek olduğunu söyler; bunun içindir ki, gerçek yaşamı orada arayıp bulacağını belirtir. Arılığı koruma ile kirlenmeye karşı direnme mücadelesinde insanlık için dayanılmaz kirlenme bugüne, temizlik ve arılık ise düne özgü bir gerçekliktir. Bugün dıştan güzel görünen ama içi murdarlıkla dolu boyanmış mezarlıkları andırmaktadır.

Toplumsal insan başkaları için olan, başkaları için yaşayan insandır. Bireycilik zırhına bürünmüş olanların aklı buna ermez. Onlar başkalarının kendileri için olmasını ve kendi hizmetlerinde bulunmasını isterler. Hâlbuki ben başkaları için yaşadığımda ancak kendim olarak yaşayabilirim; ben herkes için olduğum ölçüde kendim olabilirim. Bütün insanlık için olan, insanlığa hizmet etmek için yaşayan, ruhu ve bedeniyle kendini insanlığa adayan insan gerçek anlamda özgür insandır. Beyin bunun için çalışıyorsa beyindir, yürek insanlık uğrunda atıyorsa yürektir. Özgürlük bu büyük insanlığa adanmışlığın kendisidir. Özgürlük bu anlamda bir adan-

mışlık durumudur, başkalarına karşı sorumluluk duymaktır, kendini sürekli başkalarına vermektir. Bunu anlamaya niyetindeyseniz başka yere bakmayın, Önder Apo nasıl yaşadı ya da yaşıyor diye düşünün. Öncelikle Onun arayışı neyin arayışıydı? Köşkler, kâşaneler peşinde mi koştu; çiftliklerine yenilerini mi eklemek istedi? Özel yaşamını daha da renklendirmeye, mal mülk edinmeye, çift çubuk sahibi olmaya mı çalıştı? Bunlar için mi zalimler ve haksızların aşağılık dünyalarına kafa tuttu? Hayır, milyon kere milyon hayır! Önder Apo'nun Prometheus efsanesini günümüzde adeta yeniden gerçekleştiren bir pratiğin sahibi olduğu ortadadır. O tüm varlığını zalim ve haksız bir sistem altında yaşamak zorunda bırakılan ve tüm değerleri gasp edilen halkının varlığına ve özgürlüğüne adadığı için İmrallı tabutluğunda tutuluyor. Bunun için çarımha gerilip en zalim işkence olan yalnızlığın kollarına atılıyor.

Özgürlük yürüyüşüne çıkan insan kendi çarımını sırtında taşır

Bir yarı-tanrı olarak Prometheus, ateşten öteki tanrılar kadar yararlanıyordu; kendisi için olsa, tanrılardan ateşi çalmasına gerek kalmayacaktı. İstedğinde Olympos'a çıkabilecek, tanrılar panteonunda kendine bir yer bulmakta fazla zorlanmayacaktı. Ama onun bir yarısı insandı ve bu yüzden insanlığın kaderine kayıtsız kalmazdı. Tanrıların insanlığı karanlığa mahkûm etmelerine razı olamazdı. Karanlık, yolun yitirilişiyle özdeşti. Yol aydınlansın ve insanlık kendi yolunda yürüsün diye Prometheus ateşi çaldı. Tanrıların kendisini en ağır cezaya çarptıracaklarını bilerek bu eyleme girişti. Kendisini kayalığa zincirleyip ka-

raciğerini kartallara yem edenlere, “Bir cahilliktir ettim, beni bağışlayın” demedi. Kendi eyleminin sonuçlarına tam bir gönül rahatlığıyla katlanmasını bildi. Çok anlamlı bir sözdür; özgürlük yürüyüşüne çıkan her insan kendi çarmihini sırtında taşır derler. Prometheus için de bu böyleydi. Bu açıdan Prometheus özgür insanın en seçkin sembolü oldu.

Önder Apo’nun kendisine dayatılan kadere karşı isyana kalkışmasından önce, Kürt halkı Prometheus’un ateşle buluşturmak istediği dönemin insanlığından daha koyu bir zifiri karanlığın içinde tutuluyordu. Deyim yerindeyse bu bir mezar karanlığıydı. Kürt halkı

Apo’nun eylemi bir bakıma ölüyü diriltme ve kendisini özgür bilinci ve kararlılığıyla donatma tarzında bir eylem oldu. Bu yüzden Kürt halkı kavuşmak istediği tüm soylu değerleri Onun adıyla özdeşleştirdi.

Önder Apo’nun çıkışı yaşamın ihanete uğramışlığına bir itirazdır

Mezarı kazan ve Kürt’ü diri haliyle bu mezara gömen uluslararası devletçi sistemdi. Kendi çıkarları bunu gerektiriyordu. Çıkarları söz konusu olduğunda bu sistemin yapamayacağı çılgınlık yoktu. Roma’yı ateşe veren Neron, yeni dünyanın çılgın kapitalisti

adeta diri diri mezara gömülmüş, son-suza dek bu mezar karanlığında kalsın diye üzerine beton dökülmüştü. Ateşi eline tutuşturmadan önce bu betonun kırılıp parçalanması gerekiyordu. Yani ortada Prometheus’unkinden çok daha zorlu bir görev vardı. Prometheus’un ateşle buluşturmak istediği insanın diriliş devrimine ihtiyacı yoktu; oysa Kürt’ün mezardan çıkarılıp yeniden yaşama kazanılması için bir diriliş devrimi şarttı. Ateşin gücünü kullanabilmek için Kürt halkının öncelikle “zamanın ve mekânın içinde varım ve yaşıyorum” demesi gerekiyordu. Önder Apo’nun müdahalesiyle gerçekleşen Kürt dirilişi böylesi bir mucizevi karakter taşıyordu. Ateş ışıktır ve ışık bilinçtir. Ölülerin değil yaşayanların bilince ihtiyacı vardır. Yani ateş yaşayanlar içindir. Bu anlamda Önder

karşısında çocuk masallarında geçen sıradan bir ‘kötü adam’ figürü gibi kalır. Hegel, devletin tanrının yeryüzündeki cisimleşmiş hali olduğunu söyler. Yine bugünkü ABD ile karşılaştırıldığında, tanrılar panteonunun başı Zeus neredeyse savaşçı bir kabilenin kimi zaman öfkesine hâkim olamayan askeri şefini çağırıştırır. Günümüz tanrılarının insanlığa zulmetme potansiyeli sınırsız, yöntemleri çok daha çeşitli, tarifsiz acılara gark edici ve arsızdır. Zeus’un hışmına uğramakla ABD’nin başını çektiği uluslararası devletçi sistemin öfkesini üzerine çekmek arasındaki fark pire ile deve arasındaki fark gibidir. İkincisinin dozajı ilkinden katbekat daha fazladır. Kürt’ün dirilişi ve özgür yaşamakta sonuna kadar kararlı bir halk düzeyine yükselişi en çok da bu uluslararası devletçi sistemi öf-

kelendirdi. Öfke esas olarak bu mucizevi eylemi gerçekleştiren Kürt Halk Önderine yöneldi. Uluslararası komplo Önder Apo’yu izleyip tutsak almak isterken, ölümüne karar verdiği Kürt halkının dirilişi başarıp özgürlüğe kenetlenişini kendine gerekçe yaptı. Bu temelde efsanedeki zulmü katbekat fazlasıyla gerçek kıldı: Önder Apo’yu tutsak alıp İmralı tabutluğuna koydu. Fiziksel ve anlamsal olarak kendisini yok etmek için her türlü yöntemi denedi ve hala denemeye devam ediyor. Zehirleyerek bedensel çözümlüğe götürme bunun son yöntemi oluyor.

Yine başa dönüyoruz: Önder Apo bir yarı-tanrı değildi, tanrılar meclisinde mütevazı da olsa hazır bir yeri yoktu. Ancak devletçi sistemin içine girme ve bunun içinde yükselme konusunda önü açıktı. Müthiş zekiymiş, ilkokuldan başlamak üzere tüm öğretmenlerinin takdirini toplamıştı. Yeter ki bir evet desin, koparıcı tarzıyla sistem içinde istediği yere gelebilirdi. Böylece olası trajedileri yaşamasına ve tarifsiz acılar denizine düşmesine yol açacak tüm kapıları sınıksız kapatmış olurdu. Bir katre kabîlinden bile olsa kendisini düşünseydi, bir nebze de olsa “ben ne olacağım” gibi bir kaygı taşısaydı, asla bugün içinde tutulduğu dehşet verici koşullarda bulunmazdı. Ama o bu yolu daha küçük bir çocukken kapattı. Geçmesi ve sisteme katılması için aralanmış kapıların varlığını bilse bile, “ben böyle yaşamayacağım” dedi. Bu reddin gerçekte Onun kişisel yazgısını ilgilendiren bir itiraz olduğunu, kendisine sunulan yaşam seçeneğini reddetmekle kendisini düşündüğünü ve kendisini sadece insanlığın mevcut kirlenmişliğinden korumaya çalıştığını söyleyenler olabilir. Ancak buradaki itirazın özünde düşürülen insanlık adına yapıldığı, yaşamın ihanete uğradığı ve mevcut haliyle yaşamaya değmeyeceği anlayışının düşürülen insanlığın tümünü kapsamına aldığı, bu anlayışın oluşumu sürecinde bile buna karşı mücadele edeceği gerçeğini bağrında taşıdığı kesindir. Kendisi devletçi sistemin sapkın yoluna girmeyecek, bunu tüm insanlık adına yapacak, düşürülmüş insanlığı büyük insanlığın onurlu yaşamına kazanmak için çaba harcayacaktır.

Kaldı ki, Önder Apo'nun kendisi "gerçekliği arayış yürüyüşünü tüm insanlık ve ardındaki evren üzerine yapma gereği bende erkenden ortaya çıkan bir anlayıştı. Belki çocukluğumdaki eğilimim de buydu" dedi. Gerçek diye sunulan verili yaşamın tümüyle yalan olduğu, yalanı yaşamının doğru olmayacağı, yaşamı onurlu ve yaşanılır kılan gerçekliğin ise bilinmediği, çarpıtıldığı ve üstünün örtüldüğü yerde elbette öncelikle gerçeğin keşfine çıkılacak, bir gerçekliği arayış yürüyüşüne girilecektir. Bu başlangıçta tek kişilik bir yürüyüştür, ama ufkunda bir halk ve onun şahsında tüm insanlık vardır. Gerçek onun için aranıp bulunacaktır. Bu eylem elbette ölümsüzlük otunu bulmaya çıkan Gılgamış'ın giriştiği yolculukta karşılaştığı sayısız engelleri anımsatan zorluklarla dolu olacaktır. Gılgamış ölümün kendisinden koparıp aldığı Enkidu'yu yeniden yaşama döndürmenin, Önder Apo ise yitirilen gerçeği bulup insanlığı bu gerçekle buluşturarak yeniden özgür yaşam yoluna sokmanın peşindedir. Her ikisinin de hedefi ölümsüzlüğü yakalamak ve yaşamı muzaffer kılmaktır. Enkidu fiziksel olarak ölmüştür; Kürt halkı ise biyolojik planda yaşar gibi görünse de, ruhsal açıdan, kimlikli ve kültürel varlık olarak ölüden beterdir. Eğer ölüm bu halk için mukadderse, o zaman biyolojik ölümü de yaşamalı; ruhuyla olduğu gibi bedensel olarak da ölmelidir. Ruhsuz bedenler topluluğu halinde varlığını idame ettirmenin kabul edilmeyeceği kesindir. Gerçekliği arayış yürüyüşü ile ölüme terk edilen Kürt halkının yazgısına karşı mücadele iç içedir, birlikte sürdürülmektedir. İkincisinin kesin başarısı ilkindeki başarıya bağlıdır. Ölümü kesin olarak öldürmek, ancak gerçekliğin bulunuşuyla mümkün olacaktır.

Önder Apo öncelikle bir dava adamıdır. Onun sahip çıktığı ve çözümünü için çalıştığı bu dava Kürdistan gerçeği ve Kürt halkıyla sınırlı bir dava gibi görünebilir. Oysa bu, Önder Apo gerçeğine sadece biçimsel açıdan yaklaşmanın sonucudur. Öz çok daha farklıdır. Apocu gerçeklikte ulaşılacak istenen çözüm ulusal değil evrensel, yüzeysel değil derinlikli, dar değil kap-

samlıdır. Bu anlamda Kürt gerçeğinde gerçekleşecek olan çözüm özünde tüm insanlık için çözümdür. Yani dava aslında tüm insanlığın davasıdır. Kürdistan ve Kürt gerçeği deyim yerindeyse yürünecek yolun başlangıç noktasıdır, geçmiş ile gelecek arasında bulunan ve geleceğe doğru harekete geçilen zemindir. Buradan başlatılan yürüyüş tüm insanlık adına özgürlüğün fethe edilmesi yürüyüşüdür. İçine girilen yol Kürdistan'ın sınırlarında ve Kürt toplumunun içinde bitmez. Böyle olmasa, Önder Apo neden tüm insanlık ve ardındaki evren üzerine gerçekliği arayış yürüyüşüne çıksın? Kendini bir ülkenin ve ulusun dar sınırlarına hapseden biri, insanı kozmos ve kuantum evreninin özeti olarak tanımlayabilir mi? Böyle biri 'her iki evreni anlamak istiyorsan insanı çöz' diyebilir mi? Arayışına sınırlar çizen biri, 'evrenden bir toz zerreciğine kadar her şeye doğru bir anlam vermedikçe rahatlamayacak bir karakter' taşıdığını söyleyebilir mi? 'En büyük savaşın anlayışı derinleştirmek, tüm eşyanın özündeki düzeni bir çırpıda kavrayacak düzeye gelmek olduğunu' bilen ve bunu kendi örgütüne de yansıtmak isteyen birini dar ulusal sınırlara hapsedmek mümkün müdür?

Karşı yazgı olmak aynı zamanda kendini aşmaktır

İnsan bir karşı yazgıdır. Doğa içinde ikinci bir doğa olarak kendini oluşturma, onun bir karşı yazgı olarak kendine özgü bir yol çizdiğini ve bu yolda ilerlediğini gösterir. Kendini yeniden yaratmak, yaratıcılığını doğaya yansıtmak, kendi yaratımlarıyla doğaya yeni şeyler katmak tüm canlı varlıklar içinde sadece insana mahsustur. Doğadaki canlı türleri içinde yalnızca insan bilinçli seçimde bulunur; yalnızca insan daha iyinin ve güzelin arayışına girer. Bu anlamda bir bilinçli yaratım gücü olarak sanat yalnızca insanın eyleminde gerçekleşir. Yalnızca insan ortaya çıkardığı sanat eserinde kendisini ifade edip aşmak ister. Kendini aşan insan da ortak yaşama daha büyük bir zenginlik olarak katılır, kendini aşıp yenilemiş haliyle

toplumun yaşamına yeni bir renk ve çeşni katar, adeta yeni bir çiçek misali insanlık bahçesinde boy veren çiçekler arasında yerini alır. Karşı yazgı olmak aynı zamanda kendini aşmaktır, kendini yenileme gücünü göstermek ve hayatının her gününü yeni bir bahara dönüştürmektir. Dolayısıyla karşı yazgı olmak geçici bir durum değil, yaşamın özünü teşkil eden bir özgürlük duruşudur. Özgürlüğün hep bir arayışa tekabül etmesinin nedeni de budur. Ulaştığı bir şeylerle yetinmek, aynı anlama gelmek üzere mevcut olandan daha güzelini aramaktan vazgeçmek özgürlüğün bitişidir; başka bir deyişle artık karşı yazgı olmaktan çıkmaktır, özgürlükçü duruşu terk etmektir. Bir şeye ulaştığınızda onu geride bırakabiliyorsanız ve o şey artık sizin olmaktan çıkıyorsa özgürsünüz. Tersini yetinmeye denk düşer. Özgürlük sahip olmak değil, olmak ve oluşturmaktır. Önder Apo'nun en soylu ve en özlü yaşam olarak tanımladığı yeni toplumsallığının özgür insanı budur.

Kapitalist devlet İblisin cisimleşmiş haline dönüşmüştür

Devletçi ve iktidarcı toplum sistemi, bir karşı yazgı olan insana yeni bir yazgının dayatılmasını ifade eder. Bunun adı köleliktir. Aynı sistemin 20. yüzyılın başında Kürdistan'a ve Kürt halkına layık gördüğü statü köleliğin adeta son sınırlarına kadar ilerletilmesi ve bunun karşıtı olarak insanlığın en dibe vuruşu olmuştur. Dibe vuran bu insan devletçi üst toplumun 'dokunulmazlar' diye tanımladığı paryalardan daha beter bir aşağılanmaya tabi tutulmuştur. Var ile yok arasında kararsız ve muğlak bir duruştan söz edilecekse, bu en çok da belirsiz bir statü altında tutulan Apocu müdahale öncesi Kürt toplumu için geçerlidir. Tarihsel bir gerçeklik olarak vardır, oysa tarihi yoktur; insansal fiziğiyle vardır, ama bilinci ve ruhu yoktur; kendi vatan toprakları üzerinde soluk alıp verir ama vatansızdır; farklı bir kimliği temsil ettiği bellidir ama kimliksizdir; yansıma olarak vardır denilebilir ama ger-

çekliği kuşkuludur; ağzı vardır, dili yoktur. Uluslararası devletçi sistemin mezar karanlığına hapsedtiği bir toplumdan başka nasıl bir duruş sergilemesi beklenebilir ki! Ölüm her insanı tüm ömrü boyunca bir kez ziyaret eder; oysa böyle bir konumda tutulmanın her saniyesi ölümdür. Bu, vahşetin de ötesinde tanımlar isteyen çılgın mı çılgın bir yazgıdır. Önder Apo buna 'ayı sömürgecilik' demişti. Biliniyor, ayı avını öldürüp toprağa gömer ve avladığı kokuştığında yer. Kürt toplumsal gerçekliği de işte bu belirsiz statü altında tam bir kokuşma ve çürümeye terk edilmiştir. Bu durum ölümden beterdur.

Kürt toplumuna dayatılan bu dehşet verici yazgıya karşı koymak, hatta onun da öncesinde bu yazgıyı fark etmek için devletçi uygarlık sisteminin kirlerine hiç bulaşmamış olmak ve yaşama asla ihanet etmemek gerekir. Bu anlamda Kürt'e dayatılan yazgıya karşı koyan ve Kürt halkının yazgısını değiştirmek isteyen Önder Apo, ruhunu satmayan ve lanetli sistemin ruhunu kirletmediği insanlığın bakır toprağıdır. Kapitalizm her şeyi ve herkesi haraç mezat kapıp tüm varlığına hükmetmede sınır tanımayan bir sistem değil mi? Hangi yiğit bu sistemin her türlü etkisinin dışında kaldığını iddia edebilir? Kapitalizm dünyasında ruhsal bekâretini sonuna kadar koruyan kaç insan gösterilebilir? Üstelik karşımızdaki sistem sınırsız güce sahip olan ve kendi güçlerine her an yeni güçler katarken karşıtlarını sürekli silahsızlandıran bir Mefisto'yu temsil ediyorsa, kaç babayiğit "Ruhumu asla sana satmayacağım" diyebilir? En azından kaç kişi tıpkı Faust gibi ruhunu satmama konusunda Mefisto ile bir yarışa tutuşabilir? Devletin tanrının yeryüzündeki cisimleşmiş hali olduğu belki doğrudur; ama düşüncesini, ruhunu ve yöntemlerini İblisten devraldığı daha da doğrudur. Kapitalist devlet tanrısal olan her şeyi öldürdüğü için tümüyle İblisin cisimleşmiş haline dönüşmüştür de denilebilir. İblisin işi ruhları satın almak, öncelikle insanın ruhunu ele geçirerek insanın her şeyine hükmetmektir. Kapitalist devletçi sistemin yaptığı da tamı tamına bu-

dur. Buna rağmen yargı kesindir: Yaşanan kavgada kazanan Önder Apo, kaybeden İblis olmuştur.

Sevinç ve üzüntülerimizin odağında savaş ve halk olmalı

Önder Apo kendini düşünceleri kadar duygularının da kaynağı yapan, sevincin ve üzüntünün, coşkunun ve acının kaynağına kendisini koyan insana büyük öfke duydu. Bunu bir kendini basitleştirme olarak değerlendirdi. Kendini basitleştirmek de gerçekte kişisel kaygılarla hareket etmek, kendini düşünmek, bireyciliğe düşmek ve ruhunu etki sahasına girdiği İblise satmanın kapılarını aralamak demektir. Özgürlük davasına adanmış insan asla kendisini düşünmez, bir an için bile olsa kendisinin ne olacağı ve nasıl bir geleceğin kendisini beklediği kaygısına kapılmaz. Öyle ki, İblisin tam da bu noktada devreye girdiğini bilerek, anbean içinde yer aldığı tarihsel gelişmeye, yükü altına girdiği tarihsel davanın başarısına odaklanır. Sevinci ve tasasının, coşkusu ve acısının, neşesi ve kederinin, güveni ve kaygısının kaynağı tamamen bir parçası olduğu bu özgürlük davasıdır. Sevinirse emin adımlarla hedefine ilerlediği için sevinir; elbette ağlaması gerekir, ama ağlasa bile yine ona ağlar. Önder Apo'nun şu belirlemeleri bunun çarpıcı bir kanıtı değil midir? "Üzüntülerimizin de, sevincimizin de odağında biz olamayız. Sevinçlerimizin ve üzüntülerimizin odağında sa-

vaş, halk ve tarihsel bir gelişme olmalı ki, bunların bir anlamı olsun... Hepinize şu ölçüyü veriyorum: Yaşam sevincinizde ve üzüntünüzde kesinlikle kendiniz olmayacaksınız. Genel değerler, genel olumlu gelişmeler sizi sevgiye ve yaşam coşkusuna katacağı gibi, olumsuzluklar da öfkeye sevk edecektir." O'nu izlediklerini iddia edenler bu ölçüye ne denli uyduklarını sorgulamak durumundadır.

Organik toplumdan söz ediyoruz, doğal toplumun organik toplum olduğunu söylüyoruz, gerçek özgürlüğün ve özgür insanın bu toplumda yaşadığını belirtiyoruz. Kaba bir benzetmeyle böyle bir toplumdaki birey insan bedeninin bir hücresi gibidir. Hücre bedeninin yapı taşıdır. Her hücre bedeni var edip yaşatmaya kenetlenmişliği anlatan bir duruşa sahiptir. Dolayısıyla her hücre öteki hücreler için yaşar, onlar için vardır. Hücresiz bedensel bütünlük düşünülemeyeceği gibi, beden de hücrenin inkârı değildir. Hücreler ne denli sağlıklıysa beden de o kadar sağlamdır. Toplum-birey ilişkisi açısından bakıldığında, beden-hücre ilişkisi esas olarak kendisini tüm çarpıcılığıyla klan toplumunda gösterir. Burada toplum dışında bir birey gerçekliğinden söz edilemez. Önder Apo'nun dediği gibi, bu toplumda yaşam kuralı 'ya hep ya hiç' kuralıdır. Klan bir kütle ve şahsiyettir; bireylerin ondan ayrı bir şahsiyeti ve hükmü düşünülmemektedir. İnsanın ilk ve temel var olma tarzı olan klan toplumu imtiyazsız, sınıfsız, hiyerarşisi olmayan, sömürü tanımayan toplum biçimidir.

Yani insan böyle var oluyor. Devletçi uygarlık sisteminin beş bin yıllık varlığına karşılık, insanlığın katıksız doğal toplum tarzındaki yaşamı milyon yıllara yayılıyor. İnsanlık böylesi uzun bir süreçte hem ayrı bir tür olarak varlığını kanıtlayıp yaşamını kesinleştiriyor, hem de kendi öznelliğini tüm açıklığıyla ortaya koyup var oluşsal özelliklerini belirgin hale getiriyor. Bir başka deyişle kendini tanımlanır kılacak bütün verileri ortaya çıkarıyor. Baktığınızda 'işte insan bu' diyebileceğiniz bir varlık olarak kendisini oluşturuyor. Kısacası, doğal toplum insanı temel özellikleriyle 'insan kimdir' sorusunun tartışmasız yanıtı oluyor.

Özgürlük ancak toplumsallıkla mümkündür

Bu tür toplumun bireyi toplumsallaşmanın büyük özgürleştirici gücünü görüyor; dünün hayvana yakın bir yaşam tarzı içinde bulunan zavallı varlığının toplumsallaşma sayesinde olmaz olur hale getiren bir güce eriştiğini fark ediyor. Bu da klanın her üyesinin klanın üzerine titremesine, kendisini tüm benliğiyle klanın varlığına adanmasına, altını özellikle çizdiğimiz bir tanımlamayla ifade edersek 'başkaları için yaşamasına' yol açıyor. Başkaları için olmak, aslında doğal topluma egemen olan "birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için" ilkesinin açılımı oluyor. Burada yalnızca bir olan bütün'e adanmıyor, bütün de aynı duruşu bir olan karşısında sergiliyor. Klanlar ve kabilelerin tek bir üyelerinin yaşamını korumak için gerektiğinde kendilerini tümüyle feda ettikleri iyi biliniyor. Toplumun üyelerine saygısı ve bağlılığı konusunda bundan daha soylu, daha onurlu ve daha insani bir duruş düşünülebilir mi? Toplum olmadan birey olur mu? Kendisini toplumdan soyutlayıp adeta tek kişilik hapisanesinde yaşayan kapitalist bir birey bile toplum olmaksızın varlığını idame ettirebilir mi? Özgürlük bu toplumsallıkla mümkündür. Bu açıdan özgürlüğü başkalarına adanmak olarak görmek, bu çerçevede tüm benliğiyle soylu toplumsal davalara katılarak kendi yaşamına anlam kazandırmak,

sevincinin ve üzüntüsünün kaynağını buraya dayandırmak, buna bir varlık-yokluk davası ölçüsünde değer yüklemek yerindedir.

Önder Apo'nun henüz küçük bir çocukken toplumsallık konusunda anasıyla çatıştığını ve kendi toplumsallığını bizzat yaratmaya giriştiğini iyi biliyoruz. Bunun nedeni ise toplumsallaşmanın oluşturmucu gücü olan ananın kendisine vereceği bir toplumun bulunmaması, bu toplumun devletçi sistem güçlerince çoktan dağıtılmış olmasıdır. "Toplumum nerede?" sorusu işte böyle gündeme gelir. Yaşam bir toplumsal zeminde gerçekleştiğinden, doğru tarzda yaşamak isteyen bu soruyu soracağı açıktır. Toplumun belli belirsiz varlığı halinde soru başka türlü gündemleşir: "Toplumumun gerçekliği nasıl, mevcut durumuyla doğru tarzda yaşamama elverir mi?" Buna elvermediği anlaşıldığında müdahale ve mücadele başlar ve sonuçta yeni bir

reften yoksunsunuz" dedi ve ekledi: "Bu davada ağır bir yenilgi kendisini kapiya dayattığında, 'bize bireysel yaşam yolu açıldı' diyemezsiniz. Ben bu tehlikeyi açıkça görüyorum. Yenilgi kapiya dayandığında yüreğiniz rahatlıkla kendini yaşatacağını sanıyor. Benim kalbim ise yıllar sonrasını görür; aynı zamanda yaşadığı bütün tehlikeyi görerek sadece dayanabilmek için çalışır. Yüreği durduracak yenilgiler karşısında gelişebilmek için dayanabilmek, bu yenilgiyi mümkünse kader olarak karşılamamak ve önleyebilmek, yaşanılacaksa yüreği bir başarı için çalıştırmak gerekir. Siz yüreğinizi bu ilkeye göre çalıştırıyor musunuz? Yüreğinizin böyle olup olmadığını kendinize sorun. Yürektek haberinizi yoktur. Ancak bazen kendinizi yürekli sanıyorsunuz. Ağlamalarınız, üzülmeleriniz kendinize ağlamadır. Ağlayacaksanız büyük bir değer için ağlamalısınız. Sevinirken de, üzülürken

"Partili, karanlığa meşale tutan, yürünecek yolu aydınlatan, bitkin düşmüş ve yürümeye takati kalmamış topluma yürümesi için gerekli gücü verip doğru yola sokan, yürüyüşün kesintisiz sürmesi için uçurumların üzerine köprüler kuran ve çoğu zaman kendisi köprü olan bir hizmet erbabıdır, bir yol erkânıdır"

toplumsallık yaratılır. Bu bireysel bir dava değil, kendi gerçekliğinden uzaklaşan tüm toplumun davasıdır. Yaşamın ve özgürlüğün yolu bu davanın başarısına kilitlenmektir. Ruh kendisini buna katar, yürek artık bunun için çarpar. Böyle bir dava zamanımızın büyük bir kesitini ayırdığımız en temel meşgalemiz değil, bizden tüm ömrümüzü kendisine vakfetmemizi isteyen yaşam gerekçemizdir, hayatımızın kendisidir. Onunla yatıp onunla kalırsınız; başarısıyla coşarsınız, başarısızlıklarına üzülürsünüz; ağladığımızda bile kendimize değil ona ağlarız.

İblisin bir ölçüde ayartıp doğru yoldan çıkardığı insanlar olarak bireyciliğin etkilerini yaşadığımız için, Önder Apo ruhumuzda ve yüreğimizde eksiklikler gördüğünü söyledi. "Bir yenilgi kendisini kapiya dayattığında eğer kalbiniz küt diye durmadıysa, siz şe-

de kendinizi düşünüyorsunuz... Sizler birbirinizi sorun yapıp o gün 'moralim bozuldu' diyorsunuz. Bir iki tane ah-bap çavuş veya keyfinize göre bir ortam bulduğunuzda ise sizde yaşam sevinci oluşuyor. Bu büyük bir yanıltır. Partileşme bu tip duygu durumlarını aşmaktan geçer."

Partileşme özgürlük yolunun öncü koludur; toplumun büyük ölçüde yitirdiği anlam ve duygu gücünün en yoğunlaşmış ifadesidir; ağır sorunlar ortamında debelenen ve dertlerine çare arayan toplumun tüm sorunlarının çözüm adresidir. Partili, karanlığa meşale tutan, yürünecek yolu aydınlatan, bitkin düşmüş ve yürümeye takati kalmamış topluma yürümesi için gerekli gücü verip doğru yola sokan, yürüyüşün kesintisiz sürmesi için uçurumların üzerine köprüler kuran ve çoğu zaman kendisi köprü olan bir

hizmet erbabıdır, bir yol erkânıdır. Ne yazık ki en soylu insanlık davalarını başarıya götürmek adına yola çıkan partiler ya yok edildiler, ya da zamanla kendilerini inkâr ederek topluma hükmedecek yeni tür efendiler yaratma okullarına dönüştüler. Bunlar bazen bu efendilikte o kadar derinleştiler ki, gelen gideni aratır denilen konuma düştüler. Bunun nedeni niyetlerinin bozuk olması değildi, tersine hemen hepsi iyi niyetliydi. Esas neden, varlığına son vermek istedikleri efendiliğin kirli silahlarını kuşanmış olmaları ve sonuçta bu silahların esiri haline gelmeleri idi. Onlar da öncekiler gibi devlet kurup iktidar olmuşlardı. Böyle olunca partinin yöneticileri üst toplum dediğimiz devletçi topluma yönelir ve bu toplumun seçkinlerini oluştururken, alttaki parti üyeleri ve toplumun kendisi bir kez daha alt topluma dönüştü.

İnsanlığın geçmişi insanın tüm düşlerinin de kaynağıdır

Özgürlük adına yola çıkanların içine girdikleri bu olumsuz durum özgürlüğü ezilen insanlık için neredeyse bir serap haline getirdi, kendilerini neredeyse özgür yaşamın imkânsızlığına inandırdı. Gerçekliği arayış yürüyüşünün bir nedeni de bu olmalıydı. Acaba özgürlük yalnızca bir hayal miydi? Ezilen insanlık özgürlük adına giriştiği mücadelelerde akıl almaz bedeller öderken, bu müthiş fedakârlığı sadece bir hayal uğruna mı yapmıştı? Hayal kurmak bile bir gerçeklikten hareket etmeyi gerektirmiyor muydu? Mutlaka insanları hayaller kurmaya ve özgürlük düşleri görmeye kışkırtan bir gerçeklik olmalıydı. Şuna inanmak gerekiyor: İnsanlığın geçmişi insanın tüm düşlerinin de kaynağıdır, öyle olmak zorundadır. Kapitalizmin görünür gerçekliğe tapar hale getirip maddileştirdiği bireyin hayal kurma gücünün bulunmaması kesinlikle bu geçmişten kopmasıyla bağlantılıdır. Hayal denildiğinde aç tavuğun kendisini darı ambarında görmesini anlamıyorsa gerçeğin böyle olduğu açıktır. Kuşkusuz hayaller esas olarak gele-

cekle ilgilidir ve bu anlamda her hayal daha güzel olana kavuşma özlemini yansıtır. Özlem duygumuz ise, hayal ettiğimiz şeyin şimdi'de bulunmadığını anlatır. Onu hayatımızın akışı içinde gelecekte bir yerde varlaştırmaya çalışırız. Buna karşılık gelecek, bunu gerçekten mümkün kılmak istiyorsak yüzümüzü geçmişe çevirmemiz gerektiğini söyler ve biz geçmişe döneriz. Hayaller aynı zamanda bir inşa istemidir ve inşa da üzerinde yükseleceği bir temel ister. Hayallerimizi gerçekleştirmek için onları maddileştirecek temeli bu geçmişte bulur ve bu temelde geleceğe yürürüz.

Kendini oluşturma ve insan olarak var etme çabası içerisinde gerçekten insanlığın özgürce yaşadığını söyleyebileceğimiz bir dönem var mıdır? Varsa bu dönem hangisidir? Aynı şekilde özgürlükle dolu yaşanan bu dönemin ayırt edici özellikleri nelerdir? İnsanlık ne zaman özgür yaşamdan kopmuş veya koparılmıştır? Hangi nedenler bu kopuş veya kopartılışa yol açmıştır? Kutsallığa karşı savaş nasıl başlatılmış, insanlığın laneti nerede başlamıştır? Şimdi bu sorulara artık net yanıtlar verebilecek durumdayız. Özgürlüğü yok eden araçlar olarak devletin, iktidarın ve savaşların bu lanete tekabül ettiğini biliyoruz. Devletçi uygarlık sisteminin dayattığı yaşam tarzından ve onun kirli araçlarından kopmanın bizim için yeniden doğuş olduğunun farkındayız. Bunun bizi özgür yaşama götüreceğinden ve özgürlüğü

artık hayal olmaktan çıkarıp hayatımızın gerçeğine dönüştüreceğinden eminiz. Bu doğuşu Önder Apo'nun ömrünü adadığı gerçekliği arayış yürüyüşüyle tarihsel gelişmenin şifresini çözmesine borçluyuz. Sonuçta neredeyse bizden önceki tüm özgürlük savaşçılarının akıbetini paylaşp mücadele ettiğimiz devletçi sisteme dönüş yapma imkânına kavuşmuş bulunuyoruz. İnsanlığın 'yitik cenneti'ni artık çok iyi tanıyoruz ve onu şimdi'den başlayarak yeniden inşa etmekte kararlıyız. Bunu aynı zamanda beş bin yıllık uygarlık tarihi boyunca özgürlük için mücadele eden ve bu uğurda can vererek özgür yaşam tutkusunu insanlığın tarihsel belleğinin asla silinemeyecek yegâne olgusu haline getiren sayısız kahramanlara bir vefa borcunun ödenmesi olarak değerlendiriyoruz.

Önderliğin ulaştığı çözüm evrensel bir çözümdür

"Benim durumum her yönüyle bir sistem çözümünü dayatıyordu. Öyle sıradan, parçasal, farklı zaman ve mekân çözümlerini değil, bütünsel, derinlikli ve tüm boyutlarıyla bir evrensel çözümü dayatıyordu... Bu tür bir çabaya ve düşünsel yoğunlaşmaya yöneldim. Tümüyle etli butlu olmasa da, kendi sistemimin iskeletini oluşturduğum kanısındayım. Evrensel bakış açım mevcut bilimsel bilgi düzeyini rahatlıkla karşıladığı gibi, hiçbir gelişme karşısında şaşmaya-

cak bir olgunluğa ulaşmış seviyededir. Yaşam-ölüm diyalektiğinde tüm gelişim evrelerini yorumlayabilecek ve karşısında yeterince cesaretle durabilecek durumdayım. Dönüştürdüğüm sadece bilimsel zihniyet yapısı değildir. İnsanlık tarihi boyunca yaşanan mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel düşünce tarzlarının iç içe diyalektik gelişmesini zihniyetimin temel kaplıpları haline getirmişim. Buna sağlam mantık yapısı da denilebilir. Bu mantık yapısı içinde toplum, doğa ve evren kavramına şüpheli karakterimi doyurabilecek denli bir derinlik, doğruluk kazandırmış durumdayım.”

Yeni olanı çocuk heyecanıyla ve şaşkınlığıyla karşılamak

Önder Apo Özgür İnsan Savunması'nda giriştiği gerçekliği arayış yürüyüşü temelinde ulaştığı evrensel çözümü işte bu cümlelerle ifade ediyor. Bu temelde kazandığı sağlam mantık yapısıyla herkesten daha iyi anladığını ve hissettiğini söylüyor. Anlam ve duygu gücüne sahip insanın en güçlü insan olduğunu belirtiyor. Zihniyet ve vicdan devrimi bu anlam ve duygu gücünün özlü ve derinlikli gelişimi değil midir? Anlayış ve duygu gücündeki bu gelişimden daha fazla insanı coşturan bir şey olabilir mi? Önder Apo'nun bu bakış açısını yakalayıp onunla dünyaya bakmak, kendi iç dünyasının aydınlığıyla yetinen bir körün geçirdiği başarılı ameliyat sonrasında gözleri açılırken haykırdığı heyecan yüklü çılgılığı insana attırır: Görüyorum! Bu cümleyi bitirdiğimde, ilkokuldayken okuduğum çocuklar için yazılmış bir şiirin dize-leri aklıma geldi. Şiirdeki çocuk “gördüm, gördüm, gördüm, gördüm!” diye bağırıyordu. Şaşkınlık ve sevinç içindeydi çocuk, çünkü yeni şeylerin varlığını fark etmişti. Kendisinden daha büyük olduğu belli biri, çocuğu, “Dur, bağırma avaz avaz /Neyi gördün a yaramaz?” diyerek azarlıyordu. Kendi hallerinden memnun ve insanlığın bugünkü durumunu kendileri için sorun yapmayan bazıları, bu değerlendirmeler karşısında belki de aynı

“Devletçi uygarlık sisteminin yalana dayalı bir sistem gerçekliği olarak doğup geliştiğini, oluşumu kadar varlığını sürdürmesini de öncelikle yalandaki derinleşmesine bağlı olduğunu biliyoruz. Mitoloji ve din gibi ideolojiler bu yalanlaştırmaya hizmet eden düşünce ve zihniyet biçimleri olmuştur”

sözcüklerle beni azarlayacaklardır. Yüreklere nasır bağlamış insanlar, yaşamının her anı yeni bir keşfe denk düşen çocukların şaşkınlığını ve heyecanını anlayamazlar. Bunu fazla sorun yapmamak gerektiğini biliyorum. Görme eylemi üzerinde durduğumuzdan, buna ilişkin bir gençlik anımı anlatmakla yetiniyorum.

En büyük değişimi duygu dünyamda yaşıyordum

Lisede okurken kendi köyüm bana artık çekilmez gibi gelmeye başlamıştı. Köyümüz adeta bir dağın zirvesindeydi. Yılın nerdeyse yarıya yakını kıştı. Tarım çok sınırlıydı, hayvancılık köylülerin başlıca geçim kaynağıydı. Üstelik çok fazla hayvan besledikleri de yoktu. Bu duruma şaşıyor, bu insanlar burada ne buluyorlar, neden bu kar deryasına sapanıp kalmışlar diye soruyordum. Kente göçmemiz halinde daha iyi bir yaşama kavuşacağımız konusunda babamı ikna etmeye çalışıyordum. Ancak babam oralı olmuyordu. Üniversite öğrencisiyken Önder Apo ile tanıştım, kendisinden ülke ve halk gerçekliğini öğrendim. Bana adeta yeni bir göz takmış, belki de görmemi engelleyen at gözlüklerini çıkarıp atmıştı. Bu karşılaşmanın ardından kaçmak istediğim yer beni müthiş bir güçle kendine çekiyor, kendisinde sarhoşluğa sürükleyen güzellikler görüyordum. Oysa köy aynı köy, dağlar aynı dağlardı; onlarda değişen bir şey yoktu. Gerçekte sınırlı da olsa değişen, benim onlara nasıl baktığımdı; bu bakış farkının anlama ve hissetme yetilerimi harekete geçirmesi idi. En büyük değişimi duygu dünyamda yaşıyordum. Duygular daha derin düşünmeye yöneltiyordu,

bu kesindi; kendi yaşam deneyimimle buna bizzat tanıklık ediyordum. Kente yönelişin inkâr ve imha sisteminin kişiliğini etkileme gücünden kaynaklandığını fark etmişim. Şimdi gerçeği eskisinden çok daha iyi görüyor, giderek kendi köklerime dönüş yapıyordum. Bu sadece benim için değil, Onunla buluşan herkes için bir yeniden doğuştu.

Bakarkör diye bir kavram vardır; gerçeği görebilecek gözleri olmasına rağmen doğru bakmasını bilmeyen ve gerçeği olduğundan farklı gören insanı anlatır. Bakarkör üst toplumun değil, esas olarak alt toplumun içinden çıkar. Kendilerini yönetmek için üst toplum, ezilenleri bakarkörler haline getirmeye çalışır. Egemenler hiç de bakarkör sayılmazlar, onlar gerçeğin ne olduğunu bilirler, ama onun egemenlikleri altındakilerce bilinmesini istemezler. Çünkü alt toplum gerçeği tüm çıplaklığı içinde tanıyıp bilirse egemenlerin otoritesi sarsılır, baskı ve sömürüye dayalı egemenliklerini sürdürmeleri zorlaşır. Baskı ve sömürünün egemenliği bakarkörler topluluğunun bulunduğu yerde gelişir. Bir yerde baskı ve sömürü varsa, orada bakarkörler var demektir. Bu yüzden her egemenlik sistemi, baskı ve sömürü mekanizmalarını işletebilmek ve sömürüye dayanan varlıklarını sürdürebilmek için sömürdüklerini bir bakarkörler topluluğuna dönüştürmek zorundadır. İnsanların algılama sürecinin çarpıtılabilir olması ve gerçeği olduğundan farklı görebilecek bir zayıflığı göstermeye yatkınlık arz etmesi, egemenleri bu konuda sürekli daha etkili yöntemler bulup kullanmaya yöneltir. Bu yöntemlerden biri olan ‘beyin yıkama’ aklın gücünü harekete geçirecek bir müdahaleyi değil, beyni düşünme işlevinden arındırma operasyonunu anlatır.

Bilgi iktidardır

Devlet sadece bir şiddet tekeli değil, belki de bundan daha fazla bir bilgi tekeli. Egemenler bilginin önemini sonradan keşfetmemişlerdir, oluştukları andan beri bunun farkındadırlar. Yakın yılların gözde sloganı olarak dillendirilse de, egemenler için her dönemde geçerliliğini koruyan bir kuraldır: Bilgi iktidardır. Yani iktidarın korunup sürdürülmesi şiddetten daha fazla bilgi üzerinde tekel kurmayı şart kılar. Ezilenlerin bağımlılığını sürekli- leştiren köle zihniyeti bu bilgi tekeli sayesinde mümkün hale gelir. Köleliğin asıl kaynağı cehalet, aynı anlama gelmek üzere bilgisizliktir. Ancak bilgisiz, daha doğru bir tanımla bilinçsiz insan doğru yoldan sapar; ancak bilinçsiz insan karşı yazgı olmaktan çıkıp kendisine dayatılan yazgıya boyun eğmez. Şiddet kullanımı tek başına egemenliğin sürdürülmesi için yetmez; Önder Apo'nun da ifade ettiği gibi, sadece zor kullanımı yoluyla bir hayvanı bile uzun süre ağılda tutamazsınız. Bu anlamda egemenliği kurumlaştıran şiddet değil, ezilenlere dayatılıp benimsetilen zihniyettir. Devletçi sistemin egemenliğinin meşru kabul edilir hale gelmesi yaşanan bu zihinsel çarpıtmanın ürünüdür.

Devletçi uygarlık sisteminin yalana dayalı bir sistem gerçekliği olarak doğup geliştiğini, oluşumu kadar varlığını sürdürmesini de öncelikle yalandaki derinleşmesine bağlı olduğunu biliyoruz. Mitoloji ve din gibi ideolojiler bu yalanlaştırmaya hizmet eden düşünce ve zihniyet biçimleri olmuştur. Kaldı ki, devletin kendisi de duygularla bağlarını koparıp yalanda derinleşen analitik zekânın en lanetli ürünüdür. Nereden bakılırsa bakılsın, devlet ve iktidarla bilgi tekelinin adeta bir zorunlu birlik içinde bulundukları görülür. Bilgi ve ona götüren bilim her şeyden önce yeni bir toplum alanı demektir. Gerçeğin kaynağına inen bilimin doğruyu açığa çıkarması ve buna bağlı olarak ezilenler için bilgiye ulaşma olanağının doğması, verili dünyanın uysal kölelerinin bir karşı yazgı olarak yeniden kendilerinin farkına varmalarına yol açar. Böylece onlar yürürlük-

teki egemen sistemin kendilerini mahkûm ettikleri yaşamın insanlığın yazgısı olamayacağını, dolayısıyla daha insanca ve onurlu bir yaşamın mümkün olduğunu anlarlar. Egemenler için nasıl bilgi iktidarsa, ezilenler için de evrene, doğaya, topluma ve insana dair sistematik bilgi ve bilinç özgürlüktür. Yalan olmaksızın kendilerinin de olamayacağını bilen egemenler, bu yüzden bilimi hep kontrollerinde tutar ve bilgiyi tekellerine geçirirler. Fakat devlet sadece kendi kontrolü dışında gelişen bilgi alanları ve birikimlerini kendi tekeline geçirmekle yetinmez, aynı zamanda bilgi üretimi için bizzat eylemde bulunur. Bu çalışma için dolgun ücretler verdiği uygun elemanlar seçerek çıkarları için ihtiyaç duyduğu bilgilerin üretimine yönelir. Kuşkusuz üretilecek bilgilerin niteliği iktidarı savunup koruyan cinsten olmak durumundadır. Tüm araştırmalar ve incelemeler buna hizmet edecektir.

Ateş elbette ışıktır, bilinçtir

Efsanenin gerçeği anlattığına, güncel gerçekliğin ve gerçek sanılanın ise yalananın ta kendisi olduğuna en iyi kanıtı oluşturan Prometheus'un hikâyesi, aslında devletçi toplum sisteminin sahip olduğu bilgi tekeli kiskançlıkla koruma konusundaki duruşunu yansıtır. Ateş elbette ışıktır, bilinçtir, aydınlanmadır. En koyu karanlık bilinçsizliğin neden olduğu karanlıktır. Karanlıktaki insan istenilen yöne çekilebilir, istenildiği gibi yönetilebilir. Karanlık tüm renkleri yoklukta eşitlediği için, karanlığın içindeki insan seçim yapamaz, seçimi doğrultusunda davranamaz; dolayısıyla başkalarının öngördüğü seçimlere tabidir. Cehalet karanlıkta yaşamın da ötesinde, aydınlık bir dünyanın varlığından bihaber olmaktır. Bunun içindir ki, devletçi sistemin yalana dayalı ideolojileri ezilenlerin yaşadıkları zindan karanlığını kendilerine yaşamın yegâne gerçeği olarak kabul ettirmek isterler. Bu örnekte de ateş sadece Olympos'ta vardır, panteonun içindedir, yalnızca tanrıların hizmetindedir. Buradaki 'çalmak' sözcüğü de önemlidir, çalmak mülkiyete saldırıya denk düşer.

Bilgi efendilerin mülküdür ve mülkiyet kutsaldır. Mülkiyete saldırı egemenliğin köklerine, egemenlerin en kutsal değer saydıkları şeye saldırı olduğundan en şiddetli şekilde cezalandırılmayı gerektirir. Prometheus da bu temelde akla gelebilecek en ağır cezaya çarptırılır.

Prometheus'un eylemi ve bunun bedeli olarak tanrıların gazabına uğraması belki de daha fazlasıyla Önder Apo için geçerlidir. Önder Apo'nun itirazı, arayışı ve örgütlü eylemi olmasaydı, sistemin tanrılarının Kürdistan'ı ve Kürt halkını mahkûm ettikleri statü ya da statüsü bile bulunmayan kölelik durumu sürüp gidebilirdi. Hatta olasılığın da ötesinde kesinlikle böyle olurdu. İnsanlığın beşiğini sallayan en kadim topluluk olan ve uygarlığı besleyen tüm temel değerleri yaratan bir halkın statüsüz bir kölelik altında yok oluş sürecine alınması, gerçeği ebedi muğlaklığa terk etme ve mevcut sistemi gerçekten de 'tarihin son sözü' kılmanının en etkili yöntemiydi. İster bunda tam bir bilinç açıklığını yaşasın, isterse farkında olmadan bunu yapsın, sistemin Kürdistan'a dayattığı inkâr ve imha politikasının götüreceği yer burası olacaktı. İnsansızlaşmayı esas alması ve varlığını buna dayandırması itibarıyla, kapitalist sistemin insanlığın beşiği Kürdistan'a ve hayati toplum tanımına veri teşkil eden tüm unsurları bağrında taşıyan Kürt toplumuna bu görülmemiş düşmanlığını anlamak artık fazla zor olmasa gerekir. Bunu başka bir yerde 'suçluyu tamamen aklamak için iz bırakmadan tanığı ortadan kaldırmak' olarak değerlendirdim. Onca gözü karalığa ve kararlılığa rağmen Kürt halkı hala ayaktaysa, 'ya özgürlük ya ölüm' şiarıyla özgür yaşamdaki kararlılığını haykırıyor ve üstelik bunu kendi eylemine yansıtıyorsa, yani ateş artık Kürt insanının elindeyse ve onu geri almak mümkün değilse, o zaman buna yol açan kişi kendisi için artık ölümlerden ölüm beğenmelidir. Toplumundan ve canlı insan dünyasından koparılmalı, yalnızlığa tabi tutulmalı, akbaba- lar gibi beynini ve yüreğini gagalamalı, bir defada yok etmek yerine her gün birkaç kez öldürmekle özdeş olan koşullara mahkûm edilmelidir. İmralı'da yaşanan, tamı tamına budur.

KAZANMAK İÇİN BÜYÜK AVANTAJLARA SAHİBİZ

“Türk devletinin ABD ile PKK’nin tasfiyesi karşılığında Erdoğan-Bush görüşmesinde önemli bir anlaşmaya ulaştıkları bilinmektedir. ABD’nin Güney hava sahasını Türk uçaklarına açması, İsrail’in hem teknik, hem de taktik olarak Türk devletinin operasyonlarına aktif destek sağlaması, Türkiye’nin ABD-İngiltere-İsrail politikasına ne düzeyde katıldığının da ölçüsünü ortaya koymaktadır. Türk devleti bölgenin yeniden yapılanma sürecini fırsat bilerek, hareketimizi tümüyle tasfiye etmek isterken, uluslararası güçler ise daha çok hareketimize darbe vurup, etkisiz kılarak Kürt halkını iradesiz ve çözüm seçeneğinden yoksun bırakmak amacıyla Türk devletine destek sunmuşlardır”

KCK Yürütme Konseyi toplantımız, dünyada ve bölgede önemli siyasal, askeri ve ekonomik gelişmelerin yaşandığı, Türk devletinin uluslararası ve bölgesel güçlerle yeni bir imha konsepti temelinde ilişki ve ittifak geliştirerek tüm gücüyle Önderliğimize, hareketimize ve halkımıza karşı saldırılarını en fazla yoğunlaştırdığı bir süreçte, Şehit Viyan ve dönem şehitlerinin anısına bağlılık temelinde gerçekleştirilmiştir. Sürecin özelliklerini kapsamlı bir biçimde tartışan toplantımız, düşmanın 2008 yılında dayattığı planlamayı boşa çıkarma ve dönemi halkımız adına kazanma kararlaşmasına ve planlamasına ulaşmıştır.

Toplantımız siyasal ve askeri gelişmelerin yön verdiği süreci ve olasılıkları Önder Apo’nun perspektifleri temelinde çok boyutlu olarak değerlendirmiş, bu süreçte izleyeceği politik hattı net olarak ortaya koymuştur.

ABD bölgede kalıcı olmak için son derece pragmatik bir siyaset izlemektedir

Kapitalist sistemin yaşadığı kaos, ekonominin durgunluk sürecine girmesiyle birlikte giderek derinleşmektedir. Davos’ta gerçekleştirilen dünya egemenlerinin zirvesinde “Birlikte Kalkınma ve İnsancıl Kapitalizm” biçiminde formüle edilen çözümün, sistemin ağırlaşan bunalımlarına çözüm üretemeyeceği açıktır. Alınan her önlem geçici olarak sistemi rahatlatırsa da, esas olarak sorunu daha da ağırlaştıracağı ortadadır. Çünkü insanın toplumsal özüne ve doğaya karşı bu kadar saldırı

içinde olan, azami kar yasasını bu kadar temel alıp yücelten, kadını çıkarları için bu kadar kullanarak düşüren bir sistemin insancıl olmasını beklemek bir aldatmacadan öteye gitmez.

ABD ekonomisinin durgunluk sürecine girmesiyle birlikte her ülkenin bundan etkileneceği açıktır. Bu krizden çıkışın ağır yükü yine halklara ve emekçilere fatura edileceği görülmektedir. Alınan bazı mali önlemlere rağmen, bu durum hala devam etmektedir. İçte sistemin yapısal sorunları temel bir rol oynarken, dışta belirleyici olan bölgemizde sistemin yaşadığı krizin yanı sıra dünyanın birçok alanında karşılaştığı ağır politik-askeri sorunlar olmaktadır. Kapitalizmin petrole dayalı ekonomi-mali çarkları, alanda yaşanan siyasi ve askeri sorunlardan direkt olarak etkilenmektedir.

ABD, sistemi güvence altına alma ve kaostan çıkma mücadelesini askeri, siyasi, diplomatik, kültürel, sanatsal vb alanda yoğun bir biçimde yürütmektedir. Ancak bu mücadelenin en fazla odaklandığı bölgemizin yeniden yapılanmasında istediği sonucu almaktan uzaktır. Bölgede kalıcılığını geliştirmek için son derece pragmatik bir siyaset izlemektedir. Zorlandıkça ilişki ve ittifaklarında çeşitli arayışlara girmekte ve kimi adımlar atmaya çalışmaktadır. Afganistan başta olmak üzere Latin Amerika’da da gittikçe zorlanmaktadır. Irak’ta içine girdiği çıkmaz derinleşmektedir. Bundan kurtulmak için de son derece pragmatik bir politikaya yönelmektedir. ABD yetkililerinin kamuoyuna açıkladıkları gi-

bi, bir başarıdan söz etmek güçtür. İran ve bölgedeki statükocu direniş karşısında ciddi bir zorlanmayı yaşamaktadır. Bu zorlanma içerisinde İran ve Suriye gibi devletlerin rolünün çok önemli olduğu bilinmektedir. Türk devleti de müttefiki olmasına rağmen, Hareketimizin konumu ve genel olarak ortaya çıkan Kürt oluşumu karşılığı nedeniyle ABD’ye 1 Mart tezkeresi başta olmak üzere çok daha ciddi engeller çıkarmıştır. ABD Türkiye’yi bu konumdan çıkarmak, ona Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) çerçevesinde rolünü oynatabilmek için, 2003’ten bu yana inişli-çıkışlı olan ilişkilerini düzelterek sonuç almaya çalışmaktadır. ABD, Türkiye’ye İslam dünyasında ve bölgede gelişen radikal İslami dalga- nın önünü alması için AKP’nin temsil ettiği “ılımlı İslam” modeliyle bir dalga- kıran rolünü oynatmak istemektedir.

Türk devletinin ABD ile PKK’nin tasfiyesi karşılığında Erdoğan-Bush görüşmesinde bu rol konusunda önemli bir anlaşmaya ulaştıkları bilinmektedir. ABD’nin Güney hava sahasını Türk uçaklarına açması, İsrail’in hem teknik, hem de taktik olarak Türk devletinin hareketimize yönelik operasyonlarına aktif destek sağlaması, Türkiye’nin ABD-İngiltere-İsrail politikasına ne düzeyde katıldığının da ölçüsünü ortaya koymaktadır. Türk devleti bölgenin yeniden yapılanma sürecini fırsat bilerek, hareketimizi tümüyle tasfiye etmek isterken, bu uluslararası güçler ise daha çok hareketimize darbe vurup, etkisiz kılarak Kürt halkını iradesiz ve öncüsüz, bölgeyi de halk özgürlük eğilimli çözüm seçeneğinin-

den yoksun bırakmak amacıyla Türk devletini desteklemektedirler. Kürt halkına da "PKK'nin peşinden gittikçe size rahat yoktur. Siz diğer partilere bakın" demektedirler. Ortadoğu'nun yeniden yapılanmasının gündemde olduğu bir dönemde, Kürt halkı tıpkı 20. yüzyılın başlarında olduğu gibi, bölgenin oluşumunda yer alacak güçlerin çıkarlarına kurban edilmek istenmektedir. Bu durum Kürtlerin inkarı anlamına gelen Lozan antlaşmasının bir kez daha hayat bulması anlamına gelmektedir.

Kürt sorunun çözümünde esas alınan ez-çöz formülüdür

Rusya-Çin-Hindistan gibi güçler, ABD'nin dünya üzerindeki hegemonik politikaları karşısında belli bir arayış içinde olmalarına rağmen, duruşlarıyla bölge alanında daha çok statükocu güçlere hizmet etmektedirler. Özünde dolaylı bir yaklaşımı ifade eden bu durum, ABD ile açıktan bir cepheleşme biçiminde gelişmemektedir. Özellikle Çin'in önümüzdeki 20-25 yıl içerisinde ekonomik gücüne paralel olarak siyasal olarak da atağa geçeceğini ön gören ABD, şimdiden enerji kaynaklarına ve ulaştırma hatlarına egemen olmak için tedbirler almaktadır. Bu güçler, çözüm aşamasına ulaşan Kürt sorununa açıktan bir yaklaşım göstermekten henüz uzak bulunmaktadır. Hatta bölge dengelerini etkilemek için, daha çok bölge statükocu güçleriyle ilişki geliştirmektedirler.

Türk devletinin esas konsepti hareketimizi tümüyle tasfiye etmek, Kürt sorununu da böylelikle sorun olmaktan çıkarmaya dayanmaktadır. Yani esas alınan formül "ez-çöz" formülüdür. Bunun için topyekûn savaş temelinde bir yönelimleri söz konusudur. Bu sadece askeri olarak değil, aynı zamanda psikolojik, ideolojik, politik, diplomatik, ekonomik, kültürel ve hukuki alanda yürütülen "bir eylem" planını da ifade etmektedir. Bu eylem planı AKP eliyle geliştirilmektedir. AKP hükümeti halkımızın özgürlük iradesini tasfiye etmeyi amaçlayan Türk-İslam sentezi gibi gerici bir ideoloji ve politikayla sistemin adeta imdadına yetişen bir cankurtaran gibidir. AKP devletleşmekte, devlet

AKP'leşmektedir. Bu süreç böyle gelişmekle birlikte sistem içinde bunu hazmedemeyen, AKP'ye daha fazla sistemin rengini dayatan ve teslim almak isteyen yaklaşımlar da vardır.

Özel savaş rejimi, hükümeti, muhalefeti, ordusu, bürokrasisi ve basını birçok konuda kendi içinde ciddi çatışma ve çekişme içinde bulunurken, Kürt halkına karşı yürütülen topyekûn saldırılarda milli mutabakat siyasetini uygulamaktadırlar. Yani Hareketimizi tasfiye planında anlaşmışlardır. AKP hükümeti, geleceğini, kaderini hareketimizin tasfiyesine bağlamış, bu temelde de ordu ile anlaşmıştır. AKP ve diğer kesimler toplumu sahte laik ve sahte tarikat çelişkisi içinde boğuntuya getirerek toplumu tercihe zorlamak istemektedirler.

Türk devleti uluslararası ve bölgesel güçlerle ilişki içinde hareketimizi tecrit edip "terörist" ilan ederek, tüm güçleri hareketimize karşı aktifleştirmek için yoğun bir diplomatik çaba içinde bulunmaktadır. Tüm gücünü ve yeteneğini bu temelde kullanmaktadır. Hem ABD-İsrail ile hem de İran-Hamas-Hizbulahla ilişki geliştirmektedir. İran-Suriye ile anti-Kürt ve anti-PKK ittifakı temelinde ilişki kurmaktadır. Bu amaçla Irak'ı da yanına almaya çalışmaktadır. Son süreçte Önderliğimize karşı geliştirilen uluslararası komplodaki ittifakı yeniden güncelleştirmek amacıyla bir kez daha Mısır gibi güçleri de harekete geçirmek istemektedir. Bu ilişki hem ABD'nin bölgesel politikasının alt yapısını oluşturmak hem de hareketimizi tasfiye etmeye yönelik bir yönelimi ifade etmektedir. Yaşanan bu durumu Türk devletinin ABD karşısında konumunu güçlendirme arayışı olarak da değerlendirmek mümkündür.

İran ile ABD, Türkiye'yi kendi bölge politikalarına kazandırmak için ciddi bir çekişme içinde bulunmaktadır. Her iki güçte bu çekişmesini hareketimize yönelik saldırılar üzerinden geliştirmektedir. ABD önce hava sahasını Türk uçaklarına açarak, ardından hareketimize karşı gerçekleştirilen ve yenilgiyle sonuçlanan saldırılarına onay vererek, İran ise Hasan Hikmet Demir (Agit) arkadaşını idam ederek ve Türkiye'nin ABD

"Türk devleti, hem ABD-İsrail ile hem de İran-Hamas-Hizbulahla ilişki geliştirmektedir. İran-Suriye ile anti-Kürt ve anti-PKK ittifakı temelinde ilişki kurmaktadır. Bu amaçla Irak'ı da yanına almaya çalışmaktadır. Son süreçte Önderliğimize karşı geliştirilen uluslararası komplodaki ittifakı yeniden güncelleştirmek amacıyla bir kez daha Mısır gibi güçleri de harekete geçirmek istemektedir"

ile olan çelişkilerini her fırsatta kıskırtarak yanına almaya ya da olmuyorsa tarafsızlaştırmaya çalışmaktadır.

Önder Apo'nun hayatı tehlikesi devam etmektedir

Türk devleti, bölgesel ve uluslararası alanda jeo-politik konumunu kullanarak diğer güçlerle Türkiye'yi peşkeş çekme pahasına ilişki geliştirirken, içerde ise esas olarak Önderlik üzerinde geliştirilen zehirleme saldırısını tecrit ve izolasyonla tamamlayarak adım adım imhasını amaçlamaktadır. Önder Apo üzerinde idari, siyasi ve hukuki baskı geliştirilmektedir. Her fırsatta Önderliğin hücre cezasına çarptırılması buna dönüktür. Bu sistemin içinde ABD, İsrail, AB ve Türk devleti bulunmaktadır.

Önderliğin sağlığı, tedavisi ve güvenliği için halkımızın ve hareketimizin bir yılı aşkın süreçtir geliştirdiği eylemlilikler uluslararası platformlarda önemli sonuçlar yaratmıştır. CPT Önderliğimizi ziyaret etmiş ve gecikmeli de olsa raporunu açıklamıştır. Bu raporun zehirlenmeyle ilgili bölümünde Türk devletinin zehirleme saldırısını belirsizleştiren ifadeler olsa da, 1 Mart'ta açıkladığımız gibi Önderliğimizin vücudunda olduğu belirtilen maddelerin bulunduğunu CPT de tespit etmiştir. Bu maddelerin Önderliğin vücudunda nasıl bu kadar biriktiğinin doyurucu ve ikna edici bir izahı yoktur. Bununla birlikte vücuttaki metal incelemesini her üç ayda bir örnek alı-

narak incelemeyi sürdüreceklerini belirtmişlerdir. Tüm bu veriler Önderliğimizin sağlığının halen ciddi bir tehdit altında olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü bu maddelerin yarattığı tahribatın düzeyini tam olarak bilmiyoruz, kapsamlı bir tahlil de yoktur. Dolayısıyla CPT raporunda da anlaşıldığı üzere Önder Apo'nun hayati tehlikesi devam etmektedir. Bu nedenle de hamleyi başlatma gerekçelerimiz hala yerli yerinde durmaktadır.

Önderliğimiz üzerinde geliştirilen bu saldırı ve baskılarla PKK'yi teslim alma, kendi çizgisine çekme amaçlanmaktadır. Bir taraftan hareketi Önderlikten koparma hedeflenirken, öte yandan Önderlik taviz vermeye zorlanmak istenmektedirler. Bununla birlikte hareketin önde gelen kadrolarına yönelik suikast, yıpratma vb. yönelimler içinde bulunmaktadır.

Gerillanın şahsında Kürt halkına karşı bir katliam süreci başlatılmıştır

Devletin Önderlikten sonra en fazla üzerinde durduğu ve yoğunlaştığı konu gerillaya yönelik politikalarıdır. Türk devleti, Kürdistan'ın özgür dağlarında gerilla var oldukça, Kürt halkını iradesizleştiremeyeceğini ve özgürlük taleplerini bastıramayacağını gayet iyi bilmektedir. Bundan dolayı Türk devleti gerillanın şahsında tüm Kürt halkına karşı bir katliam sürecini başlatmış bulunmaktadır. Düşmanın yürüttüğü bu saldırı dalgasının başarılı olması, Kürt halkının katliam sürecine tabi tutulması anlamına gelecektir.

Türk devletinin bu planı hayata geçirmesinin tek yolu gerillanın ortadan kaldırılmasından geçmektedir.

Gerillaya yönelik geliştirilen politikanın bir yüzü gerillayı imha etmek, daraltmak, marjinalleştirmek olurken, öteki yüzü ise gerillaya katılımı engelleme, gerilla ve direniş çizgisi ile sonuç alınacağına ilişkin umut ve inancı kırmaya dayanmaktadır. Yeniden gündemleştirilen pişmanlık yasası ve koruculuğu yenileme çabaları tümüyle bu konuda sonuç almaya yönelik uygulamalardır.

Türk ordusu bu amacını gerçekleştirmek için 21 Şubatta harekete geçerek kapsamlı bir saldırıyla sonuç almak istemiştir. Eğer bu saldırısında Zap'ı ele geçirip güçlerimize darbe vurmuş olsaydı, Türk ordusu yıla büyük bir avantaj ve moral üstünlükle girmiş olacaktı. Ancak bu hesapları tutmamıştır. Türk ordusu gerillanın direnişi nedeniyle daha fazla kayıp vermemek için geri çekilmek zorunda kalmıştır. Zap direnişinde ortaya çıkan sonuç Türk ordusunun değil, Kürdistan özgürlük gerillasının inisiyatifi ele geçirmesi olmuştur.

Askeri alanda geliştirilen bu saldırılara, yoğun bir psikolojik savaş eşlik etmektedir. Basın-yayın araçları tek merkezden yönlendirilerek, tümüyle halkımız ve hareketimiz üzerinden sonuç alınmaya çalışılmaktadır. Bu konuda Fettullah Gülen ve diğer tarikat çalışmalarıyla Kürdistan sömürgeci Türk devleti adına yeniden fethedilmeye çalışılmaktadır. Yoğunca yoksullaştırılan, açlık sınırındaki bir yaşama

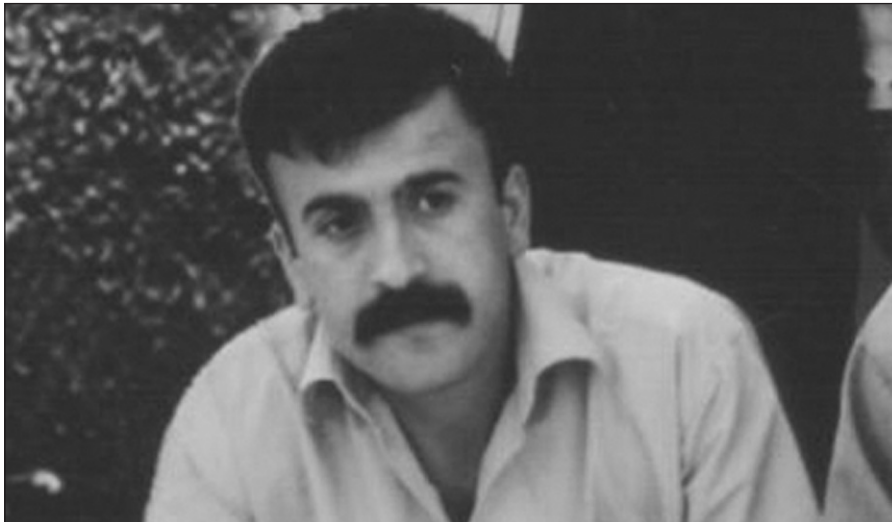
mahkum edilen halkımız, çeşitli sivil toplum örgütleri de kullanılarak, yardım verme adı altında, AKP'nin oy deposu haline getirilmek istenmektedir. Öte yandan bir kez daha GAP gündemleştirilerek ekonomik kalkınmanın bir umudu olarak halkımıza sunulmaya çalışılmaktadır. Bu da sorunu çözme olarak nitelendirilmektedir.

AKP'nin Kürt düşmanlığı gerçeği daha yalın bir biçimde ortaya çıkmıştır

AKP'nin diğer önemli bir siyaseti de, "Kürt sorununu çözmek istiyorum, ama ordu engeldir. PKK de eylem yapıyor, eylemlerin yapıldığı bir dönemde çözüm gelişmez. Dolayısıyla zemin bulamıyorum" propagandasını yaparak halkı ve özellikle ara kesimleri etkilemek istemektedir. Hatta bu politikasını harekete kadar yansıtmaya çalışmaktadır. Ancak Medya savunma alanlarına operasyon çıkarma tezkeresi başta olmak üzere, hareketimize karşı Kuzey'den sonra Güney'de de gerçekleştirilen hava ve kara hareketinden sonra, artık AKP'nin Kürt düşmanlığı gerçeği daha yalın bir biçimde ortaya çıkmıştır. Onun bukalemun tarzı siyaseti, dini siyasallaştırma, istismar etme pratiği önemli oranda deşifre olmuştur. AKP'nin bu gizlenen gerçekliğinin açığa kavuşturulması demek, Kürdistan'da sömürgeci devletin dayanaksız kalması anlamına gelmektedir.

Özellikle hareketimizi iftiralarla kalamaya, yanlış ve çirkin gösterme temelinde çekilen dizilerin yanı sıra, toplumumuzu yozlaştırmaya yönelik bir kültür ve yoğun bir asimilasyon politikası tüm TV'lerin ortak programları olarak uygulanmaktadır. Bu yönelimlerde basın-yayın araçları çok yoğun kullanılırken, özgür medyanın izlenmemesi, okunmaması ve dinletilmemesi için büyük bir çaba sergilenmektedir. Sürekli bir biçimde özgür yazılı basına dönük kapatma, yasaklama ve toplatma kararlarıyla halkımıza ulaşması engellenmek istenmektedir.

DTP ve diğer demokratik kurumlar üzerinde yoğun bir baskı geliştirilmekte, önde gelen kadroları tutuklanmakta ve baskı altında tutulmaktadır. Diğer taraftan da özellikle Oramar ve Gabbar eylemlerinden önce ve sonra

“Güney Kürdistan’da da PÇDK üzerinde baskılar geliştirilmiş, birçok bürosu kapatılmıştır. Bu durum sadece Güneyli güçlerin politikası sonucunda gelişmemiştir. Bunlar da olmakla birlikte, esas baskı ve yönelim Türkiye ve ABD üzerinden geliştirilmektedir. Bu konuda bazı Güneyli güçler önemli oranda bu politikaya yatmış bulunmaktadır. Bu güçlere dayanarak hareketimizi etkisizleştirmek istemektedirler”

metropollerde halkımıza karşı linç olayları geliştirilmiştir. Özellikle halkımızın Êdi Bese Hamlesi temelinde içine girdiği serhıldan süreci karşısında Qamışlo’da Suriye rejimi tarafından İsa Mele Xelil’in katledilmesi, Cizre’de Yahya Menekşe’nin panzerle ezilmesi, yine 8 Mart etkinlikleri sırasında Mehmet Deniz’in katledilmesi ve yapılan yüzlerce tutuklama halkımıza yönelik saldırıların ulaştığı boyutu göstermektedir.

Güney’deki halkın eylemliliği bir arayış ve sorgulamayı ifade etmektedir

Öte yandan çeşitli işbirlikçi güçler bir araya getirilerek hareketimiz karşısında yeni bir cephe oluşturma arayışı söz konusudur. Halkımızı parçalamaya dönük bu yönelimi ABD, bazı Güneyli güçler ve AB ülkeleri ortaklaşa yürütmeye çalışmaktadırlar. Bu saldırıyla legal-demokratik saha adeta bunaltilarak parçalanmak, pasifleştirilmek ve bitirilmek istenmektedir. Eğer yapabiliyorlarsa da, bu kesimleri bunaltilip bastırarak, geriletmek, bazılarını da çeşitli vaatlerle Önderliksiz çözüme razı etmek istemektedirler. Bu konuda çok yönlü bir politikanın geliştirildiği bilinmektedir.

Güney Kürdistan’da da PÇDK üzerinde baskılar geliştirilmiş, birçok bürosu kapatılmıştır. Bu durum sadece Güneyli güçlerin politikası sonucunda gelişmemiştir. Bunlar da olmakla birlikte, esas baskı ve yönelim Türkiye ve ABD üzerinden geliştirilmektedir. Bu konuda

bazı Güneyli güçler önemli oranda bu politikaya yatmış bulunmaktadır. Bu güçlere dayanarak hareketimizi etkisizleştirme ve Güney’de Kürt siyaseti üzerinde etki sağlayarak kendi çizgisine çekmek istemektedir. Özellikle Türk devletinin ve gerici egemen Arap güçlerinin bastırması sonucu Kerkük referandumunun ertelenmesi ve Türkiye’nin Güney kazanımlarını da hedefleyen pratik politikaları karşısında Güneyli siyasi güçlerini de bir ayrışmaya götürmektedir. Bu durum, hem Güneyli güçlerin tutarlı olmayan milliyetçi siyasetlerinin sonuçsuzluğunu, hem de ABD’nin bölge siyasetindeki pragmatist politikasının sonuçlarını göstermektedir. Özgüce dayalı olmayan, kendini fazlasıyla dış güçlere bağlamanın kötü sonuçları daha somut ortaya çıkmaktadır. Bu yanlış politika sadece bu siyasi güçlere kaybettirmemekte, onların şahsında halka da kaybettirilmektedir. Bu, Önderliğimizin özgüce dayalı Kürdistan ve bölge siyasetinin yanı sıra Demokratik Konfederal çözümünün ne kadar yerinde olduğunu ortaya koymaktadır. Hava saldırılarıyla başlayan ve güçlerimize yönelik Türk ordusunun fiyaskoyla sonuçlanan kara hareketiyle belli bir düzey kazanan Güney’deki halkın ilgisi ve eylemliliği özünde uygulanan yanlış siyasete karşı doğru bir arayışı ve sorgulamayı ifade etmektedir.

Otuz beş yıldan beridir büyük beledeller ve kahramanlıklarla geliştirilen Kürdistan halkının özgürlük mücadelesi tarihsel bir sürece girmiştir. Kürdistan halkının özgürlük mücadelesine ve Önder Apo’ya karşı geliştirilen uluslararası komplonun ulaştığı yeni bir aşama olarak sömürgeci Türk devleti tarafından kapsamlı bir saldırı hareketi başlatılmış bulunmaktadır. Topyekün savaş kapsamında geliştirilen bu saldırıların esas hedefi hareketimizi, yarattığı ulusal, toplumsal, kültürel, siyasal, askeri vb sonuçlarıyla birlikte tasfiye etmektir. Böylelikle bir kez daha Kürt halkı köleleştirilerek geleceksizleştirilmek istenmektedir.

Yürütülen bu konsept, halkımıza karşı bir tür soykırım hareketi biçiminde pratik safhaya konulmuş bulunmaktadır. Saldırının esas hedefi öncelikle hareketimizi tasfiye etmek

olurken, genel olarak Kürt halkının Kürdistan’ın tüm parçalardaki kazanımları da hedeflenmektedir. Başlatılan bu yönelimler Kürdistan’da yeni bir durum ortaya çıkarmaktadır. Düşman, Önder Apo’nun yarattığı iradeli Kürt halkını 2008 yılında ya ezme ya da onun iradeli duruşu karşısında, inkar-imha siyasetinin iflasını görüp, demokratik çözüm yönünde gelişecek genel kamuoyunun da baskısıyla, çözüm yönünde adımlar atmaya başlayacaktır. Bu anlamda içinde bulunduğumuz yılda hareketimiz Êdi Bese diyerek, sonuca gitmeye çalışırken, düşman da tüm tarihinin gericiliğini, katliamcılığını kuşanmış olarak, Önderliğimize, hareketimize ve halkımıza amansızca saldırmaktadır. Şubat başlarında Bingöl’de on gerillanın vahşi bir biçimde katledilmesi ve 21 Şubat’ta Medya Savunma alanlarına yönelik olarak çılgınca geliştirilen saldırı bu yönelimin boyutlarını göstermektedir. Bu saldırı şimdilik geri püskürtülmüş olsa da, düşmanın, inkar-imha siyasetinde umutsuzca da olsa direneceği ve bir kez daha hareketimize karşı Kuzey’de ve Güney’de kapsamlı bir askeri yönelim içine gireceği açıktır.

ETA üzerinden geliştirilen siyaseti AKP PKK üzerinden geliştirmek istiyor

Türk devleti ve ona destek veren güçler, bütün bu planları Önderliğimizin on beş yıldan beri Kürt sorununun barışçıl, siyasal yollarla çözme çabalarına rağmen yapmaktadırlar. Önder Apo ve hareketimiz barışçıl bir çözüm için şimdiye kadar birçok çaba sergilemiş, bunun yaşamsallaşması için birçok kez ateskes ilan etmiştir. En son olarak sorunun çözümünü “Demokratik Özerk Özgür Kürdistan” formülü ile ortaya koymuştur. Son süreçte geliştirilen saldırılarda da görüldüğü gibi sürekli bir biçimde uzatılan kardeşlik ve barış eli bir kez daha saldırı ve savaşla karşılanmıştır.

Sömürgeci Türk devleti, AKP ile yakaladığı son imkanını yaklaştırmakta olan yerel yönetim seçimlerinde bazı temel belediyeleri de ele geçirerek, Kürt özgürlük hareketini tümüyle etkisizleştirmek istemektedir. Esas amaç, İspan-

ya devletin ETA üzerinde geliştirdiği ve ETA'yı getirdiği noktaya sözüm ona AKP de PKK'yi o noktaya getirmek istemektedir. Çok sınırlı bir eylem gücüne sahip, kontrol edilebilir bir noktaya çekerek hareketi marjinalleştirmek istemektedir. Ancak AKP gerçekliğinin biraz deşifre edilmesi nedeniyle, onların bu hesapları da önemli oranda bozulmuştur. Ortaya çıkan bu koşulların doğru değerlendirilmesi halinde siyasal alanda da önemli bir hamle yapmanın imkanları ortaya çıkmıştır.

Bölge yeniden yapılanırken, iradeli Kürde yer verilmek istenmemektedir. İşbirlikçi Kürde ise, diğer bölge güçleri izin verdiği oranda biraz yaşam imkanı verilmek istenmektedir. Bu durumda esas olarak üzerinde tehlikeli siyaset uygulanan hareketimiz olmaktadır. Hareketimizin etkisizleştirilmesi aynı zamanda Güney'deki oluşumun kolayca denetim altına alınması zeminini yaratacaktır. Esas olan hareketimiz ve Kürdistan özgürlük gerillasının tasfiyesidir. Bunun sağlanması durumunda artık Kuzey'de, Güney'de Kürdistan toplumuna istedikleri biçimi verme imkanlarına kavuşmuş olacaklardır.

Türk devleti Önderliğimizin sağlığı konusunda ciddi bir adım atmamıştır

Toplantımız tüm bu gelişmeleri ayrıntılı olarak değerlendirerek, 2008 yılının bir kader yılı olacağının tespitiyle siyasi doğrultumuzu, hareketimizin ve halkımızın büyük bedeller ödeyerek elde ettiği ulusal-demokratik kazanımla-

rını tasfiyeye yönelik bu politikayı ne pahasına olursa olsun parçalamak, bunun yolunun da tam bir seferberlik ruhuyla hareket ve halk olarak Êdi Bese Hamlesi temelinde, daha güçlü örgütlenmekten, mücadeleyi yükseltmekten ve kadro duruşumuzu bu tehlikeli yönelimi boşa çıkarır düzeye ulaştırmaktan geçtiğini ortaya koymuştur.

Toplantımız, kapsamlı olarak yaptığı bu siyasal değerlendirmeye bağlı olarak, KCK sistemini ve çalışmalarını da çok yönlü olarak değerlendirmiş, yaşanan yetersizlikleri, görev ve sorumluluklar karşısındaki duruş üzerinde yoğunca tartışmıştır. Yaşanan yetersizliklerin temelindeki eksiklikler çözümlenmiş tüm Yürütme Konseyi üyeleri eleştiri-özeleştiri yapmış ve içine girilen yeni dönem karşısında kendi tutum ve kararlılık düzeylerini ortaya koymuşlardır.

Yürütme Konseyinin ikinci toplantısı, özel savaş rejiminin Önderlik, hareketimiz, halkımız üzerinde baskı ve uluslararası alanda yürüttüğü hareketi kuşatma diplomasisini değerlendirerek, Êdi Bese, Önder Apo'yu Yaşa ve Yaşat Hamlesini 9 Ekim'de başlatmıştır.

Önder Apo, tek taraflı olarak ilan ettiğimiz 5. Ateskes'ten sonra Türk devletin tutumu karşısında, o güne kadar sürdürülen diyalog, barış ve demokratik çözüm yaklaşımlarının sonuç vermediğini, bu tutumun devam etmesi halinde, bu yönlü açıklamalarını geri çekebileceğini belirtmişti. Êdi Bese Hamlesinin böyle güçlü bir dayanağı da bulunmaktadır. Önderliğimizin zehirlenmesi ve yaptığımız tüm çağrılara rağmen Türk devletin hiçbir ciddi önlem almaması, uluslararası güçlerin de Kürdistan'da yürütülen inkar-imha savaşına destek olmaları nedeniyle artık böyle bir hamleyi başlatmamak politik olarak geriye düşmek ve süreci kaybetmek olurdu. Bu nedenle geçen yönetim toplantısının hemen öncesinde toplanan PKK meclisi kararlaştırdığı Êdi Bese hamlesini Yürütme Konseyimize öneri olarak sunmuş ve toplantımız da böyle bir öneriyi yerinde bularak hamle kararını alarak resmileştirmiştir. Bu karar Kongra Gel ara dönem toplantısına da sunulacak sistemimizin tüm kurumla-

rının ortak kararı haline getirilmiştir. Bu hamlenin özü, Önderliğimizin sağlığı, güvenliği ve özgürlüğünü sağlamak, sömürgeci politikalar karşısında halkımızın özgürlük iradesini ortaya koyma ve tüm bu yönelimleri boşa çıkarmayı ifade etmektedir. Bunun karşısında Türk devleti de halkımızın açığa çıkan örgütlü iradesini kırmak için karşı bir saldırıya geçmiştir.

Halkımızın geliştirdiği serhıldanlar etkili olmuştur

9 Ekim'de başlatılan Êdi Bese hamlesi, bu süreçte bir örgütlülük temelinde Kürdistan'da ve yurtdışı sahalarında belli bir gündem oluşturmuştur. Özellikle Önderliğimizin duruşu, hareketin izlediği politika, Gabbar ve Oramar eylemlilikleri genel olarak halkımız, hareketimiz ve kadrolarımız üzerinde önemli bir moral etki yaratmıştır. Halkımızın yurt içinde ve dışında geliştirmiş olduğu serhıldanlar ve gençliğin eylemlilikleri bu gündemin oluşmasında önemli bir rol oynamıştır. Batı Kürdistan bu süreçte Êdi Bese hamlesine önemli bir giriş yapmış, Avrupa ve Kuzey Kürdistan'da hamle temelinde bir hareketlenme olmuştur.

Özellikle Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de Şubat ayı başlarında gerçekleştirilen Botan Yürüyüşü ve Önderliğimize karşı gerçekleştirilen uluslararası komponun 9. yıldönümü nedeniyle halkımızın yükselttiği serhıldanlar hamlenin kazandığı düzeyi ortaya koymaktadır. Bütün bunlarla beraber, Türk ordusunun HPG'nin Ana karargahına dönük kapsamlı kara hareketini gerillanın büyük bir fedakarlık, irade ve taktik yetenekle karşılaması ve bozguna uğratması önemli bir gelişme düzeyini ortaya çıkarmıştır. Yine katliamcı Türk ordusunun Medya Savunma Alanlarına karşı geliştirdiği kara hareketini protesto etmek için geliştirilen eylemler ve en son devrimsel bir karakterde gelişen 8 Mart özgür Kürt kadının eylemselliği tabloyu tamamlamıştır. Bu hareketimizin askeri ve siyasi cepheye ortaya çıkardığı gelişme düzeyi kuşkusuz ki, bir başarı durumudur. Ancak herhangi bir biçimde bu sonuçları yanlış ele alıp rehavete

“Bölge yeniden yapılanırken, iradeli Kürt'e yer verilmek istenmemektedir. İşbirlikçi Kürt'e ise, diğer bölge güçleri izin verdiği oranda biraz yaşam imkanı verilmek istenmektedir. Bu durumda esas olarak üzerinde tehlikeli siyaset uygulanan hareketimiz olmaktadır. Hareketimizin etkisizleştirilmesi aynı zamanda Güney'deki oluşumun kolayca denetim altına alınması zeminini yaratacaktır”

kapılmamak bizim için hayati bir sorundur. Çünkü henüz sürecin başında bulunmaktayız ve daha kapsamlı saldırıların gelişme durumu söz konusudur. Bu açıdan yaşanan bu pratiklerin yalnız başarı tarafını değil, yetersiz ve yanlış tarafını görerek, hatta bunu büyük bir ciddiyetle ele alarak üzerinde durmak ve yaşanan bu yetersizlikleri, yanlışlıkları doğru değerlendirmeye mutlaka gidermeyi esas almak gerekmektedir.

Ancak yukarda da izah ettiğimiz gibi, hareketimizi imha amaçlı geliştirilen bu ilk hamlenin başarısızlığı konsept dahilinde bulunan güçlerin iç ilişkilerini etkileyerek çelişkilerini öne çıkarabileceği gibi, bu konsepti başarısız kılmak için bize önemli imkanlar da sunmaktadır. Bu gelişme karşısında Türk devleti ciddi bir biçimde zorlanmış ve iç çelişkileri yeniden gün yüzüne vurmuştur. Hareketimiz ulusal düzeyde olduğu kadar uluslararası alanda da önemli bir prestij kazanmıştır. Daha yılın başında iken siyasi ve askeri cephede yaşanan gelişmeler ulusal ve uluslararası düzeyde hareketimiz açısından önemli siyasal etkiler yaratmış ve süreci güçlü bir moral ve avantajla geliştirmenin olanaklarını yaratmıştır.

Eylemlerdeki pasif yasallığı esas alan yaklaşımlar mahkum edilmiştir

Özellikle CPT'nin de aylardır yayınlanmadığı raporunu 6 Mart'ta kamuoyuna açıklaması bu gelişmenin bir sonucudur. Dolayısıyla hareketimiz ve halkımızın Êdi Bese hamlesi çerçevesinde geliştirdiği mücadelenin şimdiden önemli sonuçları olduğu görülmektedir.

Bu anlamda Hamle, Önderliğin sağlık, güvenlik ve özgürlük sorunuyla birlikte Türk sömürgeciliğinin ülkeimizdeki uygulamalarını deşifre eden, sorunu yeni dönemde bir kez daha gündemleştiren önemli bir adım olmuştur. Ancak eylem ve etkinliklerde süreklilik, örgütlülük ve açılım konusunda yetersizlikler ve hamlenin özü ve kapsamını yeterince anlamama, bu nedenle de olaya bir kampanya gibi bakma biçimindeki yetersizlikler de açığa çıkmıştır. Yine eylemlerdeki pa-

sif, daha çok yasallığı esas alan bu yaklaşımların üzerinde durularak aşılması ve daha radikal, gündem belirleyen ve düşman siyaseti üzerinde etkili olan bir eylemsel tarzın geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

Yaşanan bu yetersizlikler, hamleyi izlemede ve yürütmede gerekli yoğunlaşma ve pratikleştirmeye öncülük etmede yetersizliği yaşayan merkezi hamle komitesinin, parça ve yurtdışı alan komitelerinin faaliyetlerini izleme, anında gerekli perspektifi iletme, yetersizlikleri aştırmaya yönelik bir müdahale içinde bulunamamasından kaynaklanmaktadır. Toplantımızda, yürütülen hamle eylemliliklerinin bir zemin yarattığı, gündem oluşturduğu, bundan sonra, dört aylık hamle pratiğinden dersler çıkararak, artık somut hedeflerimize ulaşmak için eylemlilikler geliştirmek gerektiği ve merkezi komitenin bir serhıldan komitesi gibi görevine yüklenmesi üzerinde durulmuştur.

Toplantımızda KCK sisteminin örgütlülüğünün ve çalışmalarının olduğu tüm alanların durumu tek tek ele alınarak eleştirel-özeleştirel bir tarzda değerlendirilmiş, yaşanan yetersizlikler nedenleri ve çözümü ile birlikte daha somut bir biçimde ortaya konulmuştur.

Bu süre içerisinde gerek yurtiçinde, gerekse de yurtdışında 5. Kongra Gel Genel Kuruluyula birlikte süreci anlama, buna göre kendini örgütlenme ve çalışmalara yüklenme bakımından geçmiş yıllara göre belli bir gelişmenin olduğu ortaya konulmuştur. Hemen hemen her alan gerekli kongre ve konferanslarını gerçekleştirmiş, kazandırmayan, büyütmeyen, geriye çeken tarz ve anlayışların

eleştirisi-özeleştirisi yapılmış, sürece daha derli toplu bir giriş yapmak için gerekli örgütsel çalışmalara gidilmiştir. Ancak bu durum sorunların giderildiği ve örgütsel yapıların yeterli hale geldiği anlamına gelmemektedir. Sadece eskiye göre biraz daha derli toplu bir düzeye gelindiği belirtilebilir. Başta kadrodan kaynaklanan sorunlar olmak üzere çeşitli düzeydeki sorunların gelişme önünde bir engel oluşturduğu ve süreci ağırlaştırdığı açık bir durumdur. Bunun kaynağında ise tasfiyeci süreçle birlikte daha belirgin bir biçimde ortaya çıkan ve kendisini dayatan liberal, bürokratik ve dogmatik yaklaşımların yanı sıra, Ortadoğu ve Kürdistan gerçeğiyle çok fazla uyuşmayan, örgütleştirip-iradeleştirmeyen, militanda ölçü geliştirmeyen sivil toplumcu yaklaşımlar bulunmaktadır. Hala sürecin anlam ve önemini kavramaktan uzak, kendine göreliği aşmayan, liberal yaklaşımlarıyla örgütlenmeye ve demokratik komünal sisteme girmeyen, halka gitmeyen ve taban örgütlenmesine yönelmeyen her türlü gevşekliği, örgütsüzlüğü dayatan yaklaşımlarla belli bir mücadele içinde olunmuştur. Ancak bu mücadelenin daha da zenginleştirilerek süreklileştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Merkezlerin daha örgütlü biçimde çalışmalara öncülük etmesi gerekir

Toplantımızda yurtdışı sahaları da tek tek ele alınarak değerlendirilmiştir. Bu alanlarda da geçmişe oranla örgütsel sistem ve çalışmada belli bir gelişmenin olduğu, halkın katılımında ve hareketi sahiplenmede belli bir düze-

vin yakalandığı, ancak diplomasi, basın, kültür gibi daha birçok alan çalışmalarında gerekli aktivite ve etkili sonuçları yaratmada yetersizliklerin yaşandığı tespiti yapılmıştır. Özellikle hem Kürdistan sorununun uluslararasılaşma düzeyi, hem de hareketimizi uluslararası düzeyde tecrit etme ve boğma girişimleri karşısında diplomatik çalışma ve girişimlerin daha etkili olması gerektiğini belirten toplantımız, buna denk gelmeyen yaklaşımların yetersiz olduğunu belirtilerek eleştirilmiştir. Önümüzdeki süreçte daha açılımcı bir planlamayla diplomatik alanda daha etkili ve sonuç alıcı bir tarzın geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

KCK sisteminin örgütlenmesinde alan merkezleri önemli bir role sahiptir. Sistemin örgütlenmesinde ve yerleşmesinde bu kadar önemli olan merkezler kendini örgütlemeye ve rolünü oynamada yetersiz kalmıştır. Merkezlerin işlevine uygun bir tarzda kendini örgütleyememesi parça koordinasyonlarının ve yurtdışı çalışmalarında sistemin oturulmasını zayıflatan bir rol oynamıştır. Demokratik komünal sistemin oturtulmasına öncülük edecek olan bu merkezlerin rolünü tam oynamaması eleştiri konusu yapılmış, merkezlerin daha örgütlü bir biçimde çalışmalara öncülük etmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Merkezlerin yetersizliğinin özünde ise yönetimin kendisini yeterince örgütleyememesi ve kadronun sürece uygun öncülük etmedeki yetersizliği bulunmaktadır. Yönetimin bu yetersizliğinin aşılması merkezlerin rolünü oynaması ve döneme uygun bir öncülüğün geliştirilmesi gerektiği ortaya konulmuştur. Dönemin özellikleri ve yapılması gerekenler göz önüne getirildiğinde, yönetimimiz bu süreçte istenilen düzeyde çok etkili olamamıştır. Öncü olmada yetersiz kalınmış vasat kadro duruşunu aşamamıştır. Her Konsey üyesinin kendi alanındaki yapıyla ilgilenmesi, sorunlarını çözmesi, netleştirmesi gerekir. Kendisini dönemin gerekliliklerine göre uyarlamayan, eski tarz yaşamda direten, disiplin ve kurala gelmeyen anlayışlarla mücadele etmede yetersiz kaldığı belirtilmiş, önümüzdeki dönemde bu duruşun aşılması süreci başarıyla karşılamak

“Dönemin özellikleri ve yapılması gerekenler göz önüne getirildiğinde, yönetimimiz bu süreçte istenilen düzeyde çok etkili olamamıştır. Öncü olmada yetersiz kalınmış vasat kadro duruşunu aşamamıştır. Her konsey üyesinin kendi alanındaki yapıyla ilgilenmesi, sorunlarını çözmesi, netleştirmesi gerekir. Eski tarz yaşamda direten, disiplin ve kurala gelmeyen anlayışlarla mücadele etmede yetersiz kalınmıştır”

için öncülük misyonun gerekliliklerinin titizlikle yerine getirilmesinin önemi vurgulanmıştır. Önümüzdeki dönemde tüm saldırı ve yönelimleri boşa çıkaran bir örgütlülük düzeyinin geliştirilmesi için, yönetimimizin daha kolektif, daha üretken olması ve yanlış anlayışlarla etkili mücadele yürütmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yine mücadelemizin ortaya çıkardığı mevcut gelişmeler gerillaya katılımda önemli bir istek yarattığı belirtilmiştir. Bu nedenle tüm saha çalışmalarının katılım sağlamayı dönemi kazanmanın temel bir çalışması olarak görmesi, yaşanan yetersizlikleri de aşarak faaliyetlerini daha yetkin bir biçimde geliştirmeleri gerektiği üzerinde durulmuştur.

Kadın ve gençliğin öncülük görevini yerine getirmesi gerekir

Üzerinde durulan temel konulardan bir tanesi de sistemin öncü gücü konumundaki kadın ve gençliğin durumu olmuştur. Bilindiği gibi her iki güç, demokratik konfederal sistemin öncü gücüdürler. Ancak her iki gücün de kendisini sistemin öncü gücü haline getirmede yetersiz kaldığı, kadın ve gençlik kitlesinin mücadeleyi geliştirmeye hazır olduğu, ancak örgütsel düzeyde yaşanan yetersizliğin bu potansiyele değerlendirmede, örgütlemeye ve harekete geçirmede yetersiz kaldığı ve kadrosal olarak darlaştığı belirtilmiştir. Her iki gücün öncülük görevini yerine getirmeden sistemin oturtulup ge-

liştirilemeyeceği açıktır. Tüm bunlardan hareketle dönemin görev ve sorumluluklarını yerine getirmek için kadın ve gençliğin öncülük görevine daha bilinçli ve örgütlü bir biçimde yönelmeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Toplantımız geçmiş sürecin pratik faaliyetlerinin kapsamlı olarak değerlendirildiği, önümüzdeki bir yılın da planlandığı bir toplantı olmuştur. Toplantı öncesi HPG askeri konseyi de toplantısını gerçekleştirmiştir. Bu toplantıya da döneme ilişkin planlama anlayışı sunulmuş, savunma alanının bir yıllık planlanması yapılmıştır. Aynı süreçte KJB'de toplantısını yapmış, süreci değerlendirerek kendisini bir planlamaya kavuşturmuştur. Alan merkezleri ve parça koordinasyonları da toplantıya raporlarıyla katılmışlardır. Tüm parça koordinasyonlarının, alan merkezlerinin ve yurtdışı alan çalışmalarının değerlendirilmesi temelinde bir yıllık planlamaya kavuşturulmuştur.

Bunun özü ve temel amacı düşman saldırılarının boşa çıkarılması, halk gerçekliği ve eylemliliğine dayanan gerilla ve serhıldanların yenilmezliğini ortaya koymaktır. Bunun için hareketimiz süreci değerlendirerek, süreci diplomatik, askeri ve politik olarak boşa çıkaran taktik esasları görüşmüş önemli çözümleme ve tespitler sonucu 2008 yıl planlanmasına somutluk kazandırmıştır. Buna göre gerillada klasik gerillacılığı aşan, derin gizliliği tam uygulayan, teknolojiye karşı, insanın yetkinleşmesini esas alacaktır. Siyasette, Êdi Bese Hamlesi çerçevesinde çözümde kararlı olan, çeşitli manevraları boşa çıkaran bir tarz, diplomasi de ise mevcut karşı güçlerin kuşatmasını yarmayı esas alan, dezavantajı avantajı çeviren bir diplomatik üslupla baskıyı görevi belirlenmiştir.

Toplantımız önümüzdeki süreçte yapılması gereken görevlerin üzerinde de durmuş, dönemi kazanacak öncü kadro duruşunu ve politikasını netleştirmiştir. Ortaya çıkan siyasi ve askeri gelişmeler, önümüzdeki süreçte başta Kuzey Kürdistan olmak üzere aktif savunmanın gerekli alanlarda gelişeceğini öngörmüştür. Bu dönemde özellikle Kuzey Kürdistan ve

Türkiye çalışmalarımızın temposu, tarzı ve etkisi sürecin belirlenmesinde önemli düzeyde rol sahibi olacaktır. Güney Batı Kürdistan belirli düzeyde bir hareketlilik içinde olsa da, bunun daha da geliştirilme imkanı vardır. Doğu Kürdistan'da özellikle halk örgütlülüğüne özel önem verilmesi gerekmektedir. Mücadelemizin gerilla ve serhıldan alanlarında yükseltildiği bir dönemde, Kürt halkının yaşadığı Avrupa ve Rusya gibi alanlarda kendi özgünlüklerinde böyle bir sürece aktif biçimde katılıp güç vermeleri gerektiği belirtilmiştir.

Geçmişte şu veya bu nedenle hareketten kopanlara çağrı yapılacaktır

Özellikle Medya Savunma alanlarında bulunan güçlerimizi hedefleyen düşman saldırılarının artacağını ve bunun bitirme temelinde yürütüleceğini tüm örgütlerimiz ve halkımız bilmeli ve bunun derin bilinciyle her alanda örgütlenmesini ve eylemini geliştirmelidir. Mücadelemizin başlattığı hamle süreciyle bir atağa geçtiği bir dönemde, geçmiş süreçte şu veya bu nedenle hareketten kopmuş, ancak bu dönemde katılmak isteyen bireylerle de ilgilenilerek, kendilerini sürece doğru katmaları yönündeki çağrı ve çabaların geliştirilmesi uygun görülmüştür.

Başta gerilla alanı olmak üzere tüm güçlerimizin şiddetli ve kapsamlı bir savaşa göre hazırlanması ve olasılıklar içerisinde en olumsuz esasa alacak bir şekilde kendisini örgütlemesi gerekmektedir. Böylesi bir durumda aktif savunma temelinde orta yoğunluklu bir düzeyde düşmana vurulacak darbelerle sadece püskürtme değil, başarılı bir pratik performansla tersine çevirmeyi hedeflemek gerekmektedir. Her alan ZAP direnişinin elde ettiği düzeyin gerisine düşmemeyi önüne hedef olarak koymalıdır. Bunun için alınan tedbirlerini tekrar tekrar gözden geçirmelidir. Hem tedbirlerimizi almak, hem de temel çalışmalarımızı gerekli düzeyde sürdürmek dönemin çalışma tarzı ve sistemi olarak ele alınması önemli olacaktır.

Üzerinde durulması gereken diğer bir nokta da kitlemize yönelik sindir-

me, bastırma ve etki altına alma politikalarına karşı sürecin ciddiyetini kavratacak çalışmaların yürütülmesidir. Örgüt ve kadrolarımızı belirli düzeyde etkisi altına almaya çalışan sistem içileştirme yaklaşımlarına karşı mücadele etme ve PKK çizgisine çekme yönünde radikal bir mücadele yürütülmelidir. Örgüt ve kadro partileşme çizgisinde ayağa kalkıp, öncülük görevlerini yerine getiremezse gücümüzün etkisizleşmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle de öncelikle bizi örgütlü irade haline getirmeyen, öncüleştirmeyen, örgüt ve militan çizgiyi çeşitli boş söz ve teorilerle muğlaklaştıran, gevşeten liberal yaklaşımlara karşı etkili bir mücadele yürütülmelidir. Bu nedenle kadrolarımızda bulunan

liberal, bürokratik ve dogmatik yaklaşımlara karşı Apocu örgüt gerçekliğini geliştirmek kadar, kadro ve militan ölçülerini yükseltmek başarı için şart olmaktadır. Bu mücadelede eleştiri-özeleştir temel mücadele aracımızdır. Ancak bunu yetkin ve yaratıcı bir tarzda kullanmak önemlidir.

15 Şubat ve 8 Mart'ta ortaya çıkan halkın ve kadınların serhıldanlarını 2008 Newroz'u ile birlikte daha ileri düzeyde boyutlandırma sürecin temel bir görevi durumundadır. Serhıldanlarda yeni bir aşamayı ifade edecek olan bu süreçte örgütlülüğümüzün bulunduğu her alanda güçlerimiz seferber olmalı, tüm kadrolar yeni kesimleri de sürece katmanın mücadelesini en aktif bir biçimde yürütmeyi bir dönem politikası olarak yürütmelidirler.

Halkımız demokratik konfederal komün meclisi tarzında yaşamına yön vermelidir

Buna paralel olarak bir diğer önemli nokta ise halkımızın bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi faaliyetleri olmaktadır. Êdi Bese hamlesiyle başlayan halkımızın hareketliliği 8 Mart alanlarında da görüldüğü gibi önemli bir düzey kazanmıştır. Ancak halkımızın aynı oranda demokratik konfederal sistemin temel taşlarını ifade eden komün, meclis tarzında tüm yaşamına yön veren temel örgütlülüklerin yeterince geliştirildiği belirtilemez. Geçmiş süreçlerden de biliyoruz ki, birçok kez halkımız elinden geleni yapmıştır. Serhıldanlar geliştirmiş, tanklara-toplara göğsünü siper etmiş, işkencelere direnmiştir. Ancak

halkımızın emeği, çabası ve fedakarlığı aynı düzeyde kalıcı örgütlülüklerle dönüştürülerek, güçlü, istikrarlı oluşumlar yaratılamamıştır. Kadronun öncülük görevine yetersiz yaklaşımı nedeniyle bu görevler yeterince yerine getirilmediği için bunun siyasal sonuç yaratması aynı düzeyde olmamıştır. Bugün de geçmiş serhıldanları aşan düzeyde halk eylemliliklerinde niteliksel ve niceliksel bir gelişme söz konusudur. Bu bizde bir rehavete veya zafer sarhoşluğuna yol açmamalıdır. Bu nedenle serhıldana kalkan halkımızın daha örgütlü ve yenilmez bir iradeye kavuşturulması ve sonuçlarının siyasal alana daha etkili yansıtılması için, kalıcı, istikrarlı, yaşama yön veren örgütlülüklerin geliştirilmesi hayati önemdedir. Demokratik komünal örgütlenme de

bundan başka bir şey değildir. Ortaya çıkan devrimsel yükselişin böyle bir perspektifle değerlendirilmesi önemlidir. Bu konuda hiçbir ertelemeye ve gevşekliğe izin verilmemelidir.

Hareketimizin varoluş nedeni halk ve ülke gerçekliğimizdir, bu nedenle de esas olarak gücünü buradan almaktadır. Karşı karşıya olduğumuz imha konseptine karşı esas olarak halkımızın gücünü ortaya çıkarmak, tasfiye planının ancak böyle boşa çıkarılacağını bilerek her türlü aktiviteyi geliştirmek gerekmektedir. Bunun için de öncelikle halktan uzaklaşan, halk çalışması yürütmeyen, elitleşen, bürokratlaşan anlayışlara karşı güçlü bir mücadele yürütmek gerekmektedir. Apoculuk, halkımızın yaşadığı temel ulusal ve toplumsal sorunlara karşı duyulan sorumlulukla başlar ve halkımızın bu konumdan çıkarılması için öncelikle halkın aydınlatılması, örgütlenmesi ve iradeleşmesi için çalışmayı esas alır. Bu nedenle de, halka gitmeyen, onu bilinçlendirip örgütlemeyen birey, özünde Apocu harekete katılmamıştır. Ya da harekete katılımı yanlış, yanlışlı ve hesaplıdır. O halde düzeltmeyi de buradan yaparak, kadroyu halkçılık temelinde örgütlemeye ve hazırlamaya yönelmelidir.

Gerillaya katılım temel çalışma haline gelmeli

Yeni duruma kendini siyasal, örgütsel ve askeri olarak uyarlamak başarının ve düşmanca yönelimleri boşa çı-

“Hareketimizin var oluş nedeni halk ve ülke gerçekliğimizdir, bu nedenle de esas olarak gücünü buradan almaktadır. Karşı karşıya olduğumuz imha konseptine karşı esas olarak halkımızın gücünü ortaya çıkarmak, tasfiye planının ancak böyle boşa çıkarılacağını bilerek her türlü aktiviteyi geliştirmek gerekmektedir. Bunun için de öncelikle halktan uzaklaşan, elitleşen, bürokratlaşan anlayışlara karşı güçlü bir mücadele yürütmek gerekmektedir”

karmanın temelidir. Bu da Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdışında Önderliği daha güçlü sahiplenme, çizgisini yaşamlştırma, ulusal birlik siyaseti, demokratik konfederalizmi inşa etme, bunun için bizi halktan uzaklaştıran tarz ve yöntemlere son verme, tüm çalışma alanlarında gerillaya katılımı temel çalışma haline getirme, Medya Savunma Alanları başta olmak üzere, tüm gerilla güçlerini, daha kapsamlı bir şekilde geliştirileceği büyük bir olasılık olan hava ve kara operasyonlarına karşı hazırlama, yaşamı buna göre örgütleme, öte yandan serhıldanları gerillaya paralel olarak yükseltmeyi ve diplomatik alanda daha etkin, uluslararasılaşan Kürt sorununun karakterine göre daha açılımcı bir çalışma yürütmeyi gerekli kılmaktadır.

Süreç göz önüne getirildiğinde, Medya Savunma bölgeleri ve özellikle gerilla sahalarında tüm gücümüzü ideolojik, politik ve örgütsel olarak eğitime, sürece hazırlama, bu temelde ilişkilendirme, sorunlarını çözme, netleştirme bakımından tüm alanlardaki yönetimler olarak üzerimize düşen görevleri tam bir yoğunlaşmayla yerine getirmeliyiz. Alan merkezleri hem çalışmalarını yürüttükçe hem de kendi gücünü koruyacak tedbirler geliştirdikçe süreç ilerletilecektir. Medya savunma alanlarında bu konuda bazı tedbirler alındı ancak bunu daha da geliştirmek gerekmektedir.

Bu süreçte kadromuzun ve halkımızın basın-yayın araçları veya örgütlenilecek eğitim çalışmaları, seminer, panel, bildiri, broşürlerin hazırlanması temelinde güçlü bir biçimde süreç hakkında aydınlatılması önem taşımaktadır. Üzerimizdeki saldırı özünde ideolojik-kültürel bir saldırıdır. Bu nedenle bu hattın sağlam tutulması büyük öneme sahiptir. Örgütlenmeye gelmeyen, örgütü, disiplini zayıflatan eğilim ve anlayışlara karşı etkin bir mücadele yürütülmelidir.

Öte yandan, devrimle yarattığımız kültürümüze karşı saldırılar karşısında daha etkili bir mücadele yürütülürken, “Asimilasyona da Êdi Bese” şiarıyla Kürt dilinin yaygın olarak kullanılması, imkanlar zorlanarak eğitimin geliştirilmesi, özellikle günlük yaşam-

da kendi dilimizin kullanılması büyük bir öneme sahiptir.

İçine girilen bu dönemde örgütsel yapılanmanın temel esprisi yerel alanların güçlendirilmesi olmalıdır. Her alan görevlerini başarı temelinde yürüterek gelişmeyi ve niteliklendirmeyi kendisinde yaratmalıdır. Yerellerin güçlendirilmesi ve inisiyatifli kınması, dönemi kazanmanın temel tarzı olmalıdır. Bu, hem demokratik komünal sistemimizin bir gereği hem de saldırılara karşı tedbir açısından önemlidir. Ancak yerellerin genelle ilişkisine tamamlayıcı olma anlamında özel önem verilmelidir. Aksi takdirde dar yerelleşme anlayışı gelişir.

Düşmanın çok güvendiği teknik üstünlük Apocu ruhla başarısız kılınmıştır

Ortadoğu'nun giderek karmaşıklaşan ve iç içe giren, dengelerin daha fazla hareketlendiği bir dönemde doğru bir siyasal doğrultu kadar, değişen durumlara göre kendine uyarlayan, nerde katı, nerde esnek olması gerektiğini bilen, bunu tam bir siyasi kararlılıkla yürüten bir tarzın geliştirilmesi, dönemi kazanmanın bir başka temel özelliğidir.

Apocu bilinç, ruh ve kararlılıkla kendisini donatmış, yüksek manevra kabiliyetine ve taktik zenginliğe sahip, inisiyatifli ve haklı olan bir gücün, kendisini teknik denetimin dışında tutması halinde, düşmanın o çok güvendiği teknik üstünlüğüne son verebileceğini ortaya koymuştur. Düşmanın son hamlesi karşısında temelinde Gorsê, Erdal ve Cahitlerin kahramanca şahadetinin olduğu altın değerindeki zengin tecrübelerin titizlikle analiz edilerek sonuçlarının eğitime ve örgütlenmeye dönüştürülmesi büyük önem taşımaktadır.

Özcesi askeri olarak, düşmanın teknik üstünlüğünü boşa çıkaracak, zengin askeri taktiklere ulaşma temelinde güçlü bir direniş geliştirecek bir düzeyin yakalanması gereklidir ve bunun mümkün olduğu açığa çıkmıştır. Bunun için öncelikle iletişim tekniğinin propaganda dışında bir iletişim aracı olarak alanlarımızda kullanılmaması, bunun yerine kendi yöntemlerimizin geliştirilmesi büyük

önem taşımaktadır. Düşman ordularının elindeki yüksek tekniğe karşı insan tekniğinin geliştirilmesi suretiyle iradeli, kararlı, Apocu fedai ruha sahip insan yeteneğini alabildiğine geliştiren, yaratıcı kişilikle mücadeleyi yürüten düzeyin yakalanması başarının da temel anahtarı olacaktır.

Halkımızın, örgütlülüğümüzün bulunduğu her alanda gerilla direnişine eşlik edecek bir serhıldan hareketini ve örgütlülüğünü geliştirmek, bunu zengin eylemliliklerle sürekliliğe kavuşturmak dönemi kazanmanın temel bir çalışması olarak ele alınmalıdır. Başta 15 Şubat uluslararası komplosunun protestosu olmak üzere 8 Mart Dünya emekçi kadınlar gününün kutlanması temelinde ortaya çıkan tablo çok iyi okunmalı ve sonuçları mutlaka halkın demokratik komünal örgütlenmesine, yeni kitlelere açmaya, militanlaşmaya ve doğru öncülük etmeye yansıtılmalıdır. Her alanda komünleşme ve meclisleşme geliştirilmelidir. Serhıldana kalkan bir halk neden,

kendi komününü ve meclisini kurmasın? Bu konuda kadro ve örgütlerimiz tam bir uyum ve koordineli bir biçimde meclis ve komün çalışmalarını geliştirmelidir. Sınırlı bir çalışmanın sonucunda eğer böyle bir sonuç ortaya çıkıyorsa, daha derli toplu, KCK sisteminin daha örgütlü kılınması halinde zaferin de mümkün olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yönelimin ve Kürt sorununun uluslararasılaşma düzeyi göz önüne alınarak güçlü, atak, üzerimizde örülen tecrit çemberini kıracak bir diplomasi çalışmasına mutlaka ulaşılmalıdır. Tüm saldırılara ve yine yaşanan yetersizliklere rağmen siyasi ve askeri alanda güçlerimizin göstermiş olduğu performans dostun da düşmanın da hareketimizi ve halkımızı bir

kez daha değerlendirmesine yol açmıştır. Bu diplomasiyi geliştirmek için de güçlü bir zeminin oluşması anlamına gelmektedir. Apocu hareketin yenilmezliğinin kendisini hiçbir tartışmaya yol açmayacak tarzda açık bir farkla ortaya koyması, hareketimizle ilişki arayışlarını da beraberinde getirecektir.

Tek taraflı atılacak adımlarla sonuç alınamayacağı ortaya çıkmıştır

Hangi yöntemle gelirlerse gelsinler, gerillanın yenilmez olduğu, halkımızın teslim alınamayacağı, siyasal örgütlenmesinin dağıtılamayacağı, Önderliğine ve ülkesine bağlı olduğu

adımlar karşılıklı olarak atılmak durumundadır. Türkiye cumhuriyeti devleti kendi kendisiyle yüzleşmeli, halkımıza karşı gerçekleştirdiği katliamları itiraf etmeli ve inkar siyasetinin yanlışlığını ortaya koymalıdır. Aksi takdirde artık işlevsizleşen inkar-imha siyasetiyle bir yere varamayacağı açıktır. Bu nedenle de halkımızın temsilcileri kararlı durmalıdırlar. Kendileri şahsında siyasal alan parçalanmak istenmektedir.

Genel olarak mücadelemizde önemli bir gelişme yaşanmaktadır. Ancak bu gelişme başımızı döndürmemelidir. Çünkü halkımızın düşmanları hala inkar-imha siyasetinde diretmektedirler. Onun için de yapıla-

cak daha çok işimizin olduğunu bilerek sürecin kendisini dayatan görevlerinin üzerine başarı ruhuyla yürümek durumundayız.

İçinden geçmekte olduğumuz dönem olağanüstü bir dönem olup, oldukça hassas bir özelliğe sahiptir. Bu hassas dönem görevlerimizi, tarzımızı ve tempomuzu da

gerçeğinin net bir biçimde ortaya çıktığı tarihsel bir döneme girmiş bulunuyoruz. Herkes tarihin bu önemli sürecinde üzerine düşen görevi tam olarak yerine getirme göreviyle karşı karşıya bulunmaktadır. 2008 yılına önemli imkan ve avantajla girmiş bulunuyoruz. Düşmanlarımızın tehlikeli inkar-imha siyasetinde bir direnişleri olsa da kazanmak için önemli bir avantaja sahibiz. Biz hareketimizin bu en güçlü döneminde de, diyalog ve barışçıl yöntemlerle demokratik çözüme hazır olduğumuzu bir kez daha belirtiyoruz. Geçmişte olduğu gibi, yine bazı çevreler bazı çağrılar temelinde devreye girebilirler. Ancak gelinen aşamada tek taraflı olarak atılacak adımlarla sonuç alınamayacağı ortaya çıkmıştır. Çözüm yönünde

belirlenmektedir. Önderliğimizin bütün barış çabalarına rağmen bizi yok etmek, halkımızı katletme temelinde kimliksizleştirmek ve köleleştirmek isteyen düşmana karşı büyük bir cesaret ve fedakarlıkla yanıt vermemiz tarihsel bir görev durumundadır. Kazananın ancak yaşayacağı bir süreçtir bu. Kazanmak için büyük avantajlara sahibiz. Elverişli koşullar kadar tehlikelerin de aynı oranda bulunduğu böylesi bir süreçte 2008 yılını halkımız adına daha büyük kazanarak zafere ulaşmak için tüm kadro, yurtsever ve sempatizanların tarihin bu kritik döneminde elinden gelen tüm çabayı tam bir seferberlik ve yüksek bir fedakarlık ruhuyla ortaya koyacağına olan inancımızı belirtiyor, çalışmalarınızda üstün başarılar diliyoruz.

CİNSİYET ÖZGÜRLÜĞÜ VE EKOLOJİ ÖZGÜRLÜĞÜN TEMİNATIDIR

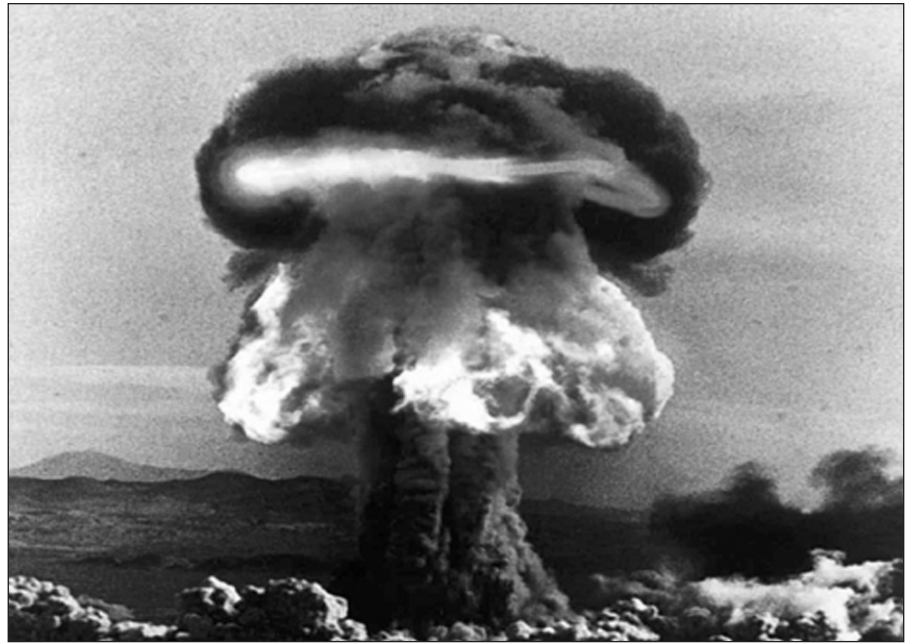
“Gerçek bir demokrasi ve sosyalizm mücadelesi ancak kadın ve doğaya özgürlükçü yaklaşımlarla anlam bulabilir.

Toplumsal cinsiyet özgürlükçü ve ekoloji konularında hiç vakit kaybetmeden aydınlanması ve örgütlenmesi ancak insanlığı kurtuluşa götürebilir. Bu konular üzerinden bir zihniyet ve vicdan devrimi olmazsa gerçek bir özgürlük yolunun açılması mümkün değildir. Zaten bu olgularda toplumun aydınlanmaya başlaması çok gecikmeli ve yanılgılarla dolu oldu. Ayrıca bu olguların yaşamsallaşması artık olmazsa olmaz kabilindedir. Demokrasiyi geliştirelim derken kadın ve ekoloji boyutu geri planda kalırsa ya da ertelenirse tıpkı Sovyetler gibi bir sonuçla yüz yüze gelmek uzak bir ihtimal değildir”

Kadın özgürlüğü ve ekoloji olguları 21. yüzyılın en yükselen değerleri arasındadır. Bu olgular yeni paradigmanın en temel ayaklarını oluşturarak yeni perspektifler sunmaktadır bizlere. Hiyerarşik-devletçi toplumun cansız, ölü, paradigması ilk kez bu kadar köklü bir değişimi dayatmıştır. Bu noktada neden bir paradigma değişimi sorusunun anlaşılması önemlidir. Yeni paradigma tartışmaları 20. yüzyılın son çeyreğinde çok yoğun olarak yapılmaya başlandı. Dev gibi toplumsal ve çevresel sorunların altından ancak yeni bir evren-doğa anlayışıyla köklü çözümler bulunabileceği giderek daha iyi anlaşılıyor. Çünkü eski paradigmadan çözüm beklenemeyeceği gibi bilakis dünyada yaşanan tüm toplumsal sorunların altında bu eski paradigma yer almaktadır. Eski paradigmanın tarihi kökenleri çok eskilere dayanmakta ve mitolojik, dinsel, felsefi ve bilimsel biçimlerde ifadesini bulan ataerkil değerler sisteminden oluşmaktadır.

Çok yönlü eleştirdiğimiz eski paradigma hiyerarşik toplumla başlamıştır. Cansız evren-doğa anlayışı doğal toplumun canlı-evren anlayışını köklü değiştirmiştir. Bu paradigma çağlar boyu özünde bir değişim yaşamadan ama değişik biçimlerle günümüze kadar gelmiştir. Burada eski paradigmanın artık neden bir değişme sürecinde olduğunun anlaşılması ve aynı şekilde yeni dinamiklerinin, düşünüş ve değerlerin de bilince çıkarılması için özellikle 20. yüzyılın iyi incelenmesi gerekiyor.

Finans kapitalist kültür, ulus devlet anlayışıyla insanlığa tek kültürü daya-

tarak toplum olgusunu ve ekolojiyi alt üst etmiştir. Her olguda teklik mantığı tarihin hiçbir dönemiyle kıyaslanamayacak bir düzeye varmıştır. Oysa hiçbir dönem dünya bu kadar tek taraflı bir irade ile yönetilmemişti. Ulus devletin hakim toplumsal sistem olarak kendini dayattığı 19. yüzyılın ikinci yarısından sonraki süreç insanlık açısından büyük trajedi ve katliamlara sahne olmuştur. Finans kapital sistem teklik mantığından dolayı çokluk, çeşitlilik, farklılık olgularına kapalıdır. Bu nedenle demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü değerlerin inkarcısıdır.

Eski paradigmanın önemli bir aşaması olan 17. yüzyılın aydınlamacı bilimsel paradigması da aynı şekilde kökten sarsılmıştır. 17. yüzyıl bilimi günümüze kadar olan bilimsel yapılanmayı etkilemiş ve şekillenmesinde temel rol

oynamıştır. Bacon, Descartes, Newton, bilimi denilen düalist mekanik bilimi başta yeni fizik dediğimiz kuantum ve kozmos fiziğiyle aşmaya başlamıştır. Paradigma değişimleri her zaman sık olan olgular değildir kuşkusuz. Eski paradigmanın değişimi insanlığın kaderini belirleyecek dinamikler açığa çıkaracaktır. Yeni fikirler, yeni tartışmalar insanlığın çözilemeyen sorunlarına umut ışığı olmaktadır. Büyük heyecan, yaratıcılık, çözüm olanakları geliyor bu yeni tartışmalarla.

Dünya insanlığı 20. yüzyılda milyonlarca insanın katledilmesine, büyük manevi ve maddi kayıplara yol açan iki büyük ekonomik çıkar savaşına tanık oldu. Tüm savaşlarda olduğu gibi her zaman en fazla halklar, kadınlar, çocuklar ve çevre zarar gördü bu korkunç, kanlı iktidar savaşlarından.

Baştan sona kanlı, çatışmalı, bunalımlı ve yoksulluk içinde savaşlarla dolu bu 20. yüzyılın politikaları tüm uygarlık tarihi boyunca toplum ve doğaya verdiği zararların toplamından daha fazla olduğu bilinen bir gerçekliktir. Dünyayı daha fazla denetim altına almak, sömürmek için iktidarcı-devletçi bir avuç kapitalist milliyetçiliği geliştirerek halkların birbirini boğazlamasından, kan ve gözyaşından sınırsız kazanç elde etti. Tüm çağların kolektif emeği üzerinde gelişen bilim ve teknik imkanlar insanlığın yaşam şartlarını düzeltme, geliştirme yerine çıkarıcı bir azınlığın elinde, topluma karşı, insanlığı yok etme üzerine kullanılınca mevcut tablonun korkunçluğu daha iyi anlaşılmaktadır. Bu noktada hala belleklerden silinemeyen bir iz bırakan atom bombasının icadı ve kullanılması mevcut sistemin anlaşılmasında adeta bir sembol oldu. Atom bombası gibi bir tekniğin yüz binleri yok etmek için kullanılması kapitalist sistemin anormalliğini, insanlık karşıtlığını, çılgınlığını ve korkunçluğunu çok iyi ifade etmektedir.

Yeni paradigma yeni bir kültür yeni bir zihniyet yeni bir yaşam demektir

Özellikle kapitalist sistemin 2. Dünya Savaşı ve sonrasında topluma ve doğaya verdiği yıkım, tahribatların sınırsızlığı o kadar çok ayyuka çıktı ki halkların, demokratik kesimlerin mevcut sisteme olan kuşkuları ve öfkeleri de aynı paralellikte gelişmeye başladı. Kapitalizme güvensizlik kadar onun mezhepi haline gelmiş 150 yıllık devletçi sosyalizme de aynı şekilde eleştirisel yaklaşım sergilenmiş ve güvensizlik gelişmiştir. Devletçi sosyalist geleneğin tüm özgürlük ve eşitlik iddialarına rağmen bu amacını gerçekleştiremeyişi, hatta kapitalizme benzeşmesi güvensizliğe yol açmıştır. Bu şekilde 1848'den başlayan devletçi sosyalizm geleneği sarsılmıştır. Bu gelişmeler kapitalizmin 1968 yılından itibaren kaos sürecine girmesine yol açmıştır. Bu açıdan 1968 gençlik hareketliliği yeni sol, ekolojist, feminist, barış hareketleri vs birçok yeni zihniyet ve toplumsal hareketlerin ortaya çıkmasına neden

olmuştur. 1960-1970'li yıllar bu nedenle yeni fikirlerin ortaya çıktığı yıllardır. Bu yıllarda hiyerarşi, iktidar, tahakküm gibi konular en fazla tartışılan konular arasındaydı. Bu dönemde yapılan tartışmalar önemli paradigma değişimine yol açtı. Bu yeni bir kültür, yeni bir zihniyet, yeni bir yaşamdır. Bu yüzden 68 hareketini özgürlük açısından önemli bir adım, çıkış olarak değerlendirmek gerekiyor. Fakat bu özgürlük ruhu sonuna kadar devam ettirilememiş, yarım kalmıştır. 1968'in özgürlükçü ortamında en fazla dikkat çeken ve toplumu etkileyen olgulardan birincisi; feminist değerlerle kadın olgusunun aydınlatılma çabalarıyken ikincisi ise; doğaya egemenlikli yaklaşımların giderek sorgulandığı ekoloji olgusu olmuştur. Bu dönemde ekoloji teriminin ilk kez geçmiş dar anlamından kurtulmaya başlayarak toplumsal bir nitelik kazandığını görmekteyiz. Bu önemli bir gelişimi ifade etmektedir. Bu nedenle ekoloji derken toplumsal ekoloji kastedilmektedir. Ekolojik sorunların toplumsal sorunlardan kaynağını alması ve toplumun özünde ekolojik bir olgu olması ekolojinin toplumsal nitelikli olarak ele alınması şeklinde doğru bir ekoloji tanımı geliştirmektedir. Bu açıdan ekoloji radikal, devrimci bir dünya görüşünü ifade etmektedir.

Ekoloji; toplum ve doğa ilişkilerini inceleyen, mevcut ekolojik sorunların ne-

denini inceleyen, doğa ile toplum arasındaki yabancılaşma ve kopuşun aşılmasını sağlayarak yeniden iyileşmeyi geliştiren bir bilimdir, bir dünya görüşüdür, en temel ideolojik bilinçtir. Bu açıdan ekoloji yeni paradigmanın en temel ayaklarından birini oluşturmaktadır. Ekolojiyi radikal kılan çözümü hiyerarşik-devletçi toplumun dışında arama yönüdür. Ekolojik bilinçten yoksun toplumsal bilinçlilik sistemin kaosunu aştıracak bir gelişime yol açamaz. Toplumun demokrasi, cinsiyet özgürlüğü ve ekoloji olgularında yeniden aydınlanması, yapılandırılması olmazsa olmaz kabilindedir. Bu, toplumun yeniden kurulması demektir.

Kapitalizm doğanın hiçbir kutsallığını düşünmeden istismar ediyor

1970'li yıllar doğa-toplum ilişkilerinin sorgulandığı tartışmalar döneme damgasını vurmuştur. Ekolojik sorunların kaynağı hiyerarşik toplumla başlar fakat en krizli hali yukarıda bahsedildiği gibi sanayi dönemi ve kapitalizm dönemidir. Ekolojik sorunların kaynağını değerlendirirken bu nedenle kapitalizme özel bir vurgu yapmak en doğru yaklaşım olacaktır. Kapitalizm, en kapsamlı, tüm dünyayı fethetmiş bir sömürü sistemidir. Kapitalizmin hakim toplumsal sistem olarak ortaya çıktığı sanayileşme dönemi -19. yüzyıldan başlayan dönem- ekolojik krize yol açmıştır. Bu, kapitalizmin öl ya da büyü, rekabetçi, her şeyi meta ilişkilerine indirgeyen yaklaşımından kaynağını almaktadır. Kapitalizmin ulus devleti ekolojik krizi önceki tüm dönemlerin toplamı kadar kısa sürede derinleştirdi. Bu dönemi toplumsal kanserleşme, çürüme olarak ifade ediyoruz. Toplum, doğa, birey katliamından bahsetmek bu nedenle abartılı olmayacaktır. Kapitalizm, doğanın hiçbir kutsallığını, canlılığını dengesini düşünmeden istismar ediyor. Ve doğaya olan bu yaklaşımlarını hem kendisine hak görüyor tarihte kadının biyolojik farklılığı köleliği için meşrulaştırılma gerekçesi yapılmışsa aynı şekilde doğanın, bitkilerin, hayvanların da yaratıldığından beri insana hizmet etmek için var olduğu şek-

“Özellikle kapitalist sistemin II. Dünya Savaşı ve sonrasında topluma ve doğaya verdiği yıkım, tahribatların sınırsızlığı o kadar çok ayyuka çıktı ki halkların, demokratik kesimlerin mevcut sisteme olan kuşkuları ve öfkeleri de aynı paralellikte gelişmeye başladı. Kapitalizme güvensizlik kadar, onun mezhepi haline gelmiş 150 yıllık devletçi sosyalizme de aynı şekilde eleştirisel yaklaşım sergilenmiş ve güvensizlik gelişmiştir”

lindeki tek tanrılı dinlerdeki insan merkezli yaklaşımlar da doğanın sömürülmesi ve tahakküm altına alınması erkek egemenlikli sistem tarafından meşrulaştırılmıştır.

Kapitalizmin toplumsal kriziyle çevresel krizi birleşmiştir. Nasıl ki toplumsal sistem krizi bir kaosa dönüştüyse, çevrenin yaşadığı felaketler de alarm çanlarını vurmaya başlamıştır. Kısacası kapitalist sistemin yaşadığı kaostan çevre felaketi arasındaki ilişki diyalektiktir. Bu açıdan dünyanın sanayileşme dönemi öncesi ile sonraki ulus devlet döneminin hakim olduğu finans kapital dönem daha farklıdır. Ekolojik sorunların “çevre krizi” olarak bilimsel tespit edilip isimlendirilmesinin 2. Dünya Savaşı sonrasına tekabül etmesi önemli bir hususu vurgulamaktadır bu dönem açısından. Yine 19. yüzyıl öncesinde en azından zanaatçılık, köy toplulukları gibi karma ekonomiler henüz toplumsal yaşamda belirgindir. Kapitalizm ise tüm bunları ortadan kaldırarak tek kültür, tek ekonomi, tek dil, tek ırk, tek milliyet, tek cinsiyet gibi teklik kültürünün köklü derinleştirilmesine yol açmıştır. Sanayileşme atmosferindeki doğal döngüleri etkileyecek kimyasal atıklar biyosferin omuzlarına kaldıramaz yükler bindirmiştir.

Burada belirtilmesi gereken ekolojik sorunlar denilirken sadece kirlilik ele alınmamalı, karmaşıklığın yani çeşitliliğin yerine basitleştirmenin, tekliğin alması olgusudur. Basitleştirme olgusu temelini kapitalizmin teklik, rekabetçi, ya büyü ya da öl mantığından almaktadır. Bu basitleştirme, tekleştirme her şeyde yansımaları bulmaktadır. Toplumda yansıması ise etnik kültürlerin erimesi, dillerin yok olması, demokrasi ortamının olmaması, tarlalarda tek ürün, belli başlı yiyecekler, dev fabrikalar, marketler, tek enerji kaynağına mahkûm olma şeklinde olmuştur. Nasıl ki kapitalizm toplumun çeşitli, farklı topluluklardan (kadın, erkek, çocuk, diller, etnik kültürler, dinsel ve mezhepsel farklılıklar vs.) oluştuğu gerçekliğini saptırarak toplumda tekliğe yol açıyorsa aynı şekilde doğanın karmaşık, birbirine bağlı ekosistemlerini de basitleştirmektedir. Doğadaki türlerin birbirine karşılıklı bağımlılık ve yaşam

döngülerini tahrip etmektedir. Bu durum birçok canlı çeşidin yok olmasına, doğanın dengesinin bozulmasına ve insanın kendi bindiği dalı kesmesine yol açmıştır. Teklik mantığından dolayı sistemin temel enerji kaynakları da tektir. Petrol, kömür gibi fosil yakıtlar sanayinin temel kaynaklarıdır. Bu nedenle 19. yüzyıldan başlayan bu kaynakları elinde bulundurma savaşları dünya insanlığına büyük kaybettirmiştir.

Önlem alınmazsa dünya yaşanmaz duruma gelir

Bilinen belli başlı enerji kaynaklarının aşırı rekabetçi, kontrol dışı tüketimi, kullanımı, dışa bağımlı ve savaşa endeksli olması karbondioksit gazının aşırı serbest bırakılması ozon tabakasının delinmesine, küresel ısınma ve iklim değişimlerine yol açmaktadır. Oysa yaşanan coğrafyada uygun, yerel, küçük ölçekli alternatif enerjilerle (küçük barajlar, rüzgar, güneş enerjisi vs.) aynı enerji ihtiyacını sağlıklı bir şekilde karşılamak mümkündür. Yeni teknik ve enerji kaynaklarının yerel olması, bilim ve teknolojinin elit, bürokratik kesimlerin elinden alınması halkın bu kaynakları yönetmesinin yolunu açacaktır. Kapitalizmin topluma ve doğaya verdiği zararlar sınırsızdır. Bu gidişle kapitalizm, evrimsel süreci (karmaşık ekolojik ilişkileri) tahrip ederek insanlığın beslenmesini bile tehlikeye düşürecek düzeye gelmiştir. Kapitalizmin ‘daha fazla kar’ mantığından dolayı toprağa atılan kimyasal gübre ve ilaçlar toprağın doğal yapısını boza-

rak biyolojik çeşitliliğin azalmasına yol açmıştır. Bugün gıda sektörü beş-altı ulus ötesi şirketin elindedir. Bu şekilde yerel tarım yok edilmektedir. Sayısız bitki ve hayvan türleri her gün yok olmakta, akarsular kirlenmekte, toprak çoraklaşmakta, kutuplar erimekte, nükleer santrallerin artıklarıyla dünya bir çöplüğe dönüştürülmüş bulunmaktadır. Yine dev kentler, aşırı nüfus artışı, açlık, yoksulluk, kanser hastalığı vs bunlardan sadece birkaç başlıktır. Önlem alınmasa, mücadele edilmezse dünyanın yaşanmaz duruma gelmesi uzak bir ihtimal değildir.

Ekolojinin giderek önemli olmasında bu ekolojik sorunların dayanılmaz boyutlara gelmesi temel bir etmen olmuştur. Sınırlı bir çevre koruma bilinci ile kaynağını egemen toplumsal sorunlardan olan ekolojik sorunların çözülemeyeceği de bir diğer önemli gerçeklik olmaktadır. Çevrecilik ya da çevreci hareketler; hiyerarşi ve tahakküm kavramlarını gözden saklar. Çevrecilik “kirlenme” boyutuyla öne çıkardığı sorunları çevre sorunları olarak teknik bir düzeyde ele alıp çözmeye çalışır. Çevrecilik kirlilikten yani sonuçlardan hareket etmektedir. Önemli olan ekolojik sorunları açığa çıkartan toplumsal sistemin sorgulanmasıdır. Çevrecilik bir nevi çevre mühendisliğidir. Ekonomik bir kaygı ile hareket etmekle bilinçsizce tüketilen kaynaklardan gelecek kuşakların mahrum olacağı kaygısını taşımaktadır. Bir anlamda sanayileşmenin olumsuz sonuçlarını azaltacak teknik gelişmenin peşindedir. Çevreciliğin hava-su kirliliği, zehirli atıklar, gıda-

ların kimyasallaşması, kentsel büyüme, nükleer santrallere karşı vb. sorunların üzerindeki yoğunlaşmaları desteklenmeli fakat bu tür yaklaşımlar sadece ekolojik sorunların çözümünü getiremez. Çevrecilik bu açıdan sorunun toplumsal kökeni ve çözümüne ilişkin yetersizdir. Çevreci hareketlerin çevre krizinin toplumsal nedenlerden kaynaklandığına yoğunlaşmaları, sistem eleştirilerini keskinleştirmeleri, düşünce ve etkinliklerini radikalleştirilmeleri gerekmektedir. O yüzden ekoloji ve çevrecilik olgularını birbirinden ayırtırmak doğru bir ekoloji tanımı için önemli olmaktadır.

Kadınlar ve doğa aynı kaderi paylaşıyor

Ekolojiye olan yaklaşımlarımızı kısaca bu şekilde netleştirirken bir diğer önemli konu; kadınların köleleştirilmesi ile paralel doğrultuda doğanın da tahakküm altına alınmasının erkek egemenlikli zihniyetin bir sonucu olarak ele alınması hususudur. Yüzyıllar boyunca kadın ve doğa aynı kaderi paylaşmış, ikisi de hor görülmüş, aşağılanmış ve ikisine de eziyet edilmiştir. Doğanın sömürülmesi bütün çağlar boyunca doğayla özdeşleştirilmiş bulunan kadının sömürüsüyle iç içe gelişmiştir. Yani kadınların egemenlik altına alınmalarıyla doğanın egemenlik altına alınması bir bütün oluşturmaktadır. Doğru bir doğa, toplum, insan tanımı için ilk toplum ve toplumsallaşma olgularının doğal toplumda nasıl geliştiğini iyi incelemek gerekiyor. Doğal toplum; kadın-ana (tanrıça ana) eksenli gelişen bir toplumsal düzendir. Ve toplumun ilk oluşumunu ifade eder. İlk toplumun kadın eksenli, komünal ve doğayla dostluk gibi temel değerler üzerinden varolması sağlıklı bir toplumsallaşmadır aynı zamanda. Şüphesiz toplum oluşurken primat-hayvansı yaşamdan kopmakla yeni bir gelişim yaşanmaktadır. Fizik, bitkiler, hayvanlar dünyasından sonra toplumsal varlık olarak insansal gelişme yeni bir oluşumdur. Fakat toplumsal gelişme var olurken milyarlarca yıllık evrimsel gelişimin bir sonucu olarak, doğal bir şekilde gelişmiştir. Bu nedenle toplum olgusunun esasta ekolojik bir olgu olduğu belirtilir-

ken bu gerçekliğe vurgu yapılmaktadır. Toplum, ekolojik ilkeler üzerinden var olmuştur. Doğanın bağrında, ondan farklı ama ondan kopuk olmayan yeni bir aşama olarak toplum tanımını yapmak en doğru olanıdır. Bu nedenle ne toplumu doğa içinde eritmek ne doğayı toplum içinde eritmek ne de her ikisini birbirinden keskin ayıran, karşı karşıya koyan karşıtlık gereklidir. Doğal toplumda toplumun kendi arasında ve doğayla birliği vardır. Toplumun kendisi aslında doğanın da büyük başarısıdır. Hayvansal yaşam çevreye, var olana uyum yaşamıdır. Toplumsal yaşam bunu da aşan dinamik, etkin mücadeleyi içeren bir yaşamdır. Bu yeni bir durumdur. Farklılaşma vardır. Fakat bu tarz var oluş doğaya yabancılaşma, sömürme temelinde değildir. Doğal toplumda doğa bir "Ana" gibi görülür. Toprak dışıl öge olarak düşünülür. Toprak ve kadın bedeni özdeşleştirilir. "Doğa ana" ya da "toprak ana" denilmesi bununla bağlantılıdır. Ana-çocuk ilişkisi gibi bir bağ vardır. Doğa şefkatli, cömert, bereketli, üretken bir ana olarak algılanır. İnsanları besleyen, koruyan temel bir yaşam kaynağı olarak görülür, tıpkı bir anne gibi. Doğaya tahakküm düşünceleri yoktur. Çünkü toplumda tahakküm düşüncesi yoktur. İnsanlar, doğanın ne altında ne üstünde görülmüştür. Kısacası doğaya saygı, onu kutsal, canlı, üretken, yaratıcı, bereketli görme anlayışı vardır. Kendisi gibi her şeyin canlı, bir ruhu olduğu anlayışı vardır. Buna canlılık (animizm) denilmektedir.

Doğal toplumdaki farklılaşmalar işlevsel olarak birbirini tamamlar

Animizm, doğadan kopuk olmayan bir zihniyettir. Doğal toplumda doğadan kopuk olmayan zihniyet yapıları aynı zamanda duygusal zeka ve analitik zekanın birbirinden kopuk olmadığını da göstermektedir. Bu durum yaratıcı, zengin düşünceye yol açmıştır. Neolitik toplumun harikalar yaratan icatlarının ve yaratıcılığının arkasında canlı doğaya duyulan saygı olduğu büyük bir gerçekliktir. Doğayla karşılıklı bir bağ ya da doğaya ters düşmeme her zaman için sağlıklı bir gelişime ve zenginliğe yol açmaktadır. Tümünden bir yaşama saygı söz konusudur. Doğal toplumda yaş, cinsiyet vb farklılaşmalar işlevsel olarak birbirini tamamlar. Yani bu farklılıklar hiyerarşik bir statüye sahip değildir. Bu bakış farklılıklara saygıdan dolayı ekolojiktir. Toplumsal kimi farklılıklar birbirini tamamlarlar. Bu da farklılıkların birliğini ifade etmektedir. Burada ekolojinin en temel ilkelerinden biri olan eşitsizliklerin eşitliği ilkesinin işleyişi vardır. Doğal toplumdaki kadın-erkek kültürünün birbirini tamamlaması olmasaydı ve birbirleriyle sürekli bir çatışma halinde olsalardı, o dönemin insan topluluklarının oldukça zor yaşam koşullarında ayakta kalmaları mümkün olmazdı.

Doğal toplumun doğaya dost bakışında hiyerarşik toplum güçlerinin çıkışıyla bir değişim gelişmeye başlar. Kadının köleleştirilmesiyle diğer hiyerarşilerin zemini oluşarak sınıf ve ulus köleliklerin

de yolu açılmıştır. Kadına ve diğer insanlara yaklaşım bu olurken aynı egemen mantığın bitkiler, hayvanlar dünyasına uygulayacağı zalimlikler de doğallığında daha fazla olacaktır. Artık “doğa ana” kavramları unutulacaktır. Ataerkil yalancı mitolojiler bunu “erkek tanrı” yaratımıyla yapacaklardır. Vahşi doğa, kör doğa, dilsiz doğa denilerek doğaya tahakkümü ve kaynaklarını denetim altına almayı meşrulaştıracaklardır. Tıpkı kadına “şeytan”, “lanetli”, “günahkar”, “eksik etek”, “cadı” vs diyerek kadına saldırıların doğallaştırılması ve meşrulaştırılması gibi.

Uygarlıkla birlikte gelişen anlayış cansız, değişmeyen, ak-kara mantığıyla bakılan, kaba, ölü, mekanik, statik, kaderci vb bir evren-doğa anlayışıdır. Doğal toplumun paradigmasından köklü kopuştur yaşanılan. Bu süreç günümüze kadar gelişerek gelmiştir. Doğa güçlerinin yanlış tanımlanması zihniyeti, bilimi, felsefeyi yanlış ve yanılgılarla dolu kılacaktır. Uygarlık ile birlikte doğa sadece araç düzeyinde ele alınarak salt sömürü kaynağı düzeyine indirgenmiştir. Artık ne kadar doğaya hakimsen, denetim kurmuşsan o kadar güçlüsün, özgürsün anlayışı gelişir. Doğal toplumun, her doğal olgunun bir ruhu vardır anlayışı terk edilerek doğa üstü güçler dediğimiz tanrı kavramı ortaya çıkacaktır. Bu toplumun ve doğanın kendi iç dinamikleriyle gelişebileceği anlayışı yerine dıştan, ilahi güçlerle izah edilmesi en büyük sapma, gerçeğin büyük ters yüz edilmesi, doğal gelişime büyük bir darbedir. Yine akıl-beden, akıl-duygu, doğa-toplum, kadın-erkek, ruh-beden gibi olgularda çelişkilerin sonsuza dek birbirine karşıt, birbirini yok etme mantığı üzerinden ikicilikleştirme mantığı gelişmiştir.

Kadının yaratma ve doğurganlık yetisine el konulmuştur

Tek tanrılı dinler bu süreci daha da derinleştirmişlerdir. Yaratılış öykülerinde en temel nokta kadının doğurganlık, can verme yetisinin elinden alınarak erkek tanrıya ve onun yeryüzü temsilcisi olarak erkeğe verilmesidir. Bu yaklaşım ile kadın salt bir taşıyıcıya, erkeğin canlı tohumunu barındıran cansız, kuru bir toprağa in-

“Yaratılış öykülerinde en temel nokta kadının doğurganlık, can verme yetisinin elinden alınarak erkek tanrıya ve onun yeryüzü temsilcisi olarak erkeğe verilmesidir. Bu yaklaşım ile kadın salt bir taşıyıcıya, erkeğin canlı tohumunu barındıran cansız, kuru bir toprağa indirgenir. Oysa doğal toplumda doğanın canlı görülmesi kadının can verme yani yaratıcılık yetisiyle yakından bağlantılıdır”

dirgenir. Oysa doğal toplumda doğanın canlı görülmesi kadının can verme yani yaratıcılık yetisiyle yakından bağlantılıdır. Bir zamanlar her şeyin yaratıcısı olan toprak ve kadın bedeni sonradan sadece erkeğin “can veren” tohumunu taşımaya yarayan cansız, araçsal bir düzeye indirgenir. Kuran da geçen “kadınlar sizin tarlalarınızdır...” ifadesi en dikkat çeken örnektir. Kadının erkeğin kaburgasından yaratıldığı şeklindeki tek tanrılı dinsel görüşte ifade edilen esasta erkeğin kadından üstün ve sahibi olduğudur. Kadının erkeklere hizmet etmek için yaratıldığı olgusu benzer bir şekilde doğanın da insanlar (erkek) için yaratıldığı öyküsüne benzerdir. İnsan zihninin doğadan ve kadının dıştalanması olgularından örülmeye başlanması en büyük gerçekliklerden, doğrudan, normal olandan, doğal olandan, yaratıcı olandan, karşılıklı bağımlılık, dayanışma, paylaşım ve kutsal olandan kopuş, yabancılaşmadır. Baskıcı sömürücü iktidarcı güçlerin doğaya zalim demeleri kadar büyük bir çelişki yoktur. Tüm bunlar büyük bir zihniyet çarpıtmasıdır.

Bu gelenek sonrasında felsefede de devam etmiştir. Yunan döneminde bu gelenek sistemleştirilmiştir. Akıl-bedenen her yönüyle efendi, üstün kılınmıştır. Batı düşüncesi geleneğinin te-

melindeki dualist felsefeyi sistemleştiren Platon ve Aristo olmuşlardır. Bu filozoflar kendilerinden önceki doğa felsefecilerinin canlı doğa anlayışını geriletmiş ve hiyerarşik, cinsiyetçi zihniyeti güçlendirmişlerdir. Aristo akıl yoluyla kadınların kendiliğinden yaratamadıklarını kanıtlamak ister. “*Erkeği döleyen erkektir*” der. Yunan felsefe döneminde de mitolojideki Zeus’un Atena’yı kafasından doğurma mitindeki anlatımla aynı mantık devam ettirilir. Kadının yaratma ve doğurganlık yetisine el konulur. Erkeğin kadın bedenine ihtiyaç duymadığı, asıl ölümsüz olan aşkın ruhta yaşadığı düşüncesi ve kadının ise madde ile özdeşleştirilen bedeninden dolayı homoseksüel ilişkiler yaygınlaşır. Evreni uzlaşmaz karşıtlar olarak görme Yunan felsefe geleneğinden gelmektedir. Burada karşıtlar birbirleriyle denge, eşitlik ilişkisi içinde değil hiyerarşik bir ilişki içindedirler. Aristo’nun dünyasında da hiyerarşik düalizm vardır. Yani bir tarafın diğeri üzerinde egemen olduğu kutupsal karşıtlıklardan oluşur. Ona göre hayvan bitkiden, insan da hayvandan üstündür. Ruh, beden üzerinde; akıl, duygu üzerinde; erkek, kadın üzerinde egemendir. Saf akıl sadece erkeğe özgüdür, tanrısal ruh ile ilişkilidir ve yeryüzündeki her şeyden üstündür.

Kesin bilgiye erkeği temsil eden salt akıl ile ulaşılmaktadır

17. yüzyılın bilimsel devrimi doğa ve kadın konusunda takındığı tutumla bir önceki çağlardan daha fazla tahakküm ilişkileri doğa ve kadına karşı geliştirmiştir. Bacon ve Descartes’den beri bilimin amacı, bilgiyi doğaya hükmetmek ve onu denetim altına almak olmuştur. Ruh-beden, akıl-duygu, doğa-toplum karşıtlığı çok fazla derinleştirilir. Madde tümünden ruhtan ayrıştırılır. Adeta doğa bir makinenin işleyişi gibi ele alınır. Maddi dünya bir makinedir. Madde de hiçbir amaç, hayat ya da ruhsallık yoktur. Bacon’da doğa bilebilir bir niteliğe kavuşurken doğanın gizlerinin keşfedilmesi, sahiplenilmesi, denetlenmesi başarılmıştır artık. Descartes de bu hiyerarşik mantığı

tümünden bir zihniyet ve bir metafizik dediğimiz düşünce yöntemine dönüşür. Bu şekilde tüm bilimde kesin bilgi kavramı geliştirilir. Ve diğer bütün bilgi edinme yöntemleri ve biçimleri reddedilir, küçümsenir, en mükemmel bilgi bilimsel bilgi olarak ele alınır. Bu şekilde her şey bilimcilik anlayışı içerisinde kendisiyle başlatılır. Her şey insan tarafından ölçülebilir, bilinebilir, denetlenebilir, kaçınılmaz ve mutlak. Kesin bilgiye erkeği temsil eden salt akıl ile ulaşılmaktadır. Doğanın gizlerinin keşfedilmesi kadının da gizlerinin keşfedilmesi, adeta kadının tümünden ele geçirilmesi olarak tasavvur edilir. Bacon, Descartes, Newton aynı yaklaşıma sahiptirler.

Finans kapital en fazla kadını metalaştırmaktadır

Tarih boyunca doğanın kadınla özdeşleştirilmesi olgusu yukarıda bahsedildiği gibi hiyerarşinin gelişimiyle de bu kez ataerkil değerlerle ele alınacaktır. Canlı, yaratıcı doğa kadından; cansız, toprak ve sadece araçsal kadın bedenine doğru bir seyir gelişmiştir. Günümüzde de finans kapital en fazla kadını metalaştırarak sistemin devamını sağlarken aynı şekilde tüm diğer çağların hepsinin toplamından daha fazla doğaya yabancılaşma, doğanın kaynaklarını sınırsız kullanma söz konu-

sudur. Kadın özgürlüğü adı altında kadının sınırsız kullanımı, pazarlanışı adeta en büyük ticari sektör konumundadır. Medyada kadının cinselliği istismar edilerek toplum yönlendirilmektedir. İlk ezilen, ilk köleleşen kesim olan kadınların özgürlüğü cinsiyetçi sistemden köklü kopuşu ifade etmektedir. Aynı şekilde bugün çok meşrulaşan doğaya hükmetmek, doğanın bir köle gibi insana hizmet etmesi anlayışından kopuş da egemenlik ve iktidar ilişkilerinin sorgulanması demektir. Yeni toplumun inşa çalışmalarında egemenlik-kölelik ya da çeşitli ayrıcalıklı ilişkiler olamaz. Toplumu oluşturan tüm toplulukların, grupların kendi farklılıklarıyla var olmaları yeni toplum anlayışıdır. Demokratik özerklik bunu ifade ediyor. İnsan sadece doğaya zarar veren bir canlı değildir kuşkusuz. İnsan bilinçli çabalarıyla doğayı zengin bir biçimde güçlendirecek bir canlı türüdür aynı zamanda. Gerçek bir demokrasi ve sosyalizm mücadelesi ancak kadın ve doğaya özgürlükçü yaklaşımlarla anlam bulabilir. Toplumun cinsiyet özgürlükçü ve ekoloji konularında hiç vakit kaybetmeden aydınlanması ve örgütlenmesi ancak insanlığı kurtuluşu götürebilir. Bu konular üzerinden bir zihniyet ve vicdan devrimi olmazsa gerçek bir özgürlük yolunun açılması mümkün değildir. Zaten bu olgularda

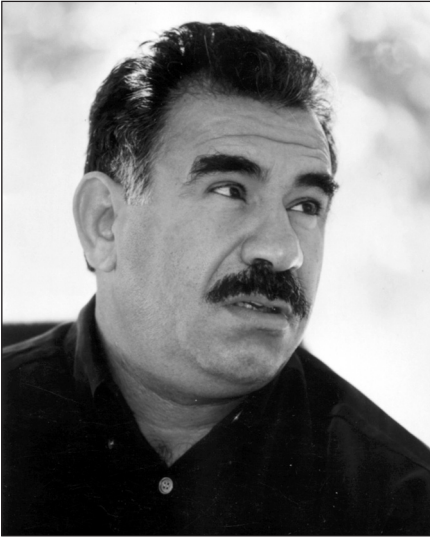
toplumun aydınlanmaya başlanması çok gecikmeli ve yanılgılarla dolu oldu. Ayrıca bu olguların yaşamsallaşması artık olmazsa olmaz kabilindedir. Demokrasiyi geliştirelim derken kadın ve ekoloji boyutu geri planda kalırsa ya da ertelenirse tıpkı Sovyetler gibi bir sonuçla yüz yüze gelmek uzak bir ihtimal değildir.

Az milliyetçilik az cinsiyetçilik olmaz sorun zihniyet sorunudur

Yeni paradigmanın her üç ayağının iç içe, bütünlüklü ve birbirini güçlendirme boyutu ön plana çıkarılmalıdır. İktidar olgusunun yaşamın her alanında sorgulanması gerçek bir özgürleşme olacaktır. Az milliyetçilik ya da az devletçilik olabilir gibi bir yanılgıya benzer az cinsiyetçilik ya da az doğaya hükmetmek düşünceleri olabilir yanılsamaları hiçbir şekilde kabul edilemez. Milliyetçiliğin, devletçiliğin, bilimciliğin, dinciliğin, ırkçılığın, ya da cinsiyetçiliğin azı çoğu olamaz. Sorun öncelikli bir zihniyet sorunudur. Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü yeni toplum anlayışımızın özgürlükçü değeri çok fazladır. Her topluluk ya da komün kendi toplumsal yaşamını her alanda yürütebilmelidir. Kısacası toplumun yeniden kurulması bu şekilde sağlam, temelden inşa edilmesi gerekmektedir. Yeni paradigma ile yetkin, doğru bir toplum, doğa, insan, kadın, bilim, sanat vs anlayışına ulaşmak mümkündür. Uygarlığın tüm kirli, iradesizleştiren, hastalıklı kılan değer yargılarından, kavramlarından ve kurumlarından kurtuluş büyük inanç, umut, anlam gücü, güzellik, ahlakilik, sadelik kavramlarını geliştirecektir. Ekolojik ilkeler ve cinsiyet özgürlükçü ilkeler demokratik komünal ilkelerdir aynı zamanda. Yeni bakış açısı; değişim, çeşitlilik, çokluk, farklılık, çok kültürlülük, karşılıklı bağımlılık, karşılıklı ilişkiler, doğayla dostluk, çeşitliliğin birliği, tamamlayıcılık, bütünlükçü bakışın gelişmesinin kendisi aslında özgürce yaşayacağımız yeni toplumun kendisidir.

Abdullah Öcalan

Kürt Sorunu Uluslararası Bir Sorun Haline Gelmiştir

“Ben Kürtler için de demokratik medeniyet uzlaşısı diyorum. Benim için ‘bağımsızlıktan vazgeçti’ diyorlar. Günümüzde tam bağımsız hiçbir ülke yok. Bu nedenle özgürlükten bahsediyorum. Ben ülke sınırlarını kabul ediyorum. Ben ulus-devleti aştım, medeniyetler uzlaşısından bahsediyorum. Ben Bakunin gibi devleti de reddetmiyorum. Devletin halkın hizmetine sunulmasını ve demokratikleşmesini ve bu yönde evrilmesi gerektiğini savunuyorum, devleti yeniden tanımlıyorum”

Yazdığım savunmaları AİHM'e hitaben yazarım. Dosya numaralarını evraklarımın arasında bulurum. O halde AİHM'den alınıp redakte edilir. Herhalde Yunanistan Adalet Bakanlığı avukatın gelmesine izin vermediği için gelememiş. Vekaleti dün aldım, imzalamıştım. Orada belirtilen çerçeveyi kabul ediyorum. Böyle olabilir, sorun değil benim için. Artık avukat gerekebilir, davamı yürütebilir. Tabi istediğiniz soruları da sorabilirsiniz, hukuki şeyinizi güçlendirmek açısından. Savunmanız güçlü olsun.

Evet, bu sorun daha güçlü gündeme gelecek. Bunu daha önce ifade etmiştim. Kürt sorunu uluslararası bir sorundur, uluslararası bir sorun haline gelmiştir. Kosova gibi, Kıbrıs gibi, Filistin gibi hatta onlardan da daha önde, daha büyük bir uluslararası sorun düzeyindedir. Bu sorun artık bunlar gibi ele alınır.

İlginçtir, Cheney Türkiye'ye gelirken Doğu Perinçek, İlhan Selçuk, Alemdaroğlu gözaltına alınmışlar. Zamanlaması ilginç. Cheney'in Ortadoğu turundan Irak'ta Talabani ve Barzani'yle de görüşmesinden haberim var, radyodan dinledim.

AKP için açılan kapatılma davasını duydum. Yapılan yorumları dinliyorum. AKP'nin kapatılma istemiyle açılan dava ideolojik çatışma değil. AKP kontrol dahilinde tutulmak isteniyor. Yorumlardan birisi yani Amerika'nın çözüm baskısı kesiliyor, diyorlar. Bir de Ergenekon'a karşı yapılan operasyonun önünü kesmek biçiminde bir yorum var. Son otuz yıllık savaşın ge-

liştirdiği ve deşifre ettiği, kendi içinde tasfiye ettiği kesimdir. Altmış yaşına gelmişler saçları, sakalları beyazlamış, düştükleri hale bakın, polis gözetimindedir. Altmış yıllık solcu bu hale nasıl geldi hala anlayamıyorlar. Bunların sırtını dayadıkları yerlere ne oldu? Ben de burada İmralı'dayım ama arkamda halk desteği var ve ben teslim olmadım, hiç kimseye teslim olmadım. Arkamda da halk desteği var, halkım için mücadele ediyorum.

8 Mart nasıl geçti, onları dinlemedim, katılım nasıldı, yoğun muydu, öne çıkan mesaj neydi, mesajım verildi mi? Herhalde katılım iyi, coşkulu geçmiştir. Kadınlara selamlarımı söylersiniz. Kadınlarla görüşülüyor, benim bu konuda söylediklerim onlara anlatılabilir. Kadın özgürlük sorunu iyi anlaşılmalıdır. Kadınlar bu konuda iyi çalışmalı, beni iyi anlamalılar.

Alex Boraine Türkiye'ye gelmiş galiba. Selamlarımı söyleyin, bol bol görüşülebilir. Aydınlar da çalışabilir. Marti Ahtisari'nin zamanı yoksa, başkaları yer alabilir, önemli değil. Kim çalışmak istiyorsa, müsaitse, gönüllüyse o yer alabilir.

İstaz Osman eski bir dost ve çalışandır. Yaşlıydı, değerli biridir, ikisi için de başsağlığı diliyorum. Radyo'dan dinledim, Suriye'de gösterilerde üç kişi yaşamını yitirmiş, haberiniz var mı? Operasyondaki kayıplar ne kadar? Genelkurmayın açıklamasını dinledim.

Son kara hareketinde sadece 9 kayıp. Bestler'de de çatışmalar olmuş, 10 kayıp olduğu söyleniyor, doğru mu? Galiba açıklama olmamış.

Ahmed-i Necatî'nin, son dönemlerde PKK'ye karşı Türkiye-Irak ve İran'ın ortak mücadele çağrısını dinledim. İran ve Rusya'da bağımsız Kürtler parlamentoya girdi mi, girebildi mi? Neden giremedi, girdiyse kaç kişi girdi, benim için önemli olan bu bilgilerdir. Bunun dışında seçimler olmuş olmamış önemli değil.

Benim önerdiğim demokratik siyaset akademisinde bir gelişme var mı, ne oldu? Bu önemli bir konudur. Niye açmıyorlar? Halka mı inanmıyorlar, güvenmiyorlar mı? Demokrasinin ve siyasetin anlaşılabilmesi ve gelişebilmesi için bunu önerdim. Ben boşuna konuşmuyorum burada. Burada kelimelerimi seçerek söylüyorum, ağzımdan bir şey dökülüyorsa önemli bulduğum için söylüyorum. Bunu da boşuna önermedim. Siyaset felsefesini anlayabilmeniz için bu okul şart. Sekiz yıl önce bir görüşmede 2000'de siyaset akademisini önermiştim. Ben o zaman onlara da kızmıştım. Eğer gelişmek istiyorsanız, başarılı olunmak isteniyorsa, bunu açmanız şart demiştim. Ben, siyaseti, siyaset felsefesini biliyorum, bu nedenle bu kadar güçlü durabildim. Her şeyi benden bekliyorsunuz. Siz de beni anlamıyorsunuz, çok uyanık, dikkatli olmak zorundasınız, çok zeki hareket etmelisiniz. Düşüncelerim halkla iyi paylaşılmalı, halka iyi anlatılmalı.

Sizin de güçlü durabilmek ve başarılı olabilmek için siyaset felsefesini bilmeniz, iyi anlamanız gerekiyor. Ben boşuna bunları önermiyorum, eğer bunları yapmıyorlarsa beni kandırıyorlar demektir, aslında beni değil

kendilerini kandırıyorlar, beni kimse kandıramaz, ben çocuk değilim, iyi tanıyorum. Yapamıyorlarsa kendilerini ve halkı kandırıyorlar demektir. Ben halkın kandırılmasını kabul etmem ve buna izin vermem. Devlet bile artık beni ciddiye alıyor, bunlar beni ciddiye almıyorlar mı? Kimseyi kandırmasınlar, diğer partilerin bile MHP'nin, CHP'nin, AKP'nin siyaset okulları var, bu yasal bir şey. DTP de bunu geliştirmeli.

DTP'ye açılan kapatma davasında Savcı, DTP'nin benim talimatlarımla kurulduğunu söylüyor. Benim burada ne konuştuğumu herkes biliyor, devlet de biliyor. Ben demokratik siyaset önemlidir, diyorum. Bu, Kürt-Türk savaşının önüne geçilmesi için hayati bir şeydir. Evet ben, DTP kurulsun dedim, bununla demokratik siyasetin önü açılсын diyorum, bu benim talimatım değildir. Demokratik siyaset, savaşın önüne geçmek, demokratik bir çözüm için gerekiyor. Herkes, demokratik siyaseti iyi öğrenmelidir, iyi anlamalıdır. Demokratik bir çözümün yolu, Kürt-Türk savaşının önüne geçmenin yolu siyaset sanatını doğru icra etmekten geçer. Demokratik siyaset değil de savaş mı istiyorlar? Zaten beş yüz bin kişilik bir orduyu Kürtlerin üzerine sürüyorlar. Her gün savaş, bunu mu istiyorlar? Ben savcının bu söylediklerine karşı da cevap veriyorum. Savcı da demokratik siyaseti öğrenmelidir, herkes öğrenmelidir.

İngilizlerle yapılan görüşmeler sonucu Cumhuriyet kurulmuştur

Bizi bu şekilde suçlayamazlar. Siz de benim bu söylediklerimi ve daha önceki görüşmelerde demokratik çözüme ilişkin söylediklerimi, derli toplu bir şekilde savcının iddianamesine cevaben Anayasa Mahkemesi'ne sunabilirsiniz. Ben demokratik siyasetin neden gerekli olduğunu yeterince açıklıyorum, bunun tarihsel nedenlerini, bunun felsefi temellerini, daha başka nedenlerini yeterince ortaya koyuyorum. Savunmalarında bunları yeterince açıklıyorum. Demokratik Cumhuriyet savaşın önüne geçmek için de gereklidir.

“Demokratik siyaset, savaşın önüne geçmek, demokratik bir çözüm için gerekiyor. Herkes, demokratik siyaseti iyi öğrenmelidir, iyi anlamalıdır. Demokratik bir çözümün yolu, Kürt-Türk savaşının önüne geçmenin yolu siyaset sanatını doğru icra etmekten geçer. Demokratik siyaset değil de savaş mı istiyorlar? Zaten beş yüz bin kişilik bir orduyu Kürtlerin üzerine sürüyorlar”

Emperyalizme karşıyız diyorlar ya, o halde bunları iyi anlamalıdır. 1926'da Musul-Kerkük kaybedildi diyorlar, niçin kaybedildi, kimse bunu dile getirmiyor. Bu İngilizlerin planıydı. İşte muharebe, zafer falan kazandık diyorlar, öyle büyük zaferler falan yok ortada. İngilizlerle yapılan görüşmeler sonucu Cumhuriyet kurulmuştur. Aslında anlaşma 1922'de sağlanmış. Bunu yalnız ben söylemiyorum, Mahir Kaynak, Yalçın Küçük de bunları dile getiriyor. İngilizler 1500'lerde 16. yüzyılda dünya imparatorluğuna soyunmuştur. Sonraları Osmanlı Sultanlarıyla diyaloga geçmiş, onları Ruslara karşı da korumuştur. Rusya ile Mustafa Kemal'in ittifakı İngilizlerin planlarında açılmış bir gediktir. İngilizler her şeyi planlıyorlar. Mustafa Kemal'i Çankaya'ya hapsediyorlar. Etrafını İttihat ve Terakki kadroları sarmışlar. Bilinenlerin tersine İnönü Mustafa Kemal'den daha etkindi. İsmet İnönü onlar İngiliz yanlısıdır. O zaman Mustafa Kemal'i de kuşatıyorlar, Mustafa Kemal'in Kürtlerle diyalogunu kesiyorlar. Şeyh Sait isyanı başlatılıyor, aslında bu bir provokasyonla gelişmiştir. Bu provokasyonla Mustafa Kemal de oyuna getirilmiştir. O dönem provokasyon şeklinde üç olay gelişmiştir. Bir Mustafa Suphilerin olayı, iki Menemen olayı, üç Şeyh Sait olayı. Her birisi bir şeye karşı olarak gelişmiştir: Mustafa Suphiler olayıyla sosyalistlerle, Menemen olayı ile Müslüman-

larla, Şeyh Sait olayıyla da Kürtlerle diyalogu kesmişlerdir. Böylece Mustafa Kemal'i Çankaya'ya hapsedip etrafını da İttihat Terakkiden güçlü bir kadroyla sardılar. Mustafa Kemal bu durumdan sonra Çankaya'da daha çok edebiyat ve tarih çalışmalarıyla sınırlı kalmıştır. İngilizler Napolyon'u da tasfiye ettiler. Napolyon nasıl ömrünün sonuna kadar bir adaya hapsedilmişse, Mustafa Kemal nasıl Çankaya'da hapsedilmişse ben de İmrâli'ye hapsedilmişim. Alın size bir araştırma konusu. Cezaevindeki arkadaşlar bu konu üzeri araştırma yapabilirler, onlar için de bir görev olsun.

Mustafa Kemal'i örnek almıyorum bilimsel değerlendiriyorum

Aleviler konusunda da Dersime özgü bir araştırma yapılabilir. Seyit Rıza vaktinden evvel gece vakti neden hemen idam edildi, Mustafa Kemal'e ulaşılması engellendi neden engellendi, kim engelledi? Bunların araştırılması lazım.

Ben bunları söylerken Mustafa Kemal'i övmüyorum. Gerçekleri ortaya koyuyorum. Mustafa Kemal'in olumsuz yanlarını da eleştiriyorum. Mesela 1930'larda İttihat ve Terakki kadrosunun etkisine girmiştir. Kendini korumak için Türkçülüğü geliştirdi, aslında bunu tek başına Mustafa Kemal'e yüklemek de doğru değil, etrafındaki kadrolar etkili oldu. Mustafa Kemal'i örnek almıyorum, bilimsel değerlendiriyorum. Mustafa Kemal rasyoneldi. Rasyonel dediğimiz görüş çerçevesinde hareket ediyordu. Biz 1920'leri günümüzde aynı şekilde yaşayalım demiyorum ama daha değişik, daha demokratik bir tarzda yaşamak gerekiyor.

Son dört yüz yıldır para çok daha önem kazanmıştır. Yahudiler halkları birbirleriyle çatıştırma üzerinden dünyayı yönetiyor. Önce bu ideolojilerini Almanlara aşıladılar. Yani Hitler'i de Yahudiler yarattı. Kan bağı, soy bağı onlar yaratmıştı, Hitler onların eseridir. İlk Türkçülük hareketinin başında da Yahudiler vardır. İlk Türkçülüğü geliştirenlerdendir. Kürtlerle de ilgilendiler. Yüz elli yıl önce Barzani ailesiyle ilişkiye geçtikleri bi-

liniyor. Parayla her şeyi yapabilecekleri düşüncesindedirler. Küresel sermayeyi de ellerinde tutuyorlar. Finans kapitali yönetiyorlar. Bütün bunları anlamadan Kürt sorununu anlayamayız, Türkiye'deki olayları anlayamayız. Yoksa onlar çatıştırır, biz de çatışır duruma düşeriz. Saddam gibi, halklar birbirine karşı kırdırılır. Sağ-sol, Alevi-Sünni, Kürt-Türk herkes birbirini öldürür. Onlar bu konumlarıyla küresel sermayeyle dünyayı yönetiyorlar, biz ise birbirimizi öldürmekle uğraşıyoruz. Bu son operasyonlarda da Türkiye'ye insan-sız uçaklarla yardım ettiler. Bunlar aslında yardım falan etmiyorlar, daha çok çatışmamızı istiyorlar. Bu sorun bilmem ne kadar bomba atmakla çözülmmez. Bunu defalarca dile getirdim. Ayrıca her bombalama yüz milyon dolara mal oluyor. Geçen gün Kâzım Karabekir'in kızını radyodan dinledim, babası onlar tasfiyeden, birbirlerini öldürmekten kıl payı dönmüşler. Daha sonra yine devlet içerisinde yer aldılar. Böyle zıtlıklar uzlaşılabilirse bu sorun da uzlaşıyla çözülebilir. Gelip benimle görüşebilirler, benimle görüşmüyorsa DTP ile görüşebilirler. Bu sorun böyle çatışmalarla çözülmmez. Ben, İngilizler ve Amerika kadar akıllı olalım diyorum. Aksi halde onlar dünyayı yönetir biz de burada eşek gibi birbirimizi öldürürüz.

Kanlı değil demokratik çözüm

Ben Türkiye için demokratik cumhuriyeti öneriyorum. Ben kanlı çözümü değil demokratik siyasi çözümü geliştiriyorum. Bunun için demokratik siyaset önemlidir diyorum. Bugün yaşananlar 1908'de, 1910'da yaşananlara benziyor. II. Meşrutiyet dönemine benziyor. Türkiye'de iki klik var, bu iki klik çatışıyor. Bu iki klik, 2002'de bir araya geldi, Deniz Baykal'la Erdoğan anlaştılar, aralarında bir ittifak oluştu, ancak yürümedi, tutmadı. Bu bir iktidar, rant kavgasıdır. Devlet demek iktidar, rant paylaşımı demek. Çünkü her ikisinin beklentileri çok farklı, yürümez de bu. MHP ise ortada duruyor. Her iki tarafa da oynuyor, bazen o tarafa bazen bu tarafa kayıyor, bu politi-

kaları belki de kendilerinin tasfiyesine neden olur, belki de üste çıkar bilemiyorum. Eskiden bu iki klik arasında bir denge vardı, şimdi ılımlı İslam dedikleri model ya da kesim, devleti ele geçiriyor, bunları öyle küçük görmek lazım, büyük sermayeleri var, bilim adamları var, devlet içinde kadroları var ve arkalarında da küresel sermaye var. ABD onları destekliyor.

Bu kesimler bu sermayeden yararlanıyor. Bu şekilde Finans Kapital Türkiye'yi kendilerine bağlamıştır. Sadece yılda bilmem yüz milyar Dolar faiz ödüyorlar. Bu korkunç bir şey. İttihat Terakki'nin, Enver Paşa'nın yaptıklarını biliyorsunuz. CHP-MHP tam İttihat Terakki çizgisinde çalışıyor. Kıvrıkoğlu-Yalman ekibi biraz Kemalist'ler. Onlar bu tehlikeyi anladılar geri çekildiler. Mustafa Kemal'i anlamıyorlar. Mustafa Kemal'e saygıları yok. Mustafa Kemal de bu yolu seçseydi, bugünkü gibi Türkler kalmazdı hatta Kürtler de etkilenirdi. Mustafa Kemal rasyonel davranarak ancak bu kadarını yapabildi. Mustafa Kemal olmasaydı bugün ne Türkler bu şekilde olurdu ne Kürtler böyle kalabilirdi.

AKP, benim fikirlerimden yararlanıyor, yararlanmaya çalışıyor ama çok sahtekar davranıyor, çıkarıcı davranıyor. Küresel sermaye ile birlikte hareket ediyor, bir de yaptıklarının içine biraz din iman yerleştirip halkı kandırmaya çalışıyor. Daha önce söylemiştim. GAP'ın suyu neden sadece Harran'a gidiyor? Harran, Harun'dan geliyor. Harun Hz. İbrahim'in kardeşidir. Yahudiler de kökenle-

rini Harran'a dayandırıyorlar. Daha öncede söylemiştim, neden bu su sadece Harran'a gidiyor diye sormak lazım. Bu projenin arkasında İsrail var. İsrail'in talimatıyla GAP'ın suyu bir kanalla sadece Harran'a götürülüyor, Viranşehir, Ceylanpınar, Suruç, Bozova susuz bırakılıyor. Ahmet Türk sormuyor mu bunu? Ahmet Türk'ün Ceylanpınar'da arazisi var. Neden benim arazime su gitmiyor diye sormuyor mu? Siyasetçi olduğu için söylemiyorum, ziraatçı olduğu için söylüyorum, kendi çıkarları zedeleniyor burada. Bunların nedenleri iyi araştırılmalıdır. Urfa toprakları on milyon insanı doyurur ama şimdi dünyanın en çok işsiz barındıran şehri. Nasıl olur da durum bu haldedir. Bir köylü kafasıyla bile insan bunu algılayabilir, biraz düşününce. Kimse halkı kandırmaya kalkmasın.

Din doğru öğrenilmelidir

Diyarbakır'da demokratik siyaset akademisi kurulmalıdır demiştim. Bunun gibi Urfa'da demokratik siyaset ve ilahiyat akademisi kurulmalıdır. İlahiyat akademisi diyorum, Urfa peygamberler diyarısıdır, biliyorum Urfa halkı inançlıdır, din doğru öğrenilmelidir. Bunun için bir İlahiyat Akademisi öneriyorum. Zaten üniversitelerimiz yok. Üniversiteler bu işi yapmıyor. Din nedir? Gerçek dinler araştırılsın. Günümüze kadar kaç peygamber gelmiş, nerelere gelmiş, bunlar araştırılmalıdır. Ben de dini Hz. İbrahim'den alıp günümüze ka-

“AKP, Kürt sorununu ekonomik paket, siyasi paket, psikolojik paketlerle çözeceğini söylüyor, aslında bunlar paket değil bunlar savaştır. Ekonomik paket ekonomik savaştır, siyasi paket siyasi savaştır, psikolojik paket psikolojik savaştır. Bunlar, ekonomik savaş, siyasi savaş, psikolojik savaş yürütüyor. Psikolojik paketle beş yüz bin kişilik orduyu Kürtler üzerine sürüyorlar”

dar getiriyorum, çözümleme yapıyorum, araştırıyorum.

Yine söylemiştim; Harran Belediye başkanının aşk meselesi vardı, kirli ilişkiler. O kadın hala yaşıyor, bunlar birbirinden bağımsız şeyler değildir. Rahşan, Ecevit'i uyarmıştı, Harran'daki topraklarımızı Yahudiler satın alıyor, ülke satılıyor diye. Ecevit yurtsever demokratı, durumu üstü kapalı şekilde Rahşan'a izah ediyor. Bugün İsrail, operasyonlarda Türkiye'ye askeri yardım yapıyor, işte insansız çalışan uçaklar, askeri malzeme alımı konusunda destek çıkıyor, bunlar o zamanki anlaşmaların sonucudur. Aslında bunlar yardım değil, halkı birbirine karşı savaştırmaktır.

İnsanları açlığa mahkûm ederek kredilerle kendilerine bağlıyorlar

AKP, Kürt sorununu paketlerle, ekonomik paket, siyasi paket, psikolojik paketlerle çözeceğini söylüyor, aslında bunlar paket değil bunlar savaştır. Ekonomik paket ekonomik savaştır, siyasi paket siyasi savaştır, psikolojik paket psikolojik savaştır. Bunlar, ekonomik savaş, siyasi savaş, psikolojik savaş yürütüyor. Psikolojik paketle beş yüz bin kişilik orduyu Kürtler üzerine sürüyorlar. AKP bu sorunu ordu ve polisle mi çözecek? Ekonomik paket adı altında bölgeye yatırım yaptığını iddia ediyor, holdingler kuruyor. Diyarbakır'da Dubai tarzı yerler yapacaklarını söy-

lüyorlar. Kredi vererek üç günde holdingler kurduruyorlar. Diyarbakır'da, Ağrı'da, Kars'ta, Bitlis'te holdingler kurduruyor, ilginçtir bunların hepsinin merkezi de İstanbul'dadır. Aşiretleri böyle holdingler şeklinde modernleştiriyorlar! Zapsu onlar gibi. Siyasi paketlerle belli aileleri, aşiretleri holdingleştiriyor. Amaçları da Kürtleri bunların etraflarında toplayarak Küresel sermayeye bağlamak. Dügünler yapıyorlar, gelinin boynuna elli kilo altın takıyorlar. Kim bunları yapıyor, yaptırıyor, bunları bu hale getiriyor? Halk aç ama. Küresel sermayeyle insanları denetim altına alıyor. İnsanları açlığa mahkûm ediyor sonra mikro-makro kredilerle kendilerine bağlıyorlar. Belli aileler üzerinden yapıyorlar bunu. Kürtleri aşiretçilik, devletçilik, şimdi de parayla bağlamaya çalışıyorlar. Mardin'de Urfa'da, yarı-Kürt yarı-Arap aşiretlere dayanıyorlar. Siirt'te de yarı-Kürt yarı-Arap aşiretlere dayanıyorlar. Bunlara dayanıyor ancak halka gerçek bir çözüm sunmuyor. Diyarbakır'daki işsizlik sorunu çözeceklerini söylüyorlar, Diyarbakır'ı kurtaracaklarını söylüyor, bu şekilde halkı kurtaramazlar. Hiç kimse mikro-makro kredi ile Diyarbakır'ı kurtaramaz. Diyarbakır'ı ancak Diyarbakır halkının kendisi kurtarır. Yine Urfa için de ekonomik sorunlarını çözeceklerini söylüyorlar. Dünyanın en büyük işsizlik sorununun olduğu yerlerden biridir Urfa. Küresel sermayeye, bilmem hangi holdinge gel şurada iş yeri kur diyorlar, onlar da gelip oradaki toprakları satın alıp işyeri kuruyorlar, birkaç Kürt'ü de orada karın tokluğuna, köle gibi çalıştırıyorlar. Bunlar büyük bir kandırmacadır.

Bütün bunları bilmeden nasıl siyaset yapabilirsiniz? Öyle MHP ile tolaşmayla siyaset yapılmaz. Kiminle nasıl ne amaçla ilişki kurduğunuz bilmeniz gerekiyor.

Ben Türkiye için demokratik Cumhuriyeti önermiştim, yine öneriyorum. Huntington Medeniyetler Çatışması tezini dile getiriyor. Medeniyetlerin sürekli çatışma halinde olduğunu belirtiyor. Hatta Hegel, medeniyetlerin çatışması tarihine “kanlı mezbaha tarihi” diyor. Ben bunun doğru olmadığını

söylüyorum. Evet bazı kültürler zaman zaman çatışma halinde olabilirler ancak bu tez olarak doğru değil. Sadece İslam-Batı şeklinde de ele alınamaz. Beş bin yıllık medeniyet tarihi var. Bu durumda demokratik uygarlıklar tarihi var. Ben beş bin yıllık demokratik medeniyet tarihini Sümerlerden bu yana ele alıp geliyorum. Bütün bunları inceliyorum. Tüm bildiklerimi incelediklerimi yazsam yüzlerce cilt olur. Kültürler, medeniyetler uzlaşabilir, ben medeniyetler uzlaşısı diyorum.

Demokratik medeniyetler uzlaşısı sağlanabilmeli

Ben Kürtler için de demokratik medeniyet uzlaşısı diyorum. Benim için “bağımsızlıktan vazgeçti” diyorlar. Günümüzde tam bağımsız hiçbir ülke yok. Bu nedenle özgürlükten bahsediyorum. Ben ülke sınırlarını kabul ediyorum. Ben ulus-devleti aştım, medeniyetler uzlaşısından bahsediyorum. Ben Bakunin gibi devleti de reddetmiyorum. Devletin halkın hizmetine sunulmasını ve demokratikleşmesini ve bu yönde evrilmesi gerektiğini savunuyorum, devleti yeniden tanımlıyorum. Sahte vatan kavramından bahsetmiyorum, ülke kavramını kullanıyorum. Bağımsızlık kavramı çok değişti. Artık hiçbir ülke tam olarak bağımsız değildir. Ülkelerin ilişki düzeyleri tarzları çok değişti, bundan dolayı Özgür Kürdistan demek daha doğru olur, dört parça için Özgür Kürdistan diyorum. 99'dan bu yana demokratik cumhuriyete ilişkin bütün söylediklerimi Demokratik Cumhuriyete Doğru ismi ile bir kitap haline getirilebilir. Özgür Kürdistan için de bu güne kadar söylediklerimden yararlanarak Özgür Kürdistan isimli bir kitap haline getirirsiniz. Yani iki kitap istiyorum.

Newroz coşkulu geçiyor. Tüm halkımızın, dört parçanın Newroz'u kutluyorum. Tüm şehitlerimizi ve Kamışlo'daki şehitlerimizi anıyor ve bağlılığımızı belirtiyoruz.

Kent Meclisleri'ni önermiştim. Bunlar oluşturulabilir. Daha da güçlendirilebilir, geliştirilebilir. Ben sadece Kürt illeri için değil bütün Türkiye için Edirne, Trakya gibi yerlerde de oluşturul-

malıdır. Eğer tabandan bir demokratik komünalizm örgütlenmesi gerçekleştirilebilirse başarı sağlanabilir. Yerel seçimlerde kaybedilse bile ona alternatif her ilde Kent Meclisleri kalabilir. Daha önce de söylemiştim, Demokratik Cumhuriyet Kongresi etrafında Türkiye'deki demokratik güçler bir araya gelebilirler. Ufuk Uras, 3M formülü diyor: Muhammed, Marks, Mustafa Kemal. Bunu önemli buluyorum. Bu teorisini daha da geliştirebilir. Demokratik siyasette daha fazla çalışabilirler. Ben inanıyorum ki, eğer Demokratik Cumhuriyet Kongresi etrafında bir araya gelip inancılı bir şekilde çalışırlarsa yüzde on, yüzde yirmilik barajı bile aşarlar. Bana demokratik siyaset imkânı verilse altı ayda yüzde yetmişlik oy alırım. I. ve II. Cumhuriyet kavramları var. Ben III. Cumhuriyet kavramını doğru bulmuyorum. Başka kavramlar kullanılabilir. Ben Demokratik Cumhuriyet diyorum, bu kavramı kullanıyorum.

Finans Kapitale karşı Anti-tekel bir anlayışla örgütlenilebilir. Kadınlar da bu örgütlenme içerisinde yer alabilir, almalıdır. Collingwood kadınlar için Sömürge Ulus: Kadınlar, diyor. Doğrudur, benim yaptığım tespiti yapmış. Dünya Sistemi kitabında da bazı ipuçları var, bazı tespitler var. Kadın özgürlüğü çok önemli, kadın özgürleşmeden toplum özgürleşemez. Siz zaten kadınlarla görüşüyorsunuz, benim bu düşüncelerimi onlarla paylaşırsınız. Özgürlük temelinde çalışmalarına devam etsinler. Aydınlar da demokratik siyasette yer almalı.

Avrupa'da da siyasi faaliyetler yürütülebilir, genişletilebilir. Diplomatik faaliyetler geliştirilebilir. Avrupa'dakiler ne yapıyor, bilemiyorum. Kapasiteleri mi yetmiyor, yoksa güçleri mi yok bilemiyorum. KCK sistemi Avrupa'da da uygulanabilir, oturtulabilir. Dört parçadaki Kürtler için de KCK sistemi daha da geliştirilebilir.

Dünya Sistemi kitabını aldım. Cengiz Özakıncı'nın bir kitabını istemiştim, getirdiniz mi? Tarih Nedir kitabını istemiştim. Ermenilerle ilgili Malazgirt Savaşı sonrası tarihini anlatan kitap gönderirsiniz. İran'la ilgili, son dönem İran modernleşmesiyle ilgili bir iki güzel kitap gönderirseniz iyi olur.

Newroza katılan tüm halkımızı kutluyorum

Savunmalarımı bugün gönderdim, buna ilişkin tutanağı getirdiler imzaladım. Karaladıkları bazı yerler vardı, idare bazı yerleri karalamış, bana getirdi. Şu sayfada şu kelime veya cümleyi karalıyoruz dediler. Toplam iki-üç sayfa tutuyor karaladıkları yerler. Ben de karalanan yerleri imzaladım, onları tutanak haline getirdik. Karalanan yerleri siz de idareden isteyebilirsiniz, alırsınız. Savunma toplam 811 sayfa tuttu. AİHM'e gönderilmek üzere idareye teslim ettim.

CPT raporunda önemli şeyler, tehlikeli bir durum var mı? Bugün idrar tahlili için şişe verdiler, idareye teslim ettim, doktorlar istemiş, siz de takip edersiniz.

İngiliz avukatların gönderdiği belgeyi imzaladım, onlara yetki verdim beni temsil etmeleri için. Bu çerçevede avukatlıklarını kabul ediyorum. Avukatlığımı yapmalarının devam edip etmediğini soruyorlar, ben de devam edebilirler diye yazıp imzaladım. Avukatlığıma devam edebilirler, Yunanistan'daki davada da beni temsil edebilirler. Yunanistan davası ne oldu, bir gelişme var mı?

Birkaç kitap aldım. 1492 güzel bir kitap, gönderilmesi iyi oldu. Bu tarz kitaplar önemlidir. Dost yayınlarından Siyasal Teoloji kitabını istemiştim. Neden istediğimi açıklayayım. Bu önemli bir kitaptır. Bu kitabı herkes okumalıdır. Siyasal kavramların çoğu din kökenlidir, bu kitapta siyasal kavramların kökenini açıklıyor. Siyasetin iyi yapılması için bu kavramların anlaşılması gerekiyor. Bu kitap dini ve siyasal terminolojiyi, bunların kökenini açıklıyor. Bunları bilmek ve iyi anlamak gerekiyor. Laiklik, din kökenli bir kavramdır. Laiklik ve İslamiyet bu topraklara sonradan getirilmiştir. Laiklik de İslamiyet de buraya ait kavramlar değil. Bildiğimiz birçok kavram din kökenlidir. Bu kitap bunu açıyor. Ben daha önce de dile getirmiştim, Protestanizmin üç mezhebi vardır! Veya üç mezhep doğurmuştur: Reel Sosyalizm, Sosyal Demokrasi ve Ulusçuluk. Din birçok şeyin kaynağıdır. Daha sonra yazacağım kitaplarda bu konuları detaylı dile getireceğim. Judaik İslam diye bir şey ürettiler sonra. Yani Yahudi İslamı. Biliyorsunuz Muhamed'in ilk kiblesi Kudüs'tür. Kudüs'e bakarak namaz kılıyorlardı. Hz. Muhammed Tevrat'ı geliştirip reformlaştırmıştır. Yani Tevrat'ı ve Museviliği reforme ederek Kuranlaştırdı. Kuran, Tevrat'ın Araplara uyarlanmasıdır.

Türkçülüğü de 1926'da Yahudiler geliştirmiştir. İşte Noan Wamberi, Abraham Galandi onlar Türkçülüğü geliştiriyor. İlk "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözünü Abraham Galandi söylemiştir. Mustafa Kemal'in ağzından böyle bir cümle çıkmamıştır. Ben size söyleyeyim, Türkçülüğün teorisyenleri de Türk değildir, iki tane Yahudi teorisyenlerdir. Hitlere de bu düşüncelerini aşıladılar, Hitleri onlar yarattı.

Kendi planlarını gerçekleştirmek için önce Saddam'ı yarattılar. Seni Arap İmparatoru yapacağız dediler. Sonra da Saddam'ı devirerek Irak'a girdiler. Saddam'ın hali gözler önünde, çok korkunç duruma geldi. Ahmed-i Necad'ı da Amerika yarattı. Onun üzerinden İran'a girecekler. Amerika bu ikisine dayanarak Ortadoğu'daki planlarını gerçekleştiriyor. Ama yarattıkları silahlar kendilerine geri dönüyor. Türkiye'de biliyorsunuz Hizbullah yine El-Kaide gibi.

İsrail'in amacı Türk-Kürt çatışmasının önünü açmak

Abraham Galandi, Mustafa Kemal için Musa'dan daha büyük diyerek O'nu tanılaştırmaya çalışıyordu. İkili bir şey yaratmaya çalışıyorlardı; Mustafa Kemal tanılaştıracak, İsmet İnönü de peygamberleşecekti! Bununla aslında O'nu pasifleştirmeye ve bitirmeye çalışıyorlardı. Tanrılaştırılmak Mustafa Kemal için ölümdü. Zaten O'nu Çankaya'ya hapsedip pasifleştirdiler, uzaklaştırdılar. Biliyorsunuz Mustafa Kemal'in İnönü'nün çocuklarına vasiyeti olmuştur. İsmet İnönü'nün ailesine duyduğu saygıdan dolayı çocuklarına miras bıraktı. Şunlar şunlar İnönü'nün çocuklarına verilsin diyor. Mustafa Kemal niçin bunları söylemiştir? Çünkü O, İsmet İnönü'nün o saatte öldüğünü, daha doğrusu öldürüldüğünü sanıyordu. Sonra ölmediği ortaya çıktı. Bunların hepsi oynanan oyunlardır. Bunlar çok fazla bilinmiyor. Yalçın Küçük bunları dile getiriyor fakat o da bir yere kadar dile getiriyor, geri-sine karışmayın diyor, hepsini dile getirmeye cesaret edemiyor.

Mustafa Kemal öyle büyük zaferler kazanmış demiyorum. Büyük zafer de kazanmamıştır. O'nun tek yaptığı şey bütün bunların önüne geçmesidir. Çankaya'da kaldığı süre içinde bunları anlamak için sürekli okuyordu, tarihi araştırıyordu. Ben de burada bunu yapıyorum, sürekli okuyorum, kafama takılan bir şeyi çözene kadar uğraşıyorum.

1916-1918'de Avrupa'da Yahudi Kongresi (Konsey de olabilir) yapılıyor. Musa Alptekin gidiyor o Kongreye.

Kongrede "Yahudilerin asıl toprakları Anadolu'dadır" deniliyor. Şimdi Ege kıyılarına kim hakim! Antalya'nın yüzde kaç kimin elinde! Harran'a tek kanalla su taşımayı kimler yapıyor! Hani Tansu Çiler "çakıl taşı bile vermem" diyordu! Türkiye'nin sınırlarındaki mayınları bile onların izni olmadan temizleyemiyorlar. Amaç orayı bölerek kontrol altında tutmaktır. Türkiye kendi Genelkurmayına bile temizletmiyor, neden? Temizlenmesi için ihaleyle yabancı bir şirkete verilmesi şartını koşuyorlar. Hedef halkların bir araya gelmesini engellemek. Ya mayınlı tarlalarla uzaklaştıracaklar ya da orayı başka şekillerde kontrol edecekler. Orayı kontrol altında tutmak istiyor İsrail. Rahşan toprakların resmiete hiçbir yabancıya ait olmadığını söylüyordu. Ama kontrol onların elindeydi. İşgal öyle gelip toprakları almak ve oraya yerleşmekle olmaz, orayı kontrol altında tutarak oranın her şeyine hakim olarak yapılıyor. Mahir Kaynak da bunu dile getiriyor. İşsizlik olduğunu söylüyorlar. Urfa toprakları on milyon insana yeter ama herkes orada işsiz. Hayvanlar bile işsiz değildir; eşek bile işsiz değil, bir karıncanın bile işi var, insanlar nasıl işsiz kalabiliyor? Neden su tek kanalla sadece Harran'a götürülüyor. Bunu anlayabilmek için Harran Belediye Başkanı'nın aşkına bakın. Harran Belediye Başkanı'na aşk yaşattılar, bu ilişkiye bakın, birilerini milletvekili yaptılar ama halk onlar için önemli değil. Urfa'nın diğer yerlerine de su verecekler ancak kontrolü sağladıktan sonra suyu verecekler. İsrail, Türkiye'ye casus uçaklar veriyor. Hayır bunlar Türkiye'ye iyilik yapmıyorlar, Türkiye'ye kötülük ediyorlar, bizi birbirimize daha çok kırdırmaya çalışıyorlar. Bunların amacı Türk-Kürt çatışmalarının önünü açmak, İsrail-Filistin durumuna getirmek istiyorlar. Ben Türkleri tanyorum. Türk dostlarımız vardı; Kemal Pir, Haki Karer'i biliyorsunuz, yine kızlar vardı savaştan yığıtlerdi, cesurlardı.

Genelkurmay, PKK'ye saldırıp "bu kadar PKK'li öldürdük", PKK' de "bu kadar asker öldürdük" diyecek, bu mu çözüm? Bu şekilde sadece Türkiye bölünür. Bu, kan ve gözyaşıdır,

ben Filistin olmak istemiyorum, bunlara dur demek istiyorum, bunun önüne geçmek istiyorum. Bu gücüm de var. Demokratik çözümün gelişmesi lazım. Devlet bunları dinliyor. Hükümetten de rica ediyorum, bu çatışmalara bir son verin, demokratik çözüm gelişsin, tekrar rica ediyorum. Bu söylediklerimi Savcıya da aktarın. Bu konuda Anayasa Mahkemesi'ne kapsamlı bir savunma benim adıma hazırlayıp sunarsınız. Bir sunum yapılabileceğini biliyorum. Rad-yodan Anayasa profesörünü dinledim. Savunma yapmak benim hakkımdır. Kapsamlı bir savunma hazırlarsınız. Sonra öyle anlamadık, yapmadık falan demeyin.

Komünizmi İslamizmi ve Kürtçülüğü tasfiye ettiler

AKP'ye neden bu dava açıldı? Aslında bu meselenin laiklik ve İslam'la alakası yok. Mesele ekonomiktir, kimin ne kadar kâr sağlayacağıyla ilgilidir. Bu iki klik çatışıyor, Türkiye'yi kim yönetecek sanıyorsunuz, Türkiye zayıf düşecek İsrail'de yönetecek. AKP giderse geriye Baykal, Bahçeli kalır. Bunların durumu da ortada. Ülkeyi yönetecek güçte değiller. Türkiye daha da kaosa sürüklenecek.

16. yüzyıldan bu yana dünyada neler olacağını Londra'da planlayıp dünyaya servis yapıyorlar. Bir çorba gibi önümüze koyuyorlar ama bu kötü bir çorba. Ben bu çorbayı içmem.

"AKP'ye neden bu dava açıldı?"

Aslında bu meselenin laiklik ve İslam'la alakası yok. Mesele ekonomiktir, kimin ne kadar kâr sağlayacağıyla ilgilidir. Bu iki klik çatışıyor, Türkiye'yi kim yönetecek sanıyorsunuz, Türkiye zayıf düşecek İsrail'de yönetecek. AKP giderse geriye Baykal, Bahçeli kalır. Bunların durumu da ortada. Ülkeyi yönetecek güçte değiller. Türkiye daha da kaosa sürüklenecek"

Bu planlar 16. yüzyıldan beri yapılmaya başlanmıştır. Avusturya İmparatorluğu'nu, İspanya'yı, İtalya'yı, Fransa'yı, Yunanistan'ı tek tek parçaladılar. XIV. Louis'i idam ettiler. Sonra Reel Sosyalizmi, Lenin'in 1917'deki devrimini, Lenini de öldürdüler. Lenin ölmedi, öldürüldü. İlginç, şaibeli bir halde öldürüldü. Kim öldürdü bilinmiyor. Reel sosyalizm bu plansistem karşısında iflas etti. Mao, kültür devrimiyle bunu aşmak istedi ama başarılı olamadı. O da başarılı olamayacağını anladı ve başarılı olamadı. Şimdi Çin'in durumu ortada, bugün için Amerika kapitalizmini besleyen en önemli ekonomik sistemdir. Altı yüz yıllık Osmanlı İmparatorluğu'na da el attılar. Mustafa Kemal bu duruma taş koymuştur. Bu büyük bir olaydır. İngilizlerin imparatorluk üzerindeki emellerine taş koymuştur. Bunun için İngilizler Mustafa Kemal'e müthiş öfke duymuştur ve onu Çankaya'ya kapatıyorlar. Bununla Mustafa Kemal'den intikam alıyorlar.

İşte Mustafa Kemal, bunu gören ender insanlardandır. Mustafa Kemal bu oyunları halkla bir araya gelerek bozmaya çalıştı. Ama bunun önüne geçmek için O'nu Çankaya'ya hapsedtiler. Mustafa Kemal'in o dönem Lenin'le mektuplaşmaları var.

Mustafa Kemal'in ilk Meclis konuşmasına bakabilirler. Mustafa Kemal başarılı olabilmek için Kürtlerle de bilinen ittifakı yapmıştır. 1922'nin başlarında Kürtçe eğitimle ilgili bir de yasa çıkarmıştır. Meclis oylamasında 374 veya 378 evet'e karşı 64 hayır oyuyla bu yasa'yı çıkarmıştır. Ama itti-hatçı kadrolar O'nun etrafını daraltmışlardır. Komünizmi, İslamizmi ve Kürtçülüğü tasfiye ettiler.

Mustafa Kemal, Kürtlerin ve Türklerin uzlaşması, bir arada yaşaması için çalıştı. Ancak buna izin verilmedi. Mustafa Kemal'in etrafı ittihat terakki kadrolarıyla kuşatılmıştı. Bunlar provokasyonlarla engellendi. İşte biliyorsunuz Şeyh Sait provokasyonu, yine Mustafa Suphi provokasyonu. Menemen provokasyonu. Mustafa Suphi öldürüldü, Mustafa Kemal'in bundan haberi bile yoktu. Terakkiperver Cumhuriyet Halk Fırkası'na

karşı bir dengeydi. Kurucuları arasında Mustafa Kemal'in kız kardeşi Makbule de vardır. Makbule, İsmet İnönü'yü dizginleyebilmek için Terakkiperver Fırkası içinde yer almıştır.

Öyle kuru lafla siyaset olmaz

Bunlar dünyadaki her şeyi kontrol etmek istiyorlar. Son beş yılda şirketler kâr oranlarını beş kat artırmışlar, bire beş kâr olduğunu söylüyorlar. Yani bir Lira koymuşsa beş Lira almışlar, yüz milyar koymuşlarsa beş yüz milyar almışlar. İş Bankası, Garanti Bankası son bir yılda yüzde yüz elli sekiz kâr ettiklerini söylüyor. Yani yüz mil-

yar iki yüz elli milyar olmuş. Bütün bunların sadece yüzde onu memur ve işçilere veriliyor, geri kalanı kendi aralarında paylaşıyorlar. Bütün bu şirketler bire beş kazanırken memurların-işçilerin maaşı düşüyor. Kimse bunu görmüyor mu? DİSK, KESK, TÜRK-İŞ onlar bütün bunları görmüyor mu? Siz bütün bunları anlamadan, kavramadan nasıl siyaset yapabilirsiniz? Nasıl bir ticaretin yapıldığını, tarımın başına neler geldiğini bilmezseniz nasıl siyaset yaparsınız. Öyle kuru lafla siyaset olmaz. Böylece bunlar Finans Kapitalle hiçbir üretim yapmadan dünyayı tekelilerine alıyorlar. Hani Mısır Firavunları o ehram yapmak için yüz bin köle çalıştırıyorlar ya, -kaldı ki bu ehramların, piramitlerin hiçbir üretim değeri de yoktur- bunlar da metropollerdeki gökdelenleri, plazaları yapmak için

yüz kat daha fazla insan çalıştırıyorlar, bu plazalar, tekeller Mısır Firavunlarından elli kat daha firavundurlar.

Türkiye’de tarım kalmamış. Ben Urfa’nın tarım topraklarını işletsem on milyon insanın işsizlik sorunu çözümlür, halkın ekonomik sorunu olmaz. Urfa’daki on milyon insanı besleyecek toprakları neden nasıl ele geçirmişler! Bunlar tarımı da böylece ele geçirip ekolojik dengeyi de bozarak toplumu, sizleri, hepimizi zehirliyorlar. Kanser üretiyorlar. Biliyorsanız kanser toplumsal bir olaydır, hastalıktır. Yediğimiz her şey kanserojen maddeler olarak bizi zehirliyor. Temiz yiyecek olmazsa, temiz su iç-

mezsek, temiz hava almazsak nasıl yaşarız? Bunlar ideoloji üretiyorlar, yediğimiz, içtiğimiz her şey ideolojidir. Bindiğiniz araba, uçak, yediğiniz yemek, içtiğiniz içecekler her şey ideolojidir. Bunlar ciddi konular, çocuk oyuncakı değil.

Bunlar her şeyi Londra'da planlıyorlar. Her şeyi tekelleştiriyorlar. F.Braudel de bu kitapta bu uygarlığı yazmış, bu uygarlığı anlamak için otuz yıl araştırma yapmış, yine de eksik, kitapta çarpıtmalar da çok. İngiliz tarihçi Collingwood da bunu yazmak istiyor, büyük bir araştırma yazısını ya da serisini tasarlıyor, sonra yazamıyor, ömrü yetmiyor, üçte birini ancak tamamlayabiliyor.

Sıra Türkiye’de, Türkiye’yi kuşatmışlar. Bir tarafında Ermenistan, Ermenistan’ı da küçültüp daracak bir

alana sıkıştırmışlar, öbür tarafta Yunanistan, sonra da küçük bir Kıbrıs oluşturmuşlar, bir de Güney'de küçük bir Kürt devletçisi. Bunları hep İngiltere planlıyor. Bunları söyleyince bana ulusalcılarla aynı düşündüğümü söylüyorlar, bana bunu söylemeleri bilinçlidir. Beni de sıkıştırmak ve yıpratmak istiyorlar. Aslında en büyük ulusalcılar bana bunu söyleyenlerdir. Onlar hiçbir analiz yapamıyorlar, insanlığın içinde bulunduğu durumu kavrayamıyorlar sadece çatışmak istiyorlar, İsrail-Filistin gibi. Ben burada demokratik çözüm için, halklar için çaba sarf ediyorum, benim fikirlerim yeteri kadar açıktır, anlaşılır niteliktedir. Erge- nekon devlet içinde hesaplaşan çatışan bir yapılanmadır. Ben buradan herkesin planını bozuyorum. Onun için bana saldırıyorlar. Bunların ipleri başkalarının elindedir, onlar ne derse öyle konuşuyorlar, ne yap derlerse onu yaparlar. Sizler de beni savunabilirsiniz, benim fikirlerimi yayınlatabilirsiniz. Hemen açıklayayım; Baykal ve Bahçeli ikisi de Türk Yahudileridir. Bunlar ikisi de Türkiye'nin yararına değil İsrail'in yararına çalışıyorlar.

İlk ve son sömürge ulus kadınlar özgürleştirilmeli

Devlet özgürlük getirmez, özgürleştirmez. Devlet özgürleştirici olsaydı en özgür halk Araplar olurdu. Arapların elli tane devletleri var ama bugün dünyanın en köle halkı Araplardır. Bizim aradığımız, istediğimiz de özgürlüktür.

Kadınlar için de şunu söylüyorum; kadın beş bin yıldır köleleştirilmiştir. Yerleşik hiyerarşik düzene geçildiğinden beri kadın köle durumuna getirilmiştir. Eskiden Sümerlerde kadınlar fahişelik yapıyorlardı, fahişelik de o dönemde önemli bir meslek olarak görülüyordu. Beş bin yıl öncesinden itibaren kadınlar tamamen köleleştirildi, özgürlükleri elinden alındı. Ben Sömürge Ulus Kadınlar kitabını istemiş- tim. Yazar bu kitabında benim düşüncelerime yakın şeyler söylüyor, kadınlar için sömürge ulus diyor, ben tam böyle demiyorum; ben ilk ve son sömürge ulus kadınlar diyorum. Benim feminizm konusundaki görüşüm de

budur. M.Foucault da kadın konusunu inceliyor ancak derinlemesine araştıramamış, inceleyememiş. Türkiye'de Amargi çevresi feminist olduklarını söylüyor ama çok yüzeysel yaklaşıyor, tarihi derinlikten yoksun olarak ele alıyor konuyu. Amargi biliyorsunuz Sümer kökenli bir kelimedir. Evlilik korkunç bir olaydır! Beş bin yıldır kadınlar tecavüz kültürüyle yaşıyorlar, tecavüze uğruyorlar, gece gündüz tecavüze uğruyorlar. Ben de evlilik deneyimi yaşadım bir zamanlar. En fazla on yıl dayanabildim. Fatma söyledi. Osman yeniden evlenmiş, bıyıklarını falan boyamış, düğünde halay falan çekiyormuş. İşte düştüğü durum bu. Mehmet de bu konuda bazı sorunlar yaşıyormuş. Bu çirkin olaylar üzerinden bizi yıpratmak isteyebilirler. Ben bunlardan çok uzağım. Her zaman bu olaylardan uzak durmaya çalıştım.

Bugünkü konuşmamı Tayhan'a adıyorum. Tayhan Moskova'da kendi bedenini yaktı. Mahir alçağı, biliyordu sonra örgütün parasını aldı kaçtı ama ilginçtir, Tayhan Moskova'da benimle bulunduğu süre içinde hiç konuşmuyordu, hep üzgün görünüyordu. Ben bir gün kendisine neden hiç gülmediğini, hep üzgün olduğunu sordum, cevap vermedi. İçinde bulunduğumuz durumu hissediyordu, anlamıştı. Bingöllüydü. Bingöllüler yiğit insanlardır. Çok cesurdu, yığitti, dünyanın en cesur insanlarından biriydi. Muazzam bir eylem gerçekleştirdi, ben bu eylemlerin yapılmasını istemiyordum ama O, Moskova'da, reel sosyalizmin merkezinde kendi

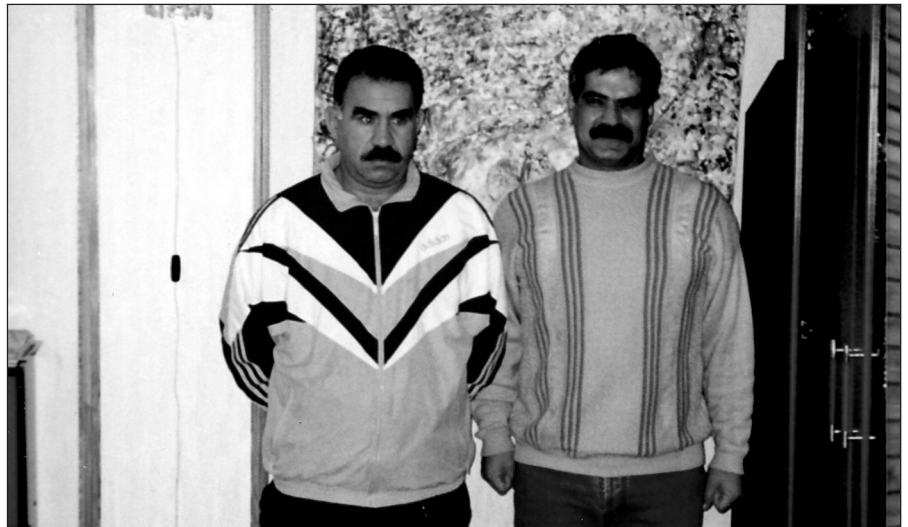
bedenini yaktı. Aslında O, dünyanın bütün tekellerine, bu mevcut sisteme karşı bir eylem yaptı. O'nun kahramanlığı Kürtlüğe sığmaz, O insanlık için eylem yaptı, bir insanlık kahramanıdır. Eylem sonrası hastanede kaldı bir süre ama kararlılığından hiçbir şey kaybetmedi, eyleminin doğruluğunu sonuna kadar savundu.

8 Mart ve Newroz önceki yıllara göre daha katılımlı geçmiş herhalde beş altı milyon kutlamıştır. Qamişlo, Van ve Yüksekova'da yaşamını yitiren insanlarımıza başsağlığı diliyorum. Ailelerine, halkımıza başsağlığı diliyorum. Newroz'a katılan halkımızı da kutluyorum. İyi biliyorum, halk bana bağlı, beni dinliyor.

Türkiye'ye lazım olan anti tekel demokrasi ve barış

Çözümün olması halinde silahlar bırakılır. Hükümetin olumlu bir çağrı yapması lazım, ciddi bir çağrı yapması lazım. Hükümet'in bir adım atması lazım ardından Anayasal güvence gelir. Bizim istediğimiz Kürt-Türk ilişkilerine özgürlüğü katmaktır, Anayasanın içine özgürlüğü yerleştirmektir. Mustafa Kemal'in de yapmak istediği buydu.

Demokratik Toplum Kongresi 20-30 komisyonla çalışabilir. Komisyonlara uzman kişiler seçilir. Bu komisyonlar sivil toplum tarzıyla çalışabilirler. Bu çalışmalara gönüllü, arzulu, coşkulu kişiler katılmalıdır. Demokratik Cumhuriyet Kongresi çalışmaları yapılmalıdır. Demokratik Toplum Kongresi ve Demokratik Cumhuriyet Kongresi pa-

ralet ve koordineli çalışmalar yürütebilir. Türkiye'ye lazım olan anti tekel, demokrasi ve barış: Bu üç kelime. Demokratik güçler, güçlerini birleştirebilirler, bir çatı partisinde buluşabilirler. Ben bu solculara çok kızıyorum. Ya solculuktan vazgeçsinler ya da doğru dürüst bu işi yapsınlar DTP de dahil. Ufuk Uras'ın 3M formülü önemli, bunu bilinçli mi bilinçsiz mi söylemiş bilmiyorum, bu tezine uygun çalışmalı, geliştirmeli. Hep birlikte bu işleri yapabilirler. Demokratik güçler bu işleri başarabilirlerse yapsınlar, eğer yapmazlarsa, dostlarımız var, yirmi beş otuz dostumuzu çağırırım, onlar bu işi yaparlar. Madem o kadar dürüstler hemen sorayım; Orhan Doğan adına kurulacak akademi konusunda bir gelişme var mı? Kurdular mı?

Ben iki Akademi önermiştim: Birincisi Diyarbakır'da Demokratik Siyaset Akademisi, Urfa'da da Demokratik Siyaset ve İlahiyat Akademisi. Bu ikisi hızla kurulur, çalışmalar yapılır. Her yerin durumuna, ihtiyaçlarına göre akademiler kurulabilir, geliştirilebilir. DTP Parti Meclisi ile konuşulur. Gerekirse gözlemci de olunur. Dersim için demokratik siyaset için çalışmalar yürütülebilir. Hatta Savcı beni suçlayabilir de, suçlasın da önemli değil, beni sorumlu tutacaksa da tutsun. Hemen ismini koyarak belirtiyorum; Alevi kültürü için Dersim'de demokratik siyaset ve Alevi kültürü akademisi kurulabilir. Alevilik konusunda da hemen şunu belirteyim: Aleviliği bu ka-

dar dejenere edeceklerine, bu kadar bölüp parçalara ayıracaklarına Aleviliği doğru dürüst araştırabilirler. Bu konuda çalışmalar yapılabilir.

Alevilikte eski düşünce kalıpları aşıldı. Benim bahsettiğim bunların ötesindedir. Marksizm teorisini de çöktürdüler. Marksizmin öldürücü çelişki teorisi diyorlar. Bunları sonra dile getiririz. Söylediklerimin anlaşılmayacak nesi var? Demokratik siyasettir benim söylediğim. Konuşun tartışın, konuşun tartışın, konuşun tartışın. Örgütlenin, örgütlenin, örgütlenin.

Geçenlerde olduğu söylenen o 9 kayıp doğruymuş. İran'da 19 Mart'tan beri Kandil'i bombalamaya devam ediyormuş. Bununla Irak'a doğru sürmek istiyor.

Türkiye'de sahte Türkçülükle halkları birbirlerine kırdırtıyorlar

Türkiye buradaki koşulları değiştirmez, bunlar siyasidir, hepsi oyundur. Türkiye bunları kabul etmez. Radyodan dinledim; Avrupa Adalet Divanı PKK'ye ilişkin karar vermiş, karar esası da etkiler. Bunlar siyasi kararlardır, sadece hukuki olarak düşünmemek lazım. Hukuk siyasete bağlıdır. Türkiye'de de öyledir. Hukuk, siyaset etrafından gelişir, bunu anlamak gerekir. Ama bizi burada terörist ilan ettiğine göre, bizim savunmamızın da alınması gerekir. AİHM mi bu durumu değerlendirecek, Avrupa mı değerlendirecek, bu önemli değil. Önemli olan bizim savunmamızın alınması ve buna ilişkin bir kararın verilmesidir. Bunu yapmaları lazım. PKK'nin savunması alınmamış diyorlar, tabii ki savunmamızın alınması gerekir. Bu örgütün kurucusu benim, sorumluluğum var, o halde bana sormaları lazım, gelip burada beni dinlemeleri lazım. Kim terörist, nasıl terörist ilan ediyorlar, bunu anlamaları lazım. Dinleyeceklerse gelip burada beni dinlemeliler, benim görüşümü almalılar. Ben de bu örgüt neden terör örgütü değil diye açıklarım. Önemli olan terörizm tartışmalarının yani bizim durumumuzun Avrupa'da tartışılmaya başlanmasıdır. Ben terörist değilim, benim örgütüm terörist bir örgüt değil. Bunların hepsi siyasi oyunlardır,

Türkiye'dekiler de siyasi oyundur. Dış güçlerin etkisiyle Türkçülük geliştiriliyor. Bu sahte Türkçülüğün gerçek Türklerle bir ilgisi yok. Sahte Türkçülüğü geliştiren de biliyorum Yahudilerdir. Bunların teorisyenleri de Leon Kahun, Hermann Vambery'dir. Bunların hepsi bilinçli geliştiriliyor.

Milliyetçiler Kürt öğrencilere saldırıyor

Radyodan dinledim, Akdeniz Üniversitesi'nde milliyetçiler Kürt öğrencilere saldırtılıyor. Milliyetçilerdir saldıranlar sanırım. Bunların hepsi sahte Türkçülüktür. 301. madde de var. Bu maddeyi kim oluşturdu, bunu bu maddeye koyan kim? Türkçülüğü bu maddeye koyanlar da bunlardır, şimdi de çıkarmaya çalışıyorlar, bunun tartışmasını yapıyorlar ama 301'i kim çıkardı, kim bu maddeye Türkçülüğü koydu, nasıl geldi, kimse bunları sormuyor, bunları tartışmıyorlar mı, asıl önemli olan da budur. Bunların yaptıkları bu sahte Türkçülüğün Mustafa Kemalle de alakası yok. 1924'te Kürtlere Muhtariyet vereceklerdi. Yine 1922 Ocak ayında Kürt okullarının açılması için Meclis'te bir oylamayla -373 evet 64 hayır- yasa çıkardılar. 1921 Anayasası Cumhuriyet'in kurucu anayasasıdır, orada Kürt ve Türk halklarından bahsediliyor. Kürtler Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurucu unsurdur. 1921 Anayasası Cumhuriyetin ilk anayasasıdır ve asıl cumhuriyetçilik burada anlatılıyor. Cumhuriyetin ilk yıllarında Kürtlerin ve Türklerin birliktelik ruhu vardır. Ben Mustafa Kemal'i temize çıkarmak istemiyorum ama bunlar da Kemalizm'dir. Daha sonra 1926'da uzlaşı oldu, Mustafa Kemal, onlarla uzlaştı. Galanti, Mustafa Kemal'i tanrılaştırıyor. İsmet İnönü'yü de peygamberleştirmek istedi. Kürtleri, İslamcılar ve sosyalistleri tasfiye etmeye çalıştılar, sonra ettiler de. Fethi Okyar'ı Kürtlerin üzerine sürmek istediler, Fethi Okyar, "benim Kürt arkadaşlarım var, ben Kürtlerin üzerine yürümem" dedi, sonra onu düşürdüler. Kürtleri de tasfiye ettiler. Seyit Rıza'yı idam

"1921 Anayasası Cumhuriyet'in kurucu anayasasıdır ve orada Kürt-Türk halklarından bahsediliyor. Kürtler Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurucu unsurdur. 1921 Anayasası Cumhuriyetin ilk anayasasıdır ve asıl cumhuriyetçilik burada anlatılıyor. Cumhuriyetin ilk yıllarında Kürtlerin ve Türklerin birliktelik ruhu vardır"

etmek için alalecele bir prosedür uyguladılar. İdamına hemen karar verdiler ve Mustafa Kemal'in imzasını beklemeden Seyit Rıza'yı idam ettiler. Seyit Rıza'nın idam kararında Mustafa Kemal'in imzası dahi yoktur.

Mustafa Kemal, Fethi Okyar'a, Makbule ile birlikte, İsmet İnönü'ye karşı Terakkiperver'i kurdurttu. Bekir Sami İngiliz yanlısıydı. Dr. Nazım, iktisatçı maliyeci Cavit onlar da var. Bunlar Mustafa Kemal'in etrafını daralttılar, en yakın çocukluk arkadaşı Ahice Arifi öldürdüler. Ahice Arif'in ölümüyle Mustafa Kemal işin ciddiyetinin farkına vardı. Kâzım Karabekir ve Rauf Orbay, Ahice Arifi Mustafa Kemal'e hatırlatarak senin de sonun böyle olur, idam edilirsin diye uyardılar. Mustafa Kemal, onu öldürdüklerine göre sıra bana gelmiştir, diye düşündü. Daha sonra 1926'da bunlarla uzlaştı ve Çankaya'ya hapsedildi. Bu tasfiyeden sonra Mustafa Kemal iktidarda fazla etkili olamadı. Bu tasfiyeler nedeniyle Mustafa Kemal'in 1926'dan sonra bir kez bile gülümsemediği belirtiliyor. İlginçtir aynı şey benim de başıma geldi. Ben kendimi Mustafa Kemal ile kıyaslamak istemiyorum ama burada büyük bir benzerlik var; benim de etrafımı sarmışlardı, görmemi istemiyorlardı, çocukluk arkadaşım Hasan Binal, bir suikast sonucu öldürüldü. Ben erken fark ettim, kendime göre tedbirler geliştirdim, Şam'a çekildim, bu oyunlarını boşa çıkardım.

Toplumsal gerçeklikler inşa edilmiş gerçekliklerdir

Geliştirilen bu sahte Türkçülük anlayışını kullanarak halkları birbirlerine kırdırıyorlar. Bu sahte Türkçülükle, bin yıl birlikte yaşadıkları Ermeni halkını düşman ilan ettiler. Sonra Ermenileri sürdüler, öldürdüler. Şimdi aynı şeyi Kürtler için yapıyorlar, Kürt ve Türk halkını birbirlerine kırdırtmaya çalışıyorlar. Bunları yapanlar, Türkçülüğü geliştirenler gerçek Türkler değildir. Türk halkı bu kadar vahşi ve insanlık düşmanı mıdır? Ben biliyorum, Türkleri tanıyorum, gerçek Türkler böyle değildir, gerektiğinde her şeylerini paylaşırlar.

“Türkiye’de de sahte Türkçülüğü geliştirdiler. Kürtçülüğü de farklı geliştirdiler. Kürtlerin bazı aileleriyle de ilişkiye geçtiler. Yüz elli yıl öncesinden Barzani ailesiyle ilişkiye geçtiler. Kürt milliyetçiliğine de bu şekilde el attılar, Nakşicilikle de birleştirdiler. Ben bunları genel olarak söylüyorum, burada imkanlarım sınırlıdır. Bu konuların iyi anlaşılması için ben bunları söylüyorum”

Ben sosyolojiyi çok okudum son zamanlarda, biliyorum. Birçok tespit var, tespitlerim var. Bunlar uygun zamanlarda çok detaylı anlatılabilir. Sosyoloji çok önemli bir bilimdir. Şunu söylüyorum; toplumsal gerçeklikler inşa edilmiş gerçekliklerdir. Fizikte atom atomdur, atom parçası için belirli bir kural vardır, bunun dışına çıkılamaz ama toplumsal alanda toplumsal gerçeklikler yönlendirilebilir, inşa edilebilir. İngilizler bunu çok iyi tespit etmişler, çıkış yeri, kaynağı Hollanda'dır. 16. yüzyıldan beri birçok imparatorluk yıkılmıştır, Avusturya-Macaristan, İspanya, Fransa, Çin İmparatorluğu, bunlar nasıl yıkıldı! İngilizler, Alman katı felsefesiyle, Fransız devlet felsefesiyle çok fazla ilerleme kaydedilemeyeceğini tespit etmişler; İngiliz ve Amerikan pragmatizmiyle ilerleme kaydedebileceklerini, gelişebileceklerini tespit etmişler. İngilizler toplumla ilgili her türlü tespitleri iyi yapmış, buna göre toplumları yönlendiriyorlar. Uluslar nasıl çatışır, ne hale getirilebilir, nasıl barış sağlanabilir, nasıl çatıştırılır, her türlü toplumsal tepkiyi önceden hesap edebiliyorlar.

İngilizler toplumda her türlü yönlendirmeyi de yapıyorlar, Marks da Londra'da yaşıyordu, onu orada tutular. Marks fikirlerini orada oluşturdu, oradan dünyaya yaydı. Ben, Marks'ın fikirlerini onlar yarattı demek istemiyorum ama Marks, Kraliçe Elizabeth'in eli altındaydı. Lenin'i de

kuşatıp etrafını daraltmışlardı. Lenin Almanların nezaretinde, onların treniyle taşınarak St.Petersburg'a götürüldü. Ben Lenin ajandır demek istemiyorum ama bunların bilinmesi, değerlendirilmesi lazım. Almanlar, bu fikirler bize karşı, bizi yok etmek için oluşturulmuştur dediler ve kendilerini korumak için nasyonal sosyalizme sarıldılar ama anti komünizmi geliştirdiler. Milliyetçilerin ve dincilerin de anti komünistliği, komünizm karşıtlığı da buradan geliyor.

Irak'ta Arapların eline imkân geçerse Kürtleri katlederler

Arap Baas milliyetçiliğini kim ortaya çıkardı, ortaya attı sanıyorsunuz, böyle milliyetçilik mi olur. Saddam onların kafası koparıldı asılırken. Arap milliyetçiliği nasıl kafası koparılır hale geldi, Çeçenler'in durumu da biliniyor. Bunları bilmek gerekir.

Ben bunların bu anlayışına karşıyım. Toplumların doğru çözüme evrilmesini sağlayabilirsek demokratik bir ulus ortaya çıkabilir. Çözüm için bu gereklidir.

İran'a da müdahale edecekler. Yakında Suriye'ye de bir operasyon yapacaklar, birkaç ay sonra mı birkaç yıl sonra mı bilemiyorum. Demokrati da iktidara gelse bunu yapacak. Cumhuriyetçisi de demokrasi da fark etmez, ikisi de aynı şeyi yapar. Ses çıkarması için Rusya'yı da tehdit ettiler, Rusya bir şey yapamaz. Çin'i de kontrol altında tutuyorlar. Sıra Türkiye'ye de gelecek, Türkiye'yi de halledecekler.

İran'da Şiiler, Kürtleri katlettiler, Pasdarlar fırsat bulursa Kürtleri kırıp geçerler. Irak'ta Arapların eline imkân geçerse Kürtleri katlederler. Bu durumda olan halka olur.

Kürtler kendi ortak politikalarını belirleyerek bunların karşıtı olarak değil, bunların politikalarına paralel yol alabilir, ancak kendilerini de savunabilirler.

Türkiye’de de sahte Türkçülüğü geliştirdiler. Kürtçülüğü de farklı geliştirdiler. Kürtlerin bazı aileleriyle de ilişkiye geçtiler. Yüz elli yıl öncesinden Barzani ailesiyle ilişkiye geçtiler. Kürt milliyetçiliğine de bu şekilde el attılar, Nakşicilikle de birleştirdiler. Ben bunları genel olarak söylüyorum, burada

imkanların sınırlıdır. Bu konuların iyi anlaşılması için ben bunları söylüyorum. Ama bazı aydınlar bile bunları anlayamıyor. Şeyh Sait, birdenbire hareketin liderliğine getirildi, birdenbire Kürtçü oldu, nasıl oldu bu, Şeyh Said'in haberi bile yoktu. Ben Şeyh Sait provokasyonu derken bunu kastediyorum. İki ayda hemen bir provokasyon geliştirdiler. Sahte bir Kürtçülüğü de geliştiriyorlar: Sayıları bini bile bulamayan bir kesim var. Bunlar ne isyan etmesini biliyor ne de Cumhuriyet'le uzlaşmasını biliyorlar. Bunlar her şehirde birkaç ailedir. Mesela Urfa'da on kişi veya aile, Diyarbakır'da on ailedirler, Bingöl'de birkaç ailedir. Diğer yerlerde de böyledir. Her yerde birkaç aile var, bütün ilişkileri bunlar sağlıyor.

Bunların para için, aileleri için yapmayacağı şey, satmayacağı değer yoktur. Bir Urfa'lı milletvekili çıkıyor, diyor ki: 'Türk-Kürt kardeşir', sen bu konuda konuşma hakkını nerden buluyorsun? Sen bugüne kadar Urfa'ya ne verdin ki, Urfa'nın her tarafına kanallarla su mu götürdün, Urfa'nın yüzde sekseni işsiz, Urfa'daki işsizliği mi çözdün? Barış ve çözüm için ne çaban oldu; sen bu güne kadar ne yaptın ki böyle konuşuyorsun.

Bu toprakların sahibi demokratik halktır

Bunların hepsi teşhir edilmelidir. DTP milletvekilleri yaşanan tüm bu olumsuzlukları, oynanan oyunları yeterince teşhir edemiyorlar, Mecliste bulunmaları önemli bir fırsattır. Bugün Kürt sorunu üzerinden Kürt kimliği bu derece tartışılabilirse geçmişte gösterilen emek ve çabalar sayesinde.

Bu anlamda Akademi çalışması önemlidir. Binlerce insan akademide bu konular üzerinde çalışabilir. Birçok aydınımız, akademisyenimiz, in-

sanımız var. Bunlar akademide bu konuları çok derinlikli ele alabilir. DTP'nin böyle bir akademi kurması anlaşılır değil.

Türkiye'de iki klik var, bunlar iki iktidar kliğidir; Baykal ve Erdoğan. Birisi laisizm, birisi de din yanlısıdır, din ve laiklik çatışması diyorlar ama aralarındaki çatışma, iktidar ve çıkar çatışmasıdır. Burada laisizm Batı kökenli olduğu için Hristiyanlığı temsil ediyor. Diğer de ılımlı İslam diyor; ılımlı İslam'ın da radikal İslam'ın da gerçek İslam'la alakaları yok. Bunlar dışarıdan üretilmiş şeyler, başörtüsünü de siyasi olarak bu şekilde kullanıyorlar. Benim kardeşlerim de bu-

raya geliyorlar, başları örtülü. Toplumda birisi örter birisi örtmez. Bunların sorunu ise, birisi başı zorla açtırır, biri de zorla kapatır. Ama Anadolu halklarının böyle bir problemi yok. Bu iki klik iktidar ve çıkar kavgalarını da Kürtler üzerinden yapıyorlar; Kürtler'e karşı anlaşmışlar. Kürtler'i de ortadan kaldırarak bu işi yapmaya çalışacaklar. Yine her zamanki gibi 'alavere dalavere Kürt Mehmet nöbete' yapacaklar. Bu işi de bu şekilde götürmeye çalışacaklar. İktidar hastalık gibidir. Bunlardan biri 'ben Kürtlere karşı kırk yıldır savaşıyorum, devletin sahibi benim' diyor. İslamcılar da 'bin yıldır ben bu toprakların sahibiyim, bu devletin sahibi benim' diyor. İşte Ergenekon budur. Hayır, bu toprakların sahibi ne bunların laisizmidir ne de onların anladığı anlamdaki İslamlardır; bu

toprakların sahibi demokratik halktır. Halkımıza sesleniyorum; bu laisizmden de bu dincilikten de uzak dursunlar. Bu bir oyundur, bir iktidar oyunudur, bu oyundan uzak durmak gerekir. Bakunin'in önemli bir tespiti var; "en iyi demokrat bile iktidar olursa yirmi dört saat içinde büyük bir diktatör olur."

Başbakan Kürtlerle ilgili orduyla anlaştı

İktidar adamı sarhoş eder. Ben iktidar için daha önce fahişe benzetmesi yapmıştım. Benim için de MİT'le ilişkim olduğunu söylüyorlar. Gazeteden okumuştum; bir Arap gazetesinde bile bunlar dile getiriliyor. Eski İstihbarat Daire Başkanı Bülent Orakoğlu'nun kitabında da benzer iddialar yer almış. Sadece O değil, daha geniş çevrelerde tartışılıyor. 'Kayınpederinden dolayı' diyerek benim MİT ile ilişki olduğunu ileri

sürüyorlar. Bunların hiç biri doğru değil, bunların hepsi uydurma. Aslında bu oyun şudur: Şemdinli olayından sonra bunların arasında bir uzlaşma sağlandı. AKP'ye brifing verdiler, dediler ki, biz senin iktidarda kalmana izin vereceğiz, hatta kendi Cumhurbaşkanını da seçersin ama Kürtler konusunda biz istediğimizi yaparız, bu işi bize havale et. Bu şekilde uzlaştılar; beş yüz bin kişilik orduyu Kürtlerin üzerine sürdüler, sorunu da ekonomiyle halledeceklerini söylediler. Meseleyi böyle anlamak lazım. Sezgin Tanrıkulu Başbakanla tartışmış, görüşmeyi terk etmek zorunda kalmış. Aslında kendisini kandırmasına gerek yok, olayın özü şudur: Başbakan Kürtlerle ilgili orduyla anlaştı, ordunun politikalarına teslim oldu, bu konuşmasını da bu çerçevede anlamak lazım. Aslında

radikal da değil, en ılımlılardandır. Buna rağmen kovulduğuna göre ortada ciddi bir faşizm vardır.

AKP yurtdışından İMF ve diğer yerlerden kredi almaya devam edecek. Kredi bile değil, aslında borçtur. Beş altı milyar oradan, bilmem ne kadar Arap sermayesinden, şuradan, buradan toplam yirmi beş otuz milyar dolar para alacaklar. Bunun bir-iki milyarını Diyarbakır'da ticaret odalarına, bir-iki milyarını bilmem nerenin ticaret odasına dağıtacaklar, geri kalanını da kendilerine alacaklar. Bu şekilde halkı kandıracaklarını düşünüyorlar. Büyük ticaretle, finans ile dünyayı yöneten güçler, büyük ticaretin sırrını keşfetmişler. F.Braudel

madan, kâğıtlar üzerinden, borsayla büyük para elde ediyorlar. Yine borsalar üzerinden krizlerle, manipule etmeler vb parasal oyunlar oynanıyor. Dünyayı böylece kâğıt para oyunları ile ele geçirmişler.

Barış demokratik çözüm için üzerime düşeni yapmaya hazırım

Ben, 'ey başbakan bu operasyonları durdurun' diyorum. Radyodan dinledim, askeri hareketlilik var, sınıra yığınak yapıyorlar. Gerilla hareket halindeymiş, eee ne olacak? Bahar aylarındayız, ne olacak, olaylar nasıl gelişecek bilemiyorum. Ben 1993'ten beri on beş yıldır, 93 Nisan,

de kitabında büyük ticaretle ilgili güçlü tespitlerde bulunmuş. Finans sahiplerinin toplumdaki oranı yüzde beş olmasına rağmen güçleri büyüktür. Türkiye'yi de aynı şekilde kendilerine bağlamışlar. Çiller 'bir çakıl taşı bile vermeyiz' diyordu. Siz zaten ülkenin yüzde ellisini vermişsiniz, satmışsınız. Yüzde kırkını da dış borç faizine veriyorlar. Son beş yılda işçilerin maaşı mı arttı, memurun maaşı mı arttı, köylünün parası mı arttı, hayır, bunlar daha da fakirleştiler. Ben bu sendika ağalarına da kızıyorum, bunları bile dile getiremiyorlar. AKP finans ile halkın olanaklarını bu şekilde ellerinden alıyor sonra halkı önemli ölçüde kendilerine bağlıyor. Finans kapitalle hiçbir üretim yap-

şimdi yine Nisan ayındayız, tam on beş yıldır barış ve diyalog için çaba sarf ettim. Özal'ın temsilcileri geldi yanıma, Erbakan bana mektup gönderdi. Ordudan da dolaylı mesajlar geliyordu. Bir de komutan geldi, ismini vermek istemiyorum, şu an doğru olmayabilir. Bana; "Ey Apo, yazık değil mi, birbirimizi niye öldürüyoruz, bu sorunu birbirimizi öldürmeden de çözebiliriz" dedi. Ben de dışarıda Şam'dayken birçok mektup gönderdim, kaset, broşür gönderdim. Ben bunları ciddiye aldım. Bugüne kadar yaptıklarım biraz da bunlara cevap vermektir. Ama tutmadı. Kimseden gizli saklı konuşmuyorum. Benim burada konuştuğularım hepsi izleniyor, dinleniyor. Örgü-

tün de bu demokratik çözüm çizgisine gelmesi için çaba sarf ettim. Onlar da kabul ettiler, ne kadar başarılı olundu bilemiyorum. Barış ve çözüm için bu yaptıklarım yüzlerce binlerce kadronun hayatına mal oldu. Ben bunların sorumluluğunu da taşıyorum, üzerime alıyorum.

Özal'a saygım var önemli devlet adamıydı. Erbakan'a da saygım var, o da öyle. Şimdi iktidarda Özal olsaydı bu sorunu çözerdi, Erbakan olsa çözerdi, ordudan bir kısmı iktidarda olsa çözerdi. Ben barış, demokratik çözüm için üzerime düşeni yine de yapmaya hazırım ancak PKK'yi daha ne kadar tutabilirim bilemiyorum. Ordu'ya önerim operasyonların durdurulmasıdır. PKK de buna karşı ne yapar bilemiyorum. Bugüne kadar ne oldu, PKK bir kadro yapısı çıkardı, kayıplar verdi. Ben bunların sorumluluklarını alıyorum ama bundan sonrasını almıyorum. PKK ne yapar kendisi bilir. PKK kendi kararını kendisi verir, yöntemini, eylem çizgisini kendisi belirler, ben karışmam, benim burada ancak eleştiri hakkım olabilir.

DTP'ye dönük kapatma davası devam ediyor. Anayasa Mahkemesi altında bu davada Kürtler hakkında bir karar verecek. Demokratik bir Kürt partisi kurulabilir mi, kurulamaz mı, bu konuda Kürtlerle ilgili karar verecek. Bu anlamda bu dava önemlidir.

İsmet Berkan, Öcalan'ın projesi, bir yönetim biçimi anlamında konfederasyondur diyor ve bunu devlet olarak anlıyor. Hayır, benim projem konfederasyon değil. Konfederasyon, benim projem içinde sadece bir sivil toplum örgütlenmesidir.

Daha önce Türkiye'de demokratik güçlerin içinde yer alacağı bir demokratik cumhuriyet kongresinin yararlı olacağını ifade etmişim. Bu gerçekleştirilemiyorsa, bir koordinasyon etrafında bir araya gelinerek de çalışma yürütülebilir. Daha önce de söylemişim. Anti tekel, demokrasi, barış ilkeleri etrafında çalışmalarını yürütmek önemlidir. Türkiye için gerekli olan budur. DTP, SDP, ÖDP, EMEP gibi partilerin bu tür çalışmalarda yer alması Türkiye'nin demokratikleşmesine katkı sunacaktır.

Efsaneleşen Bir Kavga

“Arkadaşlarımız meşru savunma direnişi ile kahramanca çarpıştılar, boyun eğmediler, halk için direndiler. Bagok’ta bir bahar günü biri kadın gerilla olmak üzere (Ayten arkadaş) toplam 20 yoldaşımız şehitler kervanına katıldı. 1 Nisan 1998 Bagok direnişi, Bagok’ta yeni bir sayfa açmıştı. Bu temiz sayfaya çokça şeyler yazılacaktı. Bagok gerillası, direnişi ve şehitleri ile halkımızın dilinde efsaneleşecekti. Bu çatışmada sömürgeci güçlerin de ciddi kayıpları oldu. Bagok direnişi çevrede halk üzerinde büyük bir etki yarattı. Yüzlerce gencin gerilla saflarına katılmasına yol açtı”

1 Nisan 1988 tarihi özgürlük mücadelemiz açısından önemli dönüm noktalarından birini oluşturmaktadır. ARGK savaşçılarının Kürdistan dağlarında o güne kadar yürüttüğü mücadelenin en büyük, en kapsamlı örneği Bagok dağında yaşanmış, bu tarihte ARGK komutanı Delil arkadaşın (Veli Yaşar) öncülüğünde 20 gerillamız henüz savaş içerisinde çok yeni, çok tecrübesiz olmalarına rağmen binlerce askerden oluşan Türk birliklerine ağır kayıplar verdirerek şehit düşmüşlerdir.

PKK’nin bugün ulaştığı düzeyi anlayabilmek için mücadele tarihimizi ve bu tarihe yön veren kişilikleri, öncülerimizi tanımak ve rollerini iyi değerlendirmek gerekmektedir. PKK mücadelesini günümüzde temsil etmek konusunda gösterilecek çabanın gücü; tarihi anlama, öncü şehitlerimize doğru anlam biçme ve tanıma çabası ile doğru orantılıdır. PKK tarihi büyük kahramanlıklara, büyük direnişlere sahne olmuş bir tarihtir. Tarihin her döneminde PKK’yi bir adım daha ileri götürme görevi, dönemin militanları tarafından üstün bir şekilde yerine getirilmeye çalışılmış ve bu uğurda binlerce militan kendini feda etmiştir. Bu görev en çok da PKK’nin bir parti olarak doğuşu ve Kürdistan dağlarında gerilla mücadelesinin kök salması sürecinde kendisini göstermiştir.

1 Nisan 1988’de Bagok direnişi, Kürdistan’da ARGK gerillasının Kürdistan dağlarına yerleşme sürecini aşarak artık sömürgecilere karşı aktif savaş dönemine girildiğinin ilanındır.

Veli Yaşar(Delil)

Ayten Tekin(Rojin)

Mustafa Kaplan(Kazım)

Bu ilanı Delil arkadaş ve 19 yiğit ARGK savaşçısı kendi direniş ve şehadetleriyle yerine getirmişlerdir.

Özgürleşmenin iradesi olmuşlardı

Mücadele saflarına katılım süresi en fazla 2 ay olan ve 45 günlük eğitim dışında herhangi bir tecrübeye de sahip olmayan bu genç savaşçıların gösterdikleri kahramanlık, Kürt halkının özgürleşme iradesinin de ispatı olmuştur. Bagok savaşımız gerilla direnişimizin düşman gücü karşısında ve hiçbir teknik güçle yenilmeyeceğinin de somut ifadesi olmuştur.

31 Mart günü Nusaybin’in kuzeyindeki Bagok dağının çevresinde üslenen Türk birliklerine takviye amaçlı gün içinde Mardin’den, Nusaybin’den Midyat’tan binlerce asker alana aktarılmış ve ertesi günkü operasyon için hazırlıklar akşam saatlerinde tamamlanmıştı. Bir ihbar alınmıştı. Türk as-

kerlerinin yanı sıra Bagok’u tanıyan çetelerden yüzlercesi operasyon alanına getirilmişti.

1 Nisan 1988 sabahı helikopter ve uçak desteğinde binlerce Türk askeri Bagok dağındaki Efşe köyü yakınlarında üslenen bir grup ARGK gerillasına yönelik büyük bir operasyon başlattı. Alanda gerçekleştirilen eğitimin ardından araziye dağılmak üzere olan ARGK gerillaları çatışmaya giren ilk askeri birliğe büyük kayıplar verdirdi. Bu sırada bir grup gerilla operasyon alanının dışına çıkmayı başardı. Ancak ARGK komutanı Delil arkadaş ve komutasındaki 19 yiğit ARGK savaşçısı Türk ordusunun çemberi içinde kaldı.

Akşama kadar Türk ordusunun yoğun ateş üstünlüğüne karşı büyük bir savaş yeteneği gösteren bu 20 gerilla, düşmana o güne kadar hiç yaşanmamış derecede büyük bir kayıp verdirdi ve mücadele tarihinde ilk kez bir helikopter düşürüldü. Bu savaşa katılan 20 gerillanın tümü akşama

kadar gösterdikleri direnişin ardından şehit düştü.

Delil ve Kazım arkadaşların dışında ki tüm ARGK gerillaları henüz 45 günlük savaşı eğitiminden yeni çıkmış arkadaşlarımızdı. Bu arkadaşların sergilediği direniş kulaktan kulağa yayıldı, halk türkülerine konu oldu. Bu direniş ARGK gerillasının iradesini ve neler başarabileceğini dosta düşmana gösterdi.

Garzan alanına ilk giren Delil arkadaşların birimiydi

Delil yoldaş (Veli YAŞAR) Halfeti'nin Vahna köyünde yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. İdeolojik grup aşamasında parti ile tanıştı ve 1980 yılında geri çekilme sürecinde aktif olarak mücadeleye katıldı. Sekiz yıl gibi uzun bir dönem mücadelenin en ön saflarında başarıyla yürüdü ve güçlü bir komutan haline geldi.

Delil yoldaş. Çukurca, Pervari, Siirt, Bitlis ve Garzan mıntıkalarında çeşitli düzeylerde sorumluluklar üstlendi ve 1986 yılına kadar aralıksız bu çalışmaları yürüttü. öncü birim faaliyeti, silahlı propaganda ve gerilla mücadelesinin geliştirilmesinde aktif olarak yer aldı. 1985 Mayıs'ında şanlı Mutki direnişinin komutanlığını yaptı. 1986 yılında 3. Kongreye katıldı

Delil arkadaş Apocu militanlaşmada, sadelikte, dürüstlük ve samimiyette, yine cesaret ve kahramanlıkta ileri bir düzeyi yakalayan bir arkadaşı. Zor koşulların adamıydı. Her koşul altında sakin ve cesaretli duruşu çevreye güven veren, dolayısıyla saygınlık kazanan bir komutandı

Kazım (Mustafa KAPLAN) Antep'e bağlı Nizip kazasında dünyaya gelen Kazım arkadaş, daha genç yaşlardan itibaren devrimciliğe sempati duymuş ve aktif olarak o dönemde Türkiye devrimci hareketin içinde yer almıştı. 1980 12 Eylül cuntasında tutuklanmış, ağır işkencelere rağmen kahramanca direnmiş ve kısa bir süre sonra serbest bırakılmıştı. Ancak daha sonra 1981'de bazı kişilerin yakalanıp çözülmesi üzerine tekrar yeniden yakalanmış ve bir süre zindanda kalmıştı. Hatay'da cezaevinde yattığı dönemde

PKK'li savaş esirleriyle tanışan Kazım yoldaş, gerçek devrimci direnişin ne demek olduğunu da burada öğrenmişti. Cezaevinden çıktıktan sonra '84 Şubat'ında askere götürülen Kazım yoldaş 4 ay askerlik yaptıktan sonra firar ederek Suriye'ye geçmiş ve burada parti ile ilişki kurmuş ve partinin eğitimlerinden geçmişti.

'85 yılı sonbaharında bir grup yoldaşıyla birlikte ülkeye dönen ve Mardin alanında görev üstlenen Kazım yoldaş 1 Nisan 88 tarihine kadar da bu alanda kalmış ve aktif bir devrimci pratik sergilemiştir.

Bagok direnişinin seçkin gerillaları ölümsüz şehitler kervanına katıldı

Yaşar TALAY (Hamit)

Doğum yeri ve yılı: Van, Arıtoprak köyü 16.7.1963
16 Şubat '88'de ARGK saflarına katıldı.

Faysal ÇATIKKAŞ (İsa)

Doğum yeri ve yılı: Xendek köyü-İdil, 1968
28 Şubat '88'de ARGK saflarına katıldı.

Mehmet Musbah YAVUZ (Delal)

Doğum yeri ve yılı: Cizre, 1.4.1968
Mart '88'de ARGK saflarına katıldı.

Cevat YAVUZ (Şiyar)

Doğum yeri ve yılı: Derikfan (Nurtu) köyü-Gercüş, 1973
Mart '88'de ARGK saflarına katıldı.

Emin ÇEVİK (Yasin)

Doğum yeri ve yılı: Cizre, 1965
'87'de ARGK saflarına katıldı.

Mehmet KURT (Lokman)

Doğum yeri ve yılı: Zorava köyü-Nusaybin, 1972
7.9.'87'de ARGK saflarına katıldı.

Nurişan AY (Beşir)

Doğum yeri ve yılı: Yan dere köyü (Hatxe), 1.1.1957

Ayten TEKİN (Rojin)

Doğum yeri ve yılı: Horhor köyü-Karhova, 1967
8 Mart '88'de ARGK saflarına katıldı.

Nesim ORAL

Doğum yeri ve yılı: Şıbebi (Kum-dere) köyü-Dargeçit, 1967
Kasım '87'de ARGK saflarına katıldı.

Mehmet Emin KAYA (Devran)

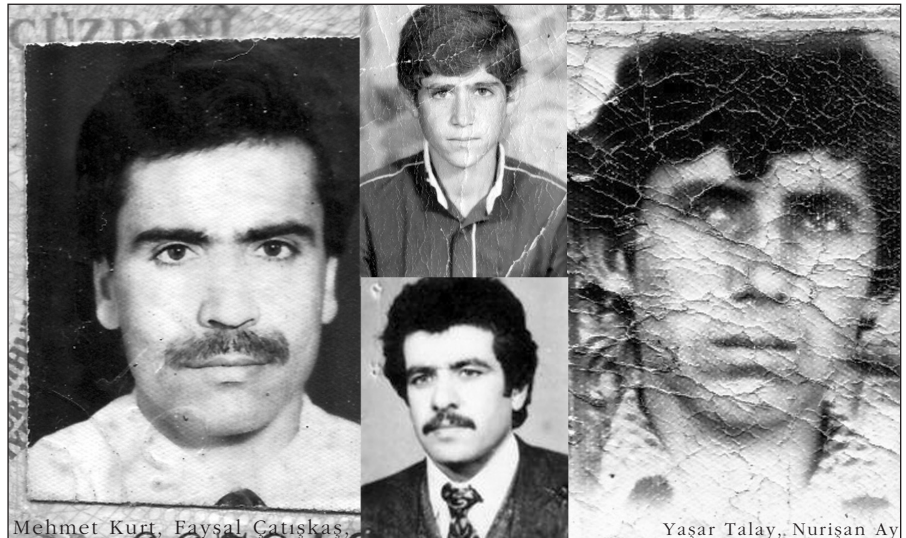
Doğum yeri ve yılı: Sağkol köyü-Eruh, 1971
Mart '86'da ARGK saflarına katıldı

Cemal KARAKAŞ (Rustem)

Doğum yeri: Nusaybin
Mart '88'de ARGK saflarına katıldı.

Veli KUMAK (Şores)

Doğum yeri ve yılı: Cizre, 1972
Mart '88'de ARGK saflarına katıldı.

Mehmet Vahaç DOĞAN (Delil)

Doğum yeri ve yılı: Gundlke Aliya-Midyat, 1968

23 Şubat '88'de ARGK saflarına katıldı.

Koçero GÜLMEZ (Diyar)

Doğum yeri ve yılı: Derikfan (Kum-dare) köyü-Gercüş, 1971

Mart '88'de ARGK saflarına katıldı

Xebat

Doğum yeri: Güney-Kürdistan

Nevaf YILDIRIM (Celal)

Doğum yeri ve yılı: Serekaniye köyü-Nusaybin, 1974

7.2.1988'de ARGK saflarına katıldı.

Cuma...

Doğum yeri: Bismil

Eylül '87'de ARGK saflarına katıldı.

Murat... (Cemal)

Doğum yeri ve yılı: Cinibir köyü-Cizre

Mart '88'de ARGK saflarına katıldı.

Bizim grup bir gün önce randevu noktasına ulaşabildi

Bagok çatışmasına katılıp yaralanan **Mahsum arkadaş** o günü şöyle anlatıyor:

"Daha önce belirlenen bir tarihe göre Newroz bayramından sonra Bagok dağının tespit edilmiş bir noktasında bir araya gelinecekti. Bu randevu tarihi ve yerini ise sadece birkaç arkadaş biliyordu. Kış mevsimi boyunca Mardin'e bağlı ilçe ve çevresinde yoğun bir faaliyet yürütülmüştü. Bahar ile birlikte girilecek çalışmalar değerlendirilecekti. Elde edilen sonuçlardan hareketle yeni bir planlamaya ve iş bölümüne gidilecekti. Omeryan'dan bir grup, üç kişilik bir grup Savur yöresinden, Kerboran alanından da kalabalık bir birim randevu yerine doğru yola çıktı. Ayrıca Bagok çevresinde faaliyette bulunan arkadaşlar da vardı. Küçük bir birimimiz de Derik ve Kızıltepe tarafından gelecekti. Daha sonra öğrendik

"Bagok'a gelmesi gereken grupların birisi dışında tümü hazırды. Sadece Derik ve Kızıltepe civarından gelmesi gereken bir grup kalmıştı. Bu grupta Mardin Eyalet sorumlusu **Sabri (Mehmet Emin Aslan)** arkadaş da vardı. Bir gün bekledik iki gün bekledik derken zaman geçiyordu ama hala gelen yoktu. Gerillalar için bir randevu noktasında fazla beklemek doğru olmaz. Bunun için yerimizi değiştirdik. eski noktayı da gözetlemeye aldık"

ki birkaç arkadaş Önderlik sahasından gelmişti. Bu yoldaşlar Mardin eyaletinin gerilla güçleriydi. Grupların dağılımına bakılırsa Mardin eyaletinin genelinde bir hareketlenmenin olduğu da anlaşılmış oluyor. Mart ayı içerisinde dört taraftan ve birkaç kol şeklinde Bagok' dağına gelerek üstlenmiştik.

Doğa ve yaşam zorluklarına rağmen gerilla güçleri engel tanımadan randevu noktasına gelmeye başlamışlardı. Bizim grup bir gün önce randevu noktasına ulaşabildi. Randevu yerinde bekleyen arkadaşlar bir merasim ile bizi karşıladılar. Ayakta ve tek sıra şeklinde duruyorlardı. Bizler de tek sıraya geçip gelen arkadaşlarla tokalaşıyorduk. Daha önce birbirini tanıyan arkadaşlar yanında ilk defa karşılaşan arkadaşlar vardı. İlk karşılaşanlar suskun, ürkek, ve telaşlıydı. Dağlarda gerillaların bu türden bir araya gelişleri ilk buluşmaları büyük heyecanlarla doludur. Duyguları, düşünceleri, sevinçleri zirvededir. Bambaşka bir atmosfer yaşanır, o anı ifade etmek, dillendirmek mümkün değildir. Her arkadaşın hissettiklerinde ortak yanlar olsa da her yoldaşın kendince ayrı bir duygu dünyası vardır. O an insanın kanatları olsa sevinçten uçabilir.

Tören sona ermişti. Arkadaşlar arasında tanışma kısa sürmüş sıcak ve merak dolu sohbet çoktan başlamıştı bile. Ateş yakılmış arkadaşlar

etrafında toplanmışlardı. Ateş başı sohbetleri insanı alıp götürür derin derin yoğunlaştırır. Yanında oturanı hissetmezsin, ateş, sen ve düşlerin vardır. Kahkaha sesleri derin vadilerde yankılanır, kuş cıvıltılarını bastırır.

Anlatılanların içeriğinde tarih, şiir, roman, tiyatro, sinema konularına materyal olabilecek şeyler vardı. Zengin bir sohbet söz konusuydu. Gerillanın yaşam koşulları engin bir sanat içermektedir. Bireyin kendi duruşu topluluğu ele alışı, doğa içindeki yeri, doğa ile olan bağlantıları başlı başına bir inceleme konusudur. Bir sanatçı gözü ile bakılırsa o zaman anlamı daha iyi anlaşılacaktır.

Aldığımız karar yerinde fakat gecikmiş bir karardı

Bagok'a gelmesi gereken grupların birisi dışında tümü hazırды. Sadece Derik ve Kızıltepe civarından gelmesi gereken bir grup kalmıştı. Bu grupta Mardin Eyalet sorumlusu **Sabri (Mehmet Emin Aslan)** arkadaş da vardı. Bir gün bekledik iki gün bekledik derken günler uzayıp gidiyordu. Zaman geçiyordu ama hala gelen yoktu. Gerillalar için bir randevu noktasında fazla beklemek doğru olmaz. Bunun için yerimizi değiştirdik. Kullandığımız eski noktayı da gözetlemeye aldık. Eğer gecikmiş olan grubumuz gelirse ve randevu yerinde kimseyi bulmazsa bu da kendi başına ayrı bir merak ve soruna yol açabilirdi. Tedbir için gözetleyici bırakmayı düşünmüştük. Yeni taşındığımız nokta ise, pek uzak sayılmazdı. Ancak bu belirsiz bekleyiş ve böylesine günlerin uzamasını riskli buluyorduk. Arkadaşların önemli bir kısmı bu konuda hemfikirdi. O dönemlerde şimdiki gibi telefon, telsiz gibi bağlantı ve muhabere tekniklerimiz yoktu. Acil bir durumda kısa süre içerisinde bağlantı sağlanamazdı.

Beşinci gündü. Bir grup arkadaş toplantı yaparak yeni ve acil bir durum değerlendirmesine gitti. Gecikmeli de olsa, tedbir için inisiyatifin uygulanması gerekiyordu, toplantı sonucunda; bir gün hazırlıklar yapılacak ve diğer gün grupların dağılımı

ve geçişi olacaktı. Karar açıklanınca tüm arkadaşlar tarafından uygun bulundu ve hazırlıklara geçildi. Eğer o gün çatışma çıkmasaydı zaten diğer gün yani 2 Nisan günü gruplar dağılacaktı. Aldığımız karar yerinde bir karardı. Fakat gecikmeli aldığımız ve geç kaldığımız bir karardı. Belki her şeyi önceden kestiremiyorsun. Ancak Kürdistan'da özgürlük mücadelesi vermenin ve gerillacılık yapmanın ne kadar hassas ve özen gösterilmesi gerektiğine işaret ediyordu bu.

Randevuyu bekleme günlerinde bazı görev ve ihtiyaçlar için küçük bazı birimlerimiz hareket halindeydi. Geçici kaldığımız kamp yeri Şikrîne köyünün kuzey dağlık tarafına düşüyordu. Dağın içinde yüksekçe tepeleri olan ve bu tepeler arasına düşen derin vadiler mevcuttu. Yerleştığımız vadinin ayrıca birkaç yöne açılan küçük vadileri de bulunuyordu. Düşman yakınımıza kadar gelmezse bizleri fark etmesi imkansızdı. Ayrıca çevrede devriyelerimiz de vardı. Bize yakın stratejik bir tepede ise bir gurup arkadaş nöbetçiydi. Gece ve gündüz bu noktada nöbet tutuluyordu. Ormandaki ağaçlar henüz yaprak açmamıştı. Bu bakımdan coğrafya çıplaktı. Havalarda ise o kadar soğuk sayılmazdı. Bazen sisli bazen de yağmurlu geçiyordu. Ara sıra da güneş doğuyordu.

Nisan bir şakası yapıyorduk

Bagok dağında bir araya gelmiş arkadaşların toplam sayısı eli altı kişiydi. Birleşimimiz karışık; gerilla yaşamına yeni adım atan da vardı eski tecrubeli olan da. Yapımız genelde gençti. Üllemiz Kürdistan'ın bir çok bölgesinden bir araya gelinmişti. Bu yoldaşların çoğu Mardinli olsa da, Serhatlı, Botanlı, Amedli, Bingöllü, Urfalı, Antepli, Kobanili ve Afrinli arkadaşlar da vardı. Eli iki arkadaştan ikisi ise bayan arkadaştı.

Bir çoğumuzda k्लाşinkof silahı vardı. G-1, Karnas, Beşli, G-3, Afarof, B-7 ile BKC, tabanca, kasatura, fûnye, TNT ve el bombaları vardı. Yeni katılan bazı arkadaşlarda ise silah yoktu. Yani silahsızlardı.

1 Nisan 1988 günü Bagok dağında şiddetli bir çatışma yaşandı. Geçici

Mehmet Musbah Yavuz, Cevat Yavuz, Cemal Karakaş

kamp noktamızda birkaç grup şeklinde konumlanmıştık. Sabah erken uyanmıştı arkadaşlar. Gurup halinde ateşin etrafında toplanmış ve çember oluşturmuştuk. Dağda ilk baharın erken saatleri soğuk olur. Güneş doğmadan her kes kahvaltısını tamamlamıştı. O günkü sabah kahvaltımız saç ekmeği ve közler üzerinde kaynatılmış çay ile koçerlerin bize verdiği yağlı ve nefis çökelekti. Közün üzerinde isteyen ekmeğini de ısıtabiliyordu. Kahvaltıdan sonra arkadaşlar hemen çevresini toplar, temizler, her an gelişebilecek bir saldırı karşısında hazırlıklı olunurdu.

Doğudan güneşin ilk ışınları önce yukarımızdaki yamaçları parlattı, ardından süzülerek vadinin derinliklerine vardı. Güneş ışınları vadi ve yamaçları ısıtmaya başlamıştı. Baharda güneş dağ yamaçlarını ve vadileri ısıtmaya çalışsa da hala hava soğuktu. Meşe ağacının közlerinin etrafında sigara ve çayın tadını çıkarmaya çalışıyorduk. Bunun tadını gerilladan sormak gerekiyor. Kimi arkadaşlar güneşe bakan yamaçta kaya kenarlarında oturmuş dinleniyordu. Kimileri sohbet ederken ve tartışırken, kimileri ise bir şeyler yazıyordu.

Sabah ilk uyandıığımızda ateşin çevresinde ısınırken 1 Nisan olduğu için arkadaşlar kendi aralarında Nisan bir şakası yapıyorlardı. Bazı arkadaşlar uyanık davranıp kalem, radyo, ya da gözüne kestirdiği her hangi bir şeyi Nisan bir şakasıyla elde etmek istiyordu. Her arkadaş daha dikkatli davranıyor-

du. Ayrıca birbirlerine hatırlatmada bulunan arkadaşlarda vardı. İşte o 1 Nisan sabahı bolca gülmüştük. Güneşli bir gündü. Hava berraktı. Güneş cömert, doğa harikaydı. Yeni tomurcuklanan meşe ağaçlarının dallarına kuşlar konuyor, tekrar uçuyorlardı. Baharın güzelliğine onlarda ötüşleriyle teşekkür ediyorlardı.

Nöbetçi arkadaşın iniş hızı bir şeyler olduğunu gösteriyordu

Dört arkadaşlık. Yamaçta güneşe bakan tarafta oturmuştuk. Ben, Kamuran, Kazım ve Delil. Sabah saat dokuz civarıydı. Bu esnada tepede güvenliği sağlayan arkadaşlardan birisinin çok hızlı bir şekilde aşağıya, kampa doğru indiğini gördük. Nöbetçi arkadaşın iniş hızı bir şeyler olduğunu gösteriyordu. Ulaşıp haber verdiğinde düşman askerinin geniş bir yarım çember şeklinde bize doğru geldiğini belirtiyordu. Daha önce olası bir durumu karşısında neler yapılabilir şeklinde kendi aramızda tartışmıştık ve guruplar da ona göre düzenlenmişti. Seri bir şekilde iş bölümüne gittik, düşmanla çatışacaklar ve ilk başta geri çekilmesi gereken arkadaşlar belirlendi. Saat 9.00 da Türk askerleri ile aramızda yakın mesafeden çatışma başladı. Patlayan silah sesleri yankılanıyor, mermiler havada uçuşuyordu. Giderek çatışma şiddetlendi. Çok kısa bir süre içerisinde kara operasyonuna hava des-

tekli skorski helikopterleri de devreye girdi. Çatışan taraflar arasında aşırı bir güç dengesizliği bulunuyordu. Hem sayısal açıdan, hem de karadan ve havadan kolanılan teknik açısından bu böyleydi. Ağaçlar henüz yaprak açmamıştı, bu bizim açımızdan bir dezavantajdı.

Gerilla yoldaşlığı paha biçilmezdir

Delil arkadaş yardımcılarıyla birlikte kalabalık bir grup ile ilerledi. Düşmanın olası bir dar çemberinin içine düşmemek için seri olunacaktı. Bir kısım arkadaş savunma pozisyonuna geçmiş; çatışma sürüyordu. İlk savunma direnişinde ayağımdan yaralandım. Peşi sıra Kamuran arkadaş göğsünden bir mermi yedi, ancak sıyrılıp geçmişti mermi, ağır sayılmazdı. Kazım arkadaş ise, bir kolundan yaralandı. Çatışma başlar başlamaz üç arkadaşın yaralanması iyi olmadı. Her üçümüz de alanı belli oranda diğer arkadaşlardan daha iyi tanyorduk. Erken yaralanmasaydık gruba katkımız olabilirdi. Böylesi durumlarda katkı sağlanamıyor, aksine grubun yükü ağırlştırılıyor ve zaman kaybına neden olunuyordu. Fakat her şeye rağmen gerilla yoldaşlığı paha biçilmezdir. Yaralıları için arkadaşların gösterdiği mütevazilik, fedai ruh ve sevgiyi anlatamam. Ne kadar anlatmaya çalışsam da yine de yetersiz kalacaktır. O günkü ölüm kalım anında şiddetli çatışmada gerçek yoldaşlığı gördüm. Yaralıların koluna nasıl girdiklerini, gün boyu operas-

yon için de sırtında nasıl taşıdıklarını, birisi yorulmadan diğer bir yoldaşın yerine nasıl geçtiğini hem gördüm hem de yaşadım. Sayımız fazla olduğu için gücümüzü ikiye bölmüş ve iki ayrı yöne doğru hareket etmiştik.

Çok şiddetli ve yakın mesafeden bir çatışma yaşandı

Gün boyunca kara operasyonuna hava destekli helikopterler büyük destek sunmuşlardı. Karadan ve bir çok yönden düşman güçleri devreye girmiş, operasyon alanına Bagok'a takviye yapmışlardı. İçinde yer aldığım grup iki yaralı dışında çatışma ve operasyon içerisinde kayıp vermeden çıkmıştı. Diğer grubumuz ise, akşama kadar sayısız tehlikeler atlattmış, düşmana ağır darbeler vurmuşlardı. Diğer grubumuzun bulunduğu alanda indirme yapmaya çalışan bir skorski helikopter arkadaşların aştığı yoğun atış sonucu isabet alıp düşürülüyor. Birkaç arkadaş düşen helikopterin üzerine gidiyor. Giden arkadaşların içinde Delil ve Kazım arkadaşlarda vardı. Meğer o tarafta düşman daha önce pusu atmış fakat arkadaşlar fark etmemişti. Aniden silahlar patlayınca çatışma yeniden kızıştı. Her iki arkadaş burada şehit düştü. Gruba öncülük eden iki arkadaşın şehadeti tüm grubu çok etkiledi. Burada düşmanın yoğun bir yığınağı olduğu açığa çıktı. Çok şiddetli ve yakın mesafeli bir çatışma yaşandı. Gün boyunca süren çatışmaların en kapsamlısı bu noktada meydana geldi. Arazi böylesi-

ne şiddetli bir çatışmaya elverişli değildi. Operasyon güçleri önceden buradaki uygun yerlere mevzilenmiş ve bizden daha avantajlıydı. Arkadaşlarımız meşru savunma direnişi ile kahrmanca çarpıştılar, boyun eğmediler, halk için direndiler. Bagok'un bir bahar gününde birisi kadın gerilla olmak üzere (Ayten arkadaş) toplam 20 yoldaşımız şehitler kervanına katıldı. 1 Nisan 1998 Bagok direnişi, Bagokta yeni bir sayfa açmıştı. Bu temiz sayfaya çokça şeyler yazılacaktı. Bagok gerillası, direnişi ve şehitleri ile halkımızın dilinde efsaneleşecekti.

Bu çatışmada sömürgeci güçlerin de ciddi kayıpları oldu. Bagok direnişi çevrede halk üzerinde büyük bir etki yarattı. Yüzlerce gencin gerilla saflarına katılmasına yol açtı. Aynı zamanda bölgede halk serhildanlarının zeminini de hazırladı. Direniş; eğitime konu oldu, seminerler verildi, üzerine bildiriler yazıldı, basın açıklamaları yapıldı ve şiirlere konu oldu. Ülke genelinde ve yurt dışında kitleleri üzerinde büyük bir etki yarattı. Bagok direnişi ve şehitleri üzerine ozan Dilgeş ve Xelil Xemgin güzel türküler yaptılar.

Yirminci yıldönümünde 1 Nisan 1988 Bagok direniş şehitleri özgürlük mücadelemizde hep yaşayacaklardır."

**Li Mêrdînê li Bagokê / Xwîn herikî
wek cuhokê**

**Şer dewam kir şev û rokê / Bijî bijî
şerê me li Bagokê**

**Çiyayê bagokê bi dar e / Leşker hat
ser bi hezar e**

**Li wir bûbû axir dewran / Li ser
serê çend hevalan**

**Heval Delil bibû rêber / Xwişka
Ayten êriş bir ser**

**Çav ji dijmin ne şikandin / Şer
xweş kirin kemilandin**

**Çiyayê Bagokê hejandin / Dîrok bi
zêr neqîşandin**

**Li Mêrdînê li Bagokê / Xwîn herikî
wek cuhokê**

**Şer dewamkir şev û rokê / Bijî bijî
şerê me li Bagokê**

Apocu Kadro Az İmkanla Büyük Gelişmeyi Yaratandır

“Avrupa örgütümüzün ya da kadrolarımızın, Avrupa’daki halkımızın istemlerine cevap oldum ya da olduk demeleri mümkün değildir. Her aile, her birey örgütlendi mi ki, yanında olduk ya da oluyoruz diyebilelim. Her aile ve her birey, ideolojik, kültürel, siyasi düzeyde yeterince örgütlendirildi mi ki biz ‘evet halkımızın istemlerine yanıt olduk’ diyebilelim. Mücadele, sonsuz ve büyük bir kararlılıkla henüz devam etmektedir.

Halkımızın da bu anlamda her düzeyde eğitilip örgütlenme ihtiyacı vardır. Buna muhtaçtır.

Örgütümüzün ve kadrolarımızın bunu gerçekleştirme görev ve sorumluluğu bulunmaktadır”

Görüldüğü üzere son dönemlerde birçok Avrupa devletinde CDK kadroları, örgütün çalışanları tutuklanmakta, soruşturmalara maruz kalmakta, hareket ve çalışma alanları oldukça daraltılmaktadır. Bunlar şüphesiz bilinçli yaklaşımlardır. CDK kadroları Avrupa’nın sistemini, yasalarını ve hukukunu hedefleyen bir çalışma içerisinde olmamıştır ve Avrupa’yı zorlayan bir tutumları da söz konusu değildir. Çalışmaları son derece demokratik, legal ve meşrudur. Halkımızın özgürlük mücadelesini Kürdistanlılara taşıran, Kürdistan’da özgürlük mücadelesiyle buluşturan kendi kimlik ve özgürlük mücadelesini veren ve bunu da demokratik sınırlar içerisinde yapmaya çalışan bir pratikleri vardır. Fakat buna rağmen Türk devletinin yaklaşımlarının çok ötesinde, hem çok daha sert hem çok daha ağır cezalarla karşı karşıya kalmaları Avrupa yasalarının ve devletlerinin gerçekliğini de ortaya koymaktadır. Kürt siyasetçileri ve yurtseverleri Kürt halkının siyasi, demokratik ve kültürel mücadelesini vermektedirler. Bunun kadar doğal bir şey yoktur. 21. yüzyılda kimliği ve kişiliği reddedilen bir halkın insanları olarak onurlu bir duruş sahibi olmak kadar doğal bir şey yoktur. Bu duruş özgürlükçü duruştur, kendi kimliğini benimsemek kadar sahiplenme ve koruma duruşudur. Yok edilmeye karşı var olduğunu kanıtlama ve koruma duruşudur. Siyasi olduğu kadar son derece insani bir duruştur. Fakat buna rağmen Kürt siyasetçileri ve yurtseverleri neredeyse Avrupa’nın bir dönemindeki

cadı avına benzer biçimde gözetim, kovuşturma, soruşturma altında tutulmaktadır. Söz konusu olan Kürt siyasetçileri ve yurtseverleri olunca Avrupa’nın demokratik yüzü çirkinleşmekte, Türk devletinin yasalarını aşan anti demokratik, baskıcı yaklaşımlarla karşılaşılmaktadır.

Hiçbir güç bir halkın iradesini çiğnemeye muktedir değildir

Şüphesiz onurlu, şahsiyetli her Kürt siyasetçisi ve yurtseveri buna karşı durmasını bilecektir. Bu güne dek olduğu gibi bundan sonra da beyni ve yüreğiyle örgütlülüğü ve eylemiyle bunu sürdürecektir. İnsaf ve merhamet dilemek zayıflıktır. Çıkarlar dünyasında kimse de buna değer biçmez. Örgütlü ve iradeli olduğun kadar onurlusun ve tanınırsın. Bunun dışında bir hiçsin. Bundan hareketle her zamankinden daha fazla ısrarlı bir duruş, büyük bir gayretle sahiplenme ve mücadeleye süreklilik kazandırmak gerçekten büyük önem taşımaktadır.

Şunu da belirtmek durumundayız. Hiçbir Kürt yurtseveri ve siyasetçisi, Kürt halkı ve Kürt hareketi sahipsiz ve savunmasız değildir. Bu halk ve bu hareket en olmaz denilen koşullarda kendisini var etmesini bilmiştir. Onuruna, özgürlük iradesine, ilkelerine ve geleceğine yönelik baskı nereden gelirse gelsin bu halka ve bu harekete kendisini yakın gören herkes meşru savunma mücadelesini sonuna dek verme iradesi ve kararlılığına sahiptir. Avrupa devletleri çok güçlü olabilirler, zengin ola-

bilirler, askeri, ekonomik güçleri devasa olabilir, ama hiçbir güç bir halkın iradesini yok saymaya ve çiğnemeye muktedir değildir. Mücadelemizin tüm sahalarında olduğu gibi Avrupa’da da yaşam olacaksa özgür olsun, özgürlük mücadelesiyle olsun diyoruz.

Kovuşturma ve soruşturmaya alınan her Kürt siyasetçisi, baskı altına alınan ve baskıya tabi tutulan her Kürt siyasetçisi şahsında yargılanan Kürt halkının özgürlük iradesi olmaktadır. İncitilen ve yok sayılan onuru ve iradesi olmaktadır. Kürtlerin tam da bu noktada, muazzam bir dayanışma, irade ve eylem gücü birlikteliğini sergilemeleri kendi ahlaki ve onursal duruşu kadar, özgürlük mücadelesinin başarısı için de şarttır. Hiçbir devlet haksız yere, hiçbir Kürt siyasetçisini ve yurtseverini baskı altına alamamalı. Yaptığı her haksızlık muhakkak karşılığını bulmalıdır. Her onurlu Kürt bu konuda üzerine düşeni yapmakla sorumludur. Birbirini güçlü sahiplenerek, birbirini koruyarak, belirttiğimiz gibi bilincini ve imkanlarını birleştirerek örgüt olmanın özgürlükte ısrarlı ve kararlı olmanın gereklerini yerine getirebilmelidir.

Kürt halkı onuruyla yaşamaktadır. Ne herhangi bir şeyini başka güce peşkeş çekmekte, ne de herhangi bir gücün imkanlarına tenezzül etmektedir. Kendi alın teriyle, kutsal emeğiyle özgücüne dayanarak özgür iradesini korumakta ve geliştirmektedir. Avrupa devletlerinin rahatsızlığı da bundandır. İstiyorlar ki; bu halk ve bu hareket öz iradede yoksun olsun, kendilerine muhtaç hale gelsin. İstiyorlar ki benliği kendinin olmasın.

Daha somut belirtmek gerekirse; istiyorlar ki kendi aralarındaki ekonomik dayanışma da olmasın ki aç kalsın, olumsuz kalsın, güç olmaktan çıksın ve böylece herhangi bir güce yaransın. Ama hareketimiz de halkımız da onurludur. İmkanlar ne olursa olsun, zorluklar ne olursa olsun kişiliğinden ve onurundan asla taviz vermedi ve vermez de. Avrupa'nın hareketimize ve halkımıza karşı bu kadar saldırganlaşması ve hırçınlaşması bundandır. Ama özgürlük hareketi bildiği doğrultudan şaşmayacaktır. Halkımız da bundan onur ve heyecan duymaktadır. İnaniyoruz ki, böyle kararlı bir duruş her türlü zorluğu ve zorbalığı bertaraf etmeye yeterlidir.

PKK uluslararası hukuka uygun ve haklı bir savaş yürütmektedir

Avrupa Yüksek Adalet Divanı PKK'yi terörist listesinden çıkarttı. Şüphesiz bu salt hukuki bir karar değildir. Hukuk tarihsel olarak da günümüzde de siyasetin yörüngesindedir, ona hizmet eder. Siyaset kendi hukukunu oluşturur. Hukuk da buna hizmet eder. Dolayısıyla hukuksal kararları siyasi çıkarılardan ya da siyasi yaklaşımlardan soyutlayarak ele almak yanlıştır. Bu karar her şeyden önce hareketimizin onurlu kişiliğini zorlanarak da olsa teyit etme kararıdır. En yan yana gelmeyecek olan sözcük PKK ve terörizmdir. PKK Peygambersel bir çıkış, hakkaniyet ve adalet ölçüleri oldukça yüksek, zulme ve zorbalığa karşı isyan hareketidir. Dinler tarihinde de siyaset tarihinde de bundan daha kutsal bir şey yoktur. Çıkarlar gereği zamanı geldi terörist ilan ettiler. Bugün sadece çıkarlar gereği değil, utançları gereği diyeceğiz. Bu halk bu hareket yılından doğrultusundan şaşmadan mücadele vermesini, yükseltmesini bildi. Bu anlamda kendi kararlarını gözden geçirme ihtiyacını ya da zorunluluğunu hissettiler. Bunun altında da şüphesiz kendi bazı çıkarları vardır. Türkiye üzerinde hesapları vardır. Biliyoruz ki PKK ve Kürt sorunu, Türk sömürgeciliğinin sırtında nasıl ki bir kambur teşkil etmişse aynı zamanda yumuşak karın da olmuştur. Ya karşılığında bir şeyler istemektedirler, -Türk devleti her şeyi peşkeş çekmeye hazırdır- ya da gerçekten

vicdanlarının sesini dinlediler diyeceğiz ki bu da çok iyi niyetli ve safça bir yaklaşım olur.

Bu karar zaten olması gereken bir karardır. Argümanlarımızı güçlendirmiştir. Haklılığımızı ortaya koymuştur. Bundan geri dönülmemesi de gerekmektedir. Uluslararası savaş yasalarına da baktığımızda PKK hareketinin otuz yılı aşkın, neredeyse kırk yılı bulan mücadelesinde uluslararası yasalara uygun davranmaya çalıştığı, bu savaş kurallarını benimsediği, savaşı savaş kuralları içerisinde yürüttüğü inkar edilemez bir gerçektir. Savaşçı bir güç, savaş tarafı olmanın gerekliliklerini, gerek süreklilik arz eden bir hareket olmasından, gerek kendi iç komuta kademe ve yapılanmasından, gerek savaş kurallarına göre yine askeri

Terör tanımlamasını en çok hak eden Türk devletidir

Bu kararı halkımız elbette sahiplenecek ve gerekliliklerini yerine getirecektir. Şayet belirtildiği gibi sırf savunma hakkının kullanılmamasından kaynaklı verilmiş bir karar ise bu savunma hakkını da en hak edildiği kadar ve en iyi Önderliğimizin yapacağı açıktır. Hareketimizin kurucusu, geliştiricisi ve baştan aşağı yaratıcı, yöneticisidir. Savunma imkanı bulduğu ölçüde kararın hem hukuksal hem insani, hatta hem siyasi olarak daha da anlam bulabileceğine inanıyoruz. Bu karar çok önceleri verilebilirdi. Şayet illa bir terörizm tanımlamasının birilerine yakıştırılması gerekiyorsa bu tanımlamayı herkesten daha çok hak eden gerçek terö-

üniforma ve silahlı tarzından tutalım hedeflerine dek birçok özellikleriyle terörist değil, haklı savaş yürüten bir güç olduğu dolayısıyla taraf olarak görülmesi gerektiği açıktır. Bunun siyasi kazanımları elbette olmak durumundadır. Ancak hukuksal mücadelemizin çok daha derinlikli ve çok yönlü sürmesi gerekmektedir. Siyasi ve kitle gücümüz de meşru ve demokratik bir şekilde mevcut kararı sahiplenme ve terör yakıştırmasına karşı da bir mücadele içerisinde olmalıdır. Bu temelde vicdan sahibi herkesi doğru noktaya çeken, art niyetli ve yanlış yaklaşımlara da çıkmaz yol olduğunu göstermeye çalışan bir politika ve duruşumuzun olacağını da herkese göstermeliyiz.

rü uygulayan Türk devletidir. Kendi yasalarını dahi çiğneyen, Kürt coğrafyasını tahrip eden, Kürt halkını, hatta Kürdistan'da canlı adına ne varsa öldüren, yakıp yıkan bir durum var iken bunu sorgulamayıp buna karşı isyan eden bir hareketi terörist olarak ilan etmek çifte standartlığın da ötesinde bir şeydir.

PKK'ye karşı teröristçe örgütlendirilen kontra terör örgütlerinin pislikleri her gün ortaya çıkmaktadır. Ergenekon çetesi bütün eski çetelerin son bir halkasıdır. Binlerce failli meçhul cinayetin altında bunların imzası vardır. Köylerin yakılıp yıkılmasının altında bunların imzası vardır ve bunlar devletin gerçek sahipleridir. Bunların şah-

sında yargılanmayan devlet, terörist ilan edilmeyen devlet ama bütün bu vahşi saldırılara zulme karşı kendisini koruma mücadelesi veren bir hareket ise terörist ilan ediliyor. Bu çok acımasızca ve aynı zamanda insafsızca bir yaklaşımdır. Bu açıdan partimiz bu kararı elbette güçlü sahiplenecektir. Hukuksal mücadelesini güçlü verecektir. Savunmasını bizzat Önderliğimiz yapacaktır. Halkımız hem Türkiye ve Kürdistan'da hem Avrupa'da güçlü sahiplenecektir. Avrupa devletlerinin yakasını bırakmayacaktır. Adalet yerini bulması için ne gerekiyorsa yapılacaktır.

Önderlik özgürleşmeye dek mücadelesiz hiçbir anın değeri yoktur

PKK'nin Avrupa'da başta Kürdistanlılar olmak üzere Avrupa halkı, sivil toplum örgütleri ile kurum ve kuruluşlarına kadar siyaset ve diplomasi yapma, kendi halkının özgürlük mücadelesini verme hakkı vardır. Bu karar buna yol açacaktır. PKK hak ettiği şekilde açık siyaset, legal siyaset yapacaktır. Dolayısıyla kararı sahiplenmek kadar gereğini de yerine getirmek PKK'nin onurunu adaletini aynı zamanda insanlık mücadelesi veren bir hareket olduğunu ortaya koyacak ve bunun şahsında özgürlük mücadelesi çok şey kazanacaktır.

Kararı şüphesiz önemsiyoruz. Fakat şu gerçeği de belirtmeden geçmeyeceğiz; kimler ve hangi güçler bizim için ne derlerse desinler biz özgürlük hayallerimizden ve ilkelerimizden taviz vermeden mücadelemizi yükseltmeye devam edeceğiz. Halkımızın da hak ettiği budur. Bu kararlı duruş, adaletin er geç tam anlamını bulmasını beraberinde getirecektir. Özgürlük mücadelesinin her alanda ileri düzeyde kendisini ifade ettiği böylesi bir süreçte bunun heyecan ve moralini yaşadığımız kadar görev ve sorumluluklarımızın önemini ve ciddiyetini de bilerek kendimizi tam katıp tam seferber olurcasına çalıştığımız sürece gelecek bizimdir. Önder Apo'nun nefes alış veriş eşittir özgürlük. Özgürlük eşittir Önder Apo ile bizzat birlikte yaşamak. Bu gerçekleşmeyinceye dek mücadelesiz hiçbir anın hiçbir değeri yoktur.

“Aslında kendi geleceği olmayan bir Avrupa'nın Kürdistanlılara vereceği fazla bir şey de yoktur. Bu anlamda Avrupa'daki Kürdistanlıların sevinçlerinin de acılarının da kendi öz topraklardaki Kürdistan halkının sevinç ve acılarıyla bir olmalıdır. Bunu yaşadıkları kadar, hissettikleri kadar kendi benliklerini, kültürlerini, özgürlüklerini yaşayabilir veya mücadelesini verebilirler”

Avrupa'daki halkımız statüsüz bir halktır demek yanlış olmayacaktır

Avrupa'daki Kürdistanlıların herhangi bir siyasal-politik konumu yoktur aslında. Kimliksizliği, bensizliği burada da yaşamaktadırlar demek yanlış olmaz. Özel savaşın hışmına uğrayarak, aç bırakılarak, korkutularak, zindanlarda işkence dayatılarak, sürülmüş, göçertilmiş Kürdistanlıların Avrupa'da ne kendileri olabildikleri ne de Avrupalılaştıkları bir gerçektir. Özgürlük Mücadelesi olmasaydı Avrupa sisteminin, Avrupa kültürünün hatta Avrupa kişiliksizliğinin etkisi çok daha yoğun olacaktı. Buradaki hakımız için statüsüz bir halktır demek yanlış olmayacaktır. Avrupa'nın kendisine has bazı demokratik, sosyal alanları, hakları olabilir. Ama zaten çoğu kaçak yollarla, can havliyle kendisini Avrupa'ya attığı için Kürdistanlıların hukuk ve yasalar yoluyla da Avrupa'da kendilerine ait bir yer bulmaları, kendi kimlikleriyle özgür yaşamaları, statü edinmeleri mümkün olmamıştır. Aslında kendi geleceği olmayan bir Avrupa'nın Kürdistanlılara vereceği fazla bir şey de yoktur. Bu anlamda Avrupa'daki Kürdistanlıların sevinçleri de acıları da kendi öz topraklardaki Kürdistan halkının sevinç ve acılarıyla bir olmalıdır. Bunu yaşadıkları kadar, hissettikleri kadar kendi benliklerini, kültürlerini, özgürlüklerini yaşayabilir veya mücadelesini verebilirler. Avrupa tabi ki bitiricidir. Güzel ve çirkin yanlarıyla herşeyden önce bize ait değildir. Kürdistanlıların değildir. Yüreği, kalbi Kürdistan'da atmayan Kürdistanlıların burada kendilerinden şüphe etmeleri gerekir. Yoksa çok ciddi bir erozyona, bozulmaya yattıkları bir gerçektir.

Avrupa'nın yaşam standartlarının normal ya da yüksek olmasının, yine

kendine göre olan demokrasisinin Kürtler için çok da geçerli olmadığını görüyoruz. Kürdistanlılar ne zaman kendi mücadeleleriyle bütünleşmek, kendi özgürlükleri için mücadele vermek durumunda kaldıysa, Avrupa'nın hiç de demokratik olmayan sert duvarlarıyla karşılaştılar. Asimilasyon, entegrasyon en çok Kürdistanlılar için geçerlidir. Zira halkımızın değerlerini Özgürlük mücadelesi dışında sahiplenilen yoktur. Devletler düzeyinde zaten hiç yoktur. Onurlu ve kişilikli yaşamlarının tek yolu, özgürlük mücadelelerini yaşatmaktır. Rüyalarında bile kendi halkını, kendi ülkesini, kendi geleceğini düşünmeleridir. Yoksa bencil Kürt, sonradan görmüş Kürt, ülkesinden kopmakla kendisini Avrupalıdan daha fazla Avrupalı hissedenden Kürt, kendi kimliğinden uzaklaştıkça her şeyini yitiren Kürt, aslında yaşamayan Kürttür. Ya da başkaları için yaşıyor demektir. Acıdır; Avrupa topraklarına serpiştirilmiş Kürdistanlılar, özgürlük mücadelesiyle yine kendilerini bulmaya çalışmaktadırlar. Avrupalıların kendilerine verdiği herhangi bir statüden söz edilemez. Avrupalıların halk olmaktan kaynaklı kendilerine verdiği herhangi bir siyasi, demokratik, kültürel kazanımdan söz edilemez. Kazanılan ne varsa, kendi kimlikleri, kendi özgürlükleri, kendi kültürleri ve kişilikleri için bizzat Kürdistanlıların kendi yürüttükleri mücadeleleri sonucudur.

Halkımız Önderliğine ölümüne bağlıdır

Vahşi kapitalizm veya canavarlaştırılmış birey tam da Avrupa yaşamı için geçerli kavramlar. Kendi halk değerlerini, mücadeleyle yaratılan değerleri anlayarak onlarla bütünleşmenin

vahşi kapitalizm tarafından yutulacağı, canavarlaştırılmış birey tarafından hiçleştirileceği açıktır. Her Kürdistanlı için halkıyla birlikte özgür ve onurlu bir yaşama kavuşması, özgürlük mücadelesinin tarihinde görüldüğü gibi mücadeleyle bütünleşme, mücadele içerisinde olma ve her şeyini seferber etme ile doğru orantılıdır. Bunun dışında bırakalım demokratik özgür bir yaşamı, sıradan insani bir yaşam bile oldukça zor hatta mümkün değildir. Nitekim Avrupa'da eğitimsiz, örgütsüz, özgürlük bilincinden yoksun pek çok Kürdistanlı'nın Avrupa sistemi içerisinde adeta metalaştıklarını, çirkin işlerde kullanıldıklarını acıyla görmekteyiz. İnsanların beyni, yüreği ve enerjisi, hiçleştirilmeye dönük harcanmaktadır. Sistem bunu yapmaktadır. Kimliğiyle beraber az çok kendisini tanıyan insanların özgürlük özlemi ve umudu kadar kendi topraklarından ve halkından uzak da olsa, zorluk ve sıkıntıları çok da olsa, daha insani ve daha kişilikli yaşadığı ortadadır. Bu anlamda Kürdistanlıların Avrupa'daki sistem karşısında ve yine kendi halkları ve gelecekleri karşısında sorumluluklarını yerine getirmeleri gerekmekte, bunu yerine getirdikleri kadar onurlu yaşama kavuşabilecekleri bilinmektedir. Avrupa'daki halkımızın bilinçlendirildiği, eğitildiği ve örgütlendiği oranda özgürlük hareketine ve Önderliğimize ölüme bağlı olduğunu gördük ve halkımız da bunun böyle olduğunu her türlü fedakarlığı göstererek kanıtlamıştır. Özellikle uluslararası konjonktürün gerçekleştiği günden bugüne dek, halkımız her zaman her yerde ayakta olmasını bilmiş, bunun kararlılığını, bunun bilincini, eylemini gösterebilmiştir. Bu anlamda şayet bir yetersizlik, bir örgütsüzlük, bir eylemsizlik söz konusuysa, bunun nedenini halkımızda aramak yerine örgütümüz ve kadrolarımızın yani bizlerin kendimizde araması daha gerçekçidir. İnaniyoruz ki halkımız eğitildiği, örgütlendiği kadar eyleme geçirilecek, eyleme geçirildiği kadar özgürlük bilincine kavuşacak ve halkıyla, ülkesiyle beraber olacaktır. Tabi ki halk her zaman bir rezervdir. Kim ona irade bilinç ve örgütlülük düzeyi kazandırırsa hizmeti de onadır.

Örgütlemekten başka seçeneğimiz ve geleceğimiz olmayacaktır

Avrupa'daki Kürdistanlılar otuz yıl öncesinin Kürdistanlıları değildir. Pek çokları oturma sorunlarını çözmüş, iş sahibi olmuş, aile ve düzenlerini kurabilmişlerdir. Bu tür aileleri ve Kürdistanlıları siyasallaştırma ve örgütlenme yönünde geliştirmeyen, hareketle ve özgürlük mücadelesiyle bağını doğru kurdurtmazsak zaten bireyselleşme ve kendisi olmaktan çıkmak için yeterince zemin veren Avrupa'da kendiliğinden doğru yerde olmalarını, doğru söz ve eylem sahibi olmalarını bekleyemeyiz. Buna rağmen Özgürlük hareketinin fedai ruhu, Önderliğimizin kişiliği ve duruşu, halkımızı her zaman ayağa kaldırmaya yetmiştir. Yeter ki halkımıza doğru yaklaşılsın, yeter ki eğitilsin, örgütlendirilsin.

Avrupa gibi bir yerde Kürdistanlıların örgütlenmekten başka bir seçenekleri yoktur. Hayatın her alanında her düzeyde ekonomik güçlerini, imkanlarını birleştirip; sosyal, kültürel, siyasi ve her açıdan örgütlenmeleri, örgütlenmenin olmadığı yerde bozulmanın, erozyona uğramanın kaçınılmaz olduğunu bilecek örgütlenmeleri çok önemlidir. Ülkemizden uzak kalmanın dezavantajını, burada yüreklerimizi beyinlerimizi ve imkanlarımızı birleştirerek, paylaşarak, avantaja dönüştürmek mümkündür. Örgütlü oldukça, onurumuzla beraber halkımız ve özgürlük mücadelesi karşısındaki sorumluluğumuzu ancak yerine getirebileceğimizi bilerek tekrar tekrar örgütlemekten başka bir seçeneğimiz ve geleceğimiz olmayacaktır.

Alevi halkımızın, Ezidi halkımızın, yine İslami hareketin hem kendi içinde çok güçlü, derinlikli bir örgütlenmeye kavuşması, hem inanç hareketlerinin birbirleriyle sağlam, koordineli olmaları, gerekmektedir. Örgütlenmeyen tek bir ailenin, tek bir ferdin kalmaması demek özgürlük bilincinin ve onurlu yaşamın gelişmesi demektir. Bunun için güçlü bir zemin vardır. Önderliğimizin çağrıları her gün olmaktadır. Hareketimizin çağrılarıyla birlikte, perspektifleri de moral güç yaratmaktadır. Yeter ki kalbimiz ve yüreğimiz biraz da Kürdistanlı atsın. Yeter ki Avrupa'nın o maddiyatçı, bireyci ve bencil zihniyetinden kendimizi biraz arındıralım. Yeter ki biraz daha ortaklaşalım, paylaşalım. Avrupa halkımızın beynini, yüreğini, imkanlarını mücadeleye seferber etmesi bu açıdan mümkündür. Zaten gelişme de bu yönlüdür.

Kendi iç sıkıntılarını, köylü bir toplum olmanın özelliklerinden kaynaklı bazı sorunlarını büyük sorunlar gibi gündemleştirmek, bu anlamda birbirlerini yormak, yıpratmak, ortak değerleri paylaşmamak, bireysel sıkıntıları ulusal sorunların önüne koymak, tam da düşmanın yapmak istediklerini yapmak anlamına gelir. Kürdistanlıların Kürdistanlı olmaktan da kaynaklı özgürlük ruhuyla, bilinciyle gerçekten ülkemizin dağlarıyla, ayakta olan halkıyla bütünleşmeleri, acılarının da sevinçlerinin de oralara endeksli olması gerektiğini, böyle olursa gerçekten onurlu bir halkın bireyi olmanın gereklerinin yerine getirileceğini söylemek doğru olacaktır.

daha büyük çalışmalar başlatabileceği-ne ve başarabileceğine de inanıyoruz. Zira gelişmeler de başka bir şans tanımamaktadır. Ya sağlam bir iradeyle, yetenekli, süreklilik kazanan ve sonuç alan bir çalışmayla yürürüz ya da gelişmelerin gerisinde kalırız. Bu anlamda daha fazla eğitim, daha fazla örgütlenme eşittir Avrupa'daki halkımızın istemlerine cevap olma. Böyle tanımlamak yanlış olmayacaktır.

Avrupa devletlerinin Kürtlerin hayrına bir politikaları yoktur

Her şeyden önce Avrupa devletlerinin Kürt halkına karşı suçlu ve günahkar olduklarını söylemeliyiz. Kürt halkının bugün yaşadığı acılar, "iradesizlik" ve parçalanmışlık, iradesizlik demeyelim de, özgürlüğünden yoksunluk ve adeta geleceğinin karartılmasından Avrupa devletlerinin birincil dereceden sorumlu olduğunu biliyoruz. Aynı Avrupa'nın bu gün de günahlarına günah, suçlarına suç kattığını söylemek gerekir. Avrupa devletlerinin Kürt halkının hayrına bir politikaları olmadığı bir gerçektir. Politikalarının politikasızlık olduğu, olan politikalarının da kendi çıkarların gereği Türk sömürgeciliğiyle işbirliği içinde olduğu bir gerçektir. Avrupa devletleri bununla da yetinmemiştir. Örneğin Almanya veya başka Avrupa devletleri çoğu zaman Türk devletinden daha fazla Kürt düşmanlığı, PKK düşmanlığı yapmışlardır. Yasalarını, kanunlarını zorlayarak politik ve ekonomik çıkarları gereği bunu yapmışlardır. Kürt halkı üzerinde uygulanan red ve inkar, utangaçça da olsa çoğu kez Avrupa tarafından da kabul görmüştür. Sessiz kalarak bunu onaylamışlardır. Açıkçası PKK şahsında Kürt halkını reddederek bunu yapmışlardır. Daha da önemlisi Kürt halkının, Kürdistanlıların bedenlerini cayır cayır ateşe vererek, uğruna nice ölümleri göze alarak 'Abdullah Öcalan önderimdir' demelerine rağmen bunu yapmışlardır. Bununla da yetinmeyip, hareketimizin şahsında Kürt halkının içine oynamışlardır. Bir yerde Türk sömürgeciliğinin yapmak isteyip de yapamadığını Avrupa yapmaya kalkışmıştır. PKK'nin çıkışından bu yana PKK karşıtı, PKK alternati-

fi kişilikler, siyasetler ve alternatifler oluşturma arayışına gayretle girişmişlerdir. Bunu Avrupa devletlerinin tarihten kazanılmış ama bugün için büyük ölçüde içi boşaltılmış demokratik değerleriyle bağdaştırmak mümkün değildir. Ama Avrupa devletleri bunu rahatlıkla kendilerine yakıştırmaktadır. Bir Kürt politikasını, Kürt halkının özgürlüğüne hizmet eden yaklaşımını bir tarafa bırakalım, Kürt halkının geleceğini karartmaya dönük her türlü saldırı ve imha doğrudan ya da dolaylı Avrupa devletlerinden onay görmüştür. Bu anlamda Avrupa devletleri günahkardır diyoruz. Halkımızın da sık sık Avrupa devletlerinin Kürt politikası nedir diye çok fazla merak içerisinde olmaması gerekir. Daha çok halk olarak biz ne kadar ayaktayız, hareket olarak ne kadar ayaktayız, Avrupa'nın bu geri ve öfke uyandıran politikasına ne denli etki yapmaktayız diye kendilerini sorgulamaları ya da soru sorması gerekir.

Avrupa kendi Kürt'ünü yaratma politikalarını insafsızca geliştirmiştir

Avrupa'nın dünyası ayrıdır. Kendi bireyini dahi canavarlaştırmış, ütopyası olmayan, herşeyi maddiyat olmuş bir Avrupa'dan ne beklenebilir? Ama Avrupa kendi Kürt'ünü yaratmanın politikalarını insafsızca geliştirmiştir. Politik anlamda söylüyoruz, hareketimizle, dolayısıyla halkımızla adeta kan davalı olmuştur. Mahkemeleri, yasaları cömertçe uygulamıştır. Bu anlamda Avrupa'yı eski Avrupa olarak görmek yanlıştır. Söz konusu Kürt halkı olunca, Kürt hareketi olunca iki kez yanlıştır. PKK'yi bir düşman güç olarak değerlendirmektedir. Kendi çıkarları için, iştah kabartan Türkiye pazarına biraz daha sahip olmak için bunu yapmaktadır.

Bu anlamda Avrupa kirlidir ve Kürt halkı Avrupa devletlerine ne kadar tepkili olsa yerindedir. Dünyada neredeyse birinci derecede terörist hareket olarak ilan ettikleri PKK, ilginçtir ki bugüne kadar Avrupa devletlerinin ekonomik, siyasi çıkarlarına dahi yönelmemiştir. Nasıl oluyor da PKK en terörist hareket olarak tanımlanıyor. Bu an-

lamda, ilkeler, demokratik değerler, insan hakları ve demokrasi ölçüsü kaybolmuştur. Bunları söylerken Avrupa'nın siyasi, kültürel, politik mücadele açısından yasalarını ve hukukunu görmezden gelerek salt çatışma üzerine kurulmuş bir yaklaşımdan bahsetmiyoruz. Fakat halkımızın da meşru haklarını, gerektiğinde her türlü yasal ve hukuksal ölçülerin üstünde tutarak ve bu ölçüleri zorlayarak ne gerekiyorsa yapması, doğru bir tutum olacaktır.

Avrupa devletleri, kendi politikalarını gözden geçirip, Kürt halkına karşı, dolayısıyla PKK'ye karşı yanlışlıklarından, düşmanlıklarından vazgeçmesi gerekir. Mazlum bir halk hangi Avrupa devletine zarar vermiştir? Sürüm sürüm sürdürülmektedir. Eğer Kürdistan halkı, Kürdistanlılar, gemilerle, okyanusların, denizlerin kıyılarına vurarak can havliyle kendilerini buraya atmış ve buralarda perişan olmuşlarsa, bunun suç ortağı aynı zamanda Avrupa'dır. Kendisini bunun dışında görmesi mümkün değildir. Halkımızın da politik bir halk olmaktan kaynaklı dünyayı doğru okuması, hareketimizi etkileyen ve hareketimizden etkilenen güçlerin durumunu doğru anlaması şüphesiz önemlidir. Bunu daha doğru bir siyasi dil, daha sağlıklı bir politik çizgi ve daha sağlam bir örgütsel duruş içinde yapmalıdır. Ancak Avrupa devletlerinden medet ummak, beklenti içinde olmak bir zayıflığın sonucudur. Avrupa'nın ne olduğu ortadadır. Avrupa bir suç ortağıdır. En iyimser deyimle politikası olmayan oportünist bir Avrupa'dır. Kendileri dahi şunu rahatlıkla söyleyebilmektedir. Türkiye'nin demokratikleşmesinin yanı sıra özellikle Kürt sorununun çözümü konusunda bizim yapabileceğimiz bir şey yoktur, bu Amerika ile ilgilidir. Yani gücünü ve imkanlarını, demokratik değerlerini Türk devletinin üzerinde bir baskı olarak, dolayısıyla sorunun çözümüne dönük olumlu, pozitif yönde değerlendirmek yerine edilen, pasif yaklaşımlarıyla Türk sömürgeciliğinin politikalarına onay veren bir duruşun sahibi olmuştur. Bunun dışında bir tutum sahibi değildir.

Halk neden eski PKK kadrolarını arıyor

Avrupa örgütümüzün ya da kadrolarımızın, Avrupa'daki halkımızın istemlerine cevap oldum ya da olduk demeleri mümkün değildir. Her aile, her birey örgütlendi mi ki, yanında olduk ya da oluyoruz diyebilelim. Her aile ve her birey, ideolojik, kültürel, siyasi düzeyde yeterince örgütlendirildi mi ki biz 'evet halkımızın istemlerine yanıt olduk' diyebilelim.

Mücadele, sonsuz ve büyük bir kararlılıkla henüz devam etmektedir. Halkımızın da bu anlamda her düzeyde eğitilip örgütlenme ihtiyacı vardır. Buna muhtaçtır. Örgütümüzün ve kadrolarımızın bunu gerçekleştirme görev ve sorumluluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla gelişme diyalektiğimiz devam etmektedir. Bu anlamda rahata ve rehavete girmek, görevimi yaptım, çalışmalarımı tamamladım diye düşünmek sadece kendini aldatmak olur. Elbette halkımızın istemlerine henüz yanıt olabilmemiş değiliz. Aslında halkı ve örgütün kadrolarını birbirinden ayrı düşünmemek lazım. Kadrolarımız ne kadar kadro olmuşsa, halkımız da o kadar gerçekten özgür bilinçli, örgütlü bir halk olmuş demektir. Bunları birbirinden soyutlayarak düşünmek mümkün değildir.

Şüphesiz Avrupa'daki halkımızın gerçekliği otuz yıl öncesi değildir. Avrupa sisteminden, kültüründen etkilenmediğini söylemek doğru bir yaklaşım olmaz. Hatta öyle ki örgütümüzün ve kadrolarımızın dahi bundan etkilenmediği, Avrupa gerçekliğinin bazı özelliklerinin bize sirayet etmediğini söylemek yanılıdır. Avrupa'nın canavar gücüne karşı manevi değerlerimizi, ideolojimizi ve ütopyamızı koruduğumuz sürece güçlü olabiliriz.

Yoksa burada, bu çarkın içinde ezilmemek, bu girdapta boğulmamak mümkün değildir. Şüphesiz örgütümüz ve kadrolarımız bir dönem Avrupa sahasında da zorlandı. Kadrosuyla, çalışanıyla. Halk da bundan olumsuz etkilendi. Halen eski PKK kadrolarını arıyoruz diyorlarsa bunun bir anlamı vardır. Eski PKK'lı kadroda buldukları nedir? İdeolojik sağlamlıktır, güçlü ahlaki değerlerdir, saygıdeğer yaşamdır, tutarlılıktır, dürüstlüktür. Kitle kuyrukçuluğu, halk dalkavukluğu, ya da zayıflığı ve basiretsizliği sonucu halka tepeden bakan, baskıcı, reddedici zihniyet ve duruşlar bize kaybettirmektedir. Fakat şunu da belirtmek zorundayız ki; kaybettığımız hususlar ya da halkalar doğru çözümlenir, doğru sonuçlar çıkarılırsa başarı gerekçesine de dönüştürülebilir. Şu anda eğitimimiz, örgütlenmemiz tümüyle bu yönlüdür demek abartı olmayacaktır. Buna rağmen Avrupa'da bazı nitelikli ve daha az sayıda bir kadro gücüyle yeterli derinlikten ve çalışma tarzından uzak da olsa fedakarca koşuşturarak ve çalışarak bir toparlanma, bir doğrultu kazanmanın söz konusu olduğunu da söyleyebiliriz. Hemen şunu da belirtmek durumundayız ki, isteksiz, moralsiz ve heyecansız, dolayısıyla inançsız hiçbir şey gelişemez. Sadece PKK hareketinde değil, sivil hayatta da herhangi bir çalışmada da başarılı olunamaz. Bu anlamda gerek kadrolar ve örgüt içerisinde, gerekse de halk içinde, sürekli sağa sola negatif enerji pompalayan, yakınan, şikayet eden, olmazları çok fazla öne çıkaran, olurları görmeyen ya da olura inanmayan zihniyetin aslında en karşı durulması gereken zihniyet olduğunu, çalışıldıkça, ilkeli olundukça pek çok şeyin değiştiğini görerek ve inanarak hareket etmek doğrudur.

Eğitilmeyen Kürt kendisi olmaktan çıkmış Kürt'tür

Halkımızın Avrupa'da eğitim sorunları vardır. Eğitilmeyen Kürt, kendisi olmaktan çıkmış Kürt'tür. Ne kadar Avrupalılaştığı da bir tarafa ama en azından kendisine ait değildir. Kararlılığı ne olursa olsun yetmezdir. Yönlendirilmeye açıktır. Dolayısıyla eğitmek ve örgütlemek, bunun sonsuz ve sınırsız olduğunu, sonsuzluğu ve sınırsızlığı kadar da büyük emek ve çaba gerektirdiğini biliyoruz. Bu anlamda görev ve sorumluluklar büyük. Örgütlenmenin her çeşidine ulaşarak, nerede üç kişi, üç aile varsa uygun yöntemle bir araya getirerek enerji ve imkanlarını toparlayarak yine örgütlenme, örgütlenme diyoruz. Örgütlenmenin bu muazzam ulaşılması gereken düzeyiyle bulunduğumuz nokta arasında halen önemli bir mesafenin bulunduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Ancak kararlılık ve duruş, ileriye dönük gelişme ve büyümedir. Bu anlamda geçmişteki yetersizlerimizin aşarak bundan sonra daha sağlıklı bir yürüyüş ve daha başarılı olmanın gerekçesi haline getirileceğine inanıyoruz.

Kadrolarımızın da eğitim, bilinçlenme ve kendilerini geliştirmeye bunun başarılacağını bilmeleri gerekir. Kendisini eğitmeyen ve çözmeyen, çözümlemeyen, kendinde özgürlük bilinci ve iradesini gerçekleştirilmeyen, kendi yeteneklerine güvenmeyen, imkanlar ne olursa olsun hak ettiği karşılığı vermez. Nitekim yetersiz kadro şahsında bunu rahatlıkla görebiliyoruz. İmkanlar ve olanaklar olduğu halde yetersiz kadro bunu ya kötüye kullanır ya da bunu görmeyecek kadar geri ve yetersizdir. Kadronun yaratıcılığı ya da kadronun anlamı, örgütün de anlamı, az şeyle çok şey başarmak, küçük imkanları büyütme, örgütü daha da pekiştirmektir. Halkımızın hareketten yana beklentilerinin bu anlamda yerinde olduğunu, eleştiri ve serzenişlerinin de yerinde olduğunu söylemek durumundayız. Ancak kadroların da kendilerine olan güvenle, az bir güçle bazı şeyleri başarmış olmanın verdiği moralle bundan sonra

"Gerek kadrolar ve örgüt içerisinde, gerekse de halk içinde, sürekli sağa sola negatif enerji pompalayan, yakınan, şikayet eden, olmazları çok fazla öne çıkaran, olurları görmeyen ya da olur'a inanmayan zihniyetin aslında en karşı durulması gereken zihniyet olduğunu, çalışıldıkça, ilkeli olundukça pek çok şeyin değiştiğini görerek ve inanarak hareket etmek doğrudur"

Kadın Mücadelesi Ve Feminizm (II)

“Kadın militanlığını, özgür kadın kimliğini daha özgürce öz ölçülerıyla yeniden tanımlamak durumundayız. Bu konuda çok güçlü bir mirasımızın olduğu, hiçbir kadın hareketine nasip olmayan bir kadın direniş kültürüne sahip olduğumuz, çok güçlü yaşam değerlerimizin olduğu açık. Örgütlülük temellerinin ancak bu iki zemin, yani felsefe ve kadın militanlığı üzerinden boy verebileceğini görmek gerekiyor. Kadının kendisini özgürce eğitebileceği, kendisini ortaya çıkarabileceği, tartışabileceği, sorunlarını aktararak özgün çözümler üretebileceği özgür yaşam alanlarının, komünlerinin yaratılması en büyük örgütlülük olmaktadır”

Kişilik kendi kökenleri ve soy damarları üzerinden gelişir

Kadın mücadelesi ve Feminizmi tartışmaya devam ediyoruz. Bunun özellikle Kadın Özgürlük Hareketinin doğru bir tarih felsefesine ve tarihsel temellere kavuşturulması açısından önemli olduğu ortada. Aynı zamanda 30 yıla varan özgün tecrübenin ve ulaşılan sonuçların evrensel kadın mücadele çabalarıyla bütünleştirilmesi açısından da bunun gerekli olduğu anlaşılır. Kadın özgürlük hareketinin kendi kökenleri üzerine oturtulması, kendi öz kimliğine, öz duruşuna ve öz dayanaklarına ulaşması sadece hareket açısından değil, kadınlık tanımlarının özgür kadın kimliğinde netleştirilmesi açısından da gereklidir. Tarih- sel kökenlerini ve tarihsel gelişimini ortaya çıkaramamış kadın özgürlük hareketi bilinç ve duygu parçalanma- sını ve köksüzlüğü yaşamaktan ken- disini kurtaramayacaktır. Egemenlikli ataerkil, sınıflı ve tektanrılı zihniyetin kurulu sistemi karşısındaki kadının güçsüzlüğünün ve donanımsızlığının belki de en trajik yönü, tarihsel kö- kenleriyle güçlü bir bağı kuramaması, sırtını tarihten günümüze kadar gelen bir kadın tarih duruşuna dayandıra- mamasıdır. Tarihteki kesintiler ve ko- pukluklar, aynı zamanda kadın bilin- cindeki ve kişiliğindeki kopukluklar- dır. Kişiliğin en önemli boyutu köken- leri tarihin derinliklerine kadar uza- nan soy damarları olmaktadır. Bir ne-

vi manevi genler olmaktadır. Diaspo- ranın bu kadar kişilikte solmayı, par- çalılığı ve güçsüzlüğü yaratması boşu- na değildir. Yeniden öz topraklara ulaşmak, kaynağa dönüş yapmak, orada köklerini salmak ve yeşermek birçok dine, mitolojiye ve edebiyata konu olmuştur. Bu boşuna değildir. Bu metafor üzerinden toplumsallık oluşturulmuştur. Kadın gerçekliğin- deki ezik duruş, güçsüzlük hissi, hat- ta hakim gerçeklik karşısında yaşadığı teslimiyetin önemli bir sebebi, tarih duygusunun ve felsefesinin güçlü ge- lişmemiş olmasındandır. Bunun salt “kadın da ateşi bulmuştur”, ya da “doğal toplum kadın yaratımıdır” de- mekle aşamadığı kesin. Kadın tarihi yazımının tarihin şu veya bu aşama- sında öne çıkan kadın kişiliklerin di- zilişi ile olamayacağı da.

Feminizme getirilebilecek en büyük eleştirilerden birisi kendi tarihsel kö- kenlerine uzanamaması, gelişimini ve gerçekliğini bu kökler üzerine oturma- mamasıdır. Hakim yazılı tarih içeri- sinde tarihe ismini yazdırmış kadın kişilikleri aramak ve kadın tarihini bunun üzerine bina etmek, egemen tarih anlayışının soldan tamamlan- ması olmaktadır. Kadın tarihi yazımı- na yönelimde maalesef bunu aşabil- miş değil feminist hareket.

Doğru kadın tarihi ancak yaşanarak hissedilerek yazılabilir

Ortak kadın değerlerine ulaşmak, bunları tarihten alıp getirmek ve bu tarihe bir akış sağlayabilecek örgüyü kurmak gerekiyor. Hiçbir kadın hare- keti öylesine, tarihsellikten kopuk,

kendi güncelliği ve kendi etki sahası içerisinde ele alınıp değerlendirilemez. Hele hele “kapitalist burjuva devrimiyle birlikte gelişti” gibi kadın eksensiz direnişi de burjuvaziye hediye ederek yaklaşmak, öyle birden manta gibi yerden boy verdi demek de doğru bir yaklaşım olamaz. “Şöyle liberaldi, devrimci niteliği yoktu”, “sadece eşitliği hedefliyordu” gibi çok yüzeysel, çoğunlukla egemenlikli önyargılarla ele alınamayacağı da ortada. Doğru kadın tarihi ancak yaşanarak, onun bütün duyguları, zorlukları hissedilerek, duyumsanarak yazılabilir.

Tarihin ilk ve en büyük karşı devrimi kadına karşı yapılmıştır

Bir kadın için çok rahat ortaya atılabilecek ve kadının belki de en çok ürküttüğü suçlama nedir? ‘Ahlaki bozmak’tır. ‘Şeytan’, ‘fahişe’ gibi imgelelerin bilinçaltı çarpıtmasının ve bu çarpıtmanın yarattığı utanç, suçluluğun kadın bilincinde ve duygusunda kırılmasını adeta doğuş sonrası ilk çılgılık gibi görmek gerekir. Yani ‘ahlaksızlık kadın için adeta ölüm gibi bir şeydir. Kadın daha namus cinayetine uğramadan, recm edilmeden önce kendisi kendisini zaten öldürmüştür. Yaşayamayacağının farkındadır. Olympe de Gouges bu utanç verici suçlamayla “toplum ahlakını yok saydığı, ahlaksızlık yaptığı” iddiasıyla giyotine giderken bile, “giyotine gitme hakkım varsa, siyaset kürsüsüne çıkma hakkım da olmalı” diyordu. Burada nasıl bir çemberin kırıldığını hissetmezsek, böylesi bir çıkışta kırılanın binlerce yıllık korku ve bilinçaltısında sökülmesi çok güç yargıların olduğunu görmezsek, onun yazımına hiç yönelmemeliyiz. Veya biraz yürütme, analiz etme, biraz örgütleyebilme gücüne ulaşmış kadını erkek nasıl değerlendiriyor örneğin? Ne tür duyguları yaşıyor onun karşısında? Kadın nasıl değerlendiriyor? Biraz sesli gülen, sesli konuşan kadından, ya da biraz rahat, kendine güvenli hareket eden, duygularını-düşüncelerini derli toplu, sistemli ortaya koyan kadından erkek neden rahatsız oluyor? Ka-

“Bir toplumsal yaşam ve kültür olarak kadın mücadelesinin gelişim seyri nasıl olmuştur? Tarih içerisinde kadın özgürlük eğilimi nasıl, hangi yolları izleyerek geldi? Kısacası tarihsel örgüyü ve evrensel kadın değerlerini, ilkelerini oluşturmak, kapsamlı ve derinlikli bir felsefik yaklaşımı gerekli kılmaktadır”

dın neden rahatsız oluyor? Ezik duran kadınla erkek neden daha rahat ilişkililiyor? Biz kadınlar ve erkekler olarak kafamızdaki erkeklik ve hele de kadınlık imgeleri yıkılmadıkça tarihi ne duyumsayabilir, ne de yazabiliriz. Örneğin tarihteki kimi ana-kadın kültürünün devamı olarak gelişen kimi tarikatlaşmalardaki ritüelleri hangi ahlaka vuracağız? Buradaki özgürlük anlayışını hangi ahlakla değerlendireceğiz?

Bir tarihsel örgü içerisine oturtulduğu oranda kazanımlar ortak kadın değerlerine dönüşebilecektir. Biz kadınlığı sadece doğal toplumla sınırlandıramayız, ama ondan kopuk da ele alamayız. En azından bütünlüklü, tarihsel zincirleri koparmadan bir bakış açısına ulaşmak, geçmişten bugüne kimi köprüleri kurmak önemli. Tarihin ilk ve en büyük karşı devrimine yol veren neydi, sonuçları ana hatlarıyla neydi? Bu kadar sınıfsal, ulusal, cinsler arası yabancılaşmayı ve uçurumları yaratan neydi? Güç ve güçsüzlük kadınlık için nedir? Güç karşısında kadın duruşu ne olmuştur?

Bir toplumsal yaşam ve kültür olarak kadın mücadelesinin gelişim seyri nasıl olmuştur? Tarih içerisinde kadın özgürlük eğilimi nasıl, hangi yolları izleyerek geldi? Kısacası tarihsel örgüyü oluşturmak ve evrensel kadın değerlerini, ilkelerini oluşturmak, kapsamlı ve derinlikli bir felsefik yaklaşımı gerekli kılmaktadır, ama bu olmadan da

beş bin yıllık egemenlik-kölelik ikilemini aşmak mümkün görünmemektedir. Sadece doğal toplum ana kadın özellikleriyle veya sadece sınıflı toplumun kadın özellikleriyle bu sağlanamaz. İkisinin özgür bilinçli kadın kişiliğini oluşturmak böylesi bir tarih anlayışı ve yaklaşımıyla mümkündür. Tarih içerisinde bunun zeminleri, pratikleri ve kavramları oluşmuştur. Bunda dünya kadın hareketinin gelişimini ve kazanımlarını iyi değerlendirmek ve kökleriyle birlikte ele almak önemli olmaktadır. Vurgulanmak istenen özcesi budur.

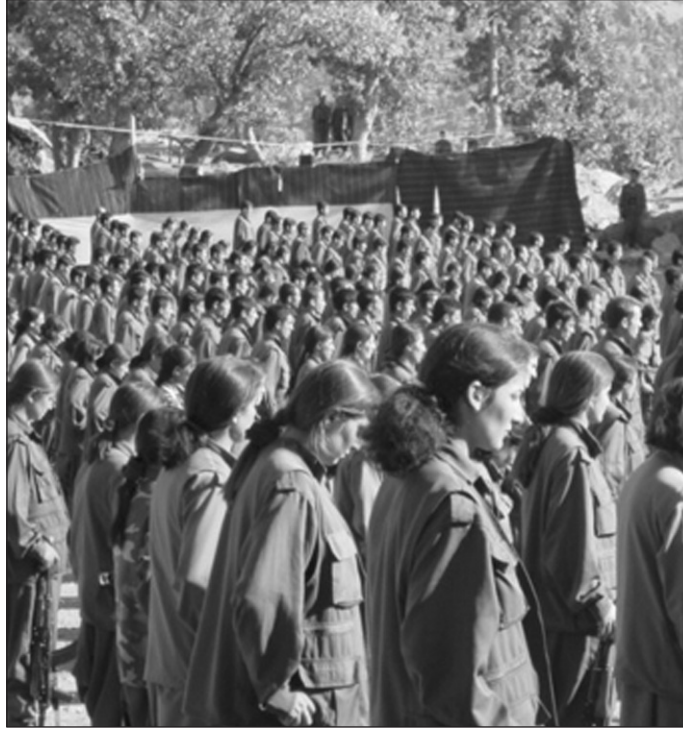
Kadın-erkekli çok derinlikli felsefe tartışmalarına ihtiyaç var

Diğer bir tartışma konusu kadınlık ve erkeklik olgularıdır. Toplumsal Cinsiyetçiliği tartışıyoruz. Tartıştıkça bir buzdağının sadece tepelerinde seyrettiğimizi daha iyi anlıyoruz. Bir şeyler karşımızda ve içimizde eriyor, eski ihtişamı ve kurulu düzeni dökülüyor. Eski erkeklik ve kadınlık imgeleri ve ikisinin üzerine inşa edilen dünyanın direkleri iyiden iyiye sarsılıyor. Bu sarsılmanın boyutlarını ve bizi en derinden ilgilendiren, bilinçaltılarına, duygulara kadar uzanan şiddetini ve derinliğini anlamakta zorlanıyoruz. Yıkılan yönleri güçsüzleşme gibi algılıyor, bazen onlara daha çok sarılıyor, ya da tersinden bir koy verme ve adeta düşünceden kopuk bir yaşayışa terk ediyoruz kendimizi. Bunun ideolojik yaklaşımla bağları vardır.

Daha derinlikli ve güçlü tanımlara ihtiyaç duyuyoruz. Bu konudaki köleliğin derinliğine indikçe, özgürlüğün tanımını da o oranda güçlü yapıyoruz. Çok derinlikli felsefe tartışmalarına ihtiyaç var. Kadın-erkekli felsefe tartışmalarına.

Sorunu kesinlikle salt hak-haksızlık, eşitlik-eşitsizlik veya salt cinsiyetçilik biçiminde ele alamayacağımız ortaya çıkıyor. Erkeği ya da kadını sorguladıkça iktidar çemberinin ne kadar köklü bir şekilde kurulduğu daha net anlaşıyor. Merkezinde kadınsız-erkeksiz yaşamın yer aldığı ve

tamamen ölümle-hiçlikle özdeşleştirilen insan varlığını yutan bir karadelik. Çemberin dışına doğru çıktıkça teslimiyetle tanımlanabilecek, erkekli-kadınlı, teslimiyetin sınırlarında seyreden bir yaşımdır bu. Teslimiyetin erkek-kadın ilişkisindeki her türlü biçimleri av-avcı oyunlarında adeta tiyatrolaştırılmış, naz-cilve, saldırganlık-erkeksilik-kadınsılık gösterilerinde davranış kalıplarına sokulmuş. 'Onsuz' yaşanılmayacağına 'muhtaç' olduğuna dair sözler. Bu teslimiyet yaşamının sınırlarına çarptıkça, sınırlar gerçek anlamda zorlandıkça, ona

karşı direnç büyüdükçe özgürlük eğilimi geliştiği oranda sistemin dışına çıkma tehlikesiyle beliren, yeniden merkezine yani ölüme doğru bir dönüşün olduğu bir çember. Ölüm ve teslimiyetin en kaba biçimlerinden en ince biçimlerine kadar gidişli-gelişli yaşandığı bir iktidar çemberi. Kendisini her an insan duygu ve bilinç dünyasında yenileyen ve üreten bir çember. Çıkmak çok güçlü bir felsefi ve iradeli duruşu gerektiriyor. Üzerinde kocaman bir 'yaşam felsefesinin' ve toplumsal kültürün kurulduğu bu çemberi özünde bir 'ölüm felsefesi ya da çemberi' olarak tanımlamak daha doğrudur. Şöyle de diyebiliriz; kadın ve erkek aslında beşikteyken bu felsefeyle büyür. Bir din gibi. 'Cennete ermek' bir olmaktır. Erkeğin de, kadının da kendi başına özgür bir varlığı ve tanımı yoktur. Gerçek 'tamamlanma' karşı cinslidir, onsuz yaşam veya cins tanımı 'yarım'dır adeta. İki cins bir bütün değildir; ancak ikisi birlikte 'bir'dir. Dolayısıyla her bir cinsin temel ereği kendi yarımlığını karşı cinsle tamamlamadır. 'Bir' haline gelmedir ki bu çoğunlukla cinsellikle tanımlanıyor. Zaten biri beden, tarla, diğeri ruhakıl ve sürendir. Bedensiz ruhta, ruhsuz bedende yaşam olamaz. Orada sonsuz bir hiçlik duygusu vardır.

Cinselliğe yüklenen anlam varlık-yokluk gibi bir durum adeta. Burada çok derin ve köklü bir bilinç ve duygu çarpıtması var.

İki yarım dünya bir dünya etmez

Yoksa erkek-kadın elbette bir bütündür. Yani birbirini tamamlayan yanları vardır, ama her birinin kendi başına özgür bir tanımı ve varlığı vardır. İki varlığın veya olgunun bir araya gelişi dünyalar yaratabilir, yaşamı kurabilir. Ama bunun için, ortada her bir tarafın kendisinde kurulmuş, yaratılmış dünyası vardır. Hiç yoktan bir şey yaratılmaz. Nasıl ki, iki yanlış bir doğru etmezse, iki olmayan, yaratılmamış dünyaların birleşmesi de bir dünya etmez. Aynı şekilde iki yarım dünya bir dünya etmez. Sorunun ana kaynağı ve çarpıtması da burada zaten. Kendinde hiçliği-ölümü yaşamının birlik içerisinde anlam bulması mümkün görünmüyor. Ama varlık sorunlarının hepsi karşı cinsle yöneltilmiş, varlık kazanmak karşı cinsin nesneleşmesini zorunlu kılmaktadır adeta. Karşı cinsim benim ancak 'yarım'lığımla 'tamamlayan' olabilir. Karşı cinsle bireyin aradığı kendisidir aslında. Bu bir anlamda ölümcül bir bağımlılıktır. İçinde 'ölümcül bir dualizmi' barındıran bir yaşam felsefe-

sinin kökenidir. Birey-toplum karşıtlaşmasının belki de en incelikli halidir bu.

Toplumsal bir ilişki ve olgu olarak ele alınması gereken cinsler arası ilişki, bu haliyle bireyciliğin en ilkel, ben-merkezci ve ikinci doğayı, yani toplumsallığı inceden inceye kemiren bir olgu haline gelmektedir. Sadece bu da değil, yeni sınıflı ve iktidarcı yapılanma ve toplum kuruluşunun da ana halkası konumuna gelmektedir. Her birinin karşıdakini çok 'özel' bir biçimde mülkleştirmesi veya karşıdakinin 'özel' malı olması 'dünya evine' giriş olarak değerlendiriliyor. Burada sınıflı-iktidarcılığın, ataerkilliğin ve tek tanrılığın

temel parametreleri adeta kadın-erkek ilişkisi halkasının tamamlanmasında buluşuyor. Her erkeğe özel bir kadın ve her kadına bir sahip; dünyanın direkleri böyle kuruldukça, sistem kendisini her cepheden yeniden üretebiliyor. Ne kadar çok kadına sahipsen, o kadar 'sensin' 'varsın' 'farklısın' ve teksin. İktidarın belki de zihniyetteki en yoğunlaşmış, doyurulamayan bir benlikte somutlaşmış hali. Sen yoksan kadın da zaten yok, o da birlikte mezara gömülür, yakılır. Çünkü o da ancak sende varlık ve anlam buluyor. Ne kadar çok kadın mezarda birlikte gömülüyorsa, bu gücünün ve varlığının o kadar tarihe geçen göstergesidir. Onun için ülkeler fethedildiğinde ilk elden kadın zapt edilir. Çünkü o, düşmanın kendisini var ettiği, yaşattığı zemindir. Kadının köleştirilmesinin toplumsal nedenleri vardır derken, biraz da bu kastediliyor.

Kadınlık ve erkeklik

kültürel-toplumsal kurgulardır

Kadınlık veya erkeklik her ikisi de kültürel-toplumsal kurgulardır. Kadınlığın nasıl, erkekliğin nasıl, hangi değerler ve amaçlarla kurulduğu şimdi çok daha görünür bir hale gelmiştir. Nasıl ki, devlet ve devletçilik bütün çıplaklığıyla sorgulanır hale gele-

rek, tam bir tahakküm aracı olarak ortaya çıkıyor, toplumları devletlerin yapmadığı, aslında toplumların devletsiz yaşayabileceği, kendi kendisini kurabileceği tartışılıyorsa, aynı biçimde giderek toplumsal cinsiyet olguları da tartışılıyor. Sınıflı uygarlığın kuruluşundaki üçlünün iç içe geçen, birbirini koşullayan örgüsü şimdi daha açık görülüyor. Sınıflı uygarlığın beş bin yıllık ayakta kalışının belki de kilit noktası bu örgü olmaktadır. Hiç bir ayağı tek başına bu kadar uzun varlık gösteremezdi; örgü çözüldükçe her birinde dökülüş hızlanmaktadır. Sınıflı iktidarcı-tek tanrılı dinler ve ataerkilliğin çok sıkı örgüsünde başta dinin, sonra devletin, ulus-devletçiliğin ya da işte milliyetçiliğin ve şimdi giderek cinsiyetçiliğin çözülmesi yaşanmaktadır. Özünde bir zihniyet dökülmesidir, onun dağılışıdır bu. Bir düğmeye basarak bütün insanlığı yok edecek denli büyüyen ve canavarlaşan devletler, insanlığı her türlü maneviyattan koparan ve özgürleştirmeyen, iradesizleştiren, doğayı dışlayan bilim veya ideolojiler ve son olarak da doğayı, evreni, çeşitliliği, farklılıkları ve benzerlikleri -başta da insan doğasını- tahrip eden, insanı tam bir tüketim makinesine dönüştüren, tanımaz hale getiren ataerkil zihniyet ve iktidar. Kısacası alışık olduğumuz dünya çok hızlı bir çözülüş ve çöküş sürecine girmiş durumdadır. Ekolojinin bu kadar tahrip oluşu, toplumsal dokuların bu kadar tahrip edilişi, cinsiyet doğasının bu kadar tahrip edilişi hepsi çok paralel seyretmektedir. Bunun belki de en tahripkar olanı cinsiyet ilişkileri, kimlikleri ve doğası üzerindeki olmaktadır.

Doğada iki cins benzerlik ve farkları ile bir diyalektiği oluşturuyorlar

Kaynağını toplumsal cinsiyetçilikten alan rol tanımları ve bu tanımlar üzerinde şekillenmiş olan cins imgelerinin özgürlük saflarına yansımaları, bunların kırılması ideolojik mücadeleden belki de en derin yönlerini oluşturmaktadır. Ama bir de en hassas yönlerini. Doğru bir perspektife

ve yönleme oturtulmadığında, tekrar tekrar egemenlik-kölelik ikileminin adeta kesintisiz üretimini sağlayan, an an bilinçte ve duygulardaki fetih ve işgalin de zemini gibidir. Başlı başına bir iktidar ve özgürlük alanıdır. Yerli yerine oturmuş, kendisini neredeyse her anda ve her koşula, ayrıntıya uyarlama, üretme kabiliyetinde olan bir iktidar sahasıdır. Tanımın kendisi zaten kesin sınırlar çizmekte, araya uzak aşılmaz mesafeler koymakta, alanlar belirlemekte ve 'bu benim' demektedir. Sınırların keskinliği fiziki, ruhi ve davranışsal olarak kutuplaşmayı, çok derin bir çatlağı, ama aynı zamanda birbirine çok derinde seyreden bir bağımlılığı barındıran bir ikililiği doğurmaktadır. Oysa kadın-erkek tanımlarını oluşumdaki yakınlığa çekmek gerekiyor. Doğada iki cins bu kadar birbirine uzak ve yabancı değildir, benzerlikleri ve farklılıklarıyla bir diyalektiği oluşturuyorlar.

Aşırı erkeksi ve aşırı kadınsılık bir model halinde bize sunuluyor

Ama bakın Özel-kamusal alanlar, duygu-akıl, ya da başka ikilemler hep kadın-erkek tanımlamaları üzerinden yapılmaktadır. Birbirinden kopamayan ama asla bir araya da gelemeyen, kimlik oluşumunda birbirine ihtiyaç duyan birbirinde varlık bulan, ama arada uçurumlar bulunan, sağlırlar, lallar ve körlerin, akılsız ve duygusuzların diyalogu gibi bir ikilem. Parçalanma sadece cinsler arası değildir, her bir kimliğin kendisinde derin çatlaklar oluşturmuş rol tanımlamaları. Bu kadar birbirine teğet geçen, aslında hiç birbirine dokunmayan, hiç buluşmayan ama diz dize, göz göze, el ele olan zorunlu bir birliktelik. Bu kadar birbirinin ve birbirine göre olacaksın, ama bu kadar da birbirinden uzak olacaksın. Birbirinin gerçekliğine, doğasına ve dünyasına bu kadar yabancı olacaksın. İlginç bir ikilem. Gece ve gündüz, aydınlık ve karanlık, soğuk ve sıcak kadar birbirinde varlık bulan, iç içe geçen, birbirinde anlam bulan gerçek-

“Kadın-erkek, Adem ve Havva’dan beri hep kandırma, yanıltma, inkar ve teslimiyet üzerine kurulmuş bir ilişki sistematığının parçaları ola gelmiştir. Kimin kimi kandırdığı, kimin kimi ve neyi inkar ettiği, kimin karşısındakinde kimi yaşadığı belli olmayan çok krizli bir ilişki velhasıl...”

lik kadar birbirine yakın ilişki ve çeşitlik, farklılık ve benzerlik arz eden gerçekliğin iki yönünü temsil etseler de, kadın-erkek, Adem ve Havva’dan beri hep kandırma, yanıltma, inkar ve teslimiyet üzerine kurulmuş bir ilişki sistematığının parçaları ola gelmiştir. Kimin kimi kandırdığı, kimin kimi ve neyi inkar ettiği, kimin karşısındakinde kimi yaşadığı belli olmayan çok krizli bir ilişki velhasıl. Çarşaf altına da alınsa, saklanıp, ayıplansa da veya günah da sayılsa, piyasalarda, vitrinlerde sunuma da çıkırılsa, erkeğin adeta onsuz yapamadığı, kadının ise bütün öfke, nefret ve teslimiyet duygularına rağmen onsuz yapamadığı bir ilişki sistematığı. Sınıflı, ataerkil sistemin bu ilişkiyi getirdiği nokta çok çirkin. Ahlak, onur, vicdan, saygı ve sevgi gibi toplumsal insani değerlerin dibe vurduğu, ilişkinin tüketim, çılgınca ve çirkin bir yeme yutma ve nesnelleştirme üzerine kurulduğu, ne için bir araya geldiğini bilmeyen, bir araya gelişlerin dünyalar, ortak değerler yaratmadığı, her şeyi tükettiği bir saha. Tam bir piyasa. Tam bir sapkınlık; tam da Almanyadaki kurbanlarının rızasıyla, hatta arzusuyla bedenlerini baltayla parçalayıp, buzdolabında saklayan, her gün bir parçasını alıp kızartıp yiyen yamyam adama mı, yoksa kurbanı mı acımalı gibi bir durum?

Cinsellik davranışları tüketimi insani olmayan boyutlara taşımıştır.

Filmler, reklamlar, bütün sanal dünya böyle kadın ve erkek tiplerini yaratıyor. Cinsellik bütün yaşamla ilişkilerini kesiyor, ne için bu kadar fahiş bir cinsellik? Sadece seyrediyoruz, sadece bakıyoruz. Belki biraz da şaşkınsınız. Aşırı erkeksi ve aşırı kadınsılık tam bir model halinde bize sunuluyor. Bir türlü doyurulamayan, tükettikçe daha da oburlaşan, bütün doğallığını yitiren ilişkiler ve benlikler. Bu kadar ilişkilerde fahiş biçimlerin gelişmesinin sebepleri, aşırı büyümüş olan benliğin doyurulamayan iktidar hırsı ve aşırı mülkiyetçiliğidir. Bunun son kertede devletçilik, milliyetçilik, hanedancılıkla bağlarının daha iyi kurulması gerektiği ortada. Bu bağın daha derinlikli kurulması gerekiyor. Dünyamızdaki obezite hastalığından, oburluktan ölenlerin sayısı açlıktan ölen insan sayısını aşacağı ve daha tehlikeli olduğu söyleniyor. Ama kimse bunu aşırı büyümüş, kendi özünü yiyen, her türlü sevgi bağlarından kopmuş bir benlikle bağlarını kurmuyor. Bunun toplumsallıktan kopuşla bağları çok açık olmasına rağmen, hiçbir sosyal-bilimci, psikolog bu bağı kurmuyor.

İki cins ilişkilerinde ahlak ve estetiğin iyi çözülmesi gerekir

Bütün bunlar karşısında bizim yapabildiğimiz ancak sorunu dondurmak veya kimi örgütsel tedbirlerle götürmek oluyor. Fakat yaşanan çözü-

lüşün içimize yansımaları az değildir. Ya tam bir sevgisizlik, ya da toplumsallıktan koparılmış fahiş bir ilişki anlayışı. Bunun ideolojikleşme ile bağları çok açık. İçimizdeki sorunlu kalıpların altını kazalım, altında kesinlikle bu konudaki özgürleşme gereğinde kendisini ikna edememiş, ideolojikleşmemiş, anlam gücü, yaşam perspektifi, güzellik perspektifi olmayan kişilik çıkmaktadır.

Önderlik, bu ilişkiyi getirdiği aşamayı 'flört' aşaması olarak tanımlıyordu. Flört, yani çiçeklenme, bir tanışma, tanıma süreci. Ardından Önderlik, Kadın Özgürlük İdeolojisiyle kadın-erkek tanımlarında ve ilişki anlayışında ilkeleri ortaya koydu. Başından beri bu ilişkiyle birlikte egemenlik-kölelik tanımlarını paralel işledi, çözümledi. Erkeği Öldürmek ve Kopuş Teorisi bu konuda önemli bir aşama olarak ortaya çıkmaktadır. Özünde içimizdeki iktidar hastalıklarının gelişimine karşı, ataerkil egemen ve köleci geleneksel yaklaşımlara karşı büyük bir ideolojik hamleydi. Kadının özgürleşmesi konusunda Önderliğin yürüttüğü bütün mücadeleler aynı zamanda içimizdeki devletçi, iktidarcı yaklaşımlara ve bunu tersinden besleyen teslimiyetçi, köleci, işbirlikçi yaklaşımlara karşı bir mücadeleydi. Bu her şeyden önce aşırı erkeksi, ya da aşırı kadınsı yapılanmaların kırılması anlamına da geliyordu. Ortak çalışma, ortak duygular ve bilinçlerin yaratılması, komünün ortak ruhta ve

üretimde yakalanması, tanıma, tanışma, ardından değiştirme, dönüştürme, buluşmanın zeminlerini yaratma, komplekslerinden, aşırı duygusallıktan, güdüselliğinden arındırma, kaba retçiliğin veya tersinden bir teslimiyetin aşılması, ideolojik, felsefik, siyasal, toplumsal ortak üretim ve gelişim bu ideolojik zemin üzerinden gelişebilirdi. Bu aşırı erkeksilikten ve aşırı kadınsılıktan da kopuşun bir gerekliliği olarak ortaya çıkmaktadır. Ahlak ve estetiğin bu konuda iyi çözümlenmesi gerekiyor.

Felsefesiz insan çirkin insandır kabadır oburdur

Estetik, anlamın dışavurumunu yaratma gücüdür bir yerde. Yaşam duyargalarının, duyarlılığının, sevgi ölçülerinin gelişmesidir. Kendi cinsinin değerlendirilmesi, değer kazanması, kendini sevmek, yaşam anlamının kendinde yaratılması erkek için de, kadın için de gereklidir. Düşünce güzelliğini, erkek güzelliğini ve kadın güzelliğini ortaya çıkarmaktır. Çekici, güzel insan ahlakını yaratmak. Felsefeyle yaşamaktır bir yerde. Felsefesiz insan çirkin insandır, kabadır, oburdur. Bunun tersi, ruhunu hep yenileyen, düşünen, felsefe sahibi insan olmaktır. Kendine anlam vermeyenin, kendi ruhunu beslemesi, ruhunu ortaklaştırması, yenilemesi düşünülemez. Bunun toplumsallıkla ilgisi, aşırı bireyselleştirilmiş, toplumsallıktan koparılmış ilişki anlayışının, mülkiyetçiliğin aşılması, karşılıklı özgür kişilik gelişiminin gözetilmesi, yakınlık-uzaklık tanımlarının doğru yapılması, yüksek anlam ve tatmin anlayışının geliştirilmesi, cinsel onur, sosyal onur, yüksek ahlakın geliştirilmesi anlamında bir ideolojikleşme olduğu ortada. Yaşamın bütün kabalığından, her türlü estetikten yoksunluğundan arındırılması, estetize edilmesi, yaşama saygı ve değer yükseletilmesi, ayrıntılarda yaşam kuruculuğu, inceliğin, duygularda ve sezgilerde bir güzellik, iyilik formunun yakalanmasıdır. Sevginin onurlu, ilkeli, estetik, yaşamı güzelleştiren, yaşama, müca-

deleye çeken biçimlerini bulmak zorundayız. İşi en uçtan sadece cinsellik üzerinden ele alıp, bizi toplumsallıktan koparıyor. Tatminsiz, anlam yaratamayan, yürütme gücünü kendisinde bulamayan yaklaşımlar daha derinlikli çözümlenmek durumundadır. Tam bir erkek ve kadın çözümlemesi, özleştirici ve eleştirici hareketidir.

Yaşanan sorunların ideolojik yetersizlikle bağları iyi kurulmalı

Bu noktada içimizdeki kadının duygu ve bilinçteki boşlukları önemli bir handikap olarak ortaya çıkmaktadır. Erkeksiz özgür kimlik kazanma, toplumsallığa giriş, özgür katılım, cins bilinci ve sevgisini, kendi yaşam gücünü ortaya çıkarma, beğeni ölçülerini ve ilkelerini oluşturma gibi konularda yaşadığı boşluklar kadını daha fazla egemen erkeğin iktidar zeminine itmekte, teslimiyete sürüklemektedir. Aynı zamanda erkeğin kendisini tanımaması, kadın üzerindeki egemenliğinin kırılışını tersinden derinleşen bir erkeksilik, ezicilik ve kendine bağlama arayışıyla bir benlik sorunu ile karşılaşmasına sürüklemektedir. Tüm bunların her iki açıdan da ideolojikleşmede yaşanan zayıflıkla bağlarının iyi kurulması gerektiği ortadadır. Yoksa hemen ilk bakışta kendisini erkeğin kucasına atan, kendisini ideolojik-siyasal düzeyde geliştirmeyen, ilgi oluşturmayan, ama o haliyle de kendinde hak bulan kadın, ya da ilk bakışta hemen kadına mülkü gibi yaklaşan, en geri, en kaba ve her türlü estetikten yoksun erkeğin bile yanı başındaki kadın yoldaşlarına kendi malı gibi bakması, kendisini geliştirme, değiştirme ihtiyacını bile hiç duymadan kadına kaba-saba ve mülkiyetçi yaklaşımla kadından ilgi beklemesi gibi durumlar sanki normalmiş gibi, sanki böyle yaşanılmış gibi, böyle toplum kurula-bilirmiş gibi yaklaşımlar işin doğal bir sonucu olmaktadır. Ve biz bunu yaşıyoruz. Bu şu demektir; "ideolojik mücadeleyi donduruyoruz. İdeolojiye gerek yoktur. Biz böyle de yaşarız, böyle de sevebiliriz." Bunun ne kadar

tehlikeli bir yaklaşım olduğunu ve özünde bizim yeni paradigmaya yaklaşımımızın da bir ölçütünü verdiğini görmek gerekiyor. Bu bağ yeterince kurulamıyor veya kurulmak istenmiyor. Sözün, duygunun ve bilinçlerin bütün anlamlarından düşürüldüğü an bu an olmaktadır.

Toptancı ve genellemeci yaklaşımlarla gelişim sağlanamaz

Kadın Hareketinin özellikle kadın cephesinden bilinç yükseltmesi, ideolojik mücadeleyi derinleştirilmesi gerektiği anlaşıyor. Bu konuda çok toptancı ve genellemeci yaklaşımlarla bir gelişimin sağlanamayacağı ortada. 35 yaşında bir kadın yoldaşımız bile kendisini tanımlayamıyor, kendi cinselliğini anlamlandıramıyor, çözemiyor, kimlik oluşturamıyor, öz kimliğinin farkında olmayabiliyor. 15 yaşındaki bir arkadaşla 35 yaşındaki bir kadın yoldaşı aynı ölçüler, aynı yaklaşımlarla toptancı bir şekilde ele alamayacağımız, aynı eğitim, aynı tartışma düzeyi ve aynı bakışla değerlendiremeyeceğimiz ortada. Fakat çok genel ve toptancı yaklaşımları aşan, daha derinlikli sorgulatan, aştıran, kadın ölçülerini oluşturan, ilke kazandıran, özlem, hayal ve umut yaratan, anlamlandıran, dolayısıyla ideolojikleştiren bir tarz ve yaklaşımı bir türlü geliştiremiyoruz. Sadece yar-

gılama, mahkum etmek üzerinden sonuçlarıyla muhatap oluyoruz. Bunun dışında bir politika ve eğitim anlayışını geliştiremiyoruz. Bu başlı başına bir sorun. Kadın militanın yıllarca kendisini bu ideolojide kimliklendirememesi, bütünleşmeyi çok köklü sağlayamamasının sebeplerini daha derinlikli sorgulamak durumundayız kısacası. Kadın militanlığını, özgür kadın kimliğini daha özgürce öz ölçütleriyle yeniden tanımlamak durumundayız. Bu konuda çok güçlü bir mirasımızın olduğu, hiçbir kadın hareketine nasip olmayan bir kadın direniş kültürüne sahip olduğumuz, çok güçlü yaşam değerlerimizin olduğu açık.

Örgütlülük temellerinin ancak bu iki zemin, yani felsefe ve kadın militanlığı üzerinden boy verebileceğini görmek gerekiyor. Sanki örgütlülüğü kimi mekanizmalarla salt yaratacaktığımız gibi yaklaşımlarımız az değildir. Kadının kendisini özgürce eğitebileceği, kendisini ortaya çıkarabileceği, tartışabileceği, sorunlarını aktararak özgün çözümler üretebileceği özgür yaşam alanlarının, komünlerinin yaratılması en büyük örgütlülük olmaktadır. Egemen erkekle yaşadığı mücadelede ve ortak çalışmada yaşadığı sorunların aktarılabilirliği, çözümlenebileceği, yeniden güç toparlayıp yaşama ve mücadeleye atılabileceği böylesi ideolojik merkezleri, özgür yaşam alanlarını, adacıklarını neden yaratamıyoruz?

HÊZİL ŞEHİTLERİ ANISINA

“Hêzil’de yoldaşlarımızın katledilmesi gerilla üzerinde büyük bir öfke, tepki, mücadele azmi ve intikam ruhu ortaya çıkartmıştır. Şunu açıkça ifade edebiliriz; 2008’in büyük gerilla direnişi Kurtay arkadaş ve Hêzil’de şehit düşen yoldaşlarımızın anısına gerçekleşecektir. 2008’in bahar hamlesi de bir bütün olarak belki de büyük ve kalıcı sonuçlar yaratacak gerilla direnişi kesinlikle bu yoldaşlarımızın anısına yürütülecektir. Her gün gerillanın namlusundan çıkan kurşunlar ve onların taşıdığı özgürlük ve demokrasi bilinci bu kahraman yoldaşlarımızı yaşatacaktır”

12 Mart günü Botan’ın, Hêzil vadisinde yaşanan çatışmada başta HPG Askeri Konsey üyemiz Abdulkerim Ertaş (Kurtay) olmak üzere Şiyar Erciş, Şiyar Afrin, Pıng Hakkari, Berxwedan Afrin, Xoşmer Rojhelat, Brusk Kobani ve Ekin arkadaşlarımızı şehit verdik. Bu 9 arkadaşımız faşist Türk ordu birliklerine karşı kahramanca direnerek şehit düştüler. Hareket ve halk olarak önlerinde saygıyla eğiliyoruz.

Türk devlet güçleri 12 Mart 1971 faşist askeri darbesinin 37. yıl dönümünü böylesine vahşi bir saldırganlıkla kutlamaya çalışmış olsalar da ve yine Zap’ta içine düştükleri askeri bozgunun intikamını bir grup arkadaşımıza saldırarak almaya çalışsalar da şu gerçek çok iyi bilinmeli ki, bu boşunadır. Nitekim Kürt halkı tüm zamanların en görkemli Newroz’unu kutlayarak ve en başta da Kurtay arkadaşımızın doğup büyüdüğü yerler olan Van ve Hakkâri de kahramanca bir direniş geliştirerek faşist güçlerin yoldaşlarımızı katlederek duydukları histerik sevinçlerini kursaklarında bırakmışlardır. Tüm gerilla güçlerimiz ve halkımız bundan sonra geliştirecekleri büyük özgürlük mücadelesiyle de bu kahraman yoldaşları her gün yaşayan en büyük gerçekleri haline getireceklerdir. Onların anısına özgür ve demokratik Kürdistan’ı kesinlikle inşa edeceklerdir.

Çok iyi biliniyor ki, 25 yıldır Botan merkezli olarak gelişen gerilla savaşı-
mız içerisinde Hêzil vadisinde çok şehit verdik. 12 Eylül faşist askeri darbesinde yurt dışına çıkan Partimiz kendini toparlayarak yeniden ülkeye geri dönüş kararı aldığı anda Partimizin değerle militanı Şahin Kılavuz öncülüğündeki gerilla birliğimiz özgürlük mücadelesi

İbrahim Bilgin

Şahin Kılavuz

için Botan’a yürüyüşünde daha ülke topraklarına adımlarını tam basmadan ve kendilerini tam mevzilendirmeden, haince saldırılara uğrayarak Hêzil vadisinde şehit düşmüşlerdi.

Hêzil vadisi Agitlerin yurdu oldu

O zamanda faşist gerici güçler hareketimizin yaşadığı bu kayıplara sevinmiş ve hareketimizi yenilgiye uğratabilecekleri hayallerini canlandırmaya çalışmışlardı. Daha sonra da Hêzil vadisinde şehit düşen yoldaşlarımız da oldu. Hêzil vadisi Agitlerin, Erdalların yurdu oldu. Hêzil vadisi yüzlerce, binlerce çatışmaya tanıklık etti. Belki de yüzlerce kahraman yoldaşımız bu topraklarda kahramanca savaşarak şehit düştüler, yaralandılar. Kürt halkının özgürlüğünü ve Türkiye’nin demokratikleşmesini böyle bir kahramanlık mücadelesi temelinde yaratmaya çalıştılar. Sonuçta büyük bir gerilla hareketini ortaya çıkartarak, Kürt halkını bilinçlendirip örgütleyerek ve günümüz-

de insanlığa coşku ve heyecan vererek büyük bir direniş halkı yaratmışlardır.

Artık herkes kabul ediyor ki, Kürt halkı sadece kendi özgürlüğü için değil, başta Türkiye olmak üzere Ortadoğu’nun demokratikleşmesi ve halkların kardeşçe birliğinin yaratılması için mücadele ediyor. Ve bu gerçeği bölge ve dünya gericiğine şiddetle dayatıyor. İşte bütün bu gelişme düzeyi Hêzil vadisinden başlayarak birbirine bir zincirin halkaları gibi eklenen, kahramanca direnirip şehit düşen Kürt halkının yiğit evlatları sayesinde ortaya çıkmıştır. Açıkça ifade edebiliriz ki, Kurtay arkadaş ve grubu Şahin Kılavuz’larla başlayan bu büyük kahramanlık zincirinin günümüzdeki son halkalarından olmuştur. Nasıl ki, Reber Apo önderliğinde gelişen özgürlük hareketimiz Şahin Kılavuz’ların anısına bu büyük direnişi ortaya çıkartmayı ve ulusal diriliş devrimini bu temelde sağlamayı gerçekleştirmeyi başarmışsa, yirmi beş yıllık gerilla direnişi temelinde Kürt halkı Ortadoğu’nun en özgür, demokratik, örgütlü ve direngen

Adı soyadı: **Abdulkerim Ertaş**

Kod adı: **Kurtay Faraşın**

Doğum yeri ve tarihi: **Van 1971**

Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta Geliyê Hêzil vadisi**

Adı soyadı: **Esra Bulut**

Kod adı: **Ekin Sivas**

Doğum yeri ve tarihi: **Sivas 1978**

Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta Geliyê Hêzil vadisi**

Adı soyadı: **Mustafa İşcan**

Kod adı: **Şiyar Van**

Doğum yeri ve tarihi: **Erciş 1971**

Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta Geliyê Hêzil vadisi**

halkı haline gelmişse Kurtay arkadaşların anısı da özgür Kürdistan'ı ve demokratik yaşamı inşa etmeyi kesinlikle başaracaktır. Bundan hiç kimsenin kuşusu olmamalıdır.

Yoldaşlarımızın vahşice katledilmesi gerillada kin ve öfke yaratmıştır

Hêzil direnişi Êdi Bese kampanyası temelinde hareketimizin ve halkımızın önder Apo'nun tedavi edilmesi, yerinin değiştirilmesi ve giderek özgürleştirilmesi amacıyla yürütülen büyük mücadelenin Newroz sürecinde ulaştığı zirvenin kıvılcımı olmuştur. Faşist Türk ordu sürüleri 12 Mart günü Hêzil vadisinde tespit ettikleri ve ellerinde tüfeklerinden, yüreklerinden, büyük özgürlük aşkından ve inancından başka hiçbir şey bulunmayan bu kahraman yoldaşlarımıza saldırırlarken uçaklarını, kobraalarını, toplarını, çetelerini vampir gibi bu yoldaşlarımızın kanını emmek için saldırtırlarken umut ediyorlardı ki, bu hareketi darbeleriz, gerillanın bahara çıkışını engelleriz. Kürt halkının umudunu, inancını kırarız, ürkütürüz, onları korkuturuz. Oysa faşist güçlerin bu vahşi saldırganlık umut ve hesapları tümüyle boşa çıkartılmıştır. Yoldaşlarımız görkemli bir direniş sergileyerek saldırgan faşist güçlere ağır darbeler

vurmuştur. Onlar, Agitlerin, Erdalların izinde yürüyerek Botan kahramanları olmaya ant içmişlerdir. Dolaşısıyla da bütün çabalarına rağmen en küçük bir zayıflık göstermeden düşmana karşı kahramanca direniş göstermişlerdir. Bu HPG'nin özüdür, gerillanın ruhudur, kararlıdır, inancıdır. Hêzil'de yoldaşlarımızın katledilmesi bırakılmaz gerilla üzerinde ürküntü yaratmasını, tam tersine daha büyük bir öfke, tepki, mücadele azmi ve intikam ruhu ortaya çıkartmıştır. Şunu açıkça ifade edebiliriz; 2008'in büyük gerilla direnişi Kurtay arkadaş ve Hêzil'de şehit düşen yoldaşlarımızın anısına gerçekleşecektir. 2008'in bahar hamlesi de bir bütün olarak belki de büyük ve kalıcı sonuçlar yaratacak gerilla direnişi kesinlikle bu yoldaşlarımızın anısına yürütülecektir. Her gün gerillanın namlusundan çıkan kurşunlar ve onların taşıdığı özgürlük ve demokrasi bilinci bu kahraman yoldaşlarımızı yaşatacaktır.

Daha şimdiden gerillanın böyle bir sürece girdiği, her alandaki gerilla güçlerimizin büyük bir intikam ruhu ve mücadele azmiyle dolu olduğu 2008 direnişini bu temelde geliştirmeye yöneldiği bir gerçektir. Yine Hêzil direnişimiz güncel planda da Kürt halkı üzerinde büyük bir etkide bulunmuştur. Yine düşmanın umut ettiği gibi bırakalım

halkta umut kırılmasını veya pasifizme uğramasını 2008 Newroz'u göstermiştir ki, Êdi Bese kampanyası temelinde demokratik halk serhildanı tarihinin en yüksek düzeyine ulaşmıştır. 2008 Newroz'u bütün zamanların en özgürlükçü, en görkemli, en büyük Newroz'u olmuştur. Başta Amed olmak üzere Kuzey Kürdistan'ın bütün kent ve kasabalarında, diğer Kürdistan parçalarında ve yurtdışında on milyonu aşan bir kitle özgürlük ve demokrasi istemi doğrultusunda ve önder Apo etrafında kenetlenerek Newroz özgürlük ve direniş bayramımızı kutlamıştır.

Halkımız en büyük kalkışını bu Newroz'da yaşamıştır. Sadece kitlesel nicelik itibarıyla değil coşkusu, heyecanı, öfkesi ve tepkisiyle siyasal mesajlarını çok net ortaya koymuştur. Kürt halkı özgürlük ve demokrasiyi mutlaka kazanacağını, tamamen "ya zafer ya zafer" şiarıyla hareket ettiğini ve bunun gerisine düşürülemeyeceğini açıkça ortaya koymuştur. Ve biliyor ki, Kamışlo'da, Van'da, Yüksekova'da şehitler verilmesine ve yine onlarca yaralı ve tutuklu olmasına rağmen Kürt halkı Newroz ruhunu yaşamayı, özgürlük ve direniş gücünü geliştirmeyi bilmiştir ve bunu göstermiştir. Hêzil şehitlerimizin takipçisi olarak gelişen bu Newroz halk şehitleri, Kürt halkının özgürlük mücadelesi

sinde ne kadar inançlı, kararlı olduğunu göstermiştir. Faşist gerici güçlerle Kürt gençliğinin yaşadığı çatışmalar onun nasıl bir cesaret, güç, inanç kazandığını herkese göstermiştir. Faşist polis sürülerinin vampir gibi çılgınca gençlere, kadınlara, çocuklara dönük geliştirdiği saldırılara karşı halk Newroz kutlamalarından özgürlük ve direniş bayramını derinliğine yaşamaktan asla vazgeçmemiştir. Bu büyük direnişin öncüleri, kıvılcımları Hêzil kahramanları olmuştur.

Mart ayı direnişlere sahne oldu

Kuşkusuz 15 Şubat uluslararası komplosunu lanetleyen halkımız bu temelde Mart ayına çok direngen girmişti. Yine Zap alanına ve ana karargâh sahamıza dönük Güneş Operasyonunu düzenleyerek sonuç almayı umut eden faşist ordu güçlerine karşı kahramanca gelişen Zap direnişimizin halk üzerindeki büyük moral ve coşku yaratması da Mart ayının daha görkemli bir direniş sahne olmasını sağlamıştır. Gerillanın düşman saldırılarını Zap'ta geri püskürtmesi ve büyük bir başarı elde etmesi dört parçadaki ve yurtdışındaki halkımız ve dostlarımız üzerinde büyük bir coşku ve heyecana, mücadele azmine neden olmuştur.

Yine Kürt kadınının kahramanlık çizgisini temsil eder düzeyde geliştirdiği 8 Mart kutlamalarının Kürt toplumunda özgürlük ve demokrasinin gelişmişlik düzeyini gösteren, büyük kadın devriminin de Newroz'a giden yolda etkisini ortaya koyan bir gösterge olmuştur. Neredeyse 8 Mart'la, Newroz kutlamaları birleşmiştir. İşte böyle bir süreçte tüm zamanların en görkemli Newroz'unun 2008'de yaşanmasını sağlayan temel etkenlerden birisi de Kurtay arkadaşımızın başında olduğu Hêzil grubumuzun düşman saldırıları karşısında gösterdiği kahramanca direniş olmuştur. Kurtay arkadaşların destan yazan kahramanlıkları Kürt halkının Kamışlo'da, Siirt'te, Van'da, Hakkâri'de, Yüksekova'da Kürdistan'ın dört bir yanında her türlü saldırıya karşı yiğitçe direnmesini sağlayan o büyük ruhu bilinci ortaya çıkartmıştır. 2008 Newroz'u Hêzil

Adı soyadı: **Lokman İsmail**

Kod adı: **Şiyar Muxtar**

Doğum yeri ve tarihi: **Afrin 1977**

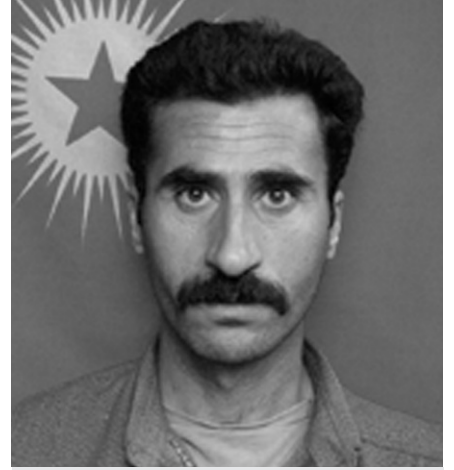
Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta**

Geliyê Hêzil vadisi

direnişi temelinde kutlanmıştır. Ve bu kutlamalar Mart sonuna kadar ulusal kahramanlık haftamız temelinde süreklilik arz eden bir halk serhildanına dönüşmüştür. İfade ettiğimiz 2008 büyük gerilla direnişi Bingöl'de ve Hêzil'de kahramanca direnerek şehit düşen arkadaşlarımızın anısına ve büyük Zap direnişini bütün alanlara taşıma ve yayma hedefi doğrultusunda gerçekleşecektir.

Hêzil direnişi Botan direnişine önemli bir halka eklemiştir

Gerilla direnişi Hêzil vadisinden Botan'dan bütün ülkeye, Kürdistan coğrafyasına yayılmaktadır. Bu tarihle de uyumludur, sonuç alma özelliğine de kesinlikle sahiptir. Hêzil direnişimiz Botan direniş tarihine önemli bir halka eklemiştir. Botan'ın bir kahramanlık diyarı olduğu Kürt halk kahramanlığının merkezi olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Kürt'ün kahramanlık tarihi çok iyi biliniyor ki, Botan merkezli olarak gelişmiş ve yaratılmıştır. Bu tarihsel gerçek PKK direniş tarihi açısından da kanıtlanmıştır. Daha partileşme adımını atar atmaz PKK hareketinin Kürt tarihine ve coğrafyasına uygun Kürt halk gerçeğinin özünü yansıtan bir direniş hareketi olabilmek için Botan'a yürümeye ça-

Adı soyadı: **Adil Sabri**

Kod adı: **Faik Afrin**

Doğum yeri ve tarihi: **Afrin 1975**

Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta**

Geliyê Hêzil vadisi

lıştığı bilinen bir gerçektir. İdeolojik, politik hattın Önderlik çizgisinin pratiğe dönüşmesi, ete kemiğe bürünmesi, büyük özgürlük hareketi haline gelmesi, bunun için gerillalaşması Botan'a yürümesini gerektiriyor. Ve bu konuda temel amaçlardan asla vazgeçmeyerek Botan'a yürüme temelinde hareketimiz bu gerçeği sürdürüyor. Nitekim 12 Eylül faşist askeri rejimine karşı gerilla direnişinin örgütlenmesinin temel alanı Botan sahası oluyor. Gerilla ilk hazırlıklarını, deneme sınamalarını halkla ve Kürdistan coğrafyasıyla buluşmasını Botan'da gerçekleştiriyor. Büyük 15 Ağustos tarihi atılımı Botan'da yaşanıyor. Erüh ve Şemdinli eylemleriyle ilan edilen özgürlük ve demokrasi direnişi Botan merkezli bir direniş olarak gündeme geliyor. Ve bu büyük direniş elbette ki kendine yakışır büyük savaşçıları, komutanlarını da yaratıyor. Büyük gerilla komutanı Agit kahramanlık çizgisi Botan'da gerçekleşiyor. Gabar'da, Cudi'de, Hêzil'de, Kato'da, Botan'ın dört bir yanında adım adım yaratılıyor. Kürt gençliğinin Agitleşmesi Botan direnişiyle ortaya çıkıyor. Gençlik Botana, özgür vatana! şiarı Kürt gençliğini yönlendiren sürükleyen en temel slogan haline bu biçimde geliyor. Her ne kadar zaman zaman bu gerçeği bozmaya çalışan hatalı, yetersiz tutumlar

olsa da bazı bozguncu, yıkıcı davranışlar ortaya çıksa da ama direniş mücadelesi boyunca başat olan kahramanlık çizgisidir. Komutan Agit çizgisidir! Bu, günümüze kadar kesintisiz süre gelen bir gerçektir.

Son yıllarda da her ne kadar bazı kişilikler bu gerçeğe ters düşmüş buna uygun davranmamışlar basit sefil oportünist, pasifist yaşamı kendilerine yedirmişlerse de 1 Haziran atılımı temelinde gelişen direniş sürecimizin de merkezinde Botan direnişinin olduğu ve Botan'da da Agit kahramanlık çizgisinin başat bir çizgi olmaya

kahramanlık çizgisinin devamı olmaktadır. Bu direniş gerçeğini büyük mücadele yılı olan 2008'e taşıyan güç olmaktadır. Her 9 kahraman şehidimizin de böyle bir gerçeği vardır.

Asi Botan gençliğinin ruhunu yüreğini taşıyordu

Kurtay arkadaşımızı tüm yoldaşlar tanır. 90'lardan bu yana Botan'ın her tarafında yine Güney'de birçok alanda büyük özveriyle çalışmış onlarca çatışmaya katılmış büyük bir birim ve tecrübe edinmiş bir yoldaşımız

Adı soyadı: **Ali Mürşit**

Kod adı: **Şiyar Brûsk Kobani**

Doğum yeri ve tarihi: **Kobani 1982**

Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta**

Geliyê Hêzil vadisi

Adı soyadı: **Davut Habeş**

Kod adı: **Berxwedan Afrin**

Doğum yeri ve tarihi: **Afrin 1977**

Şehadet tarihi: **12 Mart 2008 Besta**

Geliyê Hêzil vadisi

devam ettiği tartışma götürmez bir gerçektir. Bu temelde 2005-2006-2007 yıllarında yüzden fazla yoldaşımız kahramanca direnerek bu coğrafya da şehit düşmüştür. Yeni Botan tarihinin kahraman Gabar, Cudi, Ténini, Kato direnişçileri olmuştur. Botan'ın dört bir yanında direnerek şehit düşen onlarca militanı olmuştur. Gülbaharlar, Sorxwinler, Rozalar, Delilalar, Yıldızlar yakın dönemin direniş kahramanları olarak ortaya çıkmışlardır. Yine Sabriler, Şoreşler onlarca kahraman direnişçi her türlü faşist saldırganlığa ve teslimiyete karşı direniş abideleri olarak ortaya çıkmışlardır. Kurtay arkadaş öncülüğündeki Hêzil direnişçiliği işte bu

di. Gerçekten de Botan direnişçiliğinin özünü temsil ediyordu. Agitlerin kahramanlık çizgisinin sadık bir takipçisiydi. Asi Botan gençliğinin ruhunu, yüreğini taşıyordu. Yine cesur ve fedakâr Kürt gençliğinin yılmaz bir temsilcisiydi. Uluslararası komplo karşısında hareketimizin Önderlik etrafında birleşen direniş çizgisinden en küçük bir sapma göstermedi. Onun için Kürt halkının özgürlüğü ve demokratik yaşama kavuşması olmazsa olmaz bir ihtiyaçtı. Bunun da ancak Önderlik çizgisi temelinde ve ancak PKK hareketiyle olacağına tüm benliğiyle inanmıştı.

Bu çerçevede medya savunma bölgerinin önemli birçok alanında da değişik görevler yürüttü. En son Haf-

tanin'de savaşın en şiddetli olduğu dönemde oldukça bu savaşa destek veren bir pratik çalışmanın sahibiydi. Botan direnişini Haftanın'den tüm gücüyle benliğiyle destekledi. Bu temelde de HPG'nin konsey yönetimi içerisinde yer aldı. En kapsamlı görev ve sorumluluklar üstlenip yürütecek bir düzeye ulaştı. Sürekli bu çalışma sürecinde Kuzey sahalarına geçmeyi Botan başta olmak üzere Kuzey'in herhangi bir alanında savaşa daha aktif katılmayı bir tutku düzeyinde esas aldı ve hep yönetimimize dayattı. Aslında yıllardır böyle bir tutum içerisinde oldu. Biz uzun süre bu talepleri sonraya erteledik. Daha güçlü verimli çalışabilir durumda tutma çabası içinde olduk. Fakat o büyük ısrar, dayatıcılık kahraman şehitlerin izinde daha aktif mücadeleye katılma ruhu duygusu gittikçe güçlendi ve artık Kurtay arkadaşımız için dönülmez ve dayanılmaz bir tutku haline geldi. Bu büyük ısrar karşısında 2007'de şehit düşen yoldaşlarımızın anısını daha güçlü yaşatmak ve intikamlarının alınmasına katkı sunmak amacıyla 2008'e daha güçlü bir hazırlıkla girmek için Botan'a yürüyüş kararına ulaştık. Bu temelde hazırlanmış bir grup yoldaşımızla 2007 güzünde Botan'a yürüdü. Belki pratik çaba harcayarak, çalışarak, eylemler düzenleyerek bu amacımızın gerçekleşmesine bizzat kendisi katılamadı. Ama Mart ortasında düşman saldırısı karşısında geliştirdiği kahramanca direnişle gerillanın 2008'de geliştireceği savaşın önünü açtı. Kürt halkını büyük Newroz'a taşıdı. Bize başta savaşan yoldaşlar olmak üzere tüm gerillaya 2008 yılında düşman karşısında daha güçlü durulması gerektiğini gösterdi. Bunun öncüsü, kıvılcımı, çekim merkezi haline geldi. HPG'nin kahramanlık çizgisinin 2008 yılına taşınmasını sağladı. Diğer yoldaşlarımızın hepsi de öyledir. Hêzil'de şehit düşen yoldaşlar Kürt halkının en değerli evlatlarıdır. Her biri birer direniş abidesidir, cesaret ve fedakârlık gerçeğidir. Özgürlük ruhudur, bilincidir. İnsanlığı temsil eden ruh, duygu, düşünce ve davranışlarında özgür insanı yaşatan tutkulu mücadelecilerdir.

Ekin arkadaşımız YJA-STAR militanı olarak yine özel hazırlanmış güçlerimizin değerli bir temsilcisi olarak geçtiğimiz yıl da Botan savaşına büyük katkı sunmuş bir arkadaşımızdır. Sorxwinlerin, Rozaların, Yıldız ve Gülbaharların izinde yürümeyi bilmiştir. PKK'nin yeniden inşası gündeme geldiğinde daha önceki süreçte herkesten fazla bu ihtiyacı hissederek yeniden inşa çalışmalarına en çok katkı sunan arkadaşlarımızdan biri olmuştur. Yine hem bilinç düzeyi hem de yoldaşça davranışlarıyla onlarca militanın eğitilmesine katkı sunmuştur. Propaganda çalışmalarımızda önemli bir rol oynamıştır. Tüm bu ideolojik örgütsel yoğunlaşmayı büyük gerilla savaşçılığına da taşıyarak Hêzil kahramanları içine katılmayı başarmıştır. Diğer arkadaşlarımız bir bölümü daha önceden Botan'da direnip tecrübe edinen, bazıları da Kurtay arkadaşla birlikte 2008 direnişini güçlü geliştirmek üzere hazırlanıp Botan'a yürüyen arkadaşlarımızdan oluyorlar. Bunların hepsi gerillanın 2008 özgürlük yürüyüşünün öncüleri, çekim merkezleri olmuşlardır. Botan başta olmak üzere tüm alanlardaki gerilla direnişimizin ruhu, kıvılcımı, çekim gücüdürler. İfade ettiğimiz gibi 2008 gerilla direnişimiz bu arkadaşlarımızın yüce anılarını yaşatma temelinde olacaktır. Onların intikamını almayı içerecektir. Kürt halkı Newrozda bu değerli evlatlarına her zaman sahip çıkacağını dost düşman herkese göstermiştir. Gerilla öncülüğünde her zaman ayakta olduğunu kanıtlamıştır.

Kürt gençliğine kadınlarına karşı suç işleyenlerden hesap sorulacaktır

Tüm gerilla güçlerimiz de Êdi Bese kampanyasını gerilla cephesinde destekleme temelinde önümüzdeki süreçte üzerlerine düşen görev ve sorumluluğun gereğini başarıyla yerine getirmek için Hêzil direnişçilerinin kahramanlık çizgisinde yürüyeceklerdir. Hiç kimse'nin bundan endişesi olmamalıdır. Kürt halkı her zaman bu direnişçiliğe inanmalıdır, güvenmelidir. Onları takip etmeyi bilmelidir. Hiçbir zaman halkın özgürlük ve demokrasi çizgisini fedailik temelinde yürütmekten gerilla güçleri-

miz geri durmayacaktır. Türkiye'nin tüm demokratik güçleri, Kürt halkının tüm dostları gerillaya her zamankinden daha fazla şimdi inanmalı, güvenmelidirler. Onların özlemini duyduğu, uğrunda çalıştığı yüce özgürlük eşitlik ve demokrasi ideallerini hayata geçirmek için gerekli olan her türlü cesaret ve fedakârlığı gösterme temelinde HPG gerillası sonuna kadar mücadele edecek, direnecektir. Bu direnişçilik karşısında faşist gericilik ürkmeli, korkmalıdır. Kürt halkına saldıran, gerillaya saldıran herkes bilmelidir ki, bu saldırıların hesabını mutlaka verecektir. Çocuk

Adı soyadı:**Hamit Hasanlo**
Kod adı:**Şiyar Xoşmer Xoy**
Doğum yeri ve tarihi:**Kotol 1982**
Şehadet tarihi:**12 Mart 2008 Besta**
Geliyê Hêzil vadisi

yaştaki Kürt gençlerine, kadınlarına saldıran o faşist polis güçleri bilsinler ki, her zaman ve her yerde gerillanın nefesi enselerinde olacaktır. Kürt halkına, gençliğine, kadınlarına tüm demokrasi güçlerine karşı suç işleyenlerin yaptıkları yanlarına hiçbir zaman kalmayacaktır. Nereye giderlerse gitsinler, hangi devlete sınırlarsa sınınsınlar isterlerse dünyanın öte ucuna gitsinler özgürlük güçlerimiz, gerilla güçlerimiz Kürt halkına karşı suç işlemiş olanları saklandıkları yerden bulup çıkartarak mutlaka hesap soracaktır.

HPG gerillası özgürlük, eşitlik ve demokrasi çizgisinde adaleti sonuna kadar takip edecek ve uygulayacak bir kuvvet olacaktır yine çok değişik yöntemlerle, paralarla tam bir insan kasabı

haline getirerek bu kara yüzlü faşist sürüleri Kürt halkının ve gerillasının üzerine salan güçler, komutanlar, siyasetçiler de bilsinler ki; başarılı olamayacaklardır. Yaptıkları insanlık karşısında soykırım girişimleridir. Onlar katliamı yöneten güç oluyorlar. Bununla hiçbir zaman egemen olamazlar, başarıya gidemezler. Döktükleri kanda boğulacaklardır. O bakımdan bu katliamcı, saldırgan tutumdan vazgeçmek zararın neresinden dönerlerse kardır denilerek hiç olmazsa biraz insani davranış gösterebilmek onların da tutumu olmalıdır. Böyle olurlarsa daha doğru bir yaklaşım

Adı soyadı:**Şaban Aktaş**
Kod adı:**Piling Hakkari**
Doğum yeri ve tarihi:**Hakkari 1990**
Şehadet tarihi:**12 Mart 2008 Besta**
Geliyê Hêzil vadisi

içine girmiş olurlar. Her türlü zalimi, despotu boğacak tarih sahnesine gömcek bir direniş sonuna kadar başarıyla sürdürmek Kürt halkının özgürlük hareketimizin ve HPG kahramanlığının temel görevidir. Bu, böyle bilinmelidir.

Bu temelde 2008 büyük direnişine yürürken diyoruz ki, başta Hêzil kahramanlarımız olmak üzere tüm şehitlerimizin anısı gerçekleşecektir. 2008 direniş ve onun büyük başarıları şehitlerimizin anısına yarattığımız, temel değerlere bağlılıkla olacaktır. Bu temelde bir kere daha ifade ediyoruz: başta Kurtay arkadaş olmak üzere tüm Hêzil şehitlerimizin anıları ölümsüzdür. Hareketimiz ve halkımız bu büyük kahramanların anılarını her gün büyüttükleri özgürlük mücadelesinde sürekli yaşatacaklardır.

Direniş şarkısını söyleyerek savaşıyordu sevda dolu yürekler

“Önce, yeni yaşama merhaba demenin huşuluğuyla toplu bir çığlık atıldı. İşte bu güzel yoldaşlar topluluğu Haki gibi davaya adanmış, Dörtler gibi bağdaş kurmuş, ülkeye yönelen sekiz yoldaşa karar kılınmış, Halil Çavgun gibi intikam bellemişti. Ve bunların hepsi Mayıs şehitleriydi. Direniş komutanları Hamzalar yine çağrıdaydılar. Mayıs ayı yine tüm görkemliliği ve devinen doğayla can bulan direniş ruhu ile donanmış Mayıs, yine kan revan içindeydi”

**Sevdanın orta yerine düştük
O çocuk ellerim yok artık
Ellerim ki volkan
Namlusunda silahımın
İpek saçlarının ilmiği
Hain çıyan düşman
İşte gördüğün gibi
Savaştıkça güzelleşiyor kadın
Yok, yok
Sen demesen de ben bilirim
Anlatamadı kavgamı sana kalemim**

Mahsum, her zamanki gibi savaştaki soğuk kanlılığını koruyordu. Daha sivil elbiseler içindeyken KDP ile aynı mevzide karşılaşınca takındığı o ilk soğuk kanlılığını, pratik içinde aldığı tecrübelerle donatmış ve güçlü gözü pek bir savaşçı olmuştu. Mahsum savaş içinde yetişiyor ve onun içinde büyüyordu. O da bir çok yoldaşı gibi metropollerde büyümüşü. Oraların yozlaştırıcı etkisinde kalmış, liseye geldiğinde çevresindeki kıpırdanmalar O'nu da mücadeleye ilgili kılınmıştı. Kimdi? Kimlerdi? Ne için savaşıyorlardı? İsimleri “terörist” değil miydi? Yoksa birer kahraman mıydı bunlar? Binlerce soru vardı beyninde. Her gün sorularının cevabını öğrenme istemi daha da geliyordu. Çevresindeki haksızlıkları görünce vicdani rahatsızlığı kat be kat artıyordu. İçerisinde bulunduğu ortam, düşmanın gençliği kandırma oyunlarına sonuna kadar batmış, basit şeylerle ilgilenme dışında hiçbir şey yapmayan bir ortamdı. Diğer tarafta ise bir grup harıl harıl çalışıyor, haksızlıkların olduğundan, asimilasyondan bahsediyorlardı. Bunlar Mahsum'un duymadığı şeyler değildi. Bili-

yordu. Ama son dönemde bu çok daha fazla ilgisini çekiyor, öğrenme hırsı daha da artıyordu. Artık o da sorularına cevap buluyordu. Ve en son vardığı kararla o da özgürlük savaşının engin deryasına kendisini bırakmıştı ve her şey netti. Onun için savaş her şeydi. Savaşı yaşamın olmayacağının bilincinde olarak yüreğini sloganlaştırarak sonsuzluğa gözlerini yummuştu...

Nergis çiçeğini bırakarak ayrıldı aramızdan

Akademide Önderliğin yetiştirdiği bir can daha. “Bu sıcaklığı ve sizden aldığım gücü ülkeye yansıtacağım söz veriyorum” diyerek gelmişti ülkeye. Evet **Nergis** yoldaşın ilk durağı olmuştu Cudi. Pratik sürece yeni katılan “nazik, ince, hassas” diye tabir edilen Nergis'e herkes şaşmamalı mıydı? Ama işte tüm olanlar karşısında hakimiyeti elinden bırakmamış ve her zamanki merakı ile sorular soruyordu. İçindeki tüm çelişkilerle cevaplar aradığından sürekli sorular soruyordu. Aslında Nergis'in özgürlük arayış çabalarıydı bu soruları. Çok değişmişti. Arkadaşları ondaki bu değişikliği hemen fark etmiş, garip bir şaşkınlık ve ince duygularla onu izliyorlardı. Nerede eski Nergis? Şimdi karşılığında duran sanki yıllardır savaşta kalmış, savaşın tecrübelerinden tutalım en ince ayrıntılarına kadar özümsemiş, yılların gerillasıydı. Soğukkanlı, sakın ve moralli yaklaşımı arkadaşlarına daha da güç veriyordu. Nergis ilk olarak bir şehit görüyordu. **Çiya** yoldaş karşısında boylu boyunca uzanmıştı. Yolda-

şına baktığında kendi kendine şunları söyledi; “Düşman zalim, düşman acımasız, düşman kan içiyor ülkemde ve onun için ben de acımasız olmalıyım” demişti. Bundandır o kadar soğukkanlı davranması. Yoldaşlarına baktıkça yüreği göçüyor, duygusallığı daha da artıyordu. Düşmanına duyduğu kını ve nefreti dünyalara sığmıyordu, ama yoldaşlarına olan sevgisi bundan bin kat fazlaydı. Ve Nergis arkasında hiçbir zaman bitmeyecek, tıpkı kendisi gibi güzel olan nergis çiçeğini bırakarak ayrıldı aramızdan. Özgürlüğün en doyumsuz tadına ulaşmanın mutluluğu ile gülen yüzü aynı biçimi ile kalmış, tüm yoldaşlarının belleğine kazınmıştı...

**Sıcak saklayın gecelerimi
Geçici ayrılık benimkisi
İlk yaz gecesine gebeyim
Ağitlar yakmayın ardıma
Ben ölmedim ölmeyeceğim
Baharında Nergis iken
Zemheride kardelenim ben...**

O da yapının çoğunluğu gibi yeni gelmişti Cudi'ye. Gerillaya geleli uzun süre olmuştu. Savaşın ateşinde çelikleşmiş iradeyi sınavan bu meydana güçlenmişti. 96 yılında Önderlik Sahasından gelmişti **Reber** yoldaş. Partide olan bağlılığını her koşul altında göstermesini biliyordu. Herkes onun güçlü iradesinden moral alıyordu. Ama eksiklikler karşısında tahammülsüzlüğü üslubuna yansiyordu. Bu durum onu zorluyordu ama yaşamdaki iradi güçlülüğü, cesareti ve moralliliği ile belirgin bir yeri vardı. Sıcak ruhunun getirdiği yumuşaklık ka-

ba görünüşü altında gizlenemiyordu. Hele böylesi bir anda bir yandan savaşta kazandığı tecrübelerle çevresine destek olmaya çalışırken bir yandan da yoldaşlarına bakıyor, hepsini kucaklamak istiyordu. Yükü ağırdı. Güçlü iradesiyle bu yükü zaferin doruğuna taşımanın sevincindeydi. Biliyordu bu yükü omuzlayacak olanlar çoktu. Ve Reber bunun rahatlığı ve sevinciyle kapadı gözlerini...

Umudun savaşçıların öncüsüydü

Nasıl da belliydi onun bölüğe geldiği. Mangalardan yine sıcak gülüş sesleri yükseliyordu. Onun simasına bakan bir insan dürüstlüğü, samimiyeti, duygusallığı hemen anlayabilirdi. Ondaki fedakarlık ve görevlere bağlılığı daha da belirginleşmişti. **Rezan** yoldaş 95 yılında Gundik köyünden katılmıştı gerillaya. Gerçekten de ismi gibi rezandı. İlk başta köyünün kuryesi olmuştu ve ardından alanlar arasında kuryelik yapıyordu. Onun için bir yerden yalnız bir kez geçmesi yeterliydi. Araziyi tanımada oldukça güçlüydü. O umudun savaşçıların öncüsüydü. Kendisine teslim edilen grupları büyük bir hassasiyetle yerlerine ulaştırıyordu. Çok konuşmazdı ama ondaki bu pratiklik başlı başına bir moral kaynağıydı. Sürekli değişik görevlere gittiğinden bölüğün yanında fazla kalamıyordu. Geldiğinde de çok kısa bir zamana bir çok şeyi sığdırıyordu. Okuma-yazma bilmiyor, öğrenmek için bu derslere yüksek coşku ile katılıyordu. Ailesinden aldığı terbiyeyi Parti terbiyesi ile bütünleştirmiş, olgun davranışları ile yaşamına yansıtıyordu. Acıyı, sevinci, her şeyi paylaşıyordu yoldaşlarıyla.

Ve yine görevden dönmek yorgunluğu ile istirahat etmek için bir köşeye çekilmişti. Operasyon nedeni ile o da diğerleri gibi mağaraya girmişti. Herkes konuşup, gülerken Rezan arkadaş uyumayı çalışıyordu. Uyumayalı yaklaşık dört gün olmuştu. Ama arkadaşları onun uyumasına fırsat vermiyorlardı. O da bunu anlamış ve uzandığı yerden kalkarak coşku seline katılmıştı. Rezan arkadaşın sohbetlere katılmasıyla gönüllerin derinliklerinden kopup gelen ve düşmanı çığına çevi-

ren kahkahalar daha da yükselmişti. Coşku seli çoğaldıkça çoğalmış ve Rezan'ın ile yayılmıştı ülkeye...

Zaten Cudi'li kıza da bu yaraşırdı

Kömür karası gözleri ile yerinden doğrulan **Adar** yoldaş, her zamanki girişkenliği ile yine belirivermişti. Deli dolu geçen yaşamı belki biraz toycaydı ama hiçbir boşluğu kabul etmeyecek kadar capcanlıydı. İşte onun için üç tabakalı mağaranın arkasından çıkıp ön mevzide çarpışan arkadaşlara doğru ilerledi. Savaşma ısrarını belirtiyordu. Zaten Cudi'li kıza da bu yaraşırdı. Yakınlarındaki Sipindarok köyü onun direnişini duyacak, orada direnişi ile sembol olan teyzesi Adar'ın ismine layık olacaktı. Yaşamda kendisini hiçbir şeyden geri tutmazdı. Yoldaşlığa, görevlere ve tartışmalara yaklaşımda kültürel zenginliğe her zaman için parti yaşamının renkli mozaigine canlı bir motif olmasını bilmişti. Son olarak kararlı direnişini şu sözlerle not defterine düşmüştü;

"Size asla teslim olmayacağız." Beş defa bunu tekrarlandıktan sonra, *"Biz imha olsak da Başkan Apo hapiste olsa da unutmayın ki binlerce Apo var. intikamımızı sizden alacaklar. Namusluca ve şereflice ölmek insana gurur veriyor."* Yoldaşlarından olan beklentiyle gözü arkada kalmadan bu mesajı bırakmıştı. Adardan kalan direniş ve intikamın mesajını zaferle taçlandırmak artık boynumuzun borcu olmuştu...

Direniş halayını kardeşi yoldaşıyla birlikte tutacaktı

Kobrayı vurduklarında **Gerilla** yoldaş çocuksu hareketlerle dizlerine vurarak, eliyle gökyüzünü işaret edip, ağız dolusu gülmüştü. Parti saflarında düşman tarafından çalınmış çocukluk

ruhuyla yaşadı. Ama savaşın kızgınlığında olgunlaşmış olsa da yine de hayallerinin peşinden koşan çocuk yüreği böylesi zamanlarda belirginleşiyordu. Özellikle ablası Engizek'in şehadetinden sonra partiye olan bağına daha da bir anlam biçmek istemiş bir bütün olarak özlemlerini, sevgisini, çabasını, moralini ve her şeyini bu davaya kilitlemişti. Gerilla daha önce de Engizek'i örnek alıp aynı sevdaya tutulmuş ve ondan sonra kendisini ülkenin yollarına savurmuştu. Engizek, kardeşi Ömer'i safalarda görünce sevincinden ne yapacağını şaşırmıştı. Ömer artık Gerilla yapmıştı adını. Beraber fazla kalamadılar ama aynı kavganın savaşçısı olmak güç veriyordu ikisine de. Birbirlerine bu savaşta sonuna kadar onurluca kalma sözünü vererek ayrıldılar.

Sonra bir gün dağlar çınladı. Gerilla'nın yüreğine ağır bir sancı düştü. Hem kardeşi, hem yoldaşı Engizek artık toprağa sarılmıştı. Bu sefer, küçükken oynadıkları oyunlar gibi şakacıktan değildi. Engizek artık olmayacaktı. Bundan sonra daha fazla coşku, daha gönüllü katılmalıydı bu yaşam. Çünkü, Engizek'i de kendi kişiliğinde yaşatma görevi ile karşı karşıyaydı. Belki çok fazla etkilenmişti ama acısını içine atıp intikam yeminleri etti. Albümüne her baktığında verdiği sözleri tekrarlıyordu. Engizek'in şahadetini üzerinden üç yıl geçmiş ve intikam hırsı daha da büyümüştü. Gerilla sıcaklığını tüm yüreklerine yaymıştı. Atık, canlı bedeni, çalışma istemi, onu her görevin öncüsü yapmıştı. Yaptığı Manga Komutanlığında ne zaman görev ve eylem denilse *"Müsaade var mı? Ben hazırım"* diye herkesin sözünü ağzından alırdı. Sürekli görevlerde olduğundan o da Rezan yoldaş gibi bölüğün yanında fazla kalamıyordu. Bölüğe geleli henüz bir hafta olmamıştı ki

"Mayıs tüm muhteşemliği ile dimdik ayakta. Yine olanları ve kendisine yansıyan güzelliği tüm ezilenlere göz kamaştıran kurtuluş müjdesiyle ışık saçıyordu. Yine bu topraklar kan alarak can bulmuş ve insanlık diyarına yeni bir armağan sunmak için doğurgan olmuştu"

operasyon çıkmıştı. İyi insanlar çabuk ölür sözünü doğrularcasına arkadaşların savunmasını bırakmamış, ön cepheden hiç ayrılmamıştı. Üç kez yaralanmış, kan kaybından halsiz düşmüştü Gerilla. Ama yine de yerini bırakmamıştı. Yaralandığında Engizek ve çocukluğu bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçmişti. Çocukken Engizek'le yaptığı kavgaları hatırladı; bir gün elinde sakladığı sopayla ablasını dövüp evden kaçmıştı. Bunları saflara geldiğinde Engizek'le birlikte arkadaşlara anlatıp hep birlikte gülmüşlerdi. Bu sefer Gerilla Engizek'e sıkıca sarılacak ve hiç bırakmayacaktı onu. Elinden tutacak ve o coşkulu direniş halayını kardeşi, yoldaşıyla birlikte tutacaktı.

Bu duyguları yaşarken aniden gelen bir patlama sesi ve sonra sağır sessizlik. Halayın en başında Şehit Hamza ve Şehit Gerilla vardı. İzleyenlerin yüreği göçtü. Doğa, gökyüzü, kuşlar en küçük canlı kendinden utanarak izledi bu dilanı. Acaba dünyada bu kadar coşkulu, bu kadar gamsız bu kadar görkemli bir dilan tutulmuş muydu? Bu dilan PKK'de kahramanların dilanıydı. Gerillaların, Engizeklerin dilanıydı...

Gözlerine kilitlediği binlerce yıldız her zamankinden daha parlaktı

Mağarada yaşanan bir günlük direnişte Doğan yoldaş da vardı. Bazı yoldaşlar tim şeklinde intiharvari oradan kurtulmayı başarmışlardı. Düşman her yeri tutmuş, hiçbir şeye fırsat vermiyordu. Kurşun yağmurundan bir damlada

onun delikanlı bedenine saplanmıştı. Mağaradan ilerlerken Doğan'a rastlamıştık. Orman gözleri artık gökyüzü ile kaynaşmıyordu. Artık, sürekli olarak yoldaşlarını güldüren esprileri yoktu. Doğan yoldaşı göremeyecektik moral günlerinde. Doğan yoldaşı devrimci moralin bir gereği olarak devrime gösterdiği bağlılığında ve görevlerindeki fedakarlığında, yoldaşlarına gösterdiği ilgi-de, zindan sürecindeki direngenliğinde anıp, örnek alacaktık. Gözlerine kilitlediği binlerce yıldız her zamankinden daha parlaktı. Çünkü sonsuzluğa doğru yol almış ve oradaki yoldaşların güzelliğini bizlere anlatıyordu.

Bizler insanlığın savaşılarıyız

On dokuz yoldaşın bu direnişi tam üç gün sürmüştü. Artık düşman "teslim olun" demekten ve sonuç vermeyen tekniği kullanmaktan yorulmuştu. Her birinin Apocu savaşkan ruhu, her birinin Cudi sevdası ve her birinin kulağında çınlayan Mayıs'ın direniş türküsüyle kendisini ön mevziye atması vardı ya, işte bu düşmanı çılgına çeviriyordu. Daha ne yapmalıydı ki? Denemediği yol kalmamıştı. Doğa ancak böyle susturabilir, insan yaşamına böyle son verilebilirdi. Tolhıldan ve Serhat eyaletlerinden yükselen o koku yeniden Kürdistan'a yayılmıştı. Ve bitirilmek isteniyordu zemheride baharı yaşayan yüreklerin büyük coşkusu. Ama yanıldılar, öyle kolay değildi ve kolay olmadı da. Onlar on dokuz yürek hep birlikte teslimiyete geçit olmayacağına dair seslerini yükselttiler. Onur türküsünün eşsiz

sözleri ile seslendiler tüm dünyaya. "Bizler insanlığın savaşılarıyız" dediler.

Önce, yeni yaşama merhaba demenin huşuluğuyla toplu bir çığlık atıldı. İşte bu güzel yoldaşlar topluluğu Haki gibi davaya adanmış, Dörtler gibi bağdaş kurmuş, ülkeye yönelen sekiz yoldaşa karar kılmış, Halil Çavgun gibi intikam bellemişti. Ve bunların hepsi Mayıs şehitleriydi. Cudi bir yıl öncede 2 Mayıs'ta şehitleri vardı. Direniş komutanları Hamzalar yine çağrıdaydılar. Mayıs ayı yine tüm görkemliliği ve devinen doğayla can bulan direniş ruhu ile donanmış Mayıs, yine kan revan içindeydi. Mayıs ayı, şehitlerin ülke havasını soluduğu devrimci militanın bayram günüyüdü. En güzel elbiselerle kuşanılmıştı. Halpeç'e'nin, Hiroşima'nın Napalm çocukları, karşılarında selama durmuşlardı. Yoksa tarih bir tekerrür müydü? Evet Tolhıldan'daki on dokuzların öncülüğünde onları karşılamaya gelmişlerdi. Her biri bir diğerrinin elinden sıkıp yanlarına çekiyordu. Yanık bedenlerinin verdiği acılar henüz dinmemişti. Bu acılara cevap veren ardıllarının intikam hırsının verdiği dirençle ta Cudi'ye kadar gelmişlerdi. Yaşayan son hücreler artık bağırarak istiyordu. Birden toplu bir çığlık atıldı. Son bir çığlık ve sonsuzluğa dek yaşayacak olan, yoldaşlarının gönlünde çığır açan sonsuz bir çığlık.

Mayıs tüm muhteşemliği ile dimdik ayakta. Yine olanları ve kendisine yansıyan güzelliği tüm ezilenlere göz kamaştıran kurtuluş müjdesiyle ışıksaçıyordu. Yine bu topraklar kan alarak can bulmuş ve insanlık diyarına yeni bir armağan sunmak için doğurgan olmuştu.

Evet yoldaşlar, mağarada yükselen son çığlık yüreklerimizde yankılanan sonsuz bir çığlıktır. Her zaman için bir birimize teker teker devrettiğimiz, dilimizde tutturulan özgürlük çığlığıdır. Dediniz ya "şahinin nerede ne zaman vurulacağı bilinmez" belli olmaz kimimiz kırdı, kimimiz ovada kimimiz şehrin kuytu bir yerinde bu çığlıkla insanlığa sesleneceğiz. Yıllar önce Hayri yoldaşın dediği gibi; "bu insan çığlıklarına kulak verin". Burada konuşan bin yıllık tarih. Bir asrın direniş sesiydi.

Şehit Hamza

Sessizliğin sesi deniliyor ya
 İşte şimdi öylesi bir şey
 O, karanlıklardaki çılgınlığınız
 İşlemiş tüm vücuduma
 Çılgınlığınız gönlümde
 O çılgınlığınız ki
 Gönlümü sürgünlere göçerten
 İçimi ruhsuzluktan boşaltıp
 Varlığıma hükmeden
 Hakimdi savaşa,
 Şimdi ise savaşın ustası olmuştu
 Birden vicdanı gerildi
 Çocuk yaştaki Ağır ve Zelal'e
 yüreği yandı

Yaralı bir ceylan misali kapaklandı üzerlerine
 Hamza yoldaş
 Halepçe'deki ananın çocuğuna sarıldığı gibi
 Bakın, bakın Hiroşima'da kapıları çalan
 Çocukların sesi geliyor
 İşte bizim çocuklar farklıdır burada
 Bizimkiler sadece zulmü göğüsleyen değil
 Zulmü yenen ateşten birer neferdiler
 Ey yarenin yaresi
 Canan aldı canını
 Öyle değil mi Seydo yoldaş?
 Şimdi dizlerimdeki dermanla koşuyorsun
 Koş yoldaş koş
 Telli duvaklı Kürdistan'ın seni bekler
 Zulmü ve baskıyı
 Hınçla hançerlemişti Canda'nın gülüşü
 Anıt gibi uzanan Çiya devrimin kilometre taşıydı
 Rezan ise bu sonsuzluk yolunu da tanıdı
 Bunu da öncüsü olma görevi vardı şimdi
 Hazırdı ve zamanı gelmişti bütün devrimlerin
 Ve tanrıçanın mutluluğundaki Sosin
 Sihirli okuyla döndürüyordu zamanı

Evet zamanıydı devrimin
 Bu yüzden suskunluğa gömülü olan Akif ve Mahsum
 Tufan öncesi fırtına kesilmişlerdi
 Asrın ağır yükü ile doğruldu Ömer yoldaş
 O evinin ceylanı değil, asi dağların yırtıcı şahiniydi
 Ve gözlerindeki kıvılcımla bağırdı düşmana
 "Biz Apo'nun intikam şahinleriyiz" demişti
 Genç yüreği ile gürül gürül sevdaya akan
 Halkının Gerillası da hazırды son kanlı kavgaya
 Adar ile Xuwinda girişkenlikleri ile birer abideydiler
 Ve ölümün soğuk ürpertisine karşı
 Güneşin oğlu Şepal
 Şairane hisleriyle eritmişti o soğukluğu
 Acaba burada Meryem ananın bakire güzelliğindeki
 Berçem'in temiz yüzü atılan kimyasalla
 bozulacak mıydı?
 Ve Nergis hiç tereddütsüz cevap verdi buna
 "Yok yoldaş, yok! bu kimyasalla ne kardelenler
 yerinden sökülür
 ne de dünyamız bozulur"
 Bu yüzden yoldaşlar
 Dünya alem tanık olsun ki
 Direniş kalesi nergis çiçekleriyle deste deste
 süslenecektir
 Reber çılgınlığını yükseltti
 "Efsane diyarı sevda çiçekleri ile süslenecektir"
 diye haykırdı
 Çılgınlıklar ulaştı alevler içinde yanan Doğan yoldaşa
 dudaklarında bir tebessüm
 Orman gözlerine gökyüzünü
 Yüreğine tüm yoldaşlarının sevgisini aldı
 Ve katıldı direnişin görkemli halayına
 Gökyüzüne, dağlara
 Tüm dünyaya yayıldı sesleri
 Sessizliğin sesi
 Direnişin çılgılığı
 Efsane diyarının kahraman çocukları...

AYVA SATICISI

"O fırtınanın içinde yürüdüğümüz günlerde hep neşesine tanık oldum. Bînevş'i ve Sakîne'yi bu defa da ondan duydum. Çocukluk anılarını bir kez olsun bölmeden, bir kez olsun onların vurulduğunu söylemeden ondan dinledim. Güney'e doğru heyecanla yürürken yıllar sonra onlarla nasıl kucaklaşacağını, nasıl sarılıp birlikte yatacaklarını bir bir anlattı durdu. Ama ben o anı hiçbir zaman fotoğraflayamayacağımı çok iyi biliyordum. Sadece sustum ve dinledim"

1995 yılında Kürt özgürlük mücadelesi saflarına katılan yönetmen, yazar, gerilla Halil UYSAL 28 Mart-1 Nisan tarihleri arasında Türk ordusunun gerçekleştirdiği operasyonda 3 arkadaşı ile birlikte şehit düştü. Bu yazı Halil Uysal'ın kendi kaleminden alınmıştır.

*Farz et ki, ben bir ayva satıcısıyım..
Güz bitti, ben gittim...*

İçimdeki aceleci çocuk neden bir an olsun durmuyorsun... Nereye götürüp bırakacaksın, hangi uçurumdan fırlatıp atacaksın beni... Bırak da bir soluk alayım, paramparça olmadan önce doyasıya içeyim şu çeşmenin suyundan. Bırak da kana kana güleyim, ağlayayım...

Bu dördüncü kız kardeşir peşinden koştuğum, ruhum dayansa da, bednim yetmeyecektir bu dört ömre. Hayatlarının en güzel yıllarını yaşayan bu dört güzel kıza kalbim bir kez daha kapılmaya, gözlerim bir kez daha vurulduklarını görmeye güç getirmeyecektir. Bu kız kardeşlere üç kez cesaret ile baktım ve bunu neden yaptığımı çok iyi farkındaydım. Şimdi, dördüncü kez aynı cesaret ile bakabilecek miyim, bunu ben de bilmiyorum.

Arkadaşların hepsi gitti, haydi biz de gidelim, sözleriyle sıyrıldım düşüncelerimden. Ferman gencecik duruşuyla başımda dikilmiş gülümsüyor. Şimdi nereden bilecek aklımdan neler geçtiğini, Kanireş isimli bu çeşmenin başında neden beklediğimi... Sessizce yüzüne bakıyorum.

Yoruldun değil mi... diye soruyor on altı yaşındaki bedenine güvene-

rek, Kanireş'in kayalarında, yosunlarında nelerin saklı olduğunu bilmeden. Bir an önce gidelim, hava kararsa yolu bulamayız... Yol konusunda tereddütlü olduğunu hissediyorum. Ne de olsa kılavuz olarak kalmış yanımda ama bu yolları benim ne kadar iyi bildiğimi bilmiyor Ferman...

Ama ben Kanireş'de biraz daha oturmak, bu buz gibi suyun içinde akan ve bir tek benim görebildiğim, karanlık gecelerde buradan su içmiş, bu çeşmenin başında doyasıya gülmüş ve geçtikten sonra bir daha dönmemiş, bir daha bu çeşmeye uğramamış, kahkahalarını burada bırakmış ama bir kez olsun onları anlatacak sözleri bulamadığım neşe ve heyecan dolu yüzleri bir kez daha hissetmek istiyorum.

İlk Bînevş'i tanıdım...

Uzun, ince, fidan gibi bir kızdı. Ve en büyük ablaydı. Bamerne eylemine gelirken, bu çeşmeye birlikte uğradık. Taşdığı o ağır silahın altında kan ter içinde kalmıştı ama kana kana su içtiğimiz o çeşmede eşsiz gülüşünü nakşetti kalbime... Bir fotoğrafını çektim o zaman ve milyonluk gülüş ismini verdim. Bir zarfa koydum her ikisini bir kuryeye teslim ettim. Uzaklarda bir yerlere, kaybolmamacak o mekana, Kürt halkının yüreğine taşısın istedim. Ve o kuryenin vurulduğunu, milyonluk gülüşün hiçbir yere ulaşmadığını çok sonraları öğrendim...

Yolda ayvalar da var. Bu Metina'da bir tek ayva ağacı var. Onun yerini de bir tek ben biliyorum, şimdi gidersek ona da uğrarız, ne dersin? Beni kandırıp götürmeye kararlı, ama ayva mevs-

minin henüz gelmediğini bilmiyor. Gün batmadan noktaya ulaşmayı planladığını iyi biliyorum. Beni bir an önce bu çeşmenin başından kaldırmak istiyor ama zorlayamıyor da... Bir de karanlıkta yolu kaybedip usta kılavuzluğuna helâl getirmek de var işin içinde...

Onlarla hep aynı yaşta karşılaştım. Ve fotoğrafladığım an, onlar hep aynı yaşta, o kayalar, bu akan soğuk su, bu yemyeşil yosunlar hep aynı yerde kaldılar. Kanireş'in serin suyunda gülüşlerini dinlemeye her gelişimde sanırım bir tek ben değiştim...

Şimdi dördüncü kız kardeşin de bazı günler buraya geldiğini ve Kanireş'in kara sularından içtiğini öğrendim. Buradayım, o gülüşlerini yakaladığım üç kız kadeşin su içtiği çeşmenin başındayım. Dördüncü kız kardeşin de buraya geleceğini söylüyorlar. Bu defa nedenini bilmeden bekliyorum...

'Fotoğraf makineni unuttun mu?' diye soruyor bu defa Ferman. Bu akşam ondan bana rahat yok. Bırakmıyor şurada gönlümce hüzünleneyim. Daha kendisi hüzünle tanışmamış ki... Nereden bilsin bu defa fotoğraf makinemi isteyerek getirmediğimi, bilerek yanıma almadığımı. Bu sefer fotoğraflamamak için geldiğimi ve belki de ilk defa kendimi unutmadığımı...

Ben o kız kardeşleri hiçbir zaman aynı kadraya sığdıramadım. O kadar dağılmışlardı ki bu coğrafyaya ve bu zamana, hep sadece birisiyle ve farklı zamanlarda karşılaştım. Aynı zamanda ve aynı mekânda bir kez olsun yakalayamadım onları... Fotoğraflarım hep tek tek çekildi ve belki ilk defa bu yazıda bir araya gelecekler...

Ferman da bir açıklamayı hak ediyor biliyorum. Geç kalıyoruz, yola çıkacağımıza oturmuş bu çeşmenin sularına bakıyoruz. Su içtik, tamam. Biraz da dinlendik, o da tamam... Daha ne bekliyoruz. Ona anlatayım diyorum. Ama bu gencecik yüzüne, yüzündeki sevimli kıvrımlara sonbahar yakışmıyor... Hüzün bana kalsın bu akşam...

Sonra Sakine'yi tanıdım.

Bu ailenin üçüncü kızıydı. Ufacık bir kızdı. Ve şu an yanı başımda oturan Ferman kadar boyu vardı ancak. Bundan tam on yıl önce bir akşamüstü hareketli taburun sevinç ile gülen çocuklarını kameram ile kaydediyordum. Kadraj içinde gün batımının kızılığında gerillaların yüzlerini almaya çalışırken, çerçevenin sol köşesine yakın bir yerde tertemiz bir yüzün bana baktığını fark ettim. Bütün tabur geçerken o durmuş, gün batımındaki kameramı seyrediyordu. Bütün tabur geçip gittikten sonra o da geçip gitti. O benim hayatımda gördüğüm en saf yüzdü...

Onun vurulduğuna hiçbir zaman inanmadım. Boy aynasına gizlenmiş hayalini hep içimde taşıdım. Ne onun için yazdığım yazılar, ne de yaptığım filmler hissettiklerimi dile getirmeye yetmedi.

Ferman bu sefer flütünü çıkardı ve az öteye oturdu. İşte bunu beklemiyordum. Anlaşılan umudu kesti benden. Artık güneş de son ışınlarını gönderiyor. Flütünü okuldan getirmiş. Geçen yıl İstanbul'dan ayrılıp dağa gelirken yanına aldığı tek şey buymuş. Flütü bana işaret edip Zerda'yı çalmaya başlıyor yanıbaşında. Şimdi Kanireş'in sularından geçen yüzleri nasıl da tamamlıyor bu ezgi...

Sonra Deniz'i tanıdım...

Faraşın yaylalarının o deniz yeşilinin orta yerinde buldum onu. O ortanca kızdı ve Botan'ın asi gerillalarının en güzellerindendi. Hep Binevş ve Sakine'den dinlemiştim onu. Ama bir gün gidip bulacağımı ve Faraşın yaylalarında bir fotoğrafını çekeceğimi hiçbir zaman düşünmemiştim. Kürt gerillalarının İmralı adasındaki o büyük insanın

çağrısına uyup Güney'e çekildikleri o günlerde birlikte yolculuk yaptık.

O fırtınanın içinde yürüdüğümüz günlerde hep neşesine tanık oldum. Binevş'i ve Sakine'yi bu defa da ondan duydum. Çocukluk anılarını bir kez olsun bölmeden, bir kez olsun onların vurulduğunu söylemeden ondan dinledim. Güney'e doğru heyecanla yürürken yıllar sonra onlarla nasıl kucaklaşacağımı, nasıl sarılıp birlikte yatacaklarını bir bir anlattı durdu. Ama ben o anı hiçbir zaman fotoğrafılayamayacağımı çok iyi biliyordum. Sadece sustum ve dinledim.

Ferman bildiği üç şarkıyı arka arkaya çaldı. Sonunda flütünü cebine koydu ve gözlüklerini çıkardı ve temizledi. Karşımızdaki karakolların ışıklarını gösterip biraz da korkutmaya çalıştı. Şurada bir yıllık bir savaş tecrübesi vardı ve benim gibi bir aceminin duygusallığı yüzünden başı derde giremezdi.

Artık iyice sabırsızlandığını anlıyordum. Sonunda dayanamadı ve 'ne arıyorsun yahu' dedi...

Binevş'i... diye karşılık verdim. Beklemiyordu. Biraz düşündü, sonra buldu. Tanıyordu...

Binevş kız kardeşlerin dördüncüsü ve en ufağıydı. Onun ablalarının ardından geldiğini çok sonraları öğrenmişim. Bu gün buraya, bu siyah çeşmeye, Kanireş'e gelişimin de tek nedeni oydu. Onu görmek için geldim buraya ve ilk görüşte tanıyacağımı da adım gibi biliyorum. Bu defa ablalarını gördüğüm o ilk anda yaptığım gibi onu fotoğraflamak için acele etmeyeceğim.

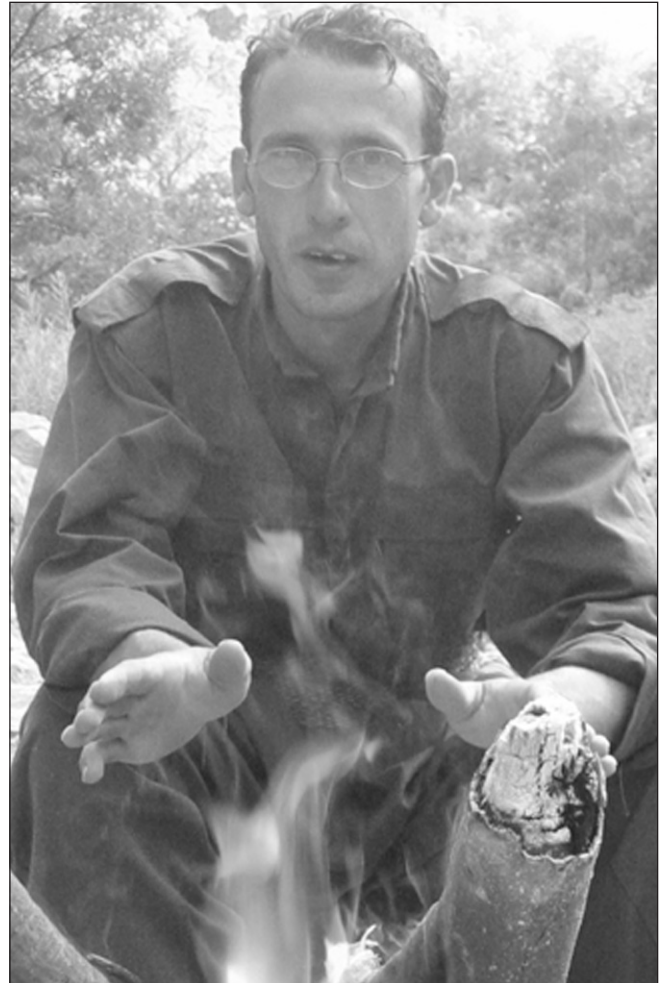
Ferman ile yürümeye başladığımızda artık tamamen karanlık olmuştu.

Bu akşam ay ışığı da geç çıkacaktı. Kap karanlık gecenin içinde Ferman yine de çantamı taşımaya teklif etti. Hiç çantamı ona verir miyim. Zorladyısa da alamadı. Sırtladıklarımın ne kadar ağır olduğunu bilmiyordu. Kılavuzum öne koyuldu ama bütün patikaları birbirine karıştırdı. Birkaç yola girdik. Biraz kaybolmasına izin verdim. Ne de olsa ben yeni o eski bir gerillaydım. Yolları iyice karıştırdı, artık neşesi de kaybolmuştu...

Sonunda ben öne geçtim. Bu karanlık gecenin içindeki bütün patikaları avucumun içinden geçer gibi geçtim. Onu çok iyi tanıdığım Metina dışındaki o tek ayva ağacına götürdüm... Ayvalar henüz olmamıştı ama kendimize birer tane kopardık. Ferman'ın neşesi yeniden yerine geldi...

O zaman ona her şeyi anlatıp, yıllar önce buraya geldiğimizde Adnan arkadaşım belki de bu tek ayva ağacından esinlenip yazdığı ve benim hiçbir zaman unutmadığım şiirini okudum...

Farzet ki, ben bir ayva satıcısıyım...
Güz bitti, ben gittim...

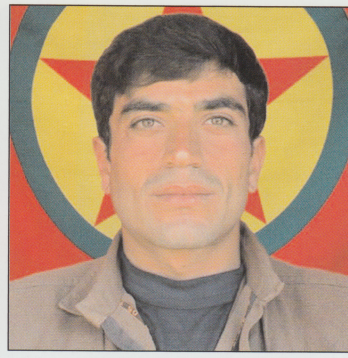

Adı, soyadı:**Mecit Seyitgezen**
Kod adı:**Sıpan Urmiye**
Doğum yeri-tarihi:**Urmiye 1985**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

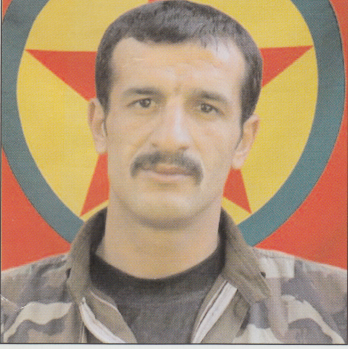
Adı, soyadı:**Vedat Sever**
Kod adı:**Vedat Ağıt**
Doğum yeri-tarihi:**Erzurum 1980**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Muhammed Yusuf**
Kod adı:**Dijvar Afrin**
Doğum yeri-tarihi:**Afrin 1979**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Fuat Turgay**
Kod adı:**Azad Servet**
Doğum yeri-tarihi:**Adana 1983**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Bahattin Akdağ**
Kod adı:**Çiya Zafer**
Doğum yeri-tarihi:**Hakkari 1978**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Melek İlhan**
Kod adı:**Faraşın Özgür**
Doğum yeri-tarihi:**Varto 1979**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Şirin Hüseyin**
Kod adı:**Viyan Nurhak**
Doğum yeri-tarihi:**Kobani 1984**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Münever Muhammed**
Kod adı:**Helin Engizək**
Doğum yeri-tarihi:**Derik 1984**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

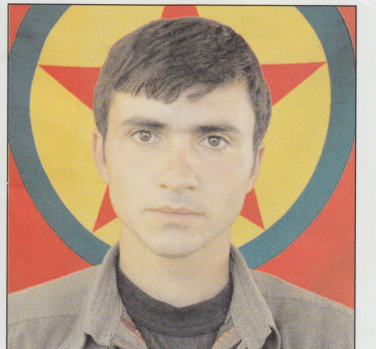
Adı, soyadı:**Nurettin Er**
Kod adı:**Savaş Amed**
Doğum yeri-tarihi:**Bismil 1972**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Kazım Kızıldemir**
Kod adı:**Fırat Munzur**
Doğum yeri-tarihi:**Mazgirt 1975**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Tahir Koyun**
Kod adı:**Agri Berxwedan**
Doğum yeri-tarihi:**Kurtalan 1984**
Şehadet tarihi:**10 Nisan 2008**
Nazîmiye Dersim

Adı, soyadı:**Rıdvan Alagaş**
Kod adı:**Hamza Erkendi**
Doğum yeri-tarihi:**Adana 1983**
Şehadet tarihi:**15 Nisan 2008**
Gabar

Adı, soyadı:**Halil İbrahim Uysal**
Kod adı:**Halil Dağ**
Doğum yeri-tarihi:**Almanya 1973**
Şehadet tarihi:**28 Mart 1 Nisan**
arası Besta

Adı, soyadı:**Beyan Alim**
Kod adı:**Doza Welat**
Doğum yeri-tarihi:**Beytüşşebap 1978**
Şehadet tarihi:**28 Mart 1 Nisan**
arası Besta

Adı, soyadı:**İrfan Akkuş**
Kod adı:**Masiro Gortun**
Doğum yeri-tarihi:**Lice 1983**
Şehadet tarihi:**28 Mart 1 Nisan**
arası Besta

Adı, soyadı:**Evin Bingöl**
Kod adı:**Ararat Adar**
Doğum yeri-tarihi:**Bitlis 1978**
Şehadet tarihi:**28 Mart 1 Nisan**
arası Besta

